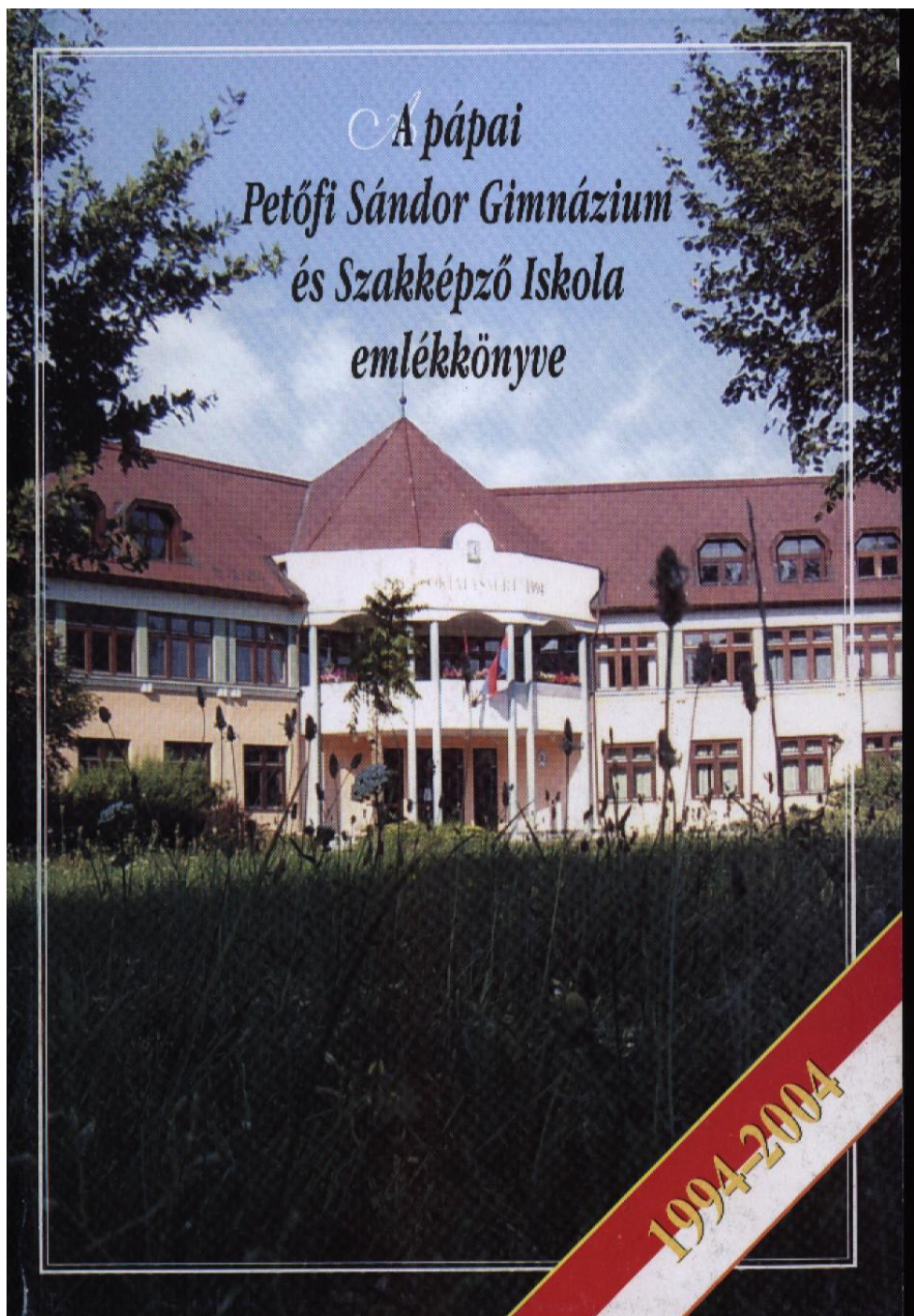

*A pápai
Petőfi Sándor Gimnázium
és Szakképző Iskola
emlékkönyve*

A PÁPAI PETŐFI SÁNDOR GIMNÁZIUM ÉS
SZAKKÉPZŐ ISKOLA EMLÉKKÖNYVE
1994–2004

A PÁPAI
PETŐFI SÁNDOR GIMNÁZIUM
ÉS SZAKKÉPZŐ ISKOLA
EMLÉKKÖNYVE

1994—2004

PÁPA

2004

Szerkesztő:
Somfai Jánosné Keresszegi Hajnalka

Lektor:
Somfai Balázs

Borító:
Drabant András, Pulay Zoltán

Kiadja: a pápai Petőfi Sándor Gimnázium és Szakközépiskola
a „Veszprém megye közoktatásáért” Közalapítvány támogatásával.

Felelős kiadó: Huszár Endre igazgató

ISBN 963 217 002 4

Szedés és tördelés: Petőfi Sándor Gimnázium és Szakközépiskola

Nyomtatás: Pápai Nyomda KFT

Nyomdába adva: 2004. október 1.

Készült: 1000 példányban.

Felelős vezető: Horváth Csaba ügyvezető igazgató

Tartalomjegyzék

KÖ.....	7
BEMUTATKOZÁS	11
Iskolánk krónikája, szervezeti változásai	12
A történet 1948-tól 1994-ig	12
A történet folytatása 1994-től 2004-ig.....	14
Iskolánk szervtörténeti folyamatábrája 1944—1945-től 2003—2004-ig	21
Iskolánk arculata	33
Szervezeti alapadatok	33
Szakmai és társadalmi szervezetek.....	33
Szabályzatok, programok, ütemtervek	35
Minőségbiztosítás – minőségirányítás	39
Az új épületben.....	42
Az építés története	42
Az épületek leírása	43
Fejlesztés pályázatokból.....	47
Alapítványok az oktatás szolgálatában.....	52
TANÁROK, MUNKATÁRSÁK	55
Iskolánk vezetői 1994-től 2004-ig.....	56
Tanárok, óraadók, alkalmazottak 1994-től 2004-ig.....	56
Kitüntetett tanáraink.....	60
Az elmúlt tíz évben elhunyt tanáraink.....	69
Továbbképzés, tanulmányutak	71
Tanári pályamunka	73
DIÁKOK.....	77
Versenyek eredményei	78
Tanulmányi versenyek helyezettei	78
Kulturális versenyek érmesei, helyezettei	90
Sportversenyek eredményei	95
Alapítványi ösztöndíjas tanulóink	102
Érettségi vizsgák	104
Az érettségi vizsgát tett tanulók névsora 1994-től 2004-ig	104
Érettségi vizsgák eredményei 1995-től 2004-ig	114
A 2003–2004. tanév tanulóinak névsora	128
Külföldi kapcsolataink	132
Nemzetközi kapcsolatok az angol nyelv oktatásában.....	132
Comenius-projekt.....	135
KULTURÁLIS MUNKA.....	137
Diákszínjátszás	138
Énekkar	144
A Petőfi nevét viselő középiskolák országos találkozói	146
Petőfis hagyományok ápolása	150

Az Országjáró Diákok Köréről 1994-től 2004-ig	152
Diákok pályamunkái	156
Mai köznyelvünk újszerű képi kifejezései	156
A Tapolca forrásvidéke, környékbeli barlangok	157
A Karikás-tető bazaltbányája	160
A bagolyhegyi bányaudvar	163
éJakab mester esete	166
Egy Petőfi-vers elemzése	168
Iskolaújság	170
EMLÉKEZÉSEK	171
Az ötvenéves jubileum programja	172
Volt diákok emlékező levelei.....	179
MELLÉKLETEK.....	248
A szervezeti fejlődés szakaszai	249
Az intézmény jelképei.....	250
önazonosságának külsődleges és eszmei kifejezői.....	250
Azonosító jelképek.....	250
Homlokzati felirat	250
szövege: PÁPA (város) OKTATÁSÁÉRT 1994 felette festett domború városcímer. Az alapító célját megörökítő felirat.	250
formája, mérete: háromszorosán megtört felületen a betűméret kb. 20 cm. anyaga: festett falfelületrealfestéssel írva	250
elhelyezése: a főbejárat fölött.	250
Iskolai közösségek képviselői a 2003-2004. tanévben.....	257
A 2003–2004. tanév feladatainak ütemezése	258
Az épület adatai.....	261
A gimnázium épületeinek helyszínrajza	262
Szakmai folyóiratok listája.....	263
Szakmai megbízatások a 2003–2004. tanévben	264
Az iskolánkban érettségizett és egykor vagy jelenleg is itt tanító tanárok	265
Tanárok működésének szalagdiagramja	265
Temetők helyszínrajzai	269
Ballagási meghívók versidézetei.....	271
Írásbeli tételek magyar nyelv és irodalomból 1995-től 2004-ig.....	277
A Petőfi nevét viselő iskolák pápai találkozójának programja	279
Kalauz az 50 éves Petőfi Gimnázium iskolatörténeti kiállításához.....	280
Az iskolatörténeti kiállítás néhány diagramja	282
Tanév végi statisztikai adatok táblázata	286
Statisztikai adatok diagramokon 1948-tól-2004-ig.....	287
Adataink forrásai.....	291
Zárszó	292

Köszöntő

A kerek egy évtizede új, korszerű épületben működő alma mater 1952 óta viseli jeles költőnk, a hajdan szintén Pápán diákoskodó Petőfi Sándor nevét.

Ha jogelődjére, az 1864-ben alapított irgalmas rendi Ranolder Intézet Római Katolikus Leánylíceum és Tanítónőképző Intézetre is visszatekinünk, akkor közel másfél évszázados hagyományokból táplálkozhat ez az idők folyamán sokféle változást átélt, mai profilja szerint a nyelvi és számítástechnikai ismereteket nyújtó, 1996 óta hatosztályos gimnázium.

Petőfi szelleméhez híven az itt nevelkedett leányok és fiúk közül az élvonalbeliek a tudomány, a művészetek és a politika berkeiben elismert szakemberekké váltak idehaza és külföldön is. Az itt végzett sok pápai és környékbéli növendék, valamint az iskola padjait most koptatók, az oktatók, nevelők és a szülők minden bizonnyal nagy érdeklődéssel forgatják majd ezt a tartalmas, sok-sok értékes dokumentumot közreadó kiadványt, mely többek között a szűkebben vett képzési tevékenységeken túl bemutatja, hogy a színjátszás, a versmondás, az irodalmi, művészeti alkotó tevékenység első szárnypróbálgatásai miként gazdagítják a fiatalság értelmét és érzelmeit.

A Petőfi Sándor Gimnázium és Szakképző Iskola jubileumán mind a tanároknak, mind a volt és jelenlegi diákoknak és szüleiknek szívből kívánom, hogy maradjanak hűek névadójuk lángoló hazaszeretetéhez, tántoríthatatlan szabadságtiszteletéhez, gyarapítsák tudásukat életük során mindvégig eme kitűnő képezde szellemiségétől vezérelve.

Veszprém, 2004 augusztusában

*Kuti Csaba
a Veszprém Megyei Közgyűlés elnöke*

Tisztelt Olvasó!

Az 1994-ben kiadott, a Petőfi Sándor Gimnázium és Szakképző Iskola történetét a kezdetektől feldolgozó kötet folytatásaként elkészült emlékkönyvet tartja most Ön a kezében. A könyv az intézmény új iskolaépületbe költözésének 10. évfordulója alkalmából jelent meg.

Mozgalmas, eseményekben bővelkedő tíz esztendő áll az intézmény mögött. A költözés és a megváltozott körülmények adta nehézségek ellenére az eltelt évtized igazolta, hogy az iskola továbbra is meghatározó szerepet tölt be városunk oktatásában. A gyönyörű természeti környezetben felépült impozáns iskola lehetőségeit, vonzerejét tovább növelték a szomszédságában átadott Sportcsarnok és az uszodát is magában foglaló Várkertfürdő.

Az intézményben folyó színvonalas szakmai munka, az iskola diákjainak sikeres szereplése a különböző tanulmányi versenyeken és kulturális rendezvényeken méltó az iskola múltjához és hagyományaihoz.

„Az oktatás célja, hogy a fiatalokat felkészítse arra, hogy tudják magukat tanítani életük során.” Úgy gondolom, és az elért eredmények is azt igazolják, hogy az iskola pedagógusai eleget tesznek ennek a néha nem könnyű feladatnak, és felkészülten engedik el tanítványaikat a rájuk váró újabb kihívások elé.

Az oktatás számára olykor barátságtalan külső körülmények ellenére biztosak lehetünk abban, hogy az előttünk álló esztendőekben az intézmény pedagógusai és diákjai tovább gyarapítják azokat az értékeket, melyeket a megelőző generációk halmoztak fel. Felelősségteljes munkájukhoz, eddig elért eredményeikhez hasonló sikereket kívánok.

Pápa, 2004 augusztusában

*Dr. Kovács Zoltán
polgármester*

Lectori salutem!

Üdv az olvasónak, aki tíz év elteltével kezébe veheti a Petőfi Sándor Gimnázium történetét feldolgozó újabb kiadványt. Ahogy az egyes családok, úgy a nagyobb közösségek életében is vannak szürke hétköznapiak és kiemelkedő események, piros betűs ünnepek. Majdnem pontosan húszéves tanári pályám egyik ilyen ünnepe volt 1994 ősze, amikor birtokba vehettük a gimnázium új épületét. 1994. szeptember 5-én (alig több mint egy évvel az alapkövetétele után) becsengettek a Várkert út 6-ban. Kevés magyar pedagógus számára adatik meg az a pillanat, amikor egy vadonatúj, a kor követelményeinek mindenben megfelelő iskolaépületben kezdeti-folytathatja munkáját. A tantestület és a tanulóifjúság egy része még ki sem pihente a költözés fáradalmait, amikor megkezdődött egy új tanév az új épületben. Soha nem felejttem el azt a megilletődöttséget, ami az első napokban tanárt és diákot egyaránt jellemzett. Mint amikor egy új autót vásárolunk, vagy egy új lakásba költözünk, és érezzük, hogy ettől kezdve mi felelünk a „portékáért” – tulajdonosok vagyunk. Ha decibelben mértük volna, bizonyára töredéke lenne az első napok „zajszintje” a későbbieknek.

2004 augusztusát írjuk – megszoktuk és megszerettük új iskolánkat. Megismertük minden zegzugát, kötődünk hozzá. Gimnáziumunk történelmén belül már van egy kis „saját” történelme is az új épületnek. A holtpontról való továbblendülésnek, a diáklétszám és az iskolai tanulmányi eredmény növekedésének, országos kulturális és tanulmányi versenyek sikerének történelme. Távozó, nyugdíjba vonuló kollégák búcsúztatása, újak bemutatása, helyi és országos rendezvények sora az aulában. Megújult, a kor színvonalán álló képzési kínálat és a „petőfis” hagyományok őrzése jellemzi az elmúlt éveket.

Tisztelt Olvasó! A kezében tartott könyv szerves folytatása az 1994-ben elkészült emlékkönyvnek. Igyekeztünk olyanná formálni, hogy ha csak röviden is, de utaljon iskolánk fél évszázadot meghaladó történelmének egészére, főképp azonban az elmúlt évtizednek legyen hű tükörképe. Az emlékkönyv megőrökíti tanulóink és tanáraink névsorát, azoknak a nevét, akikre nagyon büszkék voltunk s vagyunk, és azokét is, akik „csak” életük egy sikeres-kudarcos állomását töltötték nálunk. Szól a kulturális, tanulmányi és sporteredményekről; tartalmaz visszaemlékezéseket, az alma materhez kötődés megható történeteit. Megismerhetők belőle gimnáziumunk hétköznapijai és jeles eseményei, a tanári kar és a képzési szerkezet változásai.

Könyvünk létrejötte csapatmunka eredménye – a tartalomjegyzék megőrökíti az egyes fejezetek íróinak neveit – de külön köszönet illeti Somfai Jánosné igazgatóhelyettest, aki rengeteg időt áldozott a könyv szerzőivel való kapcsolattartásra, a munka koordinálására, az egybeszerkesztésre.

Tisztelt Olvasók: szülők, diákok, munkatársak, öregdiákok! Fogadják szeretettel kiadványunkat. Bár a szerzők elsősorban nem könyvírással foglalkoznak, igyekeztek nagy gondossággal, történelmileg hiteleset, adataiban pontosat alkotni. Megköszönjük, ha a könyvvel kapcsolatos észrevételeiket, akár kritikai megjegyzéseiket eljuttatják hozzánk. Igyekszünk felhasználni őket majdan, az újabb tíz év történetének megírásakor.

Pápa, 2004 júliusában

*Huszár Endre
igazgató*

*„Nem mindig lehet megtenni, amit kell,
de mindig meg kell tenni, amit lehet”*

gr. Bethlen István

BEMUTATKOZÁS

Iskolánk krónikája, szervezeti változásai

A történet 1948-tól 1994-ig

Iskolánk 1994-ben megjelent emlékkönyve áttekintette a Petőfi Sándor Gimnázium és Egészségügyi Szakközépiskola, valamint a jogelőd intézmények történetét. Ahhoz, hogy jelen kiadványunk az előző emlékkönyv ismerete nélkül is teljes értékű legyen, úgy érezzük, nem elég az 1994 óta eltelt évtized történetét megírni, hanem utalnunk kell –ha csak vázlatosan is– az 1948–1994 közötti időszakra is.¹

Iskolánk jogelődje az 1864-ben alapított irgalmas rendi Ranolder Intézet. A Ranolder János által alapított intézetben az 1948-ban bekövetkező államosításig eltelt majd száz évben működött elemi népiskola és kisdudóvó, polgári leányiskola, tanítónőképző és leányliceum. Római katolikus leányliceuma és tanítónőképző intézete az államosítás után a város első leánygimnáziumaként folytatta munkáját. Kezdetben az egykori zárda épületében maradt az államosított iskola. Tanári kara ekkor mindössze 9 fő rendes tanárból és néhány óraadóból állt, igazgatója a legendás hírű Bulla Andor volt (húsz éven keresztül, nyugalomba vonulásáig). Az államosítást követő negyedik tanévben az intézet új neve Zrínyi Ilona Állami Általános Leánygimnázium lett.

1952 alapvető változásokat hozott Pápa város oktatásügyében. Az addig a Dunántúli Református Egyházkerület által fenntartott, nagy múltú Református Gimnáziumot államosították, ami tulajdonképpen majdnem negyven évre a megszűnést jelentette: épülete, tanárai, diákjai több iskola között osztattak szét. Épületébe költözött elődünk, a Zrínyi Ilona gimnázium, mely intézmény a Református Gimnázium háborúban megcsappant, hiányos felszerelését és diákjainak csekély töredékét is átvette. Szeptemberben így 10 osztályban, 339 diákkal, reál- és humántagozaton kezdődött meg a tanítás az 1952/53-as tanévben. Nemcsak gimnáziumunk helye, tanulói összetétele, hanem neve is megváltozott ebben az évben: a felettes hatóságok kezdeményezésére felvette a Petőfi Sándor Állami Általános Gimnázium nevet. A kapcsolat a régi anyaépülettel nem szűnt meg, még pontosan negyven évig a Zárda épületében működött a lánykollégiumunk.

Az – országosan is – egyre növekvő számban érettségiző tanulók jó részét nem lehetett egyetemekre, főiskolákra irányítani a szűk keretszámok miatt, így azokat – az akkor uralkodó ideológiával is összhangban – a termelés felé igyekeztek irányítani. Az erre történő felkészülést szolgálta az ún.

¹ Az 1948–1994 közötti időszakra vonatkozó áttekintés az előző emlékkönyv Iskolánk története, szervezeti fejlődése című fejezetén alapul, melyet Somfai János írt.

5+1-es rendszer. Ennek lényege, hogy a gimnáziumban tanulással eltöltött öt nap után egy napot üzemekben, termelési gyakorlattal töltöttek a diákok.

A politikai szempontok szerint létrehozott rendszer hosszú távon nem volt életképes. Az üzemek vagy erőn felül dolgoztatták a diákokat, csak munkaerőnek tekintve őket, vagy nem törődtek a képzésükkel. A tanulók szakmai képzettséget igazoló bizonyítványt nem kaphattak, így ők is érdektelenek lettek a képzés iránt. Az utolsó 5+1-es rendszerű osztály 1971-ben fejezte be a tanulmányait.

Az 1963–64-es tanévben a gimnáziummal közös igazgatással megalakult a 4+2-es rendszerű mezőgazdasági szakközépiskola. (Az intézmény új neve ekkor Petőfi Sándor Gimnázium és Mezőgazdasági Szakközépiskola lett.) Mindeközben a korábban jellemző reál- és humánosztályok helyébe országosan is és gimnáziumunkban is általános tantervű és szakosított osztályok léptek. Nálunk először orosz nyelvi, majd 1974-től kémia szakosított oktatás működött, mindkettő addig, amíg a fakultatív oktatás 1981-ben el nem indult.

Iskolánk történetének leghosszabb ideig létező, legsikeresebb szakképzése az egészségügyi volt. Ez az 1967–68-as tanévben indult, és 1999-ben érettségiztek utoljára ebben a képzési formában. Eleinte rendelőintézeti asszisztensi, majd általános asszisztensi, csecsemő- és gyermekgondozói, végül általános ápolói és általános asszisztensi végzettséget kaptak a szakmai érettségi után a tanulók. A bázisintézet a pápai kórház volt. Az új képzési forma hamarosan ismét névváltással járt együtt: iskolánk neve 1971-től Petőfi Sándor Gimnázium és Egészségügyi Szakközépiskolára módosult. (Az egészségügyi szakképzés megszűnésének okaira az iskola elmúlt tíz évét tárgyaló fejezetben térünk ki.)

A diákok tehetségének kibontakoztatása, a továbbtanulás megkönnyítése indokolta az országos oktatásirányítás részéről az ún. fakultációs oktatás bevezetését. Az 1979–80-as tanévtől felmenő rendszerben két kötelezően felveendő, de szabadon megválasztott, majd a későbbiekben (az 1987–88-as tanévtől) önként felvehető és szabadon megválasztott tárgyat jelentett a fakultáció az utolsó két tanévben. Gyakorlati tárgyként 1981-től könyvtárkezelői ismeretek, 1985-től postaforgalmi kezelés, 1988-tól számítógépkezelői ismeretek, 1994-től utazás és turizmus volt választható (ez utóbbi jelenleg is létezik).

Gimnáziumunk 1994 előtti profilváltásainak sorában utolsó a ma is sikeren működő idegen nyelvi és számítástechnikai speciális (ma úgy mondjuk: emelt szintű) képzés megjelenése. Az iskolavezetés és a tantestület mintegy megéreztte, hogy a modern információs társadalomban – amilyenéné akkortájt kezdett válni Magyarország társadalma is – a legalább felhasználói szintű számítógépes ismeret és az idegennyelv-tudás elengedhetetlen az érvényesüléshez.

A rendszerváltás után, 1990-ben Pápa város önkormányzata lehetővé tette a Református gimnázium újraindítását ugyanabban az épületben, ahol 1952-ben megszűnt, és ahol 1990-ben még a Petőfi gimnázium működött. Négy nehéz tanévet élt át egymás mellett a két nagy múltú iskola. A Petőfi gimnázium évente a korábbi öt helyett csak három első osztályt indíthatott, a Református gimnázium pedig megkapta az így felszabaduló osztálytermet. Az egyik iskola a fennmaradásáért küzdött, a másik helyet követelt a nap alatt. Pápa város vezetésének oroszlánrésze volt abban, hogy ma mindkét iskola virágzik, színesítve a város oktatási palettáját. „A harcot, melyet öseink vívtak, Békévé oldja az emlékezés” – írja a költő. Szerencsére a két iskola mai vezetése és tanári kara között már nyoma sincs azoknak a napi vitáknak, nézeteltéréseknek, amelyek akkor – szükségszerűen – rontották a kapcsolatot.

Az 1994-es emlékkönyv által bemutatott korszakot felidézve álljon itt annak a három igazgatónak a neve, akik az országos és a helyi oktatáspolitikai változásait követve, de iskolánk érdekeit mindig szem előtt tartva irányították az iskola elmúlt négy és fél évtizedes életét: a már említett Bulla Andor 1948-tól 1968-ig, Tallai Ferenc 1968-tól 1989-ig, Varga Géza pedig 1989-től 1999-ig.

A történet folytatása 1994-től 2004-ig

1993-ban jött létre megállapodás Pápa Város Önkormányzata, a Művelődési és Köznevelési Minisztérium és a Dunántúli Református Egyházkerület képviselői között az új (önkormányzati fenntartású) gimnázium megépítéséről. Több lehetséges helyszín közül a város vezetése – a gimnázium tanári karával összhangban – a Várkert út menti területet jelölte ki az építkezés helyszínéül. A PELC- és a Vasas-pályák közti területen, az MHSZ által is használt lőtér szomszédságában 1993. augusztus 13-án dr. Kovács Zoltán, Pápa város polgármestere lerakta az iskola alapkövét. 1994. szeptember 4-én, alig egy évvel az alapkövetétel után dr. Kovács Zoltán polgármester és Varga Géza igazgató felavatta a Petőfi Sándor Gimnázium és Egészségügyi Szakközépiskola új épületét.²

A költözéssel járó felfordulás, fáradtság ellenére a „honfoglalás” boldog és derűs volt: hosszú évek viharai után biztossá vált a gimnázium jövője.

Az új épületben töltött első tanévekben komoly gondot okozott a tornaterem és a melegítőkonyha (menza) hiánya. Négy éven át egy elavult fűtőtechnikával rendelkező, kisméretű kondicionáló terem szolgált tornateremként, menzás tanulóinknak pedig a Nátus Konyha épületébe kellett eljárniuk ebédelni.

² Az új épület építéstörténete, leírása és adatai egy későbbi fejezetben olvashatók.

Az 1994–95-ös tanévre három osztályt iskoláztunk be: egy általános tantervűt, fele részben angol, fele részben számítástechnika emelt szintű képzéssel, egy speciális német nyelvit, valamint egészségügyi szakközépiskolai osztályt. 12 osztályunkat (az I–IV. évfolyamon 3–3 osztállyal) 30 törzstag tanár és jelentős számú óraadó (köztük hat orvos) oktatta. Ebben a tanévben kezdődött el az utazás és turizmus gyakorlatorientált fakultációs képzés, amerikai programmal, az Iskolafejlesztési Alapítvány koordinálásában. Továbbra is indítottuk a bevált postaforgalmi ismeretek elnevezésű, jó elhelyezkedési lehetőséget biztosító fakultatív oktatásunkat.

A szakképzésről szóló 1993-as törvény a középfokú ápolóképzést érettségire épülő, diplomás képzéssé szándékozott átalakítani, így viszont iskolánkban csak szakképzést megalapozó szakmai alapképzés lett volna. Ilyen feltételekkel viszont megcsappant a jelentkező tanulók száma, a sikeres beiskolázás évről évre nehezebb lett. Ezért Pápa Város Önkormányzatának Oktatási, Kulturális és Vallási Bizottsága és az iskolavezetés megállapodott, hogy 1995-től már csak érettségire épülő, hároméves ápolóképzés lesz indítható. Egészségügyi képzésünk feltételeit rontotta az is, hogy a korábbi, jól felszerelt egészségügyi szaktantermek helyett az új épületbe költözés után a Jókai utcán, távol az iskolától, a kórháztól kapott, leromlott állapotú helyiségekben folyt a szakmai képzés.

A gimnázium aulája már az első tanévben is több jeles eseménynek, iskolai ünnepélynek volt a színhelye. Az 1994 tavaszán megalakult iskolaszék javasolta, hogy más iskolák mintájára szervezzünk a szülők és a pedagógusok kapcsolattartását is szolgáló bált, mely egyben jótékonyági célokat is szolgál, és bevételeit osszuk szét a szociálisan rászoruló diákok között. A bál sikeres volt, s azóta minden évben megrendezzük. Mára a városi báli szezon egyik legrangosabb eseménye lett, melynek bevételeivel az iskolaszék rendelkezik. 1995 tavaszán a Petőfi Társaság felkérésére gimnáziumunk itt rendezhette meg a Petőfi nevét viselő középiskolák országos találkoztóját is.

Az iskola 1995 januárjától az önkormányzat döntése alapján, gazdasági vezető alkalmazásával önállóan gazdálkodó intézménnyé vált.

Az 1995–96-os tanévet 30 főállású pedagógussal és 11 óraadó tanárral kezdtük. Az idegen nyelvi, az informatika és az egészségügyi osztály mellett az érettségi-képesítő vizsgát tett egészségügyi szakközépiskolai tanulók részére szakápoló képesítés megszerzésére ötödéves felnőttképzést indítottunk, amelyet végül csak nyolcan kezdtek meg. Mindez előrevetítette az egészségügyi szakközépiskolai képzés jövőjének bizonytalanságát. Emiatt a tantestület – Pápa Város Képviselőtestületének hozzájárulásával – hosszas viták után amellettt döntött, hogy a következő tanévtől hatosztályos gimnáziumi képzést indít, amely felmenő rendszerben felváltja az egészségügyi szakközépiskolai oktatást. A hatosztályos képzés kialakítása, a helyi tantervek elkészítése során a mosonmagyaróvári Kossuth Lajos gimnázium hatosztályos gimnáziumi

uma volt a minta számunkra, ahol 1990-ben indult hatosztályos képzés. A tantestület azon tagjai, akik szívesen vállalták az újfajta oktatásban való részvételt, egyhetes tapasztalatcserén vettek részt Mosonmagyaróváron. Ettől a tanévtől kezdve a már hagyományos Petőfi-szavalóversenyt városivá szélesítettük. Külön kategóriában versenyezhettek a város általános és középiskolás tanulói.

Az 1996–97-es tanévre négy osztály beiskolázását tervezte az iskola-vezetés (számítástechnikai, valamint nyelvi tagozat, egészségügyi szakközépiskolai osztály és hatosztályos gimnázium). Jóllehet, a minisztérium lehetőséget adott az eddigi szakközépiskolai képzés folytatására, nem volt elegendő jelentkező, így csak három osztály beiskolázása volt sikeres. A hatosztályos gimnázium iránti érdeklődést mutatta, hogy több mint hatvanan tettek felvételi vizsgát, s ennek alapján 32 fő kezdhette meg tanulmányait.

Tulajdonképpen ebben a tanévben alakult ki az a képzési szerkezet, amely ma is jellemzi gimnáziumunkat. A nyelvi tagozat magas óraszámú (eleinte heti 8, később 6 óra) lehetővé teszi az első idegen nyelvből a középfokú C típusú nyelvvizsga letételét. Az új épületben az oktatás tárgyi feltételei a nyelvi labor, a számítógépes nyelvi terem, társalgók révén jelentősen javultak. Az angol nyelv oktatását ebben a tanévben is, a Soros Alapítvány támogatásának köszönhetően, amerikai vendégtanár segítette. Az első idegen nyelvként tanított angolon és németen kívül második nyelvként francia, orosz és olasz nyelvet vehettek fel a diákok. Az informatika tagozatra jelentkező tanulók alap- és középfokú informatikai végzettséget – számítógépező és szoftverüzemeltető OKJ-vizsga – szerezhettek. Az oktatást előbb egy, majd két számítógépes terem segítette. Az új tagozattól, a hatosztályos gimnáziumtól azt várta a tantestület és az iskolavezetés, hogy a hosszabb képzési idő nyugodtabb tempójú haladást, elmélyültebb tanulást, sikeresebb versenyeztetést tesz lehetővé. Ezeket az elvárásokat az élet azóta jórészt igazolta: a hatosztályos gimnázium ma is sikeresen működő képzési formánk, a tanulók tanulmányi átlaga meghaladja a négyosztályos gimnáziumban tanulókéét, versenyeredményeik is legalább olyan jók. Összegezve: a '90-es évek közepére kialakult képzési kínálatunk korszerű, mind a munkaerőpiac, mind a felsőoktatás igényeinek megfelelő.

A közoktatásról szóló törvény az iskolákat helyi tantervek készítésére kötelezte. Ennek a munkának a megkönnyítésére az Országos Közoktatási Intézet mintatanterveket készített, melyeket ún. közoktatási információs szolgáltató pontokon keresztül kívánt eljuttatni az iskolákhoz. Gimnáziumunk pályázat útján egyike lett az iskolákban működő 22 információs pontnak. Így két éven keresztül látta el a város és környékének alap- és középfokú közoktatási intézményeit tantervekkel. E tevékenység során kapott először internet-hozzáférést iskolánk.

1997 nyarán megkezdődött a volt MHSZ-irodaházban a hiányzó menza kialakítása. Az 1998-ban átadott „B” épület földszintjén így melegítőkonyha, az emeletén két számítógépes szaktanterem, tanári szoba (mely alkalmanként orvosi szobaként is funkcionált) és mellékhelyiségek létesültek. A főépületből ide átköltöztetett számítógéppark az egyik tanteremben kapott helyet, míg a másikba a pályázati úton és a városi önkormányzat támogatásával kapott 17 új gép került. A számítógépekhez a Művelődési és Köznevelési Minisztérium internet-hozzáférést biztosított. Ebben a tanévben készült el iskolánk pedagógiai programja, s ennek részeként helyi tantervünk, mely meghatározta a következő tanévek oktató-nevelő munkáját, az egyes tantárgyak követelményeit, heti óraszámait a 7–10. évfolyamokon. A pedagógiai program a tantestület, majd pedagógiai szakértő jóváhagyása után a következő tanévben lépett életbe.

Az 1998–99-es tanévben már csak egyetlen osztályban folyt egészségügyi szakközépiskolai képzés. A szakmai tárgyak tanítását 3 orvos óraadó tanár, az érettségi-képesítő vizsgára történő felkészítést és az osztályfőnöki teendőket egy törzstag szakoktató végezte. Ebben a tanévben szűnt meg az orosz nyelv oktatása gimnáziumunkban. A testnevelésórák megtartása ekkor volt a legnehezebb. Az 1994 óta szükségstornateremként használt kondicionálóterem igénybe vételére az ÁNTSZ már nem adott engedélyt, s azt lebontották. Így a tanév során a testnevelésórákat a sportpályákon vagy az uszodában tartottuk meg. 1998 augusztusában megkezdődött a Városi Sportcsarnok építése, amely az eredeti terveknek megfelelően egyben a gimnázium tornatermévé is vált.

Ebben a tanévben ünnepelte gimnáziumunk fennállásának 50. évfordulóját. Ebből az alkalomból 1998. december 7–11. között ünnepi hetet szervezett az iskolavezetés és a tantestület. Programjában iskolatörténeti és egyéb kiállítások, kulturális bemutató, a tudományok vagy a művészetek terén hírnévre szert tett öregdiákok előadásai szerepeltek.

1999 júniusában búcsúztatta el a tantestület a Petőfi Sándor gimnázium 1980-as–’90-es évekbeli történetének két meghatározó személyiségét, Somfai Györgyné igazgatóhelyettest és Varga Géza igazgatót. A megüresedett igazgatói álláshelyre Pápa Város Képviselőtestülete pályázatot írt ki. A tantestület két tagja nyújtotta be pályázatát, ám a képviselőtestület egyiküket sem támogatta, s új pályázat kiírása mellett döntött. Így az 1999–2000-es tanév elején megbízott igazgatóként Somfai Jánosné igazgatóhelyettes látta el a vezetői teendőket. A nyár folyamán kiírt újabb igazgatói pályázatra Huszár Endre adta be pályázatát, melyet az önkormányzat képviselőtestülete elfogadott, és 1999. november 1-jei hatállyal kinevezte őt a gimnázium igazgatójává. E tanév elején a törzstag pedagógusok száma 28, a részmunkaidőben alkalmazottaké 3, az óraadóké 5 fő volt. Tantestületünk az ezredfordulóra jelentős átalakuláson ment keresztül. A kilencvenes években viszonylag

rövid idő alatt sokan mentek nyugdíjba, a tanári kar úgyszólván kicserélődött. A tanárok átlagéletkora 40 év alá süllyedt. Az iskola tanulói létszáma a hatosztályos gimnáziumi képzés felmenő rendszerű kiépülésével folyamatosan emelkedett, a '90-es évek közepi 340 fő helyett az évtized végén már közel 400 diák tanult nálunk.

Októberre elkészült a Városi Sportcsarnok, s ezzel végre megoldódtak tornatermi gondjaink. Mivel a sportcsarnok építéséhez a „Petőfi Sándor Gimnázium és Szakképző Iskola, Pápa Alapítvány”-nak is köze volt, a dél-előtti testnevelés órák beosztásakor a gimnázium igényei elsőbbséget élveznek. A sportcsarnoknak, mint részben önállóan gazdálkodó intézménynek a gazdasági ügyeit részben gimnáziumunk gazdasági szervezete látta el 2000 júliusáig.

Ebben a tanévben sikeres pályázattal megkezdődött a Comenius I. minőségbiztosítási rendszer³ kiépítése iskolánkban.

A 2000/2001-es tanév jelentős változások sorát hozta. Tanulói létszámunk ebben a tanévben meghaladta a 400 főt, s ezért – az közoktatásról szóló törvénnyel összhangban – a fenntartó önkormányzat engedélyezte a második igazgatóhelyettesi státuszt, melyet dr. Nagyné Benkovics Márta nyert el. Az iskolavezetés így ismét háromtagúvá vált.

Gazdálkodásunkban is jelentős átalakítás történt. Pápa Város Képviselőtestülete az általa fenntartott intézményhálózat racionálisabb működtetésének szándékával 2000 júliusától az eddig önállóan gazdálkodó közoktatási és közművelődési intézményeit – köztük a Petőfi Sándor gimnáziumot – részben önállóan gazdálkodóvá tette úgy, hogy gazdasági ügyeik egy részét a Közoktatási és Közművelődési Intézmények Gazdasági Ellátó Szervezetére (KKI GAESZ) bízta. Az átszervezés számunkra azzal járt, hogy a gazdasági-adminisztratív létszámunk átmenetileg háromról két főre csökkent, s megszűnt a gazdasági vezetői státusz. Az átszervezés az oktató-nevelő munkát, a szakmai önállóságot nem érintette.

Ebben a tanévben kellett átdolgozniuk az iskolának pedagógiai programjukat, s ennek részeként nevelési programjukat és helyi tantervüket. Gimnáziumunknak ugyan már 1998-ban elkészült a pedagógiai programja, de annak helyi tantervét mindössze egy évig és csak a 7. osztályban léptettük életbe, majd – élve a minisztérium adta lehetőséggel – visszatértünk a központi tantervekhez (ún. „1978-as tantervek”), melyek jobban illeszkedtek képzési szerkezetünkhöz, és nemcsak a 10., hanem a 12. évfolyam végéig szabályoztak. Az új pedagógiai program elkészítése a tantestület jelentős részének bevonásával történt. A tantervek felölelték oktatásunk teljes vertikumát (7–12. évfolyam), s külön-külön tanterv készült a három – a hatosztályos gimnáziumi, az emelt szintű informatika-számítástechnikai és az emelt

³ Erről szól részletesen a Minőségbiztosítás – minőségirányítás című fejezet.

sztintú idegen nyelvi – tagozatunkra is. Kidolgoztuk, és felmenő rendszerben életbe léptettük a házi vizsgák rendszerét valamennyi képzéstípusunkban.

Már a '90-es évek közepétől jellemző volt, hogy az iskolai fejlesztések, eszközbeszerzések fő forrásai a pályázatokon⁴ nyert anyagi vagy eszközbeli támogatások. Mindezeknek és a szakképzési hozzájárulás nyújtotta fejlesztési lehetőségeknek köszönhetően gimnáziumunk tárgyi feltételei jónak, egyes területeken kiválónak mondhatók.

A 2001–2002-es tanévben, a hatosztályos gimnáziumi képzés felmenő rendszerű kiépülésével már 14 osztályunk volt, a tanulók száma túllépte a 430-at. A 12 tantermesre tervezett épületben csak egyéb célú helyiségek átalakításával sikerült újabb osztálytermeket kialakítanunk. Ekkor érzékeltük először, hogy iskolánk kezdi kinőni magát. Nagy szükségünk lenne egy művészeti szaktanteremre, egy „zsibongóra” azok részére, akiknek éppen lyukasórájuk van, valamint hiányzik egy 80–100 fős rendezvény megtartására alkalmas díszterem. A megoldást a tetőtér egy részének a beépítése jelentené.

A tanév legfontosabb pedagógiai feladatai a helyi tanterv bevezetése, a minőségirányítási rendszer első szintje kiépítésének befejezése és a kétszintű érettségivel kapcsolatos, folyamatosan bővülő információk nyomon követése voltak.

A 2002–2003-as tanév első kellemes eseménye a közalkalmazotti alapilletmények 50%-os emelése volt. Akkor még nem gondoltuk, hogy ennek hatása lesz az iskola működtetésére is. A tanév végére egyértelművé vált, hogy a fenntartó önkormányzat gimnáziumunkat – tulajdonosi jogait megtartva – megyei fenntartásba adja át, több más pápai oktatási intézménnyel együtt. A változtatás oka az volt, hogy a városi önkormányzat nehéz anyagi helyzetbe került a központilag nem teljesen fedezett illetményemelés következtében. Így 2003. szeptember 1-jétől megyei fenntartásba került a Petőfi Sándor gimnázium. A város és a megye megállapodása 2007-ig szól. A megyei önkormányzat közgyűlése megadta iskolánknak az önálló gazdálkodás jogát, sőt, a Bartók Béla Zeneiskola, a Balla Róbert téri Általános Iskola és Speciális Szakiskola, valamint a Nevelési Tanácsadó részben önállóan gazdálkodó intézmények gazdálkodása is gimnáziumunkra hárult. Így 2003 nyarán ki kellett alakítanunk a négy intézmény gazdasági feladatainak ellátására alkalmas gazdasági szervezetet. Viszket Zoltánné, aki 1995 óta végzi gazdasági vezetői (majd 2000-től 2003-ig gazdasági ügyintézői) munkáját, négy beosztott munkatárssal intézi a kiterjedt gazdálkodási feladatokat.

Ezen a nyáron felépült a városi termálfürdő első szakasza a gimnáziumunk mögötti külső-várkerti területen. Ősztől már az új létesítményben

⁴ Erről szól könyvünk Fejlesztés pályázatokból című fejezete.

tarthatták testnevelőink az úszásoktatást, mely a város jóvoltából a diákok számára térítésmentes. A testnevelés feltételei így tovább javultak.

Gimnáziumunk évek óta törekszik partneriskolai kapcsolatok kialakítására külföldi középiskolákkal. Ezen a téren az első sikerünk egy bécsi sporttagozatos iskolával létesült kontaktusunk. A 2003/2004-es tanévben nyílt lehetőség a partnerkapcsolatok bővítésére azzal, hogy indultunk az Oktatási Minisztérium és a Tempus Közalapítvány közös pályázatán.⁵

Az elmúlt tanév legnagyobb pedagógiai feladata a 2001-es pedagógiai programunk jogszabály által előírt módosítása volt. Ennek során képzési szerkezetünk újabb változtatása mellett döntött tantestületünk. 2004 őszétől az eddigi emelt szintű idegen nyelvi osztályunkat nyelvi előkészítő évfolyammal indítjuk, azaz ötévesse tesszük, melytől nyelvi képzésünk még magasabb szintre emelését várjuk. A jelentkezők nagy száma miatt nincs akadálya a nyelvi előkészítő évfolyam indításának. Szintén e tanévtől az érettségizett diákok részére 13., szakképző évfolyamot kívánunk indítani a számítástechnikai szoftverüzemeltető végzettség megszerzésére.

Végigtekintve a leírtakon látható, hogy mozgalmas tíz évet töltöttünk az új iskolaépületben. Az oktató-nevelő munka és a gazdálkodás változásai részben országos és helyi oktatásirányítási, valamint jogszabályi változások, részben az iskola törekvései miatt történtek. Ez utóbbiak középpontjában képzési kínálatunk folyamatos megújítása áll. Csak így tudunk megfelelni a munkaerőpiac, a felsőoktatás és partnereink igényeinek, helytállni az iskolák közötti versenyben, és olyan kínálatot, olyan minőséget nyújtani, amely egyedi, jól megkülönböztethető a város többi iskolájáétól, úgy is mondhatnánk: „petőfis”. Ahhoz túl kevés az eltel tíz év, hogy a fenti törekvések mérlegét megvonjuk. Ez majd a következő évtizedek emlékkönyveinek vagy még inkább a városi helytörténetírásnak lesz a feladata.

⁵ Erről szól könyvünk Comenius-projekt című fejezete.

Iskolánk szervtörténeti folyamatábrája 1944—1945-től 2003—2004-ig

Kötetünk szemléletes módon, folyamatábrán mutatja be az intézet történetének vázlatát. Az ábra a diáksereg évfolyamai, osztályai, tanulócsoporthaj létszámára vonatkozó számadatokat és a képzés jellegének meghatározását közli, *vízszintesen haladva az egymást követő tanévek, függőlegesen az egy időben tanuló osztályok szerint*. Így leolvashatók bármelyik osztály vagy évfolyam jellemzői belépéstől érettségig, tanulmányozhatók az egyszerre járó kortárs osztályok adatai. Könnyen azonosítható az iskola mindenkori hivatalos neve is. Az újszerű ábrázolást különösen indokolja az, hogy az intézményi átszervezések következtében némelykor egész osztályok kerültek át iskolánkba, vagy újakat kellett nyitni menet közben, de akár egy osztály megszüntetésére, a tanulók más osztályokba történt átsorolására is van példa. A képzés gyakori változásai is könnyen áttekinthetők.

Az egyes osztályokat jelző kis téglalapokban fent az osztály évfolyam- és betűjele áll, ez utóbbi a betűsortól eltérhet, ha a képzés faját jelzi (tk. = tanítóképzés, Mg. = mezőgazdasági osztály). A téglalapok alsó sorában az osztálylétszám olvasható.

Minden egyes osztály azonosító sorszáma áll balról, jobbkéz felé kifutó sora után pedig a képzés tartalmának, az oktatás fontosabb jellemzőinek (esetenként rövidített)⁶ meghatározását közöljük. Az alsó sorban a tanult nyelveket soroltuk fel (pl. a német–angol v. orosz jelölés egy német–angol és egy német–orosz nyelvi csoportot jelöl egyazon osztályban).

A terjedelmes táblázatot oldalakra kellett tördelnünk. Azért, hogy egy-egy osztály, évfolyam pályafutását ne kelljen széttagolnunk, általában 3–3 tanév oszlopát megismételjük a szomszédos oldalakon. Ez azonban csak látszólagos átfedés, mivel az osztályok sorai és adatai mindig csak egyszer szerepelnek. Engedve a hely szükségének, az évszámoknak az utolsó két jegyét tudtuk csak kiírni. A központi előírást követve, a 49. tanévtől arab számmal jelöltük az évfolyamokat.

⁶ Az itt alkalmazott rövidítések a tantárgynevek közkeletű rövidítésén kívül: ált. = általános, ang. = angol, áp. = ápolónő, assz. = asszisztens, cs. és gy. gond. = csecsemő- és gyermekgondozó, díszn. = dísznövény, g. = gimnázium, gy. = gyakorlat, gyak. áp. = gyakorló ápolónő, gyak. diét. = gyakorló diétásnővér, gy. gond. = gyermekgondozó, gyorsír. = gyorsírás, eü. = egészségügyi, fakt. rsz. = fakultatív rendszerű, fr. = francia, hatoszt. = 6 osztályos, k. = képzés, lic. = liceumi, ném. = német, o. = osztály, ó. = óra, ol. = olasz, or. = orosz, rend. int. = rendelőintézeti, rsz. = rendszerű, szám. techn. = számítástechnika, sz. e. = szakmai előképzés, szk. = szakközépiskolai, teny. = tenyésztő, term. = termelő, tk. = tanítóképző, zölds. = zöldség-, v. = vagy stb.

	44/45	45/46	46/47	47/48	48/49	49/50	50/51	51/52	52/53	53/54	54/55	55/56
	V.tk.	líceum-tanítóképző német										
	IV.tk.	V.tk.	líceum-tanítóképző német									
	III.A	IV.tk.	V.tk.	líceum-tanítóképző német								
	III.B	IV.líc.	líceum német									
	II.A	III.A	IV.tk.	V.tk.	líceum-tanítóképző német							
	II.B	III.B	IV.líc.	líceum német								
1.				IV.tk.	V.tk. 35	líceum, tanítóképző tagozat német						
	I.	II.	III.	IV.líc.	líceum német							
2.		I.	II.	III.	IV. 35	líceum német						
3.			I.A	II.A	III. 51	IV. 28	líceum német					
			I.B	II.B	líceum német							
4.				I.	II. 40	III.A 29	IV.A 32	ped.gimn. német				
5.						III.B 29	IV.B 31	ped.gimn. német				
6.						I. 56	II. 31	III. 33	IV.A 31	ált.gimn., reál orosz		
7.									IV.B 21	ált.gimn., reál orosz		
8.						I. 44	II. 33	III.A 38	IV.A 35	ált.gimn., reál orosz		
9.								III.B 19	IV.B 19	ált.gimn., humán orosz-latin		
10.						I.A 40	II.A 30	III.A 30	IV.A 31	ált.gimn., reál orosz		
11.						I.B 46	II.B 31	III.B 25	IV.B 23	ált.gimn., reál orosz		
12.								II.C 30	III.C 31	IV.C 30	ált.gimn., humán orosz-latin	
13.								I.A 40	II.A 36	III.A 35	IV.A 28	ált.gimn., reál orosz
14.								I.B 40	II.B 32	III.B 32	IV.B 31	ált.gimn., reál orosz
15.								I.C 44	II.C 43	III.C 44	IV.C 41	ált.gimn., humán orosz-latin
					1. tanév	2. tanév	3. tanév	4. tanév	5. tanév	6. tanév	7. tanév	8. tanév
	44/45	45/46	46/47	47/48	48/49	49/50	50/51	51/52	52/53	53/54	54/55	55/56
	Ranolder Intézet				II.sz. Áll.	Áll.	Áll.	Áll.	Petőfi Sándor			
	Róm. Kat. Leánylíceum és Tanítónőképző Intézet				Leány-lic. és Tk. Int	Ped. Leány-gimn.	Leány-gimn.	Áll. Ált. Leány-gimn.	Állami Általános Gimnázium			

	53/54	54/55	55/56	56/57	57/58	58/59	59/60	60/61	61/62	
16.	I.A 47	II.A 36	III.A 32	IV.A 31	reál orosz					
17.	I.B 49	II.B 38	III.B 32	IV.B 31	reál orosz					
18.	I.C 50	II.C 44	III.C 39	IV.C 36	humán orosz-latin					
19.		I.A 41	II.A 30	III.A 26	IV.A 21	reál orosz-angol				
20.		I.B 41	II.B 31	III.B 32	IV.B 30	reál orosz-angol				
21.		I.C 44	II.C 39	III.C 40	IV.C 35	humán orosz-latin				
22.			I.A 40	II.A 38	III.A 33	IV.A 28	reál orosz-francia			
23.			I.B 39	II.B 32	III.B 25	IV.B 20	reál orosz-angol			
24.			I.C 40	II.C 34	III.C 37	IV.C 31	humán orosz-latin			
25.			I.D 44	II.D 34	III.D 30	IV.D 30	orosz tagozat orosz-német			
26.				I.A 45	II.A 41	III.A 32	IV.A 30	reál orosz-angol		
27.				I.B 45	II.B 36	III.B 24	IV.B 23	reál orosz-német		
28.				I.C 45	II.C 40	III.C 40	IV.C 36	humán orosz-latin		
29.				I.D 45	II.D 38	III.D 26	IV.D 26	orosz tagozat orosz-olasz		
30.					I.A 42	II.A 36	III.A 28	IV.A 24	reál, IV.o.2 ó.fizika gyak. orosz-angol	
31.					I.B 40	II.B 36	III.B 33	IV.B 31	reál, IV.o.2 ó.fizika gyak. orosz-német	
32.					I.C 42	II.C 40	III.C 43	IV.C 41	humán orosz-latin	
33.					I.D 42	II.D 41	III.D 35	IV.D 34	humán orosz-angol	
34.					I.E 41	II.E 29	III.E 22	IV.E 22	reál orosz-francia v. olasz	
35.						I.A 41	II.A 31	III.A 29	IV.A 28	reál, III.o.-tól 2 ó.fiz. gyak. orosz-angol v. német
36.						I.B 41	II.B 34	III.B 30	IV.B 28	reál, III.o.-tól 2 ó.fiz. gyak. orosz-német v. angol
37.						I.C 42	II.C 36	III.C 36	IV.C 36	humán orosz-latin
38.						I.D 39	II.D 33	III.D 30	IV.D 31	orosz tagozat orosz-angol v. német
39.						I.E 40	II.E 32	III.E 28	IV.E 26	reál, politechnika: kézimunka orosz-olasz v. francia
	6. tanév	7. tanév	8. tanév	9. tanév	10. tanév	11. tanév	12. tanév	13. tanév	14. tanév	
	53/54	54/55	55/56	56/57	57/58	58/59	59/60	60/61	61/62	
	Petőfi Sándor Állami Általános Gimnázium					Petőfi Sándor Állami Általános Leánygimnázium				

	59/60	60/61	61/62	62/63	63/64	64/65	65/66	66/67
40.	I.A 41	II.A 30	III.A 29	IV.A 28	reál, II.o.-tól 2 ó. fiz-kém-biol. gyak. orosz-angol			
41.	I.B 40	II.B 34	III.B 30	IV.B 31	reál, II.o.-tól 2 ó. fiz-kém-biol. gyak. orosz-német			
42.	I.C 44	II.C 41	III.C 37	IV.C 36	humán orosz-latin			
43.	I.D 37	II.D 30	III.D 29	IV.D 28	orosz tagozat, 5+1 szövő szakmai előképzés orosz-angol			
44.	I.E 36	II.E 31	III.E 21	IV.E 19	reál, 2 ó. polittechnika: kézimunka orosz-francia v. olasz			
45.	I.A 45	II.A 44	III.A 32	IV.A 30	reál, 5+1 női szabó szakmai előképzés orosz-német v. angol			
46.	I.B 45	II.B 38	III.B 23	IV.B 22	reál, 5+1 diszn. term. és kertépítő orosz-francia v. olasz			
47.	I.C 45	II.C 40	III.C 40	IV.C 39	humán, 5+1 fonó szakmai előképzés orosz-latin v. német			
48.	I.D 45	II.D 40	III.D 38	IV.D 37	orosz tagozat, 5+1 zöldségterm. és kertépítő orosz-latin v. angol			
49.	I.A 51	II.A 44	III.A 38	IV.A 34	reál, 2 ó. fiz-kém-biol. gyak. orosz-angol v. német			
50.	I.B 52	II.B 40	III.B 34	IV.B 33	reál, 2 ó. fiz-kém-biol. gyak. orosz-német v. angol			
51.	I.C 53	II.C 45	III.C 44	IV.C 43	humán orosz-latin v. német			
52.	I.D 49	II.D 44	III.D 42	IV.D 40	orosz tagozat, 5+1 fonó ill. szövő szakmai előképz. orosz-latin v. angol			
53.	I.E 48	II.E 41	III.E 34	IV.E 34	reál orosz-olasz v. francia			
54.	I.A 46	II.A 40	III.A 36	IV.A 32	reál, 5+1 zölds. term. II. o.-tól baromfityényszítő orosz-német v. angol			
55.	I.B 46	II.B 43	III.B 38	IV.B 33	reál, 5+1 baromfityényszítő orosz-német v. angol			
56.	I.C 46	II.C 44	III.C 43	IV.C 38	humán, 5+1 női szabó szakmai előképzés orosz-latin v. német			
57.	I.D 44	II.D 40	III.D 41	IV.D 40	orosz tagozat, 5+1 fonó szakmai előképzés orosz-angol v. latin			
58.	I.E 42	II.E 31	III.E 28	IV.E 25	humán orosz-olasz v. francia			
59.	I.A 46	II.A 39	III.A 41	IV.A 37	reál, 5+1 női szabó szakmai előképzés orosz-német			
60.	I.B 45	II.B 43	III.B 40	IV.B 30	reál, 5+1 zöldségterm. és hajtató sz. e. orosz-német			
61.	I.C 45	II.C 39	III.C 32	IV.C 31	humán, 5+1 női szabó sz. e. orosz-latin			
62.	I.D 45	II.D 42	III.D 37	IV.D 34	orosz tag. 5+1 szövő, IV. o. 2 ó. gyorsírás orosz-latin v. angol			
63.	I.E 45	II.E 35	III.E 31	IV.E 31	reál, 2 ó. rádiótechnika orosz-olasz v. francia			
64.	I.F 38	II.F 35	III.F 31	IV.F 28	mg. szakközépisk. 4+2 baromfityén. orosz			
	12. tanév	13. tanév	14. tanév	15. tanév	16. tanév	17. tanév	18. tanév	19. tanév
	59/60	60/61	61/62	62/63	63/64	64/65	65/66	66/67
	Petőfi Sándor Állami Általános Leánygimnázium				Petőfi Sándor Gimnázium és Mezőgazdasági Szakközépiskola			

	64/65	65/66	66/67	67/68	68/69	69/70	70/71
65.	I.A 45	II.A 37	III.A 34	IV.A 33	reál, 5+1 női szabó szakmai előképzés orosz-angol		
66.	I.B 47	II.B 45	III.B 39	IV.B 37	reál, 5+1 dísznőv.term. és kertépítő. orosz-német		
67.	I.C 46	II.C 38	III.C 28	IV.C 28	humán, 5+1 női szabó orosz-latin		
68.	I.D 40	II.D 36	III.D 36	IV.D 30	orosz tag. 5+1 női szabó, III.o-tól 2 ó. szabás varrás orosz-latin v. angol		
69.	I.E 42	II.E 36	III.E 32	IV.E 31	reál, 2 ó. rádiótechnika orosz-olasz v. francia		
70.	I.Mg. 41	II.Mg. 29	II.Mg. 27	V.Mg. 26	mezőgazd. szakközépisk., baromfitenyésztő orosz		
71.	I.A 47	II.A 40	III.A 37	IV.A 33	ált. tantervű, 2 ó. szabás-varrás orosz-angol v. német		
72.	I.B 45	II.B 38	III.B 30	IV.B 28	ált. tantervű, 2 ó. rádiótechnika orosz-olasz v. francia		
73.	I.C 46	II.C 40	III.C 38	IV.C 36	ált. tantervű, 5+1 női szabó, IV. o-tól 5 ó. gyak orosz-latin v. német		
74.	I.D 44	II.D 43	III.D 41	IV.D 38	orosz szakosított, 2 ó. gyorsírás orosz-latin v. angol		
75.	I.Mg. 39	II.Mg. 31	II.Mg. 28	V.Mg. 22	mezőgazd. szakközépisk., baromfitenyésztő orosz		
76.	I.A 42	II.A 33	III.A 24	IV.A 21	ált. tantervű, 5+1 vöröskeresztes á.p. III. o-tól 5 ó. gyak. orosz-angol		
77.	I.B 47	II.B 43	III.B 35	IV.B 34	ált. tantervű, 2 ó. műszaki rajz orosz-olasz		
78.	I.C 46	II.C 41	III.C 37	IV.C 37	ált. tantervű, 2 ó. szabás-varrás orosz-német		
79.	I.D 38	II.D 35	III.D 33	IV.D 31	orosz szakosított, 2 ó. gyorsírás orosz-latin		
80.	I.Mg. 35	II.Mg. 28	II.Mg. 22	V.Mg. 21	mezőgazd. szakközépisk., baromfitenyésztő orosz		
81.	I.A 43	II.A 38	III.A 36	IV.A 34	ált. tantervű, 5+1 női szabó II. o-tól 5 ó. gyak. orosz-német		
82.	I.B 41	II.B 33	III.B 23	IV.B 22	ált. tantervű, 2 ó. rádiótechnika orosz-francia		
83.	I.C 44	II.C 39	III.C 35	IV.C 28	ált. tantervű, 5+1 női szabó II. o-tól 5 ó. gyak. orosz-német		
84.	I.D 33	II.D 30	III.D 28	IV.D 25	orosz szakosított, 2 ó. műszakirajz orosz-latin		
85.	I.Mg. 31	II.Mg. 14	II.Mg. 11	V.Mg. 10	mezőgazd. szakközépisk., baromfitenyésztő orosz		
86.	I.E 43	II.E 42	III.E 38	IV.E 36	eü. szakközépisk., rend. int. asszisztens orosz		
17.	tanév	tanév	tanév	tanév	tanév	tanév	tanév
64/65	65/66	66/67	67/68	68/69	69/70	70/71	

Petőfi Sándor Gimnázium és
Mezőgazdasági Szakközépiskola

Petőfi Sándor
Gimnázium és
Szakközépiskola

	68/69	69/70	70/71	71/72	72/73	73/74	74/75
87.	I.A 39	II.A 33	III.A 32	IV.A 32	orosz szakosított, 2 ó. szabás-varrás v. rádiótechnika orosz-latin		
88.	I.B 38	II.B 30	III.B 24	IV.B 22	ált. tantervű, 2 ó. szabás-varrás gyak. orosz-olasz		
89.	I.C 36	II.C 31	III.C 30	IV.C 25	ált. tantervű, 4 ó. szabás-varrás gyak. orosz-német		
90.	I.D 33	II.D 25	III.D 25	IV.D 20	ált. tantervű, 2 ó. szabás-varrás gyak. orosz-angol		
91.	I.E 40	II.E 30	III.E 27	IV.E 27	eü. szakközépisk., ált. asszisztens és gondozó orosz		
92.	I.F 40	II.F 33	III.F 32	IV.F 28	eü. szakközépisk., ált. asszisztens és gondozó orosz		
93.	I.A 38	II.A 36	III.A 33	IV.A 32	orosz szakosított, 2 ó. szabás-varrás v. rádiótechnika orosz-angol		
94.	I.B 48	II.B 45	III.B 43	IV.B 42	ált. tantervű, 2 ó. szabás-varrás orosz-latin		
95.	I.C 38	II.C 35	III.C 31	IV.C 28	ált. tantervű, 2 ó. szabás-varrás v. rádiótechnika orosz-német		
96.	I.D 37	II.D 42	III.D 29	IV.D 27	ált. tantervű, 2 ó. szabás-varrás orosz-francia v. olasz		
97.	I.E 38	II.E 31	III.E 31	IV.E 31	eü. szk., rend. int. asszisztens, csecsemő és gyermekgond. orosz		
98.	I.F 37	II.F 29	III.F 30	IV.F 30	eü. szk., rend. int. asszisztens, csecsemő és gyermekgond. orosz		
99.	I.A 34	II.A 29	III.A 26	IV.A 26	orosz szakosított, 2 ó. kémia v. biol. gyak. orosz-angol		
100.	I.B 40	II.B 41	III.B 42	IV.B 41	ált. tantervű, 2 ó. biol.gyak. v. rádiótechnika orosz-német v. latin		
101.	I.C 38	II.C 37	III.C 36	IV.C 36	ált. tantervű, 2 ó. szabás-varrás orosz-olasz v. francia		
102.	I.E 31	II.E 29	III.E 28	IV.E 28	eü. szk., rend. int. assz. és gy. gond., gyak. áp., gyak. diét. orosz		
103.	I.F 32	II.F 29	III.F 28	IV.F 27	eü. szk., rend. int. assz. és gy. gond., gyak. áp., gyak. diét. orosz		
104.	I.A 38	II.A 25	III.A 33	IV.A 23	orosz szakosított, 2 ó. szabás-varrás v. kémia gyak. orosz-latin		
105.	I.B 36	II.B 32	III.B 31	IV.B 31	ált. tantervű, 2 ó. szabás-varrás v. rádiótechnika orosz-német		
106.	I.C 37	II.C 33	III.C 29	IV.C 29	ált. tantervű, 2 ó. szabás-varrás v. kémia gyak. orosz-olasz v. francia		
107.	I.E 31	II.E 27	III.E 25	IV.E 25	eü. szk., rend. int. assz. és gy.gond., gyak. ápolónő orosz		
108.	I.F 30	II.F 22	III.F 18	IV.F 17	eü. szk., rend. int. assz. és gy.gond., gyak. ápolónő orosz		
	21. tanév	22. tanév	23. tanév	24. tanév	25. tanév	26. tanév	27. tanév
	68/69	69/70	70/71	71/72	72/73	73/74	74/75
	Petőfi Gimn. Mezőg. Szakk.	Petőfi S. Gimnázium és Szakk. isk.		Petőfi Sándor Gimnázium és Egészségügyi Szakközépiskola			

	72/73	73/74	74/75	75/76	76/77	77/78	78/79	79/80	
109.	I.A 34	II.A 30	III.A 29	IV.A 29	orosz szakosított, 2 ó. szabás-varrás v. kémia gyak. orosz-angol				
110.	I.B 38	II.B 31	III.B 31	IV.B 29	ált. tantervű, 2 ó. szabás-varrás v. rádiótechnika orosz-német				
111.	I.C 38	II.C 36	III.C 33	IV.C 30	ált. tantervű, 2 ó. szabás-varrás v. kémia gyak. orosz-francia				
112.	I.E 37	II.E 31	III.E 31	IV.E 30	eü. szk., rend. int. assz. cs. és gy.gond., gyak. áp. orosz				
113.	I.F 37	II.F 29	III.F 26	IV.F 26	eü. szk., rend. int. assz. cs. és gy.gond., gyak. áp. orosz				
114.		I.A 29	II.A 26	III.A 26	IV.A 26	orosz szakosított orosz-angol			
115.		I.B 40	II.B 39	III.B 30	IV.B 27	ált. tantervű, 3 ó. szabás-varrás orosz-német			
116.		I.C 39	II.C 35	III.C 30	IV.C 29	ált. tantervű, 3 ó. szabás-varrás orosz-francia v. olasz			
117.		I.D 34	II.D 30	III.D 22	IV.D 22	eü. szk., ált. ápoló és ált. asszisztens orosz			
118.		I.E 35	II.E 33	III.E 31	IV.E 31	eü. szk., ált. ápoló és ált. asszisztens orosz			
119.			I.A 30	II.A 30	III.A 30	IV.A 29	orosz szakosított orosz-latin		
120.			I.B 35	II.B 33	III.B 31	IV.B 30	kémia szakosított orosz-német		
121.			I.C 32	II.C 38	III.C 36	IV.C 35	ált. tantervű, 3 ó. szabás-varrás gyak. orosz-olasz		
122.			I.D 37	II.D 35	III.D 33	IV.D 35	eü. szk., ált. ápoló és ált. asszisztens orosz		
123.			I.E 37	II.E 34	III.E 33	IV.E 33	eü. szk., ált. ápoló és ált. asszisztens orosz		
124.				I.A 24	II.A 21	III.A 19	IV.A 20	orosz szakosított orosz-latin	
125.				I.B 28	II.B 25	III.B 26	IV.B 25	kémia szakosított orosz-német	
126.				I.C 39	II.C 36	III.C 33	IV.C 32	ált. tantervű, 3 ó. szabás-varrás orosz-olasz v. német	
127.				I.D 36	II.D 29	III.D 28	IV.D 28	eü. szk., ált. ápoló és ált. asszisztens orosz	
128.				I.E 38	II.E 35	III.E 32	IV.E 32	eü. szk., ált. ápoló és ált. asszisztens orosz	
129.					I.A 29	II.A 27	III.A 27	IV.A 25	orosz szakosított orosz-latin v. német
130.					I.B 31	II.B 28	III.B 23	IV.B 23	kémia szakosított orosz-német
131.					I.C 38	II.C 35	III.C 32	IV.C 28	ált. tantervű, 3 ó. szabás-varrás orosz-német v. olasz
132.					I.D 35	II.D 25	III.D 17	IV.D 17	eü. szk., ált. ápoló és ált. asszisztens orosz
133.					I.E 35	II.E 28	III.E 25	IV.E 25	eü. szk., ált. ápoló és ált. asszisztens orosz
	25. tanév	26. tanév	27. tanév	28. tanév	29. tanév	30. tanév	31. tanév	32. tanév	
	72/73	73/74	74/75	75/76	76/77	77/78	78/79	79/80	

72/73 73/74 74/75 75/76 76/77 77/78 78/79 79/80

	77/78	78/79	79/80	80/81	81/82	82/83	83/84	84/85
134.	I.A 27	II.A 26	III.A 24	IV.A 24	orosz szakosított orosz-német v. angol			
135.	I.B 26	II.B 27	III.B 25	IV.B 25	kémia szakosított orosz-angol v. német			
136.	I.C 34	II.C 28	III.C 28	IV.C 31	ált. tantervű orosz-olasz			
137.	I.D 40	II.D 31	III.D 24	IV.D 25	eü. szk., ált. ápoló és ált. asszisztens orosz			
138.	I.E 41	II.E 32	III.E 24	IV.E 20	eü. szk., ált. ápoló és ált. asszisztens orosz			
139.		I.A 24	II.A 24	III.A 24	IV.A 24	orosz szakosított orosz-német v. angol		
140.		I.B 22	II.B 22	III.B 22	IV.B 20	kémia szakosított orosz-angol v. német		
141.		I.C 26	II.C 22	III.C 22	IV.C 20	ált. tantervű orosz-olasz		
142.		I.D 37	II.D 36	III.D 31	IV.D 30	eü. szk., ált. ápoló és ált. asszisztens orosz		
143.		I.E 37	II.E 35	III.E 31	IV.E 27	eü. szk., ált. ápoló és ált. asszisztens orosz		
144.		I.A 25	II.A 24	III.A 21	IV.A 21	ált. tantervű, III. o.-tól fakt. rendszerű orosz-angol		
145.		I.B 26	II.B 23	III.B 23	IV.B 23	ált. tantervű, III. o.-tól fakt. rendszerű orosz-német		
146.		I.C 26	II.C 25	III.C 17	IV.C 17	ált. tantervű, III. o.-tól fakt. rendszerű orosz-olasz		
147.		I.D 35	II.D 34	III.D 31	IV.D 30	eü. szk., ált. ápoló és ált. asszisztens orosz		
148.		I.E 35	II.E 34	III.E 32	IV.E 32	eü. szk., ált. ápoló és ált. asszisztens orosz		
149.		I.A 36	II.A 36	III.A 32	IV.A 31	ált. tantervű, III. o.-tól fakt. rendszerű orosz-angol v. német		
150.		I.B 36	II.B 31	III.B 31	IV.B 31	ált. tantervű, III. o.-tól fakt. rendszerű orosz-angol v. német		
151.		I.C 38	II.C 38	III.C 28	IV.C 27	eü. szk., ált. ápoló és ált. asszisztens orosz		
152.		I.D 37	II.D 32	III.D 32	IV.D 32	eü. szk., ált. ápoló és ált. asszisztens orosz		
153.			I.A 30	II.A 27	III.A 25	IV.A 23	ált. tantervű, III. o.-tól fakt. rendszerű orosz-angol	
154.			I.B 33	II.B 28	III.B 25	IV.B 23	ált. tantervű, III. o.-tól fakt. rendszerű orosz-német	
155.			I.C 30	II.C 26	III.C 19	IV.C 17	ált. tantervű, III. o.-tól fakt. rendszerű orosz-olasz	
156.			I.D 39	II.D 27	III.D 23	IV.D 22	eü. szk., ált. ápoló és ált. asszisztens orosz	
157.			I.E 37	II.E 21	III.E 19	IV.E 19	eü. szk., ált. ápoló és ált. asszisztens orosz	
	30. tanév	31. tanév	32. tanév	33. tanév	34. tanév	35. tanév	36. tanév	37. tanév
	77/78	78/79	79/80	80/81	81/82	82/83	83/84	84/85

Petőfi Sándor Gimnázium és
Egészségügyi Szakközépiskola

	82/83	83/84	84/85	85/86	86/87	87/88	88/89	89/90
158.	I.A 30	II.A 27	III.A 25	IV.A 25	ált. tantervű, III. o.-tól fakt. rendszerű orosz-angol			
159.	I.B 31	II.B 29	III.B 30	IV.B 30	ált. tantervű, III. o.-tól fakt. rendszerű orosz-német			
160.	I.C 28	II.C 26	III.C 26	IV.C 25	ált. tantervű, III. o.-tól fakt. rendszerű orosz-olasz			
161.	I.D 40	II.D 38	III.D 36	IV.D 36	eü. szk., ált. ápoló és ált. asszisztens orosz			
162.	I.E 42	II.E 32	III.E 33	IV.E 33	eü. szk., ált. ápoló és ált. asszisztens orosz			
163.	I.A 22	II.A 20	III.A 19	IV.A 27	ált. tantervű, III. o.-tól fakt. rendszerű orosz-angol v. német v. olasz			
164.	I.B 22	II.B 22	III.B 21	IV.B 27	ált. tantervű, III. o.-tól fakt. rendszerű orosz-angol v. német v. olasz			
165.	I.C 24	II.C 21	III.C 19		ált. tantervű, III. o.-tól fakt. rendszerű orosz-olasz			
166.	I.D 34	II.D 30	III.D 28	IV.D 28	eü. szk., ált. ápoló és ált. asszisztens orosz			
167.	I.E 35	II.E 31	III.E 30	IV.E 30	eü. szk., ált. ápoló és ált. asszisztens orosz			
168.	I.A 30	II.A 28	III.A 27	IV.A 26	ált. tantervű, nem kötelező fakt. rendszerű orosz-német v. angol			
169.	I.B 31	II.B 31	III.B 28	IV.B 28	ált. tantervű, nem kötelező fakt. rendszerű orosz-angol v. olasz			
170.	I.C 37	II.C 33	III.C 33	IV.C 33	eü. szk., ált. ápoló és ált. asszisztens orosz			
171.	I.D 36	II.D 32	III.D 32	IV.D 32	eü. szk., ált. ápoló és ált. asszisztens orosz			
172.	I.A 27	II.A 27	III.A 27	IV.A 26	ált. tantervű, nem kötelező fakt. rendszerű orosz-angol v. német			
173.	I.B 28	II.B 29	III.B 25	IV.B 24	ált. tantervű, nem kötelező fakt. rendszerű orosz-német v. olasz			
174.	I.C 25	II.C 25	III.C 23	IV.C 23	ált. tantervű, nem kötelező fakt. rendszerű orosz-angol v. olasz			
175.	I.D 38	II.D 34	III.D 33	IV.D 32	eü. szk., ált. ápoló és ált. asszisztens orosz			
176.	I.E 38	II.E 34	III.E 34	IV.E 32	eü. szk., ált. ápoló és ált. asszisztens orosz			
177.	I.A 28	II.A 27	III.A 26	IV.A 26	ált. tantervű, nem kötelező fakt. rsz. orosz-angol			
178.	I.B 29	II.B 25	III.B 26	IV.B 24	ált. tantervű, nem kötelező fakt. rsz. orosz-német v. olasz			
179.	I.C 29	II.C 28	III.C 28	IV.C 28	ált. tantervű, nem kötelező fakt. rsz. orosz-német v. olasz			
180.	I.D 34	II.D 32	III.D 26	IV.D 27	eü. szk., ált. ápoló és ált. asszisztens orosz			
181.	I.E 34	II.E 30	III.E 29	IV.E 27	eü. szk., ált. ápoló és ált. asszisztens orosz			
35.	tanév	tanév	tanév	tanév	tanév	tanév	tanév	tanév

82/83 83/84 84/85 85/86 86/87 87/88 88/89 89/90

	87/88	88/89	89/90	90/91	91/92	92/93	93/94	94/95
182.	I.A 39	II.A 32	III.A 32	IV.A 32	ált. tantervű, nem kötelező fakt. rsz. orosz-angol v. német			
183.	I.B 39	II.B 33	III.B 32	IV.B 30	ált. tantervű, nem kötelező fakt. rsz. orosz-angol v. német			
184.	I.C 37	II.C 29	III.C 28	IV.C 25	eü. szk., ált. ápoló és ált. asszisztens orosz			
185.	I.D 37	II.D 35	III.D 31	IV.D 29	eü. szk., ált. ápoló és ált. asszisztens orosz			
186.	I.A 32	II.A 28	III.A 27	IV.A 27	ált. tantervű, nem kötelező fakt. rsz. orosz-angol v. olasz			
187.	I.B 33	II.B 33	III.B 32	IV.B 32	ált. tantervű, nem kötelező fakt. rsz. orosz-német			
188.	I.C 32	II.C 25	III.C 22	IV.C 22	ált. tantervű, nem kötelező fakt. rsz. orosz-angol v. olasz			
189.	I.D 32	II.D 24	III.D 26	IV.D 23	eü. szk., ált. ápoló és ált. asszisztens orosz			
190.	I.E 32	II.E 32	III.E 32	IV.E 32	eü. szk., ált. ápoló és ált. asszisztens orosz			
191.	I.A 30	II.A 29	III.A 29	IV.A 29	ált. tantervű, nem kötelező fakt. rsz. orosz-német v. angol; francia-angol v. német			
192.	I.B 28	II.B 25	III.B 24	IV.B 24	ált. tantervű, nem kötelező fakt. rsz. orosz-német			
193.	I.C 30	II.C 27	III.C 27	IV.C 26	ált. tantervű, nem kötelező fakt. rsz. orosz-angol v. olasz; német-angol v. olasz			
194.	I.D 31	II.D 29	III.D 28	IV.D 27	eü. szk., ált. ápoló és ált. asszisztens orosz			
195.	I.E 32	II.E 30	III.E 28	IV.E 28	eü. szk., ált. ápoló és ált. asszisztens orosz			
196.	I.A 36	II.A 37	III.A 33	IV.A 33	ált. tantervű, nem kötelező fakt. rsz. angol-latin v. francia v. orosz; német-latin v. orosz			
197.	I.B 31	II.B 31	III.B 31	IV.B 31	speciális német nyelvi német-orosz v. latin			
198.	I.C 33	II.C 30	III.C 27	IV.C 24	ált. tantervű, nem kötelező fakt. rsz. angol-latin v. francia v. orosz; német-latin v. orosz			
199.	I.D 29	II.D 23	III.D 22	IV.D 21	eü. szk., ált. ápoló és ált. asszisztens orosz			
200.	I.E 31	II.E 26	III.E 26	IV.E 26	eü. szk., ált. ápoló és ált. asszisztens orosz			
201.	I.A 33	II.A 28	III.A 26	IV.A 25	ált. tantervű, nem kötelező fakt. rsz. orosz-angol v. német			
202.	I.B 26	II.B 25	III.B 25	IV.B 25	speciális német nyelvi német-orosz v. latin			
203.	I.C 38	II.C 37	III.C 28	IV.C 28	eü. szk., ált. ápoló és ált. asszisztens német			
	40. tanév	41. tanév	42. tanév	43. tanév	44. tanév	45. tanév	46. tanév	47. tanév
	87/88	88/89	89/90	90/91	91/92	92/93	93/94	94/95

Petőfi Sándor Gimnázium és
Egészségügyi Szakközépiskola

	92/93	93/94	94/95	95/96	96/97	97/98	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04											
204.	I.A 32	II.A 28	III.A 30	IV.A 29	ált. tantervű, nem kötelező fakt. rsz. angol-francia v. német																		
205.	I.B 18	II.B 17	III.B 17	IV.B 16	speciális német nyelvi német-angol v. orosz																		
206.	I.C 33	II.C 29	III.C 21	IV.C 20	eü. szk., ált. ápoló és ált. asszisztens német																		
207.	I.A 41	II.A 36	III.A 35	12.A 33	ált. tantervű, nem kötelező fakt. rsz. angol-olasz v. francia v. orosz; német-olasz v. orosz																		
208.	I.B 25	II.B 25	III.B 25	12.B 26	speciális német nyelvi német-angol v. orosz																		
209.	I.C 34	II.C 36	III.C 32	12.C 31	eü. szk., ált. ápoló és ált. asszisztens német v. angol																		
210.	I.A 36	II.A 32	11.A 29	12.A 32	ált. tantervű, nem kötelező fakt. rsz. német-latin v. orosz v. olasz; angol-latin v. orosz v. olasz																		
211.	I.B 27	II.B 26	11.B 26	12.B 25	speciális német v. angol nyelvi német-angol; angol-latin v. olasz v. orosz																		
212.	I.C 34	II.C 35	11.C 31	12.C 31	eü. szk., ált. ápoló és ált. asszisztens német																		
213.	I.A 35	10.A 34	11.A 32	12.A 33	emelt szintű számtechn. német-olasz v. francia; angol-német v. francia v. olasz																		
214.	I.B 30	10.B 28	11.B 28	12.B 25	speciális német v. angol nyelvi német-angol; angol-olasz v. francia v. német																		
215.	I.C 28	10.C 28	11.C 28	12.C 28	eü. szk., ált. ápoló és ált. asszisztens német																		
216.	9.A 34	10.A 33	11.A 31	12.A 32	emelt szintű számtechn. angol-német v. német-angol																		
217.	9.B 32	10.B 33	11.B 32	12.B 33	speciális német v. angol nyelvi német-angol v. angol-francia																		
218.	7. 32	8. 32	9.H 31	10.H 29	11.H 29	12.H 29	helyi tantervű hatosztályos képzés 7-8. évf. angol v. német 9. évf.-tól ang.-fr. v. ném. v. ol.; ném.-ang. v. fr.																
219.	9.A 34	10.A 35	11.A 33	12.A 33	emelt szintű számtechn. német-francia v. angol; angol-francia																		
220.	9.B 34	10.B 34	11.B 33	12.B 31	speciális német v. angol nyelvi angol-német; német-angol																		
221.	7. 31	8. 31	9.H 27	10.H 27	11.H 27	12.H 25	helyi tantervű hatosztályos képzés 7-8. évf. angol v. német 9. évf.-tól német-angol v. olasz; angol-német v. olasz																
222.	9.A 33	10.A 33	11.A 31	12.A 32	emelt szintű számtechn. német-francia v. angol; francia-német																		
223.	9.B 30	10.B 29	11.B 30	12.B 31	speciális német v. angol nyelvi német-angol v. fr. v. olasz; angol-olasz v. fr.																		
224.	7. 34	8. 34	9.H 35	10.H 33	11.H 31	12.H 32	NAT szerinti helyi tant. hatoszt. k. 7-8. évf. angol v. német 9. évf.-tól ném.-ang. v. olasz; ang.-ném. v. olasz																
45.	tanév	46.	tanév	47.	tanév	48.	tanév	49.	tanév	50.	tanév	51.	tanév	52.	tanév	53.	tanév	54.	tanév	55.	tanév	56.	tanév
92/93	93/94	94/95	95/96	96/97	97/98	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04												
Petőfi Sándor Gimnázium és Egészségügyi Szakközépiskola												Petőfi Sándor Gimnázium és Szakképző Iskola											

	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05	
225.	9.A 34	10.A 32	11.A 32	12.A 31	emelt szintű számítéchn. német-angol		
226.	9.B 31	10.B 27	11.B 27	12.B 25	emelt szintű német v. angol nyelvi német-angol; angol-német v. olasz		
227.	7. 33	8. 32	9.H 32	10.H 31	11.H 31	helyi tantervű hatosztályos képzés 7-8. évf. angol v. német 9. évf.-tól német-angol; angol-német v. francia	
228.		9.A 35	10.A 35	11.A 29	12.A 29	emelt szintű számítéchn. német-angol v. olasz	
229.		9.B 33	10.B 32	11.B 31	12.B 30	emelt szintű német v. angol nyelvi angol-német v. olasz; német-angol v. olasz	
230.		7. 31	8. 33	9.H 32	10.H 32	helyi tantervű hatosztályos képzés 7-8. évf. angol v. német 9. évf.-tól német-angol; angol-német v. francia	
231.			9.A 35	10.A 35	11.A 29	emelt szintű számítéchn. angol-német v. francia; német-angol v. francia	
232.			9.B 33	10.B 32	11.B 31	emelt szintű német v. angol nyelvi angol-francia v. német; német-angol v. francia	
233.			7. 31	8. 33	9.H 32	helyi tantervű hatosztályos képzés 7-8. évf. angol v. német 9. évf.-tól német-angol v. orosz; angol-német v. francia v. orosz	
234.				9.A 38	10.A 35	emelt szintű számítéchn. angol-német	
235.				9.B 32	10.B 30	emelt szintű német v. angol nyelvi angol-német v. francia; német-angol	
236.				7. 35	8. 35	helyi tantervű hatosztályos képzés angol v. német	
237.					9.A 33	emelt szintű számítéchn. német-angol v. francia; angol-francia v. német	
238.					9.B 34	emelt szintű német v. angol nyelvi angol-német; német-angol	
239.					7. 28	helyi tantervű hatosztályos képzés angol v. német	
52.	tanév	53. tanév	54. tanév	55. tanév	56. tanév	57. tanév	

Petőfi Sándor Gimnázium és
Szakképző Iskola

Iskolánk arculata

Szervezeti alapadatok

Az alapítás időpontja: 1948.

Az iskola elődje: A Pauli Szt. Vincéről nevezett irgalmas nővérek pápai rómkat. leánylíceuma és tanítónőképzője (a Ranolder Intézet mint nevelési-oktatási intézményegyüttes része).

Alapítója: a magyar állam.

Fenntartó, felügyeleti szerv: Veszprém Megye Önkormányzatának Közgyűlése.

Tulajdonosa: Pápa Város Önkormányzata.

Névadója: Petőfi Sándor.

Alaptevékenysége: általános középfokú oktatás

Tagozatok: hatosztályos gimnázium

emelt szintű informatika-számítástechnika tagozat

emelt szintű idegen nyelvi tagozat.

Az évfolyamok száma: 4 és 6 évfolyam.

A felvehető legmagasabb tanulólétszám: 470 fő.

Jogállása: önálló jogi személy.

Gazdálkodási köre: az intézmény teljes jogkörrel rendelkező, önállóan gazdálkodó költségvetési szerv, amely ellátja a részben önállóan gazdálkodó Balla Róbert Téri Általános Iskola és Előkészítő Szakiskola, a Bartók Béla Zeneiskola és a Pápai Nevelési Tanácsadó pénzügyi, gazdasági feladatait is.

A feladatok, tevékenységek pénzügyi forrásai: a Veszprém Megyei Önkormányzat által biztosított költségvetési támogatás, amelyet kiegészít az intézmény saját bevétele. A saját bevétel forrásai: az iskolában működő büfé havi bérleti díja, az iskola aulájának, illetve osztálytermeinek esetenkénti bérbeadási díjai (ünnepségek rendezése, nyelv- illetve számítástechnikai tanfolyamok, vizsgák lebonyolítása céljára, stb.), valamint a sikeres pályázatokból befolyó összegek, valamint a szakképzési támogatás.

Szakmai és társadalmi szervezetek

Iskolaszék

Tagjait az iskola fenntartója, a szülői munkaközösség, a tanári kar és a diákönkormányzat erre választott képviselői adják. Feladata az oktató-nevelő munka elősegítése, a nevelőtestület, a szülők, a tanulók és az intézményfenn-

tartó együttműködésének összehangolása. További feladata az iskola alapvető dokumentumainak elfogadásakor, illetve módosításakor a törvényben előírt egyetértési és véleményezési jog gyakorlása, részvétel a tanórán kívüli programok megszervezésében és lebonyolításában, valamint a szülőknél bálja bevételeből a szociálisan rászorulóknak, az osztálykirándulások és a tanév végi jutalmazások, illetve pályázatok támogatása.

Szakmai tanári munkaközösségek

A munkaközösségek vezetőit a szakmai tanári közösség választja, és az igazgató bízza meg. Feladatuk – munkatársaik bevonásával – a szakterületükhöz tartozó tantárgyak tanítási koncepcióinak, követelményrendszerének, tanterveinek kialakítása, összehangolása, irányítása, a szaktantermek és taneszközök használatának ellenőrzése és fejlesztése, valamint a belső továbbképzések, szakmai-módszertani konzultációk, tanulmányi versenyek előkészítése és szervezése.

Szülői Munkaközösség

Tagjait a tanulók szülei választják meg, osztályonként 2–2 főt. Feladata: közreműködni az alapvető iskolai dokumentumok jóváhagyásában, képviselő az iskolaszék munkájában, az osztályukat érintő aktuális problémák megoldásában és a tanórán kívüli programok megszervezésében.

Diákönkormányzat

A diákönkormányzat önállóan tevékenykedő, de az iskolához szervesen hozzátartozó, nevelési célkitűzéseket megvalósító szervezet, mely egyben a tanulók legfontosabb érdekképviselői és érdekérvényesítési szervezete is. Fő nevelési feladata az együttműködés képességének kialakítása és fejlesztése egyének, csoportok és közösségek között, hogy tagjaik ezáltal elszámíthatóak a közösségi lét, a demokrácia működésének szabályait. Éves munkaterv szerint dolgozik, a különböző iskolai rendezvények szervezője. Az osztály-, illetve diákközösségek egy-egy tagot küldenek a diáktanácsba, mely tisztségviselőit saját szervezeti és működési szabályzata szerint választja meg, illetve végzi tevékenységét. A diákönkormányzat munkáját a diákmozgalmat segítő tanár patronálja.

Közalkalmazotti Tanács

Az üzemi tanácsokhoz hasonló Közalkalmazotti Tanács (három választott, visszahívható fő) az intézettel munkaviszonyban álló minden dolgozót képviseli a munkahely életét meghatározó, a közalkalmazottak nagyobb csoportját érintő döntésekben, de a munkáltató felé nem rendelkezik semmiféle nyomásgyakorló eszközzel. Egyetértési joga van a munkajog-védelem (áthelyezés, felmentés, kitüntetés) kérdéseiben és a kollektív szerződésben meghatározott célú pénzeszközök felhasználásában. Véleményezési joga van

a munkáltató belső szabályzata, munkarendje, a közalkalmazottak nagyobb csoportját érintő intézkedések tervének kialakításában, valamint a képzéssel, szabadságolással, nyugdíjazással kapcsolatos tervek elkészítésében. A tájékoztató jogi területei: a munkajog-védelemmel kapcsolatos egyes intézkedések, a dolgozók munkájával összefüggő gazdasági és szociális érdekekkel kapcsolatos minden kérdés – a munkatársak tájékoztatása végett.

Szakszervezet

A szakszervezet célja a munkavállalók munkaviszonnyal kapcsolatos érdekeinek érvényesítése és megvédése. A szakszervezet a munkáltatótól tájékoztatást kérhet a munkaviszonnyal összefüggő gazdasági és szociális kérdésekkel kapcsolatban. Jogosult az intézkedések indoklását kérni, véleményét a munkaadóval közölni, vele konzultációt kezdeményezni illetve jogellenes munkáltatói intézkedés ellen kifogást emelni. A szakszervezet – a Közalkalmazotti Tanácstól eltérően – jogosult tagjait személy szerint képviselni a munkaügyi kapcsolatokat és a munkaviszonyt érintő körben a munkáltatóval szemben, az élet- és munkakörülményeit érintő kérdésekben bíróság, más hatóság illetve egyéb szervek előtt.

A munkáltató köteles a szakszervezettel véleményeztetni a munkavállalók nagyobb csoportját érintő intézkedések tervezetét (átstruktúrázás, átalakítás, privatizáció, stb.). A szakszervezet törvényben meghatározott szabályok szerint jogosult a munkáltatóval kollektív szerződést kötni. Az iskolánkban működő szervezet neve: Pedagógus Szakszervezet

Szabályzatok, programok, ütemtervek

Szervezeti és Működési Szabályzat

A szabályzat meghatározza és szabályozza a tanintézet tevékenységét. Tartalmazza az iskola alapadatait jogszabályi pontossággal, a vezetői és átruházott vezetői feladatokat, a vezetők kapcsolatát az iskolaszékkal, a szülői munkaközösséggel, a diákönkormányzattal, a közművelődési intézményekkel és más iskolákkal. Tartalmazza még a működés rendjét (az éves munkaterv, a Pedagógiai Program, a szakmai munkaközösségek működési szabályai és az iskolai hagyományok alapján), valamint a tanulók felvételét, ösztöndíjazását, jutalmazását, vizsgáit, nyelvvizsgáit, véleménynyilvánítását, távollétük igazolását és a fegyelmi intézkedéseket érintő előírásokat. Végül az iskolára, mint önálló költségvetési szervre vonatkozó rendelkezések, az iratkezelés és ügyvitel, a könyvtárhasználat, a tankönyvrendelés szabályait, munkaköri leírásokat és a házirendet.

Kollektív Szerződés

Az iskola igazgatója, mint munkáltató és az intézményben működő pedagógus szakszervezet munkahelyi szerve között jön létre. Tartalmazza a közalkalmazotti jogviszony létesítése, a munkavégzés, a jogviszony megszüntetése, a foglalkoztatással összefüggő szabályok, a fegyelmi és kártérítési felelősség, a munkaidő, a pihenőidő, a szabadság, a munkaidő-kedvezmények, az előmeneteli illetményrendszer, a jutalmazás, a szociális és egyéb juttatások rendszerét.

Házirend

A tanulói jogok gyakorlásából adódó véleményezési, tájékoztatósi, képviselői, javaslattevő és jogorvoslati lehetőségek rendszere. Tartalmazza az iskolai szervezetek felsorolását, választható aktuális nem tantervi foglalkozások megnevezését, előírásokat a tanulási kötelezettség, a biztonságtechnika, a vagyonvédelem, a megjelenés, az öltözet és a viselkedés területén. Fontos része a tanórák, a foglalkozások, a számonkérés munkarendje, a létesítmények, helyiségek, eszközök, felszerelések használatának általános előírásai.

Pedagógiai Program

A Pedagógiai Program a nevelés és az oktatás alapelveit, céljait, végrehajtásának módszereit írja le.

Nevelési célunk – elsősorban tanáraink személyes példaadásával – a tanulók személyiségének, jellemének fejlesztése, hogy testileg-lelkileg kiegyensúlyozottak, beszédükben igényesek és választékosak, kapcsolataikban kulturáltak, erkölcsösek legyenek, kötelességtudattal, egymás iránti felelősségérzettel, egészséges önbizalommal rendelkezzenek. Arra törekszünk, hogy tanulóinkban kialakuljon az értelmiségi lét, a folyamatos önművelés, az élethosszig tartó tanulás és kulturálódás iránti igény. Kifogástalan munkavégzésre, megbízhatóságra, építő kritikai gondolkodásra és a csapatban dolgozni tudás képességére neveljük tanulóinkat.

Fontosnak tartjuk – elsősorban a diákönkormányzatban való tevékenység és az iskola által közvetített demokratikus modellek által – a demokráciára, a jogok és kötelességek iránti igényre és a közéleti szereplésre való nevelést.

Alapvető fontosságú, hogy emberléptékű, gyermekközpontú iskolánkban a legmodernebb ismeretek mellett – a nemzeti ünnepek, az iskolai megemlékezések, a tanulmányi kirándulások, az osztályfőnöki órák és a humán tárgyak személyiségformáló hatásán keresztül – az örök erkölcsi értékeket is közvetítsük úgy, hogy gyermekeinkben kialakuljon a családhoz, a szülőföldhöz, a hazához, a nemzeti közösséghez, az egyetemes európai kulturális hagyományokhoz való kötődés.

A kulturált szórakozás és a szabadidő hasznos eltöltésének módszerét sportrendezvények, természetjárások és kerékpártúrák során, iskolai hagyományos és városi kulturális szervezetek rendezvényein sajátíthatják el tanulóink.

Az egészséges életmódra való nevelés a biológia, az osztályfőnöki és a testnevelési órák keretében történik. A káros függéshez vezető szokások (cigaretta, alkohol, kábítószer) kialakulásának megelőzése és kezelése elsősorban a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős tanár feladata az osztályfőnökkel, a tanárokkal és a szülőkkel együttműködve.

A fenti célok eléréséhez nemcsak a tehetség és képesség kibontakoztatását segítjük elő, hanem külön foglalkozunk a beilleszkedési, magatartási nehézségekkel bajlódó, tanulási kudarcnak kitett, szociális hátránnyal küszködő tanulóinkkal is, tanárok és szülők összefogva.

Iskolánk oktatási feladata az általános műveltség megalapozása, illetve az érettségi vizsgára és a felsőfokú tanulmányokra való felkészítés. Célunk úgy adni általános képzést, hogy diákjaink ne kényszerüljenek korai specializálódásra, és mégis legyen lehetőségük egy-egy fontos műveltségi terület (idegen nyelv, számítástechnika) elmélyültebb tanulására.

A tanári karban a főállású pedagógusok képzettsége és létszáma megfelelő a szaktárgyak tanításához. Az ún. modul tantárgyak (társadalomismeret, egészségtan, dráma-, mozgókép- és médiaismeret, művészetek, etika) oktatását szakos, szakvizsgázott vagy szakvizsgára készülő tanáraink látják el.

A természettudományi tantárgyak hatékony oktatását két előadóterem, laboratórium és jól felszerelt szertárak segítik. Az idegen nyelvek korszerű elsajátítását szolgálja a nyelvi labor, a számítógépes nyelvi terem és számos nyelvi program. A mai diák technika iránti érdeklődését a korszerű számítógéppark elégíti ki. A humán tárgyak tanítását egy állandóan fejlesztett 20.000 kötetes, nagy olvasóteremmel rendelkező könyvtár, valamint sokféle oktatási eszköz teszi lehetővé.

A diákok általános műveltségének, egyéni adottságainak és képességének fejlesztését, a tehetséggondozást szakkörök szervezésével, színjátszó és önképzőkori foglalkozásokkal, nyelvvizsgára, tanulmányi és műveltségi versenyekre, valamint kulturális seregszemlékre való felkészítéssel segítik tanáraink.

Kiemelt feladatnak tekintjük tanulóinkban a fegyelmezett munkavégzés, az önálló felkészülés és az önellenőrző képesség kialakítását. Minden tanítványunkban keressük az egyéni tehetséget. A matematika és a vizuális kultúra tanterve a problémamegoldó és alkotóképesség fejlesztésének, valamint a kreatív gondolkodás kialakításának fő fejlesztési területe.

Munkaterv

A munkaterv a szóban forgó tanév feladatainak ütemterve. Témakörei: a tanév naptári rendje, iskolai ünnepségek, megemlékezések, rendezvények (tanulmányi kirándulás, diákhagyományok, stb.) ütemezése, felelősei. Tartalmazza a tanári testületi és nevelési értekezletek, munkaközösségi foglalkozások, szülői értekezletek, fogadóórák rendjét, tanulmányi versenyekre, érettségire, a 6. és 8. osztályosok felvételijére való jelentkezések időpontjait, a tanórákon kívüli tevékenységek megnevezését (szakkörök, diákkörök, korrepetálások stb.), a tantestület névsorát, megbízások, felelősök kijelölését (szertárak, tanári munkaközösségek, szakkörök, diákkörök stb.).

Minősegbiztosítás – minőségirányítás

A magyar iskolarendszerben a minősegbiztosítás megjelenése a '90-es évek közepére tehető, s azzal a társadalmi elvárással magyarázható, hogy az adófizető polgároknak joguk van tudni, hogy mire fordítja, és mennyire hatékonyan használja fel az oktatás (az egyik legnagyobb elosztórendszer) az éves költségvetésben kapott milliárdokat. A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 1999-es módosítása fogalmazott meg először minősegbiztosítási teendőket az iskolák számára. A központi, törvényi kötelezettségek túl helyi elvárás is volt az, hogy a liberalizálódó iskolarendszerben fogalmazzák meg az egyes oktatási intézmények, hogy miben különböznek a többitől, mit ígérnek a „megrendelőknek” (elsősorban a szülőknek és a tanulóknak), s milyen biztosítékai vannak az ígéretek bevalásának. Pápa városában, ahol az ezredfordulón hat középiskola közül választhatnak a diákok, mindennek fokozott jelentősége volt és van. Ebből a felismerésből fakad a Petőfi Sándor gimnázium minősegbiztosítási rendszerének 2000-ben megkezdett kiépítése.

Az Oktatási Minisztérium 1999-ben hirdette meg az ún. Comenius-pályázatot. Ennek megpályázható első szintje a partnerközpontú együttműködést, második szintje a teljes körű minőségirányítás, folyamatszabályozás megvalósítását tűzte ki célul. Az iskolavezetés a Comenius I. szint elérését tűzte ki célul, s a tantestület többsége támogatta ezt a tervet. Gimnáziumunk tanáraitól korábban sem állt távol az innováció, a teammunka (tekintsük akár csak a hatosztályos gimnáziumi képzés bevezetését, helyi tanterveinek megírását), és természetesen mindig is törekedtünk a minőségi munkavégzésre. A pályázattól azt vártuk, hogy szervezettebbé, külső szakértő által is ellenőrzötté teszi innovatív lépéseinket. Javítja az iskolai tanár–diák, tanár–szülő kapcsolatokat, hisz az iskolák külső szakmai ellenőrzése gyakorlatilag megszűnt. Előnye még az is, hogy városi szinten ránk irányítja a figyelmet. Azt is reméltük, hogy lépéselőnybe kerülhetünk, hiszen az akkori oktatási kormányzat eltökéltnak látszott az iskolai minőségirányítás megkövetelésében. A 2001. szeptember 1-ig felülvizsgálandó pedagógiai programoknak már kötelező eleme volt a minősegbiztosítási rendszer kiépítésének megtervezése. A benyújtott pályázat elfogadása után 2000 őszén kezdődött meg a tényleges munka. Az iskola a pályázattal nem pénzt nyert el, hanem szakértői segítséget, valamint egy számítógépet és egy nyomtatót. Gimnáziumunk a Vas Megyei Pedagógiai Intézet egyik szakértőjét kérte fel a két évre tervezett munka koordinálására, szakmai irányítására. Az intézet már tapasztalatokkal rendelkezett a nem ipari minősegbiztosításban, s referenciamunkái meggyőztek bennünket.

A partnerközpontú együttműködés kiépítésének a minisztériummal megkötött szerződés alapján szigorúan betartandó ütemezése, feladatai és határidői, valamint monitoringrendszere volt.

Az ütemterv szerinti első dolgunk egy feladat- és erőforrásleltár elkészítése volt. Főleg a SWOT-analízis módszerét alkalmazva számbavettük személyi és tárgyi feltételeinket, erősségeinket, gyengeségeinket, fejleszendő területeinket. Mindezt egy ún. nyitott önértékelés keretében végeztük el. Ennek részeként belső önértékeléssel vizsgáltuk meg az iskola működésének főbb területeit. A kapott eredményt összevetettük azzal a véleménnyel, amelyet szerintünk a partnereink formáltak rólunk (ez a külső önértékelés). A Comenius minőségbiztosítási program megkülönböztet közvetlen és közvetett partnereket. Legfontosabb közvetlen partnereink a diákok és a szülők. A közvetett partnerek azok, akikkel viszonylag ritkább, de rendszeres a kapcsolatunk: fenntartó, városi oktatási intézmények, civil szervezetek, főiskolák, egyetemek, az oktatás szolgáltató intézményei, mint pl. az OKEV vagy az MPI stb.

A munka következő lépése a partneri igények felmérése volt. Mind a szülőkkel, mind a tanulókkal kérdőívet írtunk, amelyben az iskolai élet, a működés minden fontos, őket érintő területéről véleményt formálhattak. Az eredményeket az osztályfőnökök összesítették, majd a tanári támogató szervezet végezte el az iskolai szintű összesítést, az igazgató pedig a kapott adatok kiértékelését. A nyitott önértékelés és a partneri vélemények összevetéséből nemcsak az derült ki, hogy mennyire reálisan ismerjük a szülők és a diákok rólunk és az intézményről alkotott véleményét, hanem körvonalazódtak a teendőink is: melyek azok a lépések, amelyeket meg kell tennünk a nagyobb partneri elégedettség s ezen keresztül az iskola jobb működése érdekében. Ezek a teendők intézkedési tervekben öltöttek testet, melyekben meghatároztuk a célokat, a sikerkritériumokat (mikor érezhetjük úgy, hogy elértük a célt), a végrehajtáshoz szükséges erőforrásokat, a felelősöket és a végrehajtás időbeli ütemezését. Az első intézkedési terveink az iskolai higiéné, a rend és fegyelem, a tanár-diák viszony, a szabadidős kínálat, a tehetséggondozás és a tanulók neveltségi szintjének javítására készültek. A minőségbiztosítási tevékenység minden egyes szakaszáról munkajelentéseket, beszámolókat kellett határidőre küldeni a Comenius Programirodának. Az intézkedési tervek végrehajtását elemeztük, ha szükséges volt, korrekciós terveket készítettünk. A kétéves munka végén ún. irányított önértékelést végeztünk, amely felölelte az iskola működésének, folyamatainak minden fontos területét.

Az erről készült záróbeszámoló összefoglalta az eddig elért eredményeket, s a Programiroda értékelése szerint azt mutatja, hogy az iskola képes külső segítség nélkül folytatni minőségirányítási munkáját. A kapott tanúsít-

vány igazolja, hogy a Petőfi Sándor Gimnázium és Szakképző Iskola teljesítette a Comenius I. szintet, azaz partnerközpontú működést valósított meg.

A kétéves projekt mérlegét az alábbiak szerint vonhatjuk meg. Eredményként könyvelhetjük el, hogy a partnerközpontúság és a minőségi munkavégzésre törekvés áthatja mindennapjainkat; rengeteg adattal, statisztikai kimutatással rendelkezünk az iskolai folyamatokkal kapcsolatban; a program eredményeit jól tudtuk használni a pedagógiai program 2001-es módosítása során; az intézkedési tervek javulást eredményeztek a higiéniés állapotok terén; javult a tanár–diák viszony. Ez utóbbit segíti a 2001 óta megjelenő LapTop című iskolaújság, amely rendszeresen tájékoztat a gimnázium életének fontos eseményeiről, riportjai, cikkei közelebb hozzák egymáshoz a tanárokat és a diákokat. Színesebb lett a szabadidős kínálatunk, s ennek részeként fellendült sportéletünk. Az elért eredmények, amelyeket az iskolavezetés városi és megyei fórumokon ismertetett, ránk irányították a figyelmet, elismerést szereztek a Petőfi gimnáziumnak. Kevésbé volt sikeres az iskolai rend és fegyelem erősítését szolgáló intézkedési tervünk. A kudarcok is azt mutatják, hogy a minőségirányítási munka folyamatosságára szükség van, úgy is fogalmazhatunk, hogy soha nem fogynak el a feladataink.

2002 óta külső szakértői segítség nélkül folytatjuk minőségirányítási tevékenységünket. Minden tanév kezdetén fejlesztendő területeket jelölünk ki. Végző cél a Comenius II. szintje, azaz a teljes körű minőségirányítás, amely tartalmazza az iskolai folyamatok szabályozását is. Az elmúlt tanév e téren végzett eredménye a pedagógusminősítési rendszer bevezetése volt. Már az is úttörő jelentőségű, hogy a tantestület többsége elfogadta, hogy munkájuk hatékonyságát, erős és gyenge oldalait mérni próbáljuk, s hogy a diákok is véleményt nyilváníthatnak kérdőíves formában az őket oktató pedagógusok tevékenységéről.

2004 nyarára kellett elkészítenünk – a közoktatásról szóló törvény 2003 nyarán végrehajtott módosításának megfelelően – az intézményi minőségirányítási programunkat, amely a fenntartó megyei önkormányzat programján alapul. Az azóta megkapott szakértői vélemény birtokában állíthatjuk, hogy gimnáziumunkban biztosítva van a minőségirányítás folyamatos jelenléte.

Az új épületben

Az építés története

1990-ben városunk önkormányzata megszavazta a református gimnázium újraindítását. 1991-ben megkezdte működését a fent nevezett iskola, a Petőfi gimnázium pedig egyre csökkenő létszámmal működött tovább – ketten egyazon épületben. 1993-ban a városi önkormányzat, a Művelődési és Köznevelési Minisztérium és a Dunántúli Református Egyházkerület képviselői között egyezség jött létre a református gimnázium egykori épületének visszaadásáról, valamint a Petőfi gimnázium részére egy új iskola megépítéséről.

Azonnal megkezdődtek az előkészületek. A helyszínt a lakosság és a tanári kar bevonásával választották ki. Építési tervekkel három tervezőcsoport pályázott, s a VESZPRÉMTERV lett a nyertes. A kivitelezési verseny-tárgyalást a VASÉP nyerte el.

1993. augusztus 13-án dr. Kovács Zoltán, városunk polgármestere le rakta az iskola alapkövét. A tervezett épületet a Külső-Várkertben, két sport-pálya szomszédságában, a volt MHSZ (Magyar Honvédelmi Szövetség) területét és épületeinek jelentős részét felhasználva, önkormányzati tulajdonba került területen kezdték építeni.

A kezdeti munkákat, az egykor mocsaras területen történő alapozást a VASÉP végezte, novembertől azonban – lemaradás miatt – át kellett adnia a terepet a Vertikál-Mischek nevű győri vállalatnak. Az iskola főépülete (az „A” épület) a legjobb minőségű anyagokból, a legkorszerűbb eljárásokkal, parkosított környezetben, az előírt határidőre készült el.

A „B” jelű kétszintes épületben voltak korábban az MHSZ tantermei és irodái. Az eredeti tervek szerint ennek az épületnek az átalakításával szándékozták létrehozni az egészségügyi szaktantermeket, a hozzájuk kapcsolódó szertárakat, a szociális helyiségeket, valamint az orvosi szobát. Ez az épület zárt, földszintes folyosóval lett volna összekötve a főépülettel.

Pénzhiány miatt azonban akkor nem valósulhattak meg a „B” épülettel kapcsolatos tervek, az egészségügyi szaktantermeket a városi kórház egyik különálló épületében alakították ki. Időközben azonban az egészségügyi szakképzés meg is szűnt, s mikor a kellő pénz rendelkezésre állt (1996-ban), a „B” épület szerepe megváltozott: a földszinten 250 adagos ebédlő és melegítőkonyha, az emeleten pedig két számítástechnikai szaktanterem kapott helyet. Az összekötő folyosó sem épült meg, így viszont egyrészt szabad bejárat maradt az udvarra a déli kapu felől is, másrészt az épület udvar felőli szabad bejárata lehetővé tette a menza iskolától független működtetését is. A

korábban lapostetős épület nyeregtetőt kapott, s így megjelenésével összhangba került a főépülettel.

A „C” jelű épület a volt MHSZ-bázis meglevő kazánházának átalakításával, felújításával és bővítésével kiszolgáló feladatokat lát el. Gázüzemű kazánház, hőközpont, transzformátor és kb. 100 kerékpárt befogadó nyitott kerékpártároló helyezkedik el ebben a szintén magastetűjű épületben.

A „D” jelű épület szintén az MHSZ-hez tartozott, a sportlőtér kiszolgáló épülete, ún. lövészház volt. A lövéssorokat s a hozzájuk tartozó öltözőket, raktárakat a beruházás csak annyiban érintette, hogy új, független bejáratot kaptak. A régi szolgálati lakást viszont átépítették és kibővítették. Ebben lakik az iskola egyik hivatalsegédje és családja. Pénzhiány miatt elmaradt az ennek az épületnek folytatásaként tervezett műhely és garázs építése.

Az „E” épületre merőlegesen építendő új épületben az eredeti tervek szerint egy nyolcvanszemélyes menza és egy melegítőkonyha létesült volna, mely a „B” épülethez hasonlóan szintén egy földszinti folyosóval lett volna összekötve a főépülettel. Ennek felépítése szintén pénzhiány miatt maradt el. Később azonban (1996-ban) mégis megépült a menza, de nem itt, hanem a „B” épület földszintjén, így aztán megmaradt az az épület, mely korábban az MHSZ két tantermét foglalta magában, s melyet az étteremépítés miatt akkor le kellett volna bontani. Az épületben levő termek jelenleg raktározásra, műhely céljára és testedzésre szolgálnak.

A beruházási terv módosulása következtében egységes és tágas maradt az udvar a főépület és a többi négy épület között. Az így létrejött téren sportudvart alakítottunk ki. A főépület melletti elkerített, padokkal ellátott udvarok pedig a diákok pihenésére szolgálnak.

Az épületek leírása

A Petőfi gimnázium új épülete jól karbantartott ligetes környezetben áll. A város központjától gyalogosan és gépkocsival is jól megközelíthető, számos gépkocsiparkoló hellyel rendelkezik.

Az épületegyüttes öt épületből áll. A főépület tagoltságával, szintszámával, kontyolt tetejű fedésével és a homlokzati anyagok szolid színeivel összhangban van a később épült Sportcsarnokkal és a környezettel, a Várkerttel. A szimmetrikusan tagolt és a hangsúlyos főbejáratot közrefogó törtvonalú épületszárnyak, mint két ölelő kar, jól érvényesülnek az épület megközelítésekor.

A főépület főbejárata, mint az épület leghangsúlyosabb része, a szimmetriatengelyre került. Szélfogóval van ellátva, belül vele szemben helyezkedik el a portaügyelet, egyik oldalán fogasos ruhatár van, a másikon bútorraktár az aula szükség szerinti berendezéséhez. Innen jobbra-balra a lépcsőházakhoz, szemben pedig az aulához, továbbá az aulát körülölelő folyosókhoz lehet jutni.

A főépület homlokzati szárnyát alkotó, kissé törtvonalúan, szimmetrikusan kialakított természettudományi szárnyakban egyik oldalon a fizikai, másik oldalon a kémiai-biológiai előadóterem s a hozzájuk tartozó laboratóriumok, előkészítő helyiségek és szertárak helyezkednek el. Az aula jobb- és baloldali folyosójára két-két, hátsó oldali folyosóra egy-egy osztályterem nyílik. Ugyancsak a főépület földszintjén kapott helyet a főbejárattal szemközi oldalon, az aulán túl a büfé és egy kisebb tanterem. A harmadik lépcsőház a büfé mellett, a főbejárattal szemben, az aula tengelyében található. Minden lépcsőházból kijárat nyílik az udvarra is.

A tanulók WC-csoportjai az aula közelében, a folyosókhoz és az átjárókhoz kapcsolódó, de elkülönített folyosószakaszokon vannak. Ugyanide került a takarítószemélyzet öltözője és tisztálkodási helyisége is.

A főépület emeleti részén a földszinti kialakítással egyezően helyezkednek el nyilvánvalóan a lépcsőházak, valamint az aulát körülvevő folyosók és az osztálytermek is. A büfé feletti emeletrészen vannak a nyelvi termek: a labor, a számítógépes terem, valamint két csoportfoglalkoztatásra alkalmas kisebb helyiség. Az igazgatóság irodái a főbejárat, a tanári szobák a kémiai-biológiai előadó, a stúdió, a könyvtár és egy tanterem pedig a fizikai előadó fölé került.

A „B” épületet a hátsó lépcsőházon át, néhány lépcsőfokon lelépve lehet másodpercek alatt megközelíteni. Az épület földszintjén működő melegítőkonyha menza el van látva az előírt szociális és higiénés berendezésekkel. Az emeleten van két számítástechnikai szaktanterem kis tanári szobával.

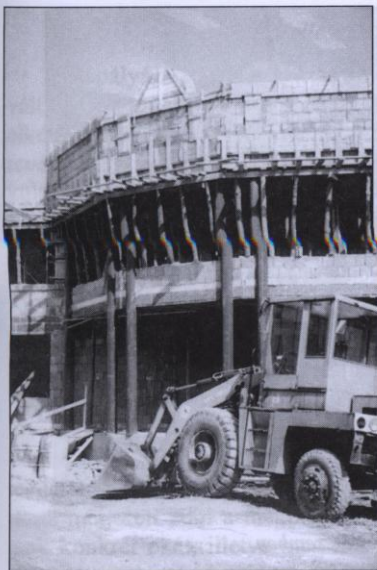
A „C” épület egyrészt épületgépészeti kiszolgáló egység (itt van a kazánház, a hőközpont és a transzformátor), másrészt a tanulók számára őrzött tároló kb. 100 kerékpárnak, megközelítése a reggelente nyitott déli kapun át történik.

A „D” épület a hivatalsegéd szolgálati lakása. Itt van a kijelzője a biztonságtechnikai berendezéseknek (tűzjelző, betörésjelző).

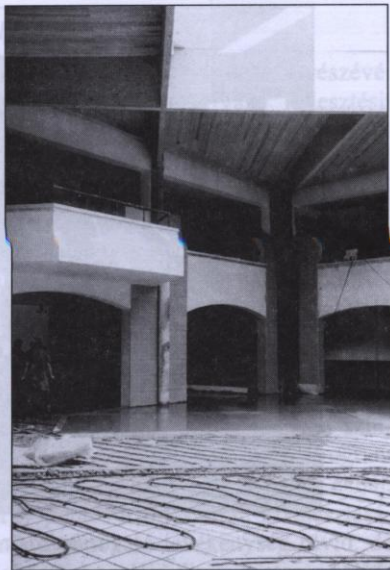
Az „E” épületnek, mely lapostetejű maradt, két helyisége jelenleg raktár, valamint műhely és kondicionálóterem.

A főépület homlokzati szárnyai előtt díszkertek, oldalai mellett pihenőudvarok vannak padokkal az óráközi szünetekben ott-tartózkodó diákok pihenésére. A főépület mögött levő udvar kosárlabdapalánkokkal ellátott sportudvar

A Petőfi gimnázium épületegyüttese csendes, jó levegőjű, ideális természeti környezetben áll, szomszédjai: a sportpálya, a sportcsarnok és a hévízfürdő szervesen bekapcsolják a város vérkeringésébe.

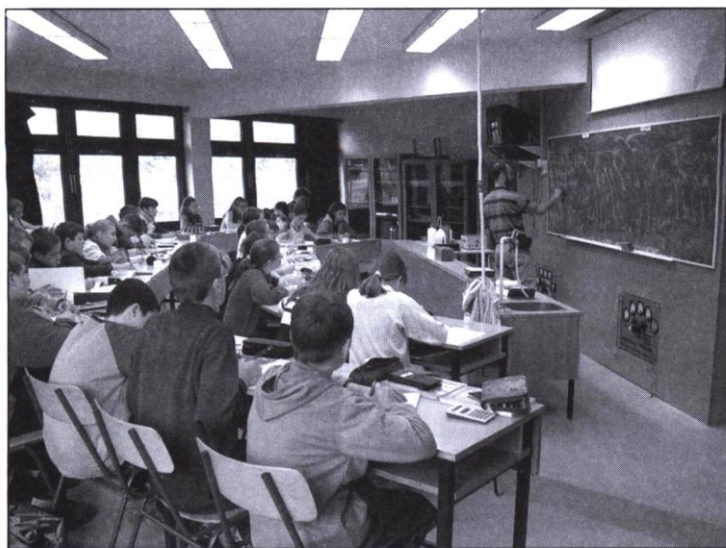
Készül a főbejárat

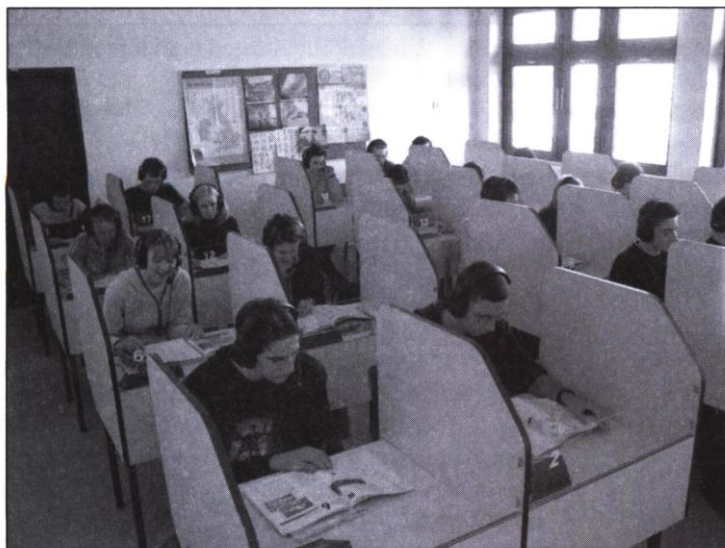
Szerelik az aula padlófűtését

Állványozzák a homlokzatot

Fizikaóra az előadóteremben

Tanóra a nyelvi laborban

Fejlesztés pályázatokból

A pályázatírás, a pályázás az elmúlt évek során lassan életünk részévé vált. Egyre gyakoribb, hogy valamilyen tevékenységünk vagy fejlesztési elképzeléseink megvalósításához pályázatot nyújtunk be. A sikeres pályázati tevékenység előfeltétele, hogy időben és megbízható forrásból értesüljünk a különböző pályázati lehetőségekről. Ehhez naprakész információkkal kell rendelkezni a hazai és az európai uniós pályázatokkal kapcsolatban. Mindez sok időt, a napi sajtó és az internet folyamatos figyelemmel kísérését, kapcsolattartást, valamint szakmai felkészültséget igényel.

Egy pályázat egyrészt akkor sikeres, ha a pályázatot író megfelelő szakmai ismeretekkel rendelkezik az érintett témában, másrészt szakmai érvekkel tudja alátámasztani az igényeit: a felszerelést, fejlesztést, tevékenységet támogató pénz nélkülözhetetlenségét, hiányának negatív következményeit, valamint a megítélt támogatás előnyét, hasznosságát a szakmai színvonal emelésében, ismeretek bővítésében, az oktatási és nevelési program céljainak megvalósításában. Részletesen kell kidolgoznia a pályázat célját, azaz meg kell adni a megpályázott tárgy pontos azonosítását, kiválasztásának konkrét okát, előnyeit mások ajánlataihoz képest, illetve meg kell adnia a támogató tevékenység rövid, de konkrétumokat és érveket tartalmazó leírását. Legalább ilyen fontos a pályázatíró tájékozottsága a pályázat anyagi oldalát illetően is, naprakészen kell ismernie az árakat. Meg kell győznie a pályázat kiíróját kérelme realitásáról, teljesíthetőségéről, mértéktartásáról, gondosságáról. A kalkulációknak pontosaknak kell lenniük, hiszen csak így lehet megállapítani a legtöbbször feltételként megszabott önrész mértékét. A sikeres pályázati pénz elköltésével el is kell számolni. Számlákkal kell bizonyítani a megpályázott pénz szabályos elköltését, dokumentumokkal a támogatott tevékenység konkrét elvégzését.

Iskolánkban az igazgatóhelyettesek feladatai közé tartozik a pályázati kiírások figyelemmel kísérése, a pályázatírás, illetve a sikeres pályázatok megvalósítása. Az utóbbi években intézményünk tanárai közül is egyre többen írnak eredményes pályázatokat. A Petőfi Sándor gimnázium Pedagógiai Programjában kiemelt szerepet kap a magas szintű, hatékony nyelvoktatás, illetve a korszerű számítástechnikai ismeretek oktatása. A megpályázott lehetőségek összhangban vannak ezekkel a prioritásokkal. Elsősorban olyan terveket dolgozunk ki, és keresünk hozzá pályázati lehetőséget, amelyek segítik a színvonalas nyelvoktatást, és lehetővé teszik, hogy folyamatosan korszerűsíthessük számítógépparkunkat.

Ha az iskola eleget akar tenni a kor kihívásainak, akkor alkalmaznia kell a legújabb technikai eszközöket és módszereket. A multimédiás anyagok segítségével az órák és a tananyag színesebbé, érthetőbbé és talán élvezhetőbbé válik. Az elmúlt tanévben ennek megvalósításához szükséges eszközök beszerzésére készítettünk sikeres pályázatokat.

Az elmúlt évek sikeres pályázatait

Sor-szám	A pályázat kiírója	A pályázat témája	Év	Az elnyert pályázati összeg
1.	Soros Alapítvány	Az iskolai könyvtárak hardver- és szoftver-állományának fejlesztése	1996	560 000,-Ft
2.	Nemzeti Kulturális Alap	Közüoktatási intézmények könyvtárainak állomány-fejlesztése	1996	Könyvek 100.000,-Ft értékben
3.	Országos Szak-képzési Tanács	Ingyenes CD-ROM juttatás	1996	
4.	Pápa Város Önkormányzata	Nyári táborozás	1996	15 000,- Ft
5.	Országos Közoktatási Intézet	NAT információs szolgáltatási pont kiépítése	1996	Lézernyomtató, másológép, CD-lejátszó; működési költség
6.	Veszprém Megyei Önkormányzati Hivatal	Ifjúsági pályázat nyári kerékpártúrára	1996	5 000,- Ft
7.	Nemzeti Ifjúsági és Szabadidősport az Egészséges Életmódért Alapítvány	Tanulók nyári táborozása	1996	70 000,- Ft
8.	Pápa Város Önkormányzata	Nyári táborozás	1997	20 000,- Ft
9.	Pápa Város Önkormányzata	Eszközfejlesztés (CD-lejátszó vásárlása)	1997	20 000,- Ft
10.	Művelődési és Közoktatási Minisztérium Informatikai Igazgatósága	Szakmai fejlesztések támogatása (18 db számítógép vásárlása)	1997	7 000 000,- Ft
11.	Wesselényi Miklós Nemzeti Ifjúsági és Szabadidősport az Egészséges Életmódért Közalapítvány	Gyalog- és kerékpártúrák szervezése	1998	100 000,- Ft
12.	Gyermekek és Ifjúsági Alapprogram	Kerékpártúra	1998	30 000,- Ft
13.	Pápa Város Önkormányzata	Tanulmányi kirándulás támogatása	1998	50 000,- Ft

14.	Veszprém Megye Közüktatásáért Közüalapítvány	Közüktatási intézmények eszközüállományának korszerűsítése	1998	320 000,- Ft
15.	Veszprém Megye Közüktatásáért Közüalapítvány	Közüktatási intézmények felzárközüktatási és tehet- séggondozási programjá- nak támogatása	1998	200 000,- Ft
16.	Veszprém Megyei Gyermekek- és Ifjúúági Alapít- vány	Nyári táborozások támo- gatása	1998	59 000,- Ft
17.	Veszprém Megyei Közügyűlés	Üdültetés, táborozás	1999	20 000,- Ft
18.	Wesselényi Mik- lós Nemzeti Ifjú- úági és Szabad- időúport az Egészséges Élet- módért Közüala- pítvány	Kerékpáros vándortábor	1999	100 000,- Ft
19.	Veszprém Megye Közüktatásáért Közüalapítvány	Közüktatási intézmények eszközüállományának fejlesztése	1999	200 000,- Ft
20.	Pápa Város Ön- kormányzata	Nyári táborozás	1999	40 000,- Ft
21.	Veszprém Megyei Közügyűlés	Nyári táborozás	2000	23 600,- Ft
22.	Veszprém Megye Közüktatásáért Közüalapítvány	Eszközüfejlesztés	2000	320 000,- Ft
23.	Oktatási Minisz- térium	Közüépiskolák részére természettudományos kísérleti és szemléltető eszközüök beszerzésének támogatása	2000	500 000,- Ft
24.	Veszprém Megye Közüktatásáért Közüalapítvány	Eszközüök, felszerelések beszerzésének támogatá- sa	2001	200 000,- Ft
25.	Veszprém Megye Közüktatásáért Közüalapítvány	Állománygyarapítás, könyvtárfejlesztés	2001	230 000,- Ft
26.	ISM	Erdei turista útjelzés- hálózat felújítása	2001	19 000,- Ft
27.	Veszprém Megyei Közügyűlés	Nyári táborozás	2001	30 000,- Ft

28.	OM és ISM	Drogmegelőzési tevékenység támogatása	2001	76 000,- Ft
29.	Nemzeti Kulturális Alap Igazgatósága	Környezetvédelmi lexikon adományozása	2001	11 200,- Ft
30.	Oktatási Minisztérium (OM)	A Sulinet végponttal rendelkező közoktatási intézmények részére számítógéppark modernizáció	2001	7 db számítógép lecserélése 1 750 000,- Ft
31.	ISM, Gyermek és Ifjúsági Alap-program	Ifjúsági szervezetek infrastrukturális fejlesztése	2001	Korszerű PC munkaállomás 265 000,- Ft értékben
32.	Veszprém Megye Közoktatásáért Közalapítvány	Eszközök, felszerelések beszerzése	2002	400 000,- Ft
33.	Veszprém Megye Közoktatásáért Közalapítvány	Közoktatási intézmények könyvtárainak fejlesztése	2002	168 000,- Ft
34.	Veszprém Megye Közoktatásáért Közalapítvány	Az iskolai könyvtárak állománygyarapítása	2002	100 000,- Ft
35.	Veszprém Megye Közoktatásáért Közalapítvány	Nyári táborozások	2002	48 000,- Ft
36.	OM Alapkezelő Igazgatósága	Gyakorlati szakképzés fejlesztésére irányuló beruházás támogatása	2002	5 600 000,- Ft
37.	Veszprém Megye Közoktatásáért Közalapítvány	Az iskolai könyvtárak állománygyarapítása	2003	70 000,- Ft
38.	Veszprém Megye Közoktatásáért Közalapítvány	Intézményi kiadványok támogatása (emlékkönyv)	2003	250 000,- Ft
39.	ISM	Turista útjelzés-hálózat felújítása	2003	73 500,- Ft
40.	Veszprém Megyei Közgyűlés	Nyári táborozások	2003	70 000,- Ft
41.	Veszprém Megye Kultúrájáért Közalapítvány	A Szeleburdiák színpad két új darabjának elkészítésére támogatás	2003	50 000,- Ft
42.	Megyei Közművelődési Intézet	A Szeleburdiák színpad támogatása	2003	40 000,- Ft

43.	OM Tempus Közalapítvány Világ-Nyelv	Új idegen nyelvi program (az orosz nyelv oktatásá- nak újraindítása)	2003	610 000,- Ft
44.	OM Tempus Közalapítvány Világ-Nyelv	Kísérleti oktatási projekt (matematika, fizika, történelem oktatása ide- gen nyelven)	2003	2 500 000,- Ft
45.	OM Tempus Közalapítvány	Comenius 1 (előkészítő látogatás)	2003	730 euró
46.	Közükatási Mo- dernizációs Köz- alapítvány	A tanulói kulcskompe- tenciák fejlesztése	2003	400 000,- Ft
47.	Informatikai és Hírközlési Mi- nisztérium	Multimédiás prezentációs eszközök	2004	2 500 000,- Ft
48.	Informatikai és Hírközlési Mi- nisztérium	„Műholdas adatszórás” két évre	2004	
49.	OM Tempus Közalapítvány Világ-Nyelv	„Forrás” tanulóközpon- t létrehozása (idegen nyelvű könyvek, folyóiratok beszerzése)	2004	700 000,- Ft
50.	OM Alapkezelő Igazgatósága	Csústechnikát, csúcs- technológiát megjelenítő tárgyi eszközök beszer- zésének támogatása	2004	4 250 000,- Ft
51.	Veszprém Megyei Közügyülés	Nyári táborozások	2004	152 500,- Ft

Alapítványok az oktatás szolgálatában

Gimnáziumunkban jelenleg két alapítvány segíti az oktató-nevelő munka céljait. Nagyobb múltú a „Petőfi Sándor Gimnázium és Szakképző Iskola, Pápa Alapítvány”, amely 1991-ben jött létre, akkor, amikor az iskola jövője, fennmaradása is bizonytalanná vált. Az alapító, dr. Kalmár Antalné szakoktató és az alapítványhoz csatlakozók (köztük gimnáziumunk tanári karának jelentős része) ezzel a gesztussal is szeretnék volna kifejezni kötődésüket a gimnáziumhoz. Az alapító okirat többszöri módosítása után sem változtak lényegesen az alapítvány céljai:

- a kitűnő tanulmányi eredményt elérő tanulók ösztöndíjban részesítése
- az idegennyelv-oktatás feltételeinek javítása, a tanulók külföldi útjainak, partnerkapcsolatoknak a támogatása
- az iskola további működésének segítése
- a fenti célokhoz anyagi források gyűjtése, illetve a pénzeszközök befektetés útján történő növelése.

Az alapítvány – összhangban az idegen nyelvek tanítási feltételeinek javításával – 2001 őszétől a sikeres középfokú C típusú vagy magasabb szintű nyelvvizsga költségeit kifizeti a diákoknak.

Az alapítvány vagyona induláskor, 1991-ben 323000 Ft volt, mára meghaladja a kétmillió forintot. Ennek kezelésére az alapítvány működési szabályzata a Petőfi Sándor gimnáziumot hatalmazta fel. Ötfős kuratóriuma, amelynek elnöke a gimnázium mindenkori igazgatója, dönt a pénzeszközök felhasználásáról, a nyújtott támogatások mértékéről.

Az alapítvány anyagi gyarapodásának forrásai a lekötött betét utáni kamatbevételek, a szponzori befizetések, illetve 1997 óta a személyi jövedelemadó 1%-ának alapítványunk javára történő felajánlása. Ez utóbbi éves összege 300 000–450 000 forint között változott az elmúlt években.

1998-ban megtörtént a városi sportcsarnok alapkövetétele, s mivel az eredeti tervek szerint a felépülő csarnok ad helyet a gimnázium testnevelés-óráinak (azaz tornateremként is funkcionál), az alapítvány tevékeny részt vállalt az építkezésben, anyagilag segítette azt. Pápa Város Önkormányzata és az alapítvány kuratóriuma között megállapodás jött létre a beruházás megvalósítására. Az 1999 októberében átadott sportcsarnok végre méltó helyéül szolgált a tanórai és tanórán kívüli sportfoglalkozásainknak. A sportcsarnok délelőtti időbeosztásának összeállításakor gimnáziumunk igényei elsőbbséget élveznek.

Az utóbbi öt évben alapítványunk a városi iskolai alapítványok közül az egyik legtehetősebb lett. Felsorolni is nehéz segítségnyújtásának területeit. A már említett tanulmányi ösztöndíjon, nyelvvizsgaköltségek visszatérítésén, pénzjutalmakon kívül (ezek együttes éves költségkihatása eléri az egymillió forintot) jelentős eszközfejlesztést tudtunk végrehajtani támogatá-

sával. Ebből jutott a nyelvi labor felújítására, magnók vásárlására, könyvtár-fejlesztésre, számítógépek, nyomtatók és szoftverek vásárlására, fizikai eszközök beszerzésére. Mindezek alapján elmondható, hogy a „Petőfi Sándor Gimnázium és Szakképző Iskola, Pápa Alapítvány” töretlenül szolgálja azokat a célokat, amelyekért másfél évtizede megalakult.

Gimnáziumunk másik alapítványa az alapítónak, Galántai Márta Editnek a nevét viseli, aki iskolánk biológia-földrajz szakos tanára volt. Az alapítvány bírósági bejegyzése 1994 októberében történt meg. Alapító okirata célként fogalmazza meg a tanulók munkamoráljának, tanulmányi előmenetelének ösztönzését. Anyagi erejével a földrajz és a biológia tantárgyakból elért kiemelkedő eredményeket, tanulmányi versenyek helyezetteit díjazza. Az alapítványi vagyon felhasználásáról kuratórium dönt. Az alapítás éve óta eltelt időben a támogatott tanulók között országos versenyeredményeket elért tanulókat is találunk: Kiss Kornél, Mozgai Márk, Biró Bálint, Róka József.

A két alapítvány által nyújtott támogatás mellett fontos a gimnázium tantestülete számára, hogy ezeken a szervezeteken keresztül is figyelnek munkánkra nyugdíjas kollégáink s az iskola barátai. Ez a fajta „civil kontroll”, ötleteik, tapasztalataik nagy segítséget jelentenek az iskolavezetésnek is.

A tanári kar 2001-ben

*Ülő sor: Helt Gyula, Antal Anetta, Kömöcsi István, Somfai Jánosné, Nagy Dóra,
Kósa Anna, Ujváry Klára, Némethné Varga Mária, Drabant András*

*Középső sor: Kovács Gábor, Nagy Sándorné, Szelestey Éva, Sperai Renáta, Sipos
Edit, Nagy-György Katalin, Klózer Tünde, Gálné Kardos Judit, Kerpel Péterné,
Speth Katalin, Tomor Józsefné*

*Hátsó sor: Pulay Zoltán, Mádlné Csuti Anikó, Mozgai Zsolt, Huszár Endre, Koncz
János, dr. Nagyné Benkovics Márta, Kissné Papdi Annamária, Kiss Tamás*

*„Kézetekbe van letéve
az ifjúság szíve.”*

Ranolder János

TANÁROK, MUNKATÁRSAK

Iskolánk vezetői 1994-től 2004-ig

Igazgatók:

Varga Géza	1989–1999
Huszár Endre	1999–

Igazgatóhelyettesek:

Somfai Györgyné Tóth Katalin	1982–1999
Somfai Jánosné Keresszegi Hajnalka	1991–
Dr.Nagyné Benkovics Márta	2000–

Tanárok, óraadók, alkalmazottak 1994-től 2004-ig

Tanáraink

Név	Képesítés	Alkalmazási idő
Huszár Endre	magyar-történelem	1983–
Dr.Nagyné Benkovics Márta	matematika-fizika	1987–
Somfai Györgyné Tóth Katalin	biológia-földrajz	1967–1999
Somfai Jánosné Keresszegi Hajnalka	matematika-fizika	1969–
Varga Géza	matematika-fizika	1959–1999
Antal Anetta	német-latin	2000–
Bakyné Bognár Anita	angol-magyar-orosz	1995–
Dankó Ferencné Elekes Kamilla	fizika-kémia	1967–2002
Drabant András	rajz-földrajz	1999–
†Erdély Lajosné Kiss Ibolya	egészségügyi szakoktató	1969–1996
Érsek Ágnes	egészségügyi szakoktató	1989–1996
Gálné Kardos Judit	történelem-földrajz	2000–2002
Hegedűs Mátyás József	matematika-fizika	2002–
Helt Gyula	történelem-német	1968–
Horváth Lajosné Fenyő Terézia	magyar-történelem	1972–1999
Jósár István	számítástechnika-technika	2000–
Kemény Béla	magyar-német	1999–2001
Kerpel Péterné Borisz Beatrix	magyar-történelem	2001–
Kiss Tamás	magyar-német-orosz	1988–
Kissné Papdi Annamária	magyar-orosz	1988–
Klózer Tünde	angol	2000–
Koncz János	testnevelés	1995–
Kósa Anna	matematika-angol	1997–

Kovács Gábor	történelem-francia	1985–
Kömöcsi István	fizika	1997–
†Kun Elek	matematika-fizika- számítástechnika	1989–1996
Lampért Sándorné Kiss Rozália	matematika-fizika	1965–1997
Mádlné Csuti Anikó	matematika-kémia	1998–
Mayerné Péntek Márta	egészségügyi szakoktató	1968–1999
Mozgai Zsolt	biológia-földrajz	1999–
Nagy Anita	matematika-német	1994–1995
Nagy Gyöngyi Dóra	matematika-ének-zene- számítástechnika	1988–
Nagy-György Katalin	matematika-kémia- programozó matematikus	2001–
Nagy Sándorné Mester Anna Mária	testnevelés	1967–2003
Németh Ervin	magyar-mozgóképelmélet- filmpedagógia	2002–
Némethné Varga Mária	magyar-könyvtár	1983–
Périné Sulyok Berta	egészségügyi szakoktató	1969–1997
Polgár Antalné Miholics Irén	egészségügyi szakoktató	1970–1999
Pulay Zoltán	matematika-technika- számítástechnika	1993–
Dr.Schweighoffer Ernőné	biológia-kémia	1965–1995
Dr. Sólymosy Gizella		
Sipos Edit	német	1995–
Sipos Sándorné Nagy Piroska	matematika-fizika	1964–1995
Sydó Tibor	testnevelés	1975–1995
Sperai Renáta	német-történelem	2000–
Speth Katalin	angol	1999–
Szatómári Enikő	testnevelés	2003–
Szelestey Éva	magyar-német	1985–
Tomor Józsefné Halpen Mária Ildikó	biológia-kémia	1987–
Tóth Judit	mérnök-tanár, informatikus	1999–2000
Ujváry Klára	magyar-angol	1982–
Varga Sándorné Zsilák Edit	biológia-földrajz	1982–2000

Óraadóink

A dőlt betűvel szedett pedagógusok vagy korábban voltak, vagy később lettek rendes állománybeli tanáraink.

Név	Oktatott tantárgy	Alkalmazási idő
†Bacsa Imre	magyar, orosz	1994–1995
Balogh Veronika	német	1994–1995
Borbély Lajos	rajz	1987–1995
Borbély Lajosné	rajz	1995–1999
Eppelné Csizmadia Katalin	fizika	1999–2000
Gergely László	orosz	1994–1995
Horváth Klára	postaforgalmi ismeretek	1993–1996
Dr. Horváth László	sebészet	1996–1998
Horváth Melinda	rajz	1993–1999
Jósár István	számítástechnika	1998–1999
Korpics Renáta	angol	1999–2000
Krasnyánszkiné Szeglet Erika	olasz	2002–2004
Mádlné Csuti Anikó	matematika	1997–1998
Martonné Klimó Irén	angol	1999–2000
Dr. Molnár Margit	belgyógyászat	1969–1999
Müller Anita	tánc és dráma	1999–2000
Nagy Anita	német	1995–1996
Nagyné Tóth Judit	olasz	1990–2002
Németh Ervin	tánc és dráma	2001–2002
Polgár Judit	magyar, latin	1994–1998
Dr. Pusztay Valéria	belgyógyászat, gyógyszeratan	1985–1999
Dr. Sándor János	szülészeti-nőgyógyászat	1991–1999
Sperai Renáta	történelem	1999–2000
Taxné Major Zsuzsanna	fizika	1999–2000
Tegyi Tibor	színjátszó kör	1999–2000
Dr. Vaituk Mária	gyermekgyógyászat	1994–1999
Dr. Varga László	sebészet	1994–1996
Varga Sándorné Zsilák Edit	utazás és turizmus	2000–2001
Varga Vince	postaforgalmi ismeretek	1986–1996
Venczel Csaba	számítástechnika	1997–2000
Wolf Polla	biológia	2000–2003
Zsuponics László	fizika	1996–1997
Zsuponicsné Bátyai Erzsébet	számítástechnika	1996–1997

Külföldi vendégtanárok

Agnes Schenley	angol	1994–1995
Anthony Noble	angol	1999–2001
Catherine Ewing	angol	1995–1996
Ruth Rowley	angol	1996–1997

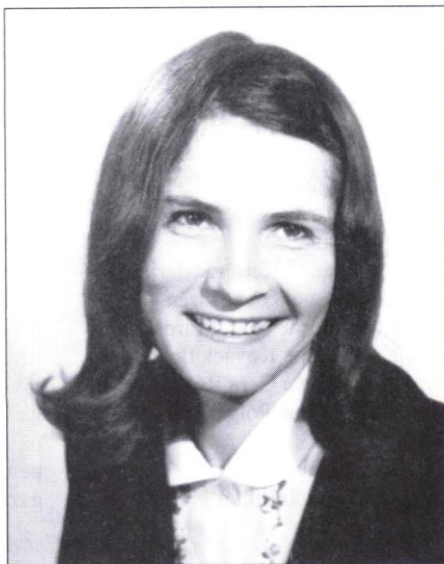
Alkalmazottaink

Viszket I. Zoltánné Sikos Piroska	gazdasági vezető	1995–
Buzás Sándor	oktatástechnikus	1988–1997
Farkas Attila	oktatástechnikus	2000–
Horváth Lajos	kazánfűtő-karbantartó	1994–
Kaufmanné Pósa Piroska	adminisztrátor-gazdasági ügyintéző	1985–2000
Kiss Tiborné Zsidai Gizella	iskolaitató	1967–
Knirsch Klára	gazdasági ügyintéző	2003–
Kovács István	hivatalsegéd, házmaster	1981–
Kovács Istvánné Kertész Mária	hivatalsegéd	1985–
Kovács Lajosné Kovács Irén	hivatalsegéd	1982–1997
Kovács Sándorné Murai Piroska	hivatalsegéd	1983–
Molnár Lászlóné Kovács Ilona	hivatalsegéd	1989–
Pordán Károlyné Gera Rózsa	hivatalsegéd	1985–
Szakács Zoltánné Polgár Irén	gazdasági ügyintéző	2003–
Takács József	oktatástechnikus	1997–2000
Váginé Zsuppán Anita	pénzügyi ügyintéző	2000–
Zámbóné Ullrich Ildikó	gazdasági ügyintéző	2003–

Kitüntetett tanáraink

Dr. Schweighoffer Ernőné dr. Sólymosy Gizella

Középiskolai tanulmányait iskolánkban, a pápai Petőfi Sándor gimnáziumban végezte 1955-ben, kitűnő eredménnyel. Származása miatt csak 1960-ban kezdhette el egyetemi tanulmányait a JATE Természettudományi Karán, biológia-kémia szakon. Jeles középiskolai tanári diplomáját 1965-ben szerezte meg, ettől kezdve iskolánkban, volt középiskolájának tanárként dolgozott nyugalmába vonulásáig. Az elmúlt harminc év alatt kiváló szakmai-pedagógiai felkészültségét minden lehetséges módon fejlesztette: mikrobiológia-biokémiából summa cum laude minősítéssel doktori szigorlatot tett

1967-ben, az ELTE TTK-n egyéves pedagógus továbbképzésen vett részt biológiából az 1971–72. kémiából pedig az 1973–74. és az 1974–75. tanévben, szakbiológus tanfolyamot végzett az 1979–80. és az 1983–84. tanévekben valamint kémia tanári intenzív továbbképzésre járt 1986–87-ben.

Az előző felsorolásból következik, hogy mindkét tárgyból magas szintű, sokoldalú szakismerettel rendelkezett. Korszerű szakmai képzettsége színvonalas metodikai-pedagógiai-pszichológiai műveltségével párosult, és kiegészült aktív kezdeményező, alkotó tevékenységével. Az ismeretek átadásának magas hatásfoka szoros kapcsolatot képezett imponáló szakmai tudásával, szemléletes, hangulatos közlőképességével, lendületes órávezetésével, valamint a tanulói tevékenységi formák rutinos és változatos szervezésével. Tanítványait a lényeg meglátására, az összefüggések felismerésére, az alkalmazóképes tudás elsajátítására ösztönözte, a tehetségeket felismerte és optimális haladásra készítette. Oktató-nevelő munkájának eredményességét és tanítványai teljesítőképes tudását az érettségi és felvételi eredményeken kívül a megyei, országos, sőt nemzetközi versenyek is visszatérően igazolták. Az alábbi összesítés kollégánk tanítványainak versenyeredményeit tartalmazza. Természetesen nem írtuk a megyei eredmények közé az országos versenyre továbbjutó tanulók által elért helyezéseket.

Megyei eredmények

Irinyi János Kémiaverseny 3., 4., 5. helyezés	2-2 fő
OKTV kémia megyei dicséret	5 fő
OKTV biológia megyei dicséret	6 fő

Országos eredmények

Irinyi János Kémiaverseny országos döntőjébe jutott	4 fő
Irinyi János Kémiaverseny 1. helyezés	2 fő
Irinyi János Kémiaverseny 4., 5., 6., 7., 8., 9., helyezés	1-1 fő
OKTV kémia miniszteri dicséret	2 fő
OKTV kémia országos döntőjébe jutott	2 fő
OKTV kémia 1., 2., 3., 5., 11., 12. helyezés	1-1 fő
Szent-Györgyi Albert díj	1 fő
Kitaibel Pál Biológiaverseny országos döntőbe jutott	4 fő
Kitaibel Pál Biológiaverseny 1. helyezés	1 fő
OKTV biológia miniszteri dicséret	1 fő
OKTV biológia 11. helyezés	1 fő
Bugát Pál Természetismereti verseny 3., 4., 6. helyezés	1-1 csapat
„Élet a Földön” Természetismereti vetélkedő 4. helyezés	1 csapat

Nemzetközi eredmények

1980-81. Schweighoffer Tamás	III. B	Nemzetközi Kémiai Diákolimpia bronzérem
1981-82. Vadkerti András	IV. B	Nemzetközi Kém. Diákolimpia előkészítő keretbe jutott
1982-83. Schweighoffer Edina	III. A	Nemzetközi Kém. Diákolimpia előkészítő keretbe jutott
1988-89. Somfai Ellák	IV. A	Nemzetközi Kém. Diákolimpia aranyérem

A felsorolás önmagáért beszél. Ennyi eredményt csak rendkívül kimagasló, szívós munkával, megszállottan dolgozó pedagógusként lehet elérni.

Szaktárgyain, a biológián és kémián kívül egészségügyi szakközépiskolai osztályokban anatómia-élettan tantárgyat is tanított. Az OSZTV elődöntőin és döntőin is többször szerepeltek tanítványai (1984, 1985, 1986, 1987, 1988).

Önként vállalkozott a laboratóriumi ismeretek elnevezésű tantárgy tanítására is, melyet kiváló laboratóriumi ismeretei alapján – érettségi után évekig laboránsként dolgozott – a sok kísérlettel és tapasztalati eredménnyel nemcsak érdekessé, hanem mindenki számára világossá és közérthetővé is

tett. Az 1993–1994. tanévben elvállalta az utazás és turizmus fakultációs tárgy oktatását is. Kár, hogy nyugdíjba vonulása miatt az első ilyen csoport érettségi vizsgáján már nem vehetett részt.

Feltétlenül említést érdemel kolléganőnk osztályfőnöki tevékenysége is. A tanulók iránti megértésével, szeretetével, közvetlenségével és igazságos, sikerélményt nyújtó igényességével megszerezte azok őszinte bizalmát és ragaszkodását. Koordináló osztályfőnöki nevelőtevékenysége során állandó munkakapcsolatot épített ki az osztályában tanító tanárokkal, tanítványai szüleivel. Osztozott tanulói gondjaiban, problémáiban, irányította szabadidejük kulturált felhasználását, részt vett közös sportjátékaiban (kosárlabda, tenis�) és rendezvényeiben. Osztályfőnöki adminisztrációs teendőit kifogástalanul, mintaszerűen végezte el. Tanítványainak pályaválasztását hozzáértően, sok hasznos tanáccsal irányította.

A szakmai munka mellett nagy gondot fordított tanítványai fizikai állapotára, edzettségére, az "ép testben ép lélek" elv alapján. Megyénkben 1974-ben alakultak az Országjáró Diákok Körei (ODK). Iskolánkban megalkakulása óta dr. Schweighoffer Ernőné volt az ODK vezetője. Rengetegen tanultak tőle természetismeretet, szereztek életre szóló élményt. Programjaiban megvalósult az az elv, hogy a megyei és az országos versenyeken való részvétel jutalom, melyre csak az eredményesen dolgozó, áldozatot hozó diákok juthattak el. Most pedig következék az ODK-s eredmények listája.

Országos eredmények:

1978.	Városismereti verseny	3. helyezés.
	Tájékozódási futás:	3. helyezés.
1982.	Városismereti verseny:	1 helyezés.
	Tájfutás (F17 kategóriában):	2. helyezés
	Tájékozódási pontgyűjtő verseny:	2. helyezés.
	Országismereti verseny:	3. helyezés.
1983.	Természetjáró akadályverseny:	1 helyezés.
	Tájfutás (N15 kategóriában):	1. helyezés

A felsorolás sajnos nem teljes, de talán sikerült érzékeltetnünk azt, hogy egy lelkes ODK-vezető és sok értelmes és áldozatkész munkát vállaló diák találkozása milyen tartalmas, folyamatos, gyümölcsöző együttműködést tud létrehozni. Természetesen nagyon sok gyakorlás, tanulás van az eredmények mögött. Egyénileg kialakított kis „házi verseny-rendszer” szolgálta a felmérést, a végzett munka ellenőrzését. Az edzettséget szolgálták a szinte valamennyi szombaton és vasárnap megszervezett túrák, melyek száinkó- és síversenyt jelentettek megfelelő hóviszonyok esetén.

Kartársnőnk sokoldalúságára jellemző, hogy a kémiaszertár kezelőjeként a szertár fejlesztésére, gondozására, korszerűsítésére, valamint a készletek és fogyóanyagok nyilvántartására, továbbá a biztonsági szabályok érvényesülésére is nagy gondot fordított. Az 1993–1994. tanévben – amikor

iskolánk új épületbe költözött – lelkesen, időt, fáradságot nem kímélve segített a szertár áttelepítésében.

A fotószakkör vezetőjeként számos felvételen, fényképtablón reprezentálta az iskolai élet nevezetesebb eseményeit, amelyeket az iskola díszítése is felhasználtunk.

Több éven keresztül együttműködött a szegedi egyetem Neveléstudományi-lélektani Intézetével a tananyaggal kapcsolatos tudás- és teljesítménymérés kísérletezésében.

A 70-es évek elején a fizikai dolgozók gyermekeinek szervezett városi egyetemi előkészítő tanfolyamát (biológia és kémia tantárgyakból) gondos szakmai előkészítéssel és jó pedagógiai körültekintéssel állította a biztos tudásalap és a megfelelő készségek fejlesztésének szolgálatába.

Hosszú időn keresztül tartott általános iskolai tanulóknak szakkört kémiából (Kis Kémikusok Baráti Köre). A KKBK országos versenyeken imponáló sikerrel szerepeltek kis tanítványai: kétszer 1. helyezést, kétszer 2. helyezést értek el.

A fent leírtakból kitűnik, hogy kiváló kartársnőnk hosszú időn keresztül végzett kiemelkedő munkát, mellyel nemcsak tanítványainak, önmagának, iskolájának, városának, hanem – országos és nemzetközi eredményeivel – megyénk hírnevének öregbítéséhez is hozzájárult. A fenti kitüntetési javaslat alapján a Veszprém Megyei Közgyűlés Ügyrendi és Igazgatási Bizottsága úgy döntött, hogy 2000-ben a

VESZPRÉM MEGYE ÉRDEMRENDJE

kitüntetést adományozza dr. Schweighoffer Ernőnének.

Korábbi kitüntetései:

1973: Az Oktatásügy Kiváló Dolgozója

1981: Miniszteri Dicséret

1982: Ifjúsági Érdemérem

1984: Kiváló Munkáért

1986: Kiváló Munkáért

1995: Pedagógus Szolgálati Emlékérem

Sydó Tibor

1933-ban született Vásáruton, az egykori Komárom vármegye északi részében. Két testvérével értelmiségi családban nőtt fel. 1934-ban jött át Magyarországra a Sydó-család.

A gimnáziumot a pápai Református Kollégiumban végezte 1952-ben, majd jelentkezett a Testnevelési Főiskolára. „X-es” származása miatt azonban nem vették fel, ezért egy évig a pápai Járási Tanács Pénzügyi Osztályán dolgozott adókönyvelőként. A következő tanévben felvették a budapesti Pedagógiai Főiskola testnevelésszakára, melyet 1956-ban sikeresen el is végzett. Gyakorlóéves tanárjelöltként és kezdő tanárként két évig a pápateszéri

általános iskolában tanított, majd 1957-től 1975-ig a pápai 304. sz. Ipari Szakmunkásképző Intézetben volt testnevelő tanár, és vezette az iskolai sportkört. Közben 1963-tól 1992-ig vezette a városi sportiskolát, s ő maga is aktív sportoló volt.

1975-től nyugdíjba vonulásáig a pápai Petőfi Sándor Gimnázium és Egészségügyi Szakközépiskolában tanított. Munkáját a felettes hatóságok számos kitüntetéssel ismerték el:

1961: „Testnevelés és Sport Érdemes Dolgozója”

1965: „Veszprém Megyéért” ezüst fokozat

1974: „Veszprém Megyéért” arany fokozat

1980: „Kiváló Munkáért”

1981: „Veszprém Megyéért” arany fokozat

1983: „Honvédelmi Érdemérem”

1987: „Hazafias Honvédelmi Nevelésért”

1987: „MHSZ Kiváló Munkáért” ezüst fokozat

1990: „MHSZ-ben Kifejtett Munkáért”

1995: „Pedagógus Szolgálati Emlékérem”

A következőkben negyven munkás év munkahelyi minősítéseinek összesítése olvasható.

Sydó Tibort egész életében a felelősségtudat és a fáradhatatlan ambíció, munkaszeretet vezérelte. Kezdeményező, cselekvőkész ember, akinek

közreműködésére, segítségére kolléga és vezető mindig számíthat; röviden: jó közösségi ember. Emberi közvetlensége, őszintesége, kritikai érzékenysége révén nemcsak az esetleges hibákat látja, hanem a megoldás módjait is. Javaslatai, elképzelései reálisak. Nem könnyű meggyőzni, de elfogadja a véleményével ellentétes állítást is, ha az meggyőzőbb, s ekkor teljes erővel áll az új mellé önzetlen akaratból. Kapcsolata más sportkörökkel, más intézmények testnevelő tanáraival igen jó. A testnevelés és a sport feltételeinek javításában nagy segítséget ad az iskola vezetésének. Érdeklődése meghaladja szakmai munkáját, figyelme kiterjed az iskola egész életére.

Pedagógiai műveltsége és tevékenysége sokoldalú, a tanítványok nevelésére és előrehaladására összpontosít. Személyre szólóan mérlegeli a tanuláshoz és a sportteljesítményhez szükséges idők arányát. Óráin határozott, munkájában következetes, s ezt várja el tanítványaitól is. Számára nincs nevelhetetlen gyermek, csak meg kell találni a lelkéhez vezető utat, és a megfelelő hangot.

Szakmai munkája sokoldalú, módszerbeli jártassága kiforrott, magas szinten valósítja meg az elmélet és a gyakorlat egységét. Nyilvánvaló törekvése a testnevelési órák minőségének javítása, új megoldások keresése, változatosabb formák alkalmazása. Tudatosan összpontosít a tanulók képességfejlesztő, atlétikai és tornagyakorlatainak mind jobb megoldására. Az ügyesség, az állóképesség, a teljesítés módjának követelményeit jó pedagógiai érzékkel ötvözi szerves egységbe a rend és a fegyelem igénylésével. Szakmai célja a sportot, az egészséges életmódot megszerettetni tanítványaival. Működése eredményeként válik a testnevelés, mint tantárgy népszerűvé a tanulóifjúság körében.

Sydó Tibor lelkiismeretesen és lelkesen látja el a szakjához szorosan és lazán kapcsolódó feladatokat egyaránt. A területi testnevelő munkaközösség vezetője évekig. Kiemelkedő szaktudással, a testnevelés iránti szeretettel irányítja közösségének munkáját. Feladata az iskolai ünnepélyek, rendezvények sokszor fárasztó és hálátlan megszervezése és lebonyolítása. Közlekedésbiztonsági megbízott és ő az iskolai honvédelmi felelős. A sportmozgalom kiszélesítésére megszervezi az MHSZ lövészklubot, tanítványai részt vesznek a döbrönte napok eseményein, honvédelmi versenyeken, kapcsolatot tartanak a helyi honvédelmi alakulattal, elmennek repülőbemutatókra, kiállításokat néznek meg a laktanyában. Tevékenységével érdemeket szerez a fiatalok katonai pályára irányításában. Egyetlen dolog van, amit nem szeret csinálni, ez az iskolai adminisztráció.

Pályája négy pilléren áll. Egyrészt a testnevelési órák szakszerű megtervezésével eléri, hogy tanítványai egészségesen hagyják el a gimnáziumot. Másrészt a tömegsport lelkes vezetőjeként széles diákcsoportokat von be a szabadidős sportolásba. Az iskolai sportélet – sportnapok, -rendezvények, és -versenyek, diákolimpiák, házibajnokságok, sportkörök – szervezésében

fáradhatatlan, szabadidejét nem kímélve ösztönzi mozgásra, versenyzésre tanítványait. Harmadrészt a pápai Textiles Sportiskola és a pápai Városi Sportiskola vezetésével kiváló sportolókat nevel ki a város fiatalságából. Tanítványai jelentős szerepet játszanak a város és a megye sportjában, sőt országos viszonylatban is érnek el jelentős eredményeket. A város sport-egyesületeinek szinte valamennyi szakosztályában Sydó Tibor neveltjei adják a tagok zömét. A negyedik pillér pedig a hivatás átadása. Tanítványai közül számosan választották a testnevelői hivatást és sokakat ösztönzött a katonatiszti pályára.

Sydó Tibor tanár úr egy sikeres életpálya elismeréseként kapta meg 1995-ben a Belügyminisztériumtól az

ESTERHÁZY MIKSA⁷ EMLÉKÉRMET.

⁷ **ESTERHÁZY Miksa**, gr., galánthai, *? 1837. máj. 14., †Tata, 1883. aug. 5.: nagybirtokos, diplomata. – A M. Atlétikai Klub elnöke (1875-83). – Az 1860–70-es években Londonban, Párizsban és Washingtonban az osztrák követségen mint attasé teljesített szolgálatot. Ny-Európában és az USA-ban ismerkedett meg a korszerű (főként angolszász) szabadtéri sport-élettel. Hazatérése után angol mintára megszervezte a M. Atlétikai Klubot, amely az első sportegyesület volt a kontinensen. Mo.-on ő vezette be az angol klubbajnoki rendszert, az orsz. bajnokságokat megelőző bajnoki versenysorozatot. 1875. máj. 6-án ő rendezte meg Mo.-on az első szabadtéri modern atlétikai versenyt. Több sportág (ökölvívás, úszás, birkózás stb.) versenyrendszerét, valamint a játék- és versenyszabályok, s a klubszabályok rendszerét is ő alkotta meg. *Viator* néven számos népszerűsítő írást tett közzé a szabadtéri sportágakról.

Új magyar életrajzi lexikon, 2001

Varga Géza

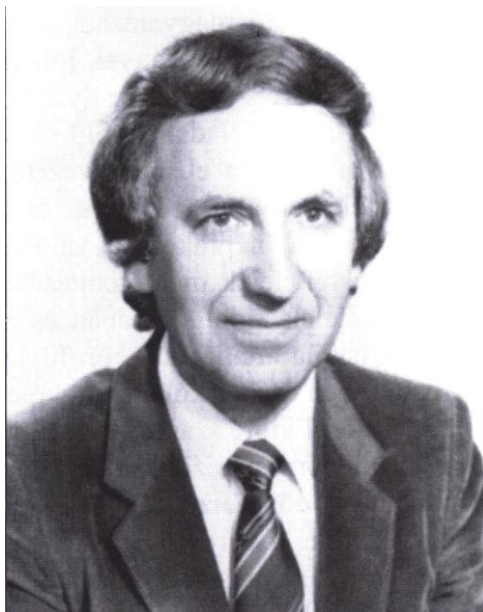
1937-ben földműves családban született Adásztevelen. Gimnáziumi tanulmányait a pápai Türr gimnáziumban végezte. Matematika–fizika szakos oklevelét 1959-ben vette át az ELTE TTK-n. Ettől az évtől kezdve tanára, 1978-tól igazgatóhelyettese, 1989-től 1999-ig, nyugalomba vonulásáig igazgatója iskolának.

Varga Géza legjellemzőbb emberi tulajdonsága a pontosság és a következetesség. Hivatástudatából adódik kifogástalan rendszeretete, igényessége, megfontoltsága. Munkáját – legyen az tanári vagy igazgatói munka – naprakészen, gondosan és felelősségteljesen végzi, így aztán joggal lehet kiegyensúlyozott, magabiztos, határozott. Szigorú következetessége eredményeképpen pontos és gyors a helyzetfelismerő- és ítélőképesége, vagyis a vezetők két fontos tulajdonsága. Adminisztrációs munkája tervszerű, kifogástalan.

Pályakezdőként könnyen beilleszkedik a tantestületbe, jó a kapcsolata kollégáival, később vezetőként az osztályfőnöki, szakmai és tanulói közösségekkel is. Éveken keresztül tart sikeres egyetemi előkészítőt fizikai dolgozók gyermekeinek. Munkáját munkatársaival vagy felettesével egyezteteti, ügyrendi igényessége teszi alkalmassá vezetői munkaköre ellátásához. Vezetőként nem sérti meg mások érzékenységét, mások álláspontjára is odafigyel, de ha szükséges, érvel, meggyőz.

Varga Géza vérbeli pedagógus, jó nevelői egyéniség, aki diákjaihoz, munkatársaival közvetlen, de van tekintélye. Munkájával, viselkedésével jó példát mutat: tanítványai fegyelmezettek, tisztelettudók. Pedagógiai módszereire a tervszerűség, fokozatosság és következetesség jellemző. Képességeiknek megfelelően, differenciáltan foglalkozik tanítványaival, a tehetségeseknek szakköröket tart, megelőző jellegű szakmai-pedagógiai tevékenységének eredményeként nála igen kevés a bukás.

Szakmai felkészültsége matematikából és fizikából egyaránt sokoldalú, korszerű, kiváló. Óráira mindig gondosan készül, szívesen végez fizikai kísérleteket. Magyarázatai, táblai ábrái alaposak, világosak, a gyengébb ta-

nulók is tudják követni, s erről ő meg is győződik. Szakmai következetessége, közérthető magyarázata, nyugodt, türelmes feleltetése miatt szeretik óráit, tantárgyait tanítványai, jóllehet igényes és szigorú a számonkérésben. Már az első érettségiző osztályának is – az érettségi elnök feljegyzése szerint – rendkívül jó a feladatmegoldó készsége.

Varga Géza elismert vezető, tapasztalt közéleti ember, városunkban köztisztviselőként álló pedagógus és igazgató. A szervező-ellenőrző teendőket magabiztosan, naprakészen valósítja meg. Nagy a gyakorlata a tárgyi és személyi feltételek megteremtésében, a nevelési és oktatási célok, módszerek, feltételek kidolgozásában és megvalósításában. Érdemei elévülhetetlenek az iskola arculatának, profiljának kialakításában, az iskolai közösségek erősítésében és az iskolai demokrácia fejlesztésében.

Időről időre számos feladatot lát el a gimnázium és a város életében: a belső ellenőrzési bizottság tagja; az iskolai, később a városi középiskolák munkaügyi döntőbizottságának elnöke; az iskolai matematika munkaközösség vezetője; a városi igazgatói munkaközösség vezetője; 1991-től 1999-ig Pápa Város Képviselőtestületének Oktatási, Kulturális és Vallási Bizottságában dolgozik külső tagként; választókerületi bizottság elnöke; hivatalból a két iskolai alapítvány kuratóriumának, 1993-tól a Petőfi Társaság elnökségének tagja.

Varga Géza igazgatói tevékenysége alatt került sor a gimnázium által használt épület, az egykori Református Kollégium épületének az egyház részére történő visszaadására. Négy éven keresztül egyetlen épületben működött a két intézmény. Jó vezetői hozzáállásának, következetességének, kitartásának és diplomáciai érzékének köszönhetően az épület közös használata, fokozatos átadása nagyobb zökkenők nélkül folyt. Varga Géza részt vett a Petőfi gimnázium új épülete tervezésének előkészítésében, a tervdokumentációk szakmai elbírálásában, irányította az átköltözés munkálatait. Iskolánk 56 éves történetének legnagyobb eseménye, Varga Géza négy évtizedes munkájának legnagyobb érdeme gimnáziumunk fennmaradása, új épületének felépülése. Varga Gézának ez az iskola volt az élete maga. Munkáját számos kitüntetéssel jutalmazták:

1977. „Veszprém megyéért” arany fokozat

1981. „Kiváló munkáért”

1987. Honvédelmi érdemérem

1988. „Kiváló munkáért”

Varga Géza igazgató úr négy évtizedes példamutató pedagógiai pályafutása, valamint a rendszerváltás idején, a református gimnázium újrarendezésénél tanúsított konstruktív tevékenysége elismeréseként kapta 1999. augusztus 20-án a Magyar Köztársaság elnökétől

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG ARANY ÉRDEMKERESZTJE ki-
tüntetését.

Az elmúlt tíz évben elhunyt tanáraink⁸

Bacsa Imre (1926—1996)

1926-ban, Szeghalmon született. A nyolc testvér közül ő volt a legfiatalabb. Szülei egyszerű parasztemberek voltak, s hogy segítse őket, gyakran végzett alkalmi munkát. 1942-től 1946-ig postai kézbesítő, majd két évig karhatalmi katonai szolgálatot teljesít Pécsen és Kőrmenden. 1948-tól 1951-ig a Belügyminisztérium rendőrségi állományában volt, majd egy budapesti üzemben lett raktáros. 1951-től 1953-ig szakérettségis tanfolyamon vett részt, 1954-ben pedig beiratkozott a szegedi egyetem bölcsészettudományi karára, ahol 1958-ban magyar–orosz szakos középiskolai tanári oklevelet szerzett. 1958-ban helyezkedett el a pápai Petőfi Sándor gimnáziumban, ahol szinte élete végéig, 1995-ig tanított. Temetésekor fia, tanítványai és kollégái gyászolták. Sírja a pápai Alsóvárosi temetőben van.

Bacsa Imre tanár úr oktató-nevelő munkáját pályafutása kezdete óta töretlen kötelességtudattal és kifogástalan pontossággal végezte. Minden helyzetben kész volt cselekvő módon kiállni az éppen aktuális oktatáspolitikai feladatainak megvalósításáért. Szívesen vállalt többletmunkát, társadalmi munkát és mozgalmi megbízatásokat is. Teherbírása, vállalkozó szelleme, együttműködési készsége figyelemre méltó volt. Szakmai munkájában biztos és jó ítélőképességgel, alapos felkészültséggel, határozott tudásközvetítéssel és gyakorlott módszertani kultúrával rendelkezett. Épített a tanulók egyéni adottságaira, ugyanakkor érdeklődésüket irányítani is tudta.

Kitüntetései: A Magyar–Szovjet Baráti Társaság elnökségének Aranykoszorús jelvénye (1967), Miniszteri dicséret (1977), Kiváló munkáért kitüntetés (1981), Pedagógus szolgálati emlékérem (1987).

Erdély Lajosné Kiss Ibolya (1945—1996)

1945-ben született Kemenesmagasiban. Szülei parasztemberek voltak. 1962-től 1964-ig a szombathelyi Egészségügyi Szakiskolában tanult, ahol általános ápolónői oklevelet szerzett. Ezután a celldömölki járási kórházban dolgozott 1969-ig, közben pedig a celldömölki Berzsényi Dániel Gimnázium levelező tagozatán leérettségizett. 1969-től a pápai Petőfi Sándor Gimnázium és Egészségügyi Szakközépiskola technikus-tanára, 1983-tól – mikor az OTKI egészségügyi főiskoláján egészségügyi szakoktatói oklevelet szerzett

⁸Adatok hiányában csak azokról a tanárokról tudtunk megemlékezni, akik az elmúlt 10 évben még tanítottak iskolánkban.

– szakoktatója egészen haláláig. Sírját, mely Celldömölkön van, férje, két leánygyermek, iskolája tanárai, rokonai és ismerősei állták körül.

Kiss Ibolya munkás életének első szakaszában kórházi ápolónő volt. Kiváló szorgalmával, szaktudásával kiérdemelte felettesei elismerését. A munkához, a munkatársaihoz és különösen a betegekhez szeretetteljes viszony fűzte. Élete második szakaszában, szakmai-pedagógiai munkájában sem tagadta meg korábbi önmagát. Feladatait mindig nagy szakértelemmel és becsülettel látta el. Tanítványai egy kedves, közvetlen, jóindulatú, kiegyensúlyozott pedagógust láttak benne. Életszemlélete példakép tanítványai számára.

Kun Elek (1942—1996)

1942-ben Barabás községben (az akkori Bereg vármegyében) földműves családban született. Apja még abban az évben meghalt, anyja háztartásbeli volt. 1961-ben érettségizett Nyíregyházán, majd 1966-ben matematika–fizika szakos középiskolai tanári oklevelet szerzett a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetemen. 1986-ban ugyanott elvégezte a számítástechnika szakot is. 1966-tól az újfehértói Bajcsy-Zsilinszky Endre Gimnázium, későbbi nevén Textilipari Szakközépiskola és Szakmunkásképző Intézet tanára, 1988-tól pedig a pápai 304. sz. Ipari Szakmunkásképző Intézeté. 1989-től a pápai Petőfi Sándor gimnáziumban tanított egészen haláláig, 1996-ig. Felesége és három gyermeke maradt apa nélkül utána. Hamvai a pápai Alsóvárosi temető kolumbáriumában vannak.

Kun Elek tanár úr sokat tett munkahelyei oktatási feltételének megteremtésében. Jó technikai készségével dolgozott fizikai szemléltető eszközöket készítő munkaközösségben, szervezte iskolai számítástechnikai oktatását, tartotta karban szertári eszközeit, oktatástechnikai felszereléseit. Fontosnak tartotta azonban az oktatás színvonalának emelését is, mind matematikából, mind fizikából minden létező tanfolyamot elvégzett. Szívesen vállalt szervező-patronáló munkát honvédelmi, mozgalmi és iskolai rendezvényeken. Jó kedélye, megértő természete révén gyümölcsöző kapcsolatot tudott kialakítani tanítványaival.

Jó munkáját a Minisztertanács „Kiváló Munkáért” kitüntető jelvénytől jutalmazta 1988-ban.

Továbbképzés, tanulmányutak

A hazai pedagógus-továbbképzést a '90-es évek közepéig a szervezetlenség jellemezte. Nem rögzítette jogszabály, hogy ki, milyen feltételekkel, milyen kritériumoknak megfelelően szervezhet továbbképzést. Igaz, az általában rövid időtartamú, főleg a megyei pedagógiai intézetek által szervezett tanfolyamok meglehetősen olcsók voltak, de hatékonyságuk, néha a szakmaiságuk is megkérdőjelezhető volt.

A 277/1997. (XII. 22.) sz. kormányrendelet szabályozta a pedagógustovábbképzés és szakvizsga helyzetét. A jogszabály kötelezővé tett (bizonyos életkori korlátokkal) hétévenként legalább 120 óra továbbképzésen való részvételt a tanároknak. Az intézmények vezetői öt évre szóló, középtávú továbbképzési programokat és egy tanévre szóló beiskolázási terveket készítenek a tantestület tagjainak továbbképzésére. A költségek fedezését normatív támogatás biztosítja.

A jogszabály hatályba lépése óta eltelt közel hét évben a Petőfi gimnázium tantestületének minden arra kötelezett tagja részt vett hosszabb-rövidebb továbbképzésen. Ezek között vannak 30, 60 és 120 órás tanfolyamok, ketten végeztek el kiegészítő szakot, egy fő szerzett felsőfokú szakmai végzettséget, hárman pedig ún. pedagógus-szakvizsgát tettek.

A különböző óraszámú továbbképzések két nagy csoportja a tantárgyi és a számítástechnikai jellegű. Ez utóbbinak köszönhetően ma a tantestület döntő része használja a számítógépet és az internetet a tanórákra történő felkészülésben, anyaggyűjtésben, adminisztrációs munkájában. Csak újabban jelentek meg a pedagógusmesterséggel összefüggő, nem egy-egy tantárgyhoz kötődő tanfolyamok (pl. a tanulás tanítása, mentálhigiénés vagy önismeretet fejlesztő tréningek). Az iskolavezetés támogatja az ezeken történő részvételt, mert segítenek a hatékonyabb tudásátadásban, a tanárok szellemi frissességének megőrzésében.

A kiegészítő szakok elvégzése egyaránt érdeke az iskolavezetésnek és a szaktanárnak is. Az eredetileg főiskolai diploma egyetemivé tétele biztosítja a tanár számára, hogy a 9–12. évfolyamon is taníthassa a tárgyát, és érettségiztethessen. Az iskolavezetés számára is előny, ha a szaktanár a tantárgyát a teljes képzési időszakban, a 7.-től a 12. évfolyamig oktathatja.

A szakvizsgára felkészítő továbbképzéseket felsőoktatási intézmények szervezhetik, négy félévesek, és szakvizsgával, szakdolgozat készítésével, annak védésével végződnek. A szakvizsgázott pedagógus státusz anyagi és erkölcsi elismerést is jelent, és bizonyos munkakörök betöltésének (pl. magasabb vezetői) előfeltétele. Mivel ez utóbbi képzések tandíja magas, azt tűztük ki célul, hogy évente egy kolléga kapcsolódhasson be ebbe a képzési formába.

A Petőfi gimnázium tantestületére jellemző, hogy – szabadidejét sem sajnálva – szívesen vesz részt továbbképzéseken. Az igények és a korlátozott anyagi források miatt az igazgatónak egyre nagyobb gondot jelent a beiskolázási tervek elkészítése, a képzési igények rangsorolása.

Az iskolavezetés fontosnak tartja, hogy az idegen nyelvet tanító szaktanárok minél gyakrabban vehessenek részt külföldi tanulmányutakon. Ezek egyaránt szolgálhatják a feltöltődést, a szakmai fejlődést és a partnerkapcsolatok bővítését. Szelestey Éva, a német nyelvi munkaközösség vezetője 2001-ben a németországi Bochenben vett részt pedagógustovábbképzésen. Két év múlva, 2003 őszén az általa kezdeményezett és irányított Comenius-projekt keretében a németországi Wildeshausenben ún. előlátogatáson vett részt. Ennek az volt a célja, hogy előkészítse a gimnáziumunk és négy európai uniós (egy-egy angol, francia, német és olasz) középiskola közti többéves projektmunkát.

A Világ-Nyelv projekt keretében három kollégának adatott lehetőség hosszabb külföldi továbbképzésre. Tapasztalataikat az ún. kísérleti oktatás keretében hasznosítják. Módszertani és nyelvi kurzusok segítik őket abban, hogy szaktárgyukat (matematika és fizika) részben idegen nyelven oktassák. 2004 elején Kósa Anna és Kömöcsi István Írországbán, 2004 tavaszán Nagy-György Katalin Ausztriában töltött két hetet.

A német nyelvi munkaközösség, a tantestület néhány tagja 2002-től több alkalommal látogatott el bécsi testvériskolánkba. Azonkívül, hogy mindig hasznos és tanulságos egy másik ország oktatási rendszerével, iskoláinak adottságaival megismerkedni, a sport terén sikerült szorosabb együttműködést kialakítani, mivel a bécsi iskola sporttagozatos).

Mind a bel-, mind a külföldi továbbképzések hozzájárulnak a tanári kar oktatási-nevelési tapasztalatainak bővítéséhez, a pedagóguspályán oly szükséges feltöltődéshez, a kiegészéléséhez. Ezen keresztül sikeresebb oktatómunkát, a diákok iránti nagyobb türelmet és így jobb tanár–diák kapcsolatot is eredményeznek.

Tanári pályamunka

*Részlet a 2003. évi országos anyanyelvi pályázat
Új jelentéstömörítő szóösszetételek az újságírás nyelvében c.
pályadíjas munkájából*

Summázat

Mint a dolgozat korábbi részében elemzett példák mutatják, az újságírás nyelvében különösen nagy számban fordulnak elő és élénken élnek az összetett szavak. Jelenlétüket – ahogy Baróti Szabó Dávid óta mindig – most is csak azzal magyarázhatjuk: „Szaporodik a világ, szaporodik a szükség, szaporodnak hát a szók.” Ennek a szaporodásnak ma a leggyakoribb kerete a szerves szóösszetétel. Közöttük is legnagyobb arányban találhatók meg a jelentéstömörítő szóösszetételek. Ezek színességükkel, többlettartalmat sűrítő tömörségükkel többnyire nyereségei nyelvünknek, az újságírói stílusnak pedig elengedhetetlen tartozékai. Tömörségük miatt „rejtvényfejtésre” készítetik az olvasót, s az így keletkezett szellemi izgalom által a téma iránti figyelemfelkeltő hatásuk sem maradhat el.

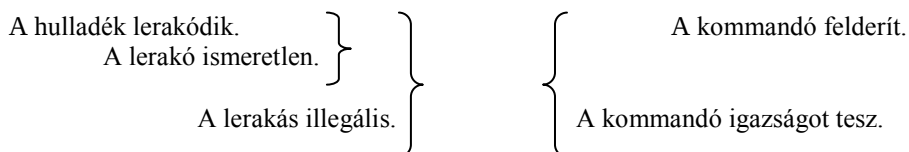
Természetesen, vannak olyan kevésbé szerencsés jelentéstömörítő összetételek is, amelyek – ritkábban véletlenül, többnyire szándékosan – elhomályosítják az összetétel valódi jelentéstartalmát. Ilyen jelentéssűrítésekkel jobbra a címekben találkozunk. A feszültségekeltetés tudatos alkalmazásával állunk itt szemben, hiszen ilyenkor a főszövegben mindig kifejtődik a teljes jelentéstartalom.

Azt ígértem dolgozatomban, hogy a jelentéstömörítő összetételek keletkezését befolyásoló tényezők felől közelítem meg a témát. Láthattuk, hogy milyen stimuláló hatásuk van a nem sokkal korábban keletkezett összetett szavaknak. Valószínű, hogy ebben a gerjesztő folyamatban nagy szerepe van az asszociációs gondolkodásunk felgyorsulásának, az újabb generációk képszerűbb, gyorsabb ritmusú gondolkodásmódjának. Ugyanakkor azt is észrevehettük, hogy a nyelvünkbe beáramló rengeteg idegen szó „megtalálja” a szóösszetételeket is. Ugyancsak jelentős mennyiségű összetételben szerepelnek a „magyar” divatszók. Főöslegesen kárhoztatnunk őket: a fergese ügyis kihullik a nyelvhasználat rostáján. Érdekes jelenség volt még a kiejtés szerint átírt idegen szavak betolakodása az összetételekbe: ehelyett azért – néhány stíluserősítő esetet kivéve – jobbnak tartanánk akár a tükörfordításos megoldásokat is.

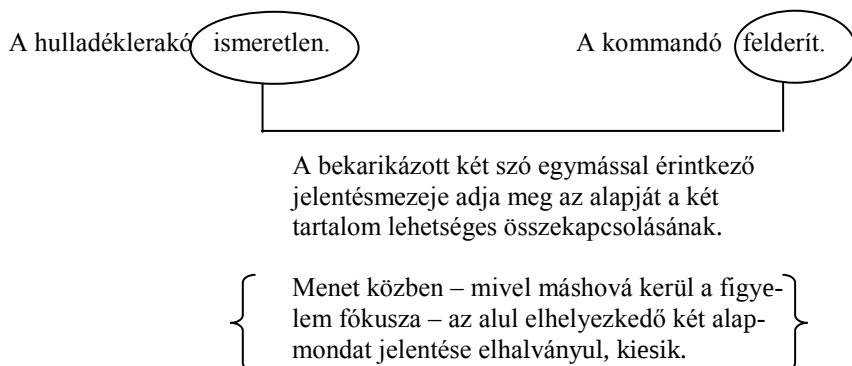
A jelentéstömörítő szóösszetételek nyelvtani, szerkezeti vizsgálatok nyert tapasztalataink arra ösztönöznek bennünket, hogy az összetételi tagok logikai kapcsolódásának felderítésekor az egyszerű rákérdező módszer helyett az ún. transzformációs levezetést célszerű alkalmazni. Pontosabban

tudjuk ugyanis feltárni az adott „sűrítő” jelentéstartalmát, mivel az ilyen típusú szóösszetételekben többnyire hosszabb, valamilyen határozót és jelzőt is magában foglaló nyelvtani szerkezet rejtőzik a háttérben. Ez a hosszabb, a további transzformáció alapjául szolgáló szerkezet jóval több jelentéstartalmat hordoz, mint az összetételi tagok saját jelentéstartalma, ugyanis eleve több alapmondatból transzformálódik. Lássunk egy példát! Milyen elemi mondatokból, s milyen közbülső transzformációs eljárásokon keresztül alakul ki a **hulladékkommandó** jelentéssűrítő szóösszetétel?

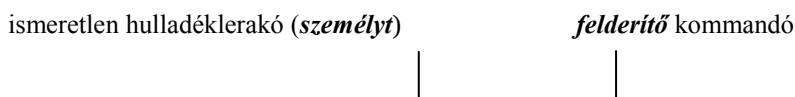
Az alapmondatok síkja:

1. transzformációs sík (az „őskáosz” rendeződik): két alapmondatból új összetétel alakul

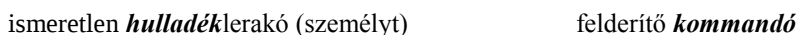

2. transzformációs sík (szószerkezetek alakulnak):

Az előbb említett két tartalom most már nyelvtani/logikai szinten is összekapcsolódik tárgyas alárendelés formájában.

3. transzformációs sík (megszületik az összetett szó):

Mindkét szószerkezetcsoporthól kiemelődik
a két legtartalmasabb szóelem és összekapcsolódik:

hulladékkommandó

Mint a fentiekből kitűnik, azért bonyolultabb egy jelentéssűrítő szóösszetétel transzformációs levezetését elkészíteni, mert az egyszerűbb alárendelő összetételekkel szemben itt jóval több elemi mondatból épül fel az alapmondatok síkja, azaz sokkal összetettebb tartalom húzódik meg a mondanandó háttérében. Ezért bővül ki a transzformációs lépéssorozat az általam „az »őskáosz« rendeződik” névvel illetett transzformációs síkkal. Ezen a szinten választódik ki az elemi mondatok közül a közlő szándéka szerinti legfontosabb és leghatásosabban közléssé szervezhető jelentéstartalom.

Mindebből belátható talán, hogy a dolgozatunk témájául választott jelentéstömörítő szóösszetételek valóban az egyik leggazdagabb, legizgalmasabb részterületét adják az alaktannak. De belátható az is, hogy a legfrissebb sajtónyelvben miért örvend olyan nagy népszerűségnek ez a fajta szóalkotási mód. S mindezek után talán az sem szorul bizonyításra, hogy nem lesz könnyű dolguk a Magyar értelmező kéziszótár készítőinek.

Németh Ervin

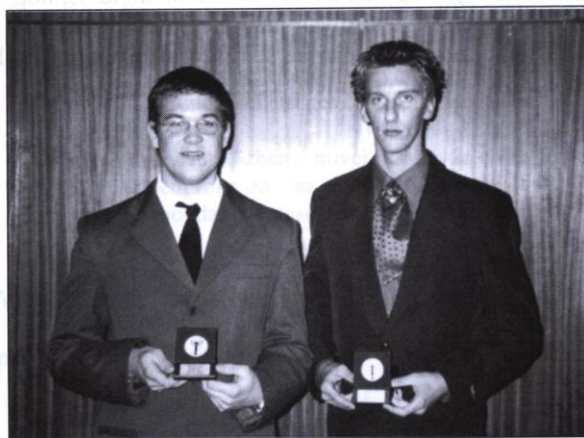
Legsikeresebb diákjaink

Boros Attila

Kossuth Annamária Márta

Szabados Tamás és Sztanek Sándor

*„A tudomány gyökere keserű,
gyümölcse pedig édességes.*

Apáczai Csere János

DIÁKOK

Versenyek eredményei

Tanulmányi versenyek helyezettjei

1994–1995

Király Ágnes	IV.A	OKTV ⁹ orosz nyelv országos 3. helyezés. Felkészítő tanár: Gergely László
Sas Borbála	I.C	Kitaibel Pál Biológia Verseny országos 13.hely Felkészítő tanár: Somfai Györgyné
Lukács-Borbély Andrea	II.B	Országos Bod Péter Könyvtárhasználati Verseny országos 6. helyezés Felkészítő tanár: Némethné Varga Mária
Kiss Kornél	I.B	Kalocsay Kálmán Országos Eszperantó Műfordítói Verseny 1. helyezés Felkészítő tanár: Németh József
Gacs Mercédesz	IV.A	OKTV orosz nyelv területi 2. helyezés Felkészítő tanár: Gergely László
Klemencz Balázs	I.A	Kalocsay Kálmán Országos Eszperantó Műfordítói Verseny 7. helyezés Felkészítő tanár: Németh József
Borsos Rita Böröczky Ildikó Dankó Hajnalka Hokker Zsuzsanna Kukor Anikó	III.A	Országos „Egészségünkért!” vetélkedő csapat 2. helyezés Felkészítő tanár: Schweighoffer Ernőné dr.
Bozzai Edina Gross Anett Hasprai Tímea Kiss Katalin Nagy Krisztina	II.C	Országos „Egészségünkért!” vetélkedő csapat 3. helyezés Felkészítő tanár: Tomor Józsefné

1995–1996

Kiss Kornél	II.B	Kőrösi Csoma Sándor Földrajzverseny országos 2. helyezés Felkészítő tanár: Varga Sándorné
Kiss Kornél Lombosi Krisztina Végvári Eszter	II.B	Országos Millecentenáriumi Verseny (történelem) csapat 2. helyezés Felkészítő tanár: Horváth Lajosné

⁹ Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny

Kiss Kornél	II.B	Országos Eszperantó Műfordítói Verseny 4. helyezés Felkészítő tanár: Németh József
Klemencz Balázs	II.A	Országos Eszperantó Műfordítói Verseny 6. helyezés Felkészítő tanár: Németh József
Fodor Eszter	III.B	„Szép magyar beszéd” verseny országos döntőjébe jutott Felkészítő tanár: Huszár Endre
Tóth Csaba	III.B	OKTV német nyelv területi 19. helyezés Felkészítő tanár: Szelestey Éva
Tóth Orsolya	II.C	Kitaibel Pál Biológia Verseny megyei 2.hely Felkészítő tanár: Somfai Györgyné
Csillag Emese	II.C	Kitaibel Pál Biológia Verseny megyei 3. hely Felkészítő tanár: Somfai Györgyné
Kovács Judit	I.C	Kitaibel Pál Biológia Verseny megyei 5. hely Felkészítő tanár: Somfai Györgyné
Sághy Balázs	II.B	Bod Péter Könyvtárhasználati Verseny megyei 3. helyezés Felkészítő tanár: Némethné Varga Mária
Köteles Erika	II.C	Implom József Helyesírási Verseny megyei 5. helyezés Felkészítő tanár: Horváth Lajosné

1996–1997

Boros Attila	11.B	OKTV német nyelv országos 10. helyezés Felkészítő tanár: Kiss Tamás
Nagy Dániel	10.A	Kőrösi Csoma Sándor Földrajzverseny országos 5. hely Felkészítő tanár: Somfai Györgyné
Nagy Dániel	10.A	Kenguru nemzetközi matematika verseny 1-10. helyezés Felkészítő tanár: Somfai Jánosné
Nagy Sándor	8. o.	Nemes Tihamér Számítástechnika Verseny országos 26. helyezés Felkészítő tanár: Pulay Zoltán
Somfai Ákos	11.A	OKTV orosz nyelv területi 8. helyezés Felkészítő tanár: Kissné Papdi Annamária
Visi Viktória	12.B	OKTV orosz nyelv területi 15. helyezés Felkészítő tanár: Kissné Papdi Annamária
Horváth Ivett	12.B	OKTV orosz nyelv területi fordulóra jutott Felkészítő tanár: Kissné Papdi Annamária

Nagy Krisztina	12.C	OSZTV 2. fordulójába jutott Felkészítő tanár: Périné Sulyok Berta
Móricz Márta	11.C	Petz Lajos szakmai regionális verseny 6. helyezés Felkészítő tanár: Mayerné Péntek Márta
Farkasdy Judit	11.C	Petz Lajos szakmai regionális verseny 12. helyezés Felkészítő tanár: Mayerné Péntek Márta
Polgár Anita	7. o.	„Nyelvünkben élünk” anyanyelvi verseny országos 8. helyezés Felkészítő tanár: Bognár Anita
Fodor Eszter	12.B	„Szép magyar beszéd” verseny megyei 1. hely Felkészítő tanár: Huszár Endre
Szabó István	7. o.	Angol nyelvi verseny megyei 3. helyezés Felkészítő tanár: Bognár Anita
Kiss Virág	7. o.	Német nyelvi verseny megyei 4. helyezés Felkészítő tanár: Helt Gyula
Nagy Sándor	7. o.	Német nyelvi verseny megyei 5. helyezés Felkészítő tanár: Helt Gyula
Banasák Viktória Dömötör Katalin Göllei Piroksa Polauf Veronika Séfer Hajnalka Tóth Orsolya	11.C	Megyei elsősegélynyújtó verseny csapat 2. helyezés Felkészítő tanár: Mayerné Péntek Márta
Kovács Judit	10.C	Bod Péter Könyvtárhasználati Verseny megyei 2. helyezés Felkészítő tanár: Némethné Varga Mária

1997–1998

Boros Attila	12.B	OKTV német nyelv országos 1. helyezés Felkészítő tanár: Kiss Tamás
Földing Adrián	10.B	Kőrösi Csoma Sándor Földrajzverseny országos 7. hely Felkészítő tanár: Varga Sándorné
Nagy Dániel	11.A	Kőrösi Csoma Sándor Földrajzverseny országos 9. helyezés Felkészítő tanár: Somfai Györgyné
Nagy Sándor	8. o.	Nemes Tihamér Számítástechnika Verseny országos 13. helyezés Felkészítő tanár: Pulay Zoltán

Polgár Anita	8. o.	„Nyelvünkben élünk” anyanyelvi verseny országos 4. helyezés Felkészítő tanár: Bognár Anita
Polgár Anita	8. o.	Verseghy nyelveműelő verseny országos 10. helyezés Felkészítő tanár: Bognár Anita
Peng Ilona	7. o.	„Nyelvünkben élünk” anyanyelvi verseny országos 11. helyezés Felkészítő tanár: Kissné Papdi Annamária
Kiss Kornél Lombosi Krisztina Nádli Judit	12.B	„Örökségünk ’48” vetélkedő területi 8. hely Felkészítő tanár: Horváth Lajosné
Draskaba Eszter Szür Zoltán Telegdi Károly	12.A	„Örökségünk ’48” vetélkedő területi 10. hely Felkészítő tanár: Huszár Endre
Lőrincz Dániel	11.B	OKTV angol nyelv területi fordulóra jutott Felkészítő tanár: Ujváry Klára
Nagy Estilla Virág	12.B	OKTV angol nyelv területi fordulóra jutott Felkészítő tanár: Ujváry Klára
Somfai Ákos	12.A	OKTV orosz nyelv területi fordulóra jutott Felkészítő tanár: Kissné Papdi Annamária
Albrecht Andrea	11.C	Petz Lajos szakmai regionális verseny 4. hely Felkészítő tanár: Polgár Antalné
Kutasi Katalin	11.C	Petz Lajos szakmai regionális verseny 9. hely Felkészítő tanár: Polgár Antalné
Fazekas Papp Anna	11.C	Petz Lajos szakmai regionális verseny 13. hely Felkészítő tanár: Polgár Antalné
Koch Zsuzsanna	9.B	Bod Péter Könyvtárhasználati Verseny megyei 3. helyezés Felkészítő tanár: Némethné Varga Mária

1998–1999

Radó Péter	10.B	Kőrösi Csoma Sándor Földrajzverseny országos 4. helyezés Felkészítő tanár: Somfai Györgyné
Csatári Andrea	12.A	„Szép magyar beszéd” verseny Kazinczy Emlékérem Felkészítő tanárok: Kissné Papdi Annamária, Szelestey Éva
Nagy Sándor	9.H	Kalmár László Számítástechnikai alkalmazói verseny országos 7. helyezés Felkészítő tanár: Pulay Zoltán

Bíró Bálint	7. o.	Teleki Pál Országos Földrajz-Földtan Verseny országos 6. helyezés Felkészítő tanár: Somfai Györgyné
Nagy Sándor	9.H	Gábor Dénes Számítástechnikai Emlékverseny programozói kategória 1. helyezés Felkészítő tanár: Pulay Zoltán
Benke Melinda	12.B	Kodolányi János Főiskola angol nyelvi tanulmányi verseny 4. helyezés Felkészítő tanár: Ujváry Klára
Szarka Evelin	9.B	Angol nyelvi kiejtési verseny megyei 2. hely Felkészítő tanár: Speth Katalin
Viszoki Gábor	12.B	Bródy Imre Fizikaverseny megyei 2. hely Felkészítő tanár: Kömöcsi István
Polgár Anita	9.H	„Édes anyanyelvünk” verseny megyei 5. hely Felkészítő tanár: Bognár Anita
Peng Ilona	8. o.	„Aranytoll” megyei helyesírási verseny 1. hely Felkészítő tanár: Kissné Papdi Annamária
Csákvári Zsófia	8. o.	„Aranytoll” megyei helyesírási verseny 4. hely Felkészítő tanár: Kissné Papdi Annamária

1999–2000

Nemes Zoltán Mórió	11.A	OKTV német nyelv országos 8. helyezés Felkészítő tanár: Kiss Tamás
Lövész Tamás	12.B	Körösi Csoma Sándor Földrajzverseny országos 10. helyezés Felkészítő tanár: Varga Sándorné
Nagy Gergő	9.A	Kalmár László Országos Alkalmazói Verseny 3. helyezés Felkészítő tanár: Pulay Zoltán
Nagy Sándor	10.H	Gábor Dénes Számítástechnikai Emlékverseny programozói kategória 2. helyezés, alkalmazói kategória 4. helyezés Felkészítő tanárok: Pulay Zoltán, Tóth Judit
Wolf Olga	12.B	Kodolányi János. Főiskola angol nyelvi tanulmányi versenye 1. helyezés Felkészítő tanár: Ujváry Klára
Kiss Anikó	12.B	Kodolányi János Főiskola angol nyelvi tanulmányi verseny 7. helyezés Felkészítő tanár: Ujváry Klára
Polgár Anita	10.H	Kitaibel Pál Biológia Verseny 33. helyezés Felkészítő tanár: Tomor Józsefné

Biró Bálint	8. o.	Teleki Pál Földrajz-Földtan Verseny 15. hely Felkészítő tanár: Mozzgai Zsolt
Molnár Orsolya	7. o.	Varga Tamás Országos Matematika Verseny 29. helyezés Felkészítő tanár: Pulay Zoltán
Harsányi Judit	11.A	Millenniumi Tehetséggondozó és Képességfejlesztő Országos Biológia Verseny 7. helyezés Felkészítő tanár: Mozzgai Zsolt
Kocsis Judit Peng Ilona Rajnai Renáta	9.H	Petőfi nevét viselő iskolák országos találkozója irodalmi csapatverseny 1. helyezés Felkészítő tanár: Kissné Papdi Annamária
Lőrincz Dániel	12.B	OKTV angol nyelv második fordulójába jutott Felkészítő tanár: Ujváry Klára
Ihász Alexandra	11.B	OKTV magyar nyelv második fordulójába jutott Felkészítő tanár: Szelestey Éva
Kossuth Annamária	7. o.	Simonyi Zsigmond Helyesírási Verseny megyei 3. helyezés Felkészítő tanár: Kissné Papdi Annamária
Szarka Evelin	10.B	Angol nyelvi kiejtési verseny megyei 1. hely Felkészítő tanár: Speth Katalin
Szücs Hajnalka	11.B	Angol nyelvi kiejtési verseny megyei 1. hely Felkészítő tanár: Ujváry Klára
Szüts Edina	9.H	Bod Péter Könyvtárhasználati Verseny megyei 4. helyezés Felkészítő tanár: Némethné Varga Mária
Abdai Zsolt	12.B	Jedlik Ányos Fizikaverseny megyei 5. hely Felkészítő tanár: Dankó Ferencné
Polgár Anita	10.H	Kitaibel Pál Biológia Verseny megyei 2. hely Felkészítő tanár: Tomor Józsefné
Peng Ilona	9.H	Kitaibel Pál Biológia Verseny megyei 3. hely Felkészítő tanár: Tomor Józsefné
Rajnai Hajnalka	10, H	Kitaibel Pál Biológia Verseny megyei 4. hely Felkészítő tanár: Tomor Józsefné
Nagy Sándor	10.H	Irinyi János Kémiaaverseny megyei 4. hely Felkészítő tanár: Tomor Józsefné
Barthos Gábor	10.H	Lóczy Lajos Középiskolai Földrajzi Tanulmányi Verseny megyei 1. helyezés Felkészítő tanár: Mozzgai Zsolt

2000–2001

Nagy Gergő	10.A	Gábor Dénes Számítástechnikai Emlékverseny alkalmazói kategória 3. helyezés Felkészítő tanár: Pulay Zoltán
Nagy Sándor	11.H	Gábor Dénes Számítástechnikai Emlékverseny programozói kategória 5. helyezés, alkalmazói kategória 8. helyezés Felkészítő tanárok: Jósár István és Pulay Zoltán
Nagy Sándor	11.H	Nemes Tihamér OKSZTV 27. helyezés Felkészítő tanár: Pulay Zoltán
Kocsis Judit Peng Ilona Rajnai Renáta	10.H	Petőfi Olimpia című millenniumi csapatverseny 1. helyezés Felkészítő tanár: Kissné Papdi Annamária
Tóth Csongor	8. o.	Országos Logo Verseny döntőjébe jutott Felkészítő tanár: Pulay Zoltán
Kossuth Annamária	8. o.	Simonyi Zsigmond Országos Helyesírási Verseny 16. helyezés Felkészítő tanár: Kissné Papdi Annamária
Mozgai Márk	10.H	Kőrösi Csoma Sándor Földrajzverseny 20. hely Felkészítő tanár: Mozgai Zsolt
Szarka Evelin	11.B	Implom József Helyesírási Verseny országos döntőjébe jutott Felkészítő tanár: Huszár Endre
Domonkos Barbara	8. o.	„Szép magyar beszéd” verseny dunántúli döntőjé- be jutott Felkészítő tanár: Kissné Papdi Annamária
Polgár Anita	11.H	OKTV magyar nyelv 2. fordulójába jutott Felkészítő tanár: Kissné Papdi Annamária
Nemes Zoltán Mórió	12.A	OKTV magyar irodalom második fordulójába jutott Felkészítő tanár: Huszár Endre
Lőrincz Márton Ákos	11.H	OKTV biológia második fordulójába jutott Felkészítő tanár: Tomor Józsefné
Kocsis Péter	8. o.	Országos Logo Verseny regionális döntőjébe jutott Felkészítő tanár: Pulay Zoltán
Kalmár István	8. o.	Országos Logo Verseny regionális döntőjébe jutott Felkészítő tanár: Pulay Zoltán
Szücs Hajnalka	12.B	Angol nyelvi kiejtési verseny megyei 1. hely Felkészítő tanár: Ujváry Klára

Molnár Orsolya	8. o.	Varga Tamás Országos Matematika Verseny megyei 2. helyezés Felkészítő tanár: Pulay Zoltán
Horváth István	7. o.	Német nyelvi tanulmányi verseny megyei 1. helyezés Felkészítő tanár: Sperai Renáta
Farkas Katalin Józsa Oszkár Kalmár István Németh Attila	8. o.	Megyei elsősegélynyújtó csapatverseny 2. hely Felkészítő tanár: Mayerné Péntek Márta
Peng Ilona	10.H	Kitaibel Pál Középiskolai Biológiai és Környezetvédelmi Verseny megyei 5. helyezés Felkészítő tanár: Tomor Józsefné
Szűts Edina	10.H	Bod Péter Könyvtárhasználati Verseny megyei 4. helyezés Felkészítő tanár: Némethné Varga Mária
Kiss Bernadett Orbán Bernadett Szarka Evelin	11.B	Longman tankönyvkiadó angol nyelvű irodalmi csapatverseny megyei 2. helyezés Felkészítő tanár: Speth Katalin
Polgár Anita	11.H	„Édes anyanyelvünk” megyei 4. helyezés Felkészítő tanár: Kissné Papdi Annamária
Kossuth Annamária	8. o.	„Aranytoll” helyesírási verseny megyei 1. hely Felkészítő tanár: Kissné Papdi Annamária
Polgárdy Zsófia	7. o.	„Aranytoll” helyesírási verseny megyei 1. hely Felkészítő tanár: Kissné Papdi Annamária

2001–2002

Nagy Sándor	12.H	Gábor Dénes Számítástechnikai Emlékverseny programozói kategória 1. helyezés Felkészítő tanárok: Jósár István, Pulay Zoltán Alkalmazói kategória 2. helyezés Felkészítő tanár: Pulay Zoltán
Peng Ilona	11.H	OKTV magyar irodalom 18. helyezés Felkészítő tanár: Kissné Papdi Annamária
Szarka Evelin	12.B	Kodolányi János Főiskola angol nyelvi tanulmányi versenye 6. helyezés Felkészítő tanár: Speth Katalin
Kupovics Renáta	11.B	„Műszaki nagyjaink” országos levelezési csapatverseny 2. helyezés Felkészítő tanár: Dr. Nagyné Benkovics Márta
Nagy Gergő	11.A	
Zsuppán Klaudia	11.B	
Nagy Gergő	11.A	Kenguru nemzetközi matematika verseny 31. helyezés Felkészítő tanár: Somfai Jánosné

Nagy Gábor	9.H	Országos Logo Verseny 22. helyezés Felkészítő tanár: Pulay Zoltán
Nagy Sándor	12.H	Nemes Tihamér OKSZTV 46. helyezés Felkészítő tanár: Pulay Zoltán
Szamák Dalma	7. o.	„Szép magyar beszéd” verseny területi 1. hely Felkészítő tanár: Kissné Papdi Annamária
Mozgai Márk	11.H	OKTV földrajz második fordulójába jutott Felkészítő tanár: Mozgai Zsolt
Orbán Bernadett	12.B	OKTV angol nyelv második fordulójába jutott Felkészítő tanár: Speth Katalin
Szarka Evelin	12.B	OKTV angol nyelv második fordulójába jutott Felkészítő tanár: Speth Katalin
Lőrincz Márton Ákos	12.H	OKTV biológia második fordulójába jutott Felkészítő tanár: Tomor Józsefné
Rajnai Hajnalka	12.H	OKTV biológia második fordulójába jutott Felkészítő tanár: Tomor Józsefné
Polgár Anita	12.H	OKTV magyar nyelv második fordulójába jutott Felkészítő tanár: Kissné Papdi Annamária
Farkas Katalin	9.H	Bod Péter Könyvtárhasználati Verseny megyei 2. helyezés Felkészítő tanár: Némethné Varga Mária
Szarka Evelin	12.B	Implom József Helyesírási Verseny megyei 2. helyezés Felkészítő tanár: Huszár Endre
Kertész Péter	12.A	Bródy Imre Fizikaverseny 2. helyezés (csapat)
Lőrincz Márton Ákos	12.H	Felkészítő tanár: Dankó Ferencné
Nagy Sándor	12.H	
Lőrincz Márton Ákos	12. H	Bródy Imre Fizikaverseny egyéni 3. hely Felkészítő tanár: Dankó Ferencné
Molnár Orsolya	9.H	Irinyi János Középiskolai Kémiaaverseny megyei 3. helyezés Felkészítő tanár: Tomor Józsefné
Nagy Linda	10.B	„Szép magyar beszéd” verseny megyei 4. hely Felkészítő tanár: Szelestey Éva
Horváth István	8. o.	Német nyelvi tanulmányi verseny megyei 4. helyezés Felkészítő tanár: Sperai Renáta

2002–2003

Molnár Orsolya	10.H	Ábel Jenő Latin Tanulmányi Verseny országos 18. helyezés Felkészítő tanár: Antal Anetta
Róka József	9.A	Kőrösi Csoma Sándor Földrajzverseny országos 9. helyezés Felkészítő tanár: Mozgai Zsolt
Mozgai Márk	12.H	Kőrösi Csoma Sándor Földrajzverseny országos 12. helyezés Felkészítő tanár: Mozgai Zsolt
Kossuth Annamária	10.H	Implom József Helyesírási Verseny országos 12. helyezés Felkészítő tanár: Kissné Papdi Annamária
Molnár Orsolya	10.H	Arany Dániel Középiskolai Matematika Verseny országos döntőjébe jutott Felkészítő tanár: Pulay Zoltán
Molnár Orsolya	10.H	Irinyi János Középiskolai Kémiaverseny országos 47. helyezés Felkészítő tanárok: Tomor Józsefné és Mádlné Csuti Anikó
Nagy Gábor	10.H	Országos Logo Számítástechnikai Verseny orszá- gos 29. helyezés Felkészítő tanár: Pulay Zoltán
Nagy Gergő	12.A	Kenguru nemzetközi matematika verseny orszá- gos 38. helyezés Felkészítő tanár: Somfai Jánosné
Kocsis Judit Peng Ilona Rajnai Judit	12.H	Petőfi nevét viselő iskolák országos találkozója irodalmi csapatverseny 1. helyezés Felkészítő tanár: Kissné Papdi Annamária
Nagy Linda	11.B	„Szép magyar beszéd” vetélkedő megyei 1. he- lyezés Felkészítő tanár: Szelestey Éva
Szamák Dalma	8. o.	„Szép magyar beszéd” vetélkedő megyei 1. he- lyezés Felkészítő tanár: Kissné Papdi Annamária
Farkas Katalin	10.H	Bod Péter Könyvtárhasználati Verseny megyei 3. helyezés Felkészítő tanár: Némethné Varga Mária
Varga Petra	9.H	„Nyelvünkben élünk” anyanyelvi verseny megyei 4. helyezés Felkészítő tanár: Kissné Papdi Annamária

Egész osztály	9.H	Internebuló internetes vetélkedő országos 4. helyezés Felkészítő tanárok: Kissné Papdi Annamária, dr. Nagyné Benkovics Márta
Baranyai Veronika	10.B	„Édes anyanyelvünk” nyelvhasználati verseny megyei 4. helyezés Felkészítő tanár: Kerpel Péterné

2003–2004

Kossuth Annamária	11.H	OKTV magyar nyelv 3. helyezés Felkészítő tanár: Kissné Papdi Annamária
Vadász Gábor	12.B	OKTV olasz nyelv 21. helyezés Felkészítő tanár: Krasnyánszkiné Szeglet Erika
Török Ferenc	12.B	OKTV német nyelv 22. helyezés Felkészítő tanár: Szelestey Éva
Bíró Bálint	12.H	OKTV földrajz 26. helyezés Felkészítő tanár: Mozgai Zsolt
Bíró Bálint	12.H	Kovács János Országos Középiskolai Földrajzverseny 10. helyezés Felkészítő tanár: Mozgai Zsolt
Molnár Orsolya	11.H	Részvétel a 24. arpinói nemzetközi Cicero versenyen. Felkészítő tanár: Antal Anetta
Boros Eszter	7. o.	Hevesy György Kémiaverseny 7. helyezés Felkészítő tanár: Mádlné Csuti Anikó
Németh József	10.A	Kőrösi Csoma Sándor földrajzverseny 8. hely Felkészítő tanár: Mozgai Zsolt
Róka József	10.A	Kőrösi Csoma Sándor földrajzverseny 10. hely Felkészítő tanár: Mozgai Zsolt
Róka József	10.A	„Földtani Örökségünk” pályázat 2. hely Felkészítő tanár: Mozgai Zsolt
Róka József	10.A	MAT „Te mit kutatnál bolygórendszerünkben?” pályázat különdíj Felkészítő tanár: Mozgai Zsolt
Szamák Vivien	12.H	Kodolányi János Főiskola angol nyelvi tanulmányi versenye 10. helyezés Felkészítő tanár: Speth Katalin
László Adrián	8. o.	Kresznerics Ferenc országos anyanyelvi verseny 21. helyezés és különdíj Felkészítő tanár: Németh Ervin

Esztergályos Ádám	8. o.	Kresznerics Ferenc országos anyanyelvi verseny 22. helyezés Felkészítő tanár: Németh Ervin
Bauer Ádám	8. o.	Kresznerics Ferenc országos anyanyelvi verseny 23. helyezés Felkészítő tanár: Németh Ervin
Fazekas Erzsébet	8. o.	Kresznerics Ferenc országos anyanyelvi verseny 25. helyezés Felkészítő tanár: Németh Ervin
Nagy Linda	12.B	„Szép magyar beszéd” verseny 27. hely Felkészítő tanár: Szelestey Éva
Frum Zsuzsanna	11.A	Petőfi nevét viselő iskolák találkozója fotópályázat 2. helyezés
Csákvári Judit Molnár Viktória Rajnai Zsuzsanna	10.H 10.H 10.H	Petőfi nevét viselő iskolák találkozója irodalom- történeti vetélkedő 2. helyezés (csapat) Felkészítő tanár: Kissné Papdi Annamária
Kossuth Annamária	11.H	OKTV német nyelv 2. fordulójába jutott Felkészítő tanár: Sipos Edit
Molnár Orsolya	11.H	OKTV kémia 2. fordulójába jutott Felkészítő tanárok: Tomor Józsefné és Mádlné Csuti Anikó
Molnár Orsolya	11.H	OKTV latin nyelv 2. fordulójába jutott Felkészítő tanár: Antal Anetta
Szamák Vivien	12.H	OKTV angol nyelv 2. fordulójába jutott Felkészítő tanár: Speth Katalin
Kovács Géza	12.H	OKTV földrajz 2. fordulójába jutott Felkészítő tanár: Mozgai Zsolt
Siffel Enikő	12.H	OKTV olasz nyelv 2. fordulójába jutott Felkészítő tanár: Krasnyánszkiné Szeglet Erika
Kalmár István	11.H	OKTV informatika 2. fordulójába jutott Felkészítő tanár: Pulay Zoltán
Józsa Oszkár	11, H	OKTV informatika 2. fordulójába jutott Felkészítő tanár: Pulay Zoltán
Nagy Gábor	11.H	OKTV informatika 2. fordulójába jutott Felkészítő tanár: Pulay Zoltán
Reinhardt Gábor	9.A	Nemes Tihamér OKSztV megyei 4. helyezés Felkészítő tanár: Pulay Zoltán
Esztergályos Ádám Fazekas Erzsébet Joó Alexandra	8. o.	Simonyi Zsigmond Általános Iskola anyanyelvi versenye 3. helyezés (csapat) Felkészítő tanár: Németh Ervin

Kossuth Annamária	11.H	Implom József Középiskolai Helyesírási Verseny megyei 3. helyezés Felkészítő tanár: Kissné Papdi Annamária
Reinhardt Gábor	9.A	Megyei matematika verseny 1. helyezés Felkészítő tanár: Pulay Zoltán
Molnár Orsolya	11.H	„Kvízelítő” középiskolai csapatverseny megyei 2. helyezés
Kossuth Annamária	11.H	
Gyűrűsi Péter	11.B	
Zaicsek Balázs	11.H	
Reinhardt Gábor	9.A	Irinyi János Középiskolai Kémiaverseny megyei 3. helyezés Felkészítő tanár: Mádlné Csuti Anikó
Ihász Roland	9.A	Irinyi János Középiskolai Kémiaverseny megyei 5. helyezés Felkészítő tanár: Mádlné Csuti Anikó
Farkas Katalin	11.H	Bod Péter Könyvtárhasználati Verseny megyei 4. helyezés Felkészítő tanár: Némethné Varga Mária
Baranyai Veronika	10.B	„Édes anyanyelvünk” országos nyelvhasználati verseny megyei 4. hely Felkészítő tanár: Kerpel Péterné
Boros Eszter	7. o.	Herman Ottó Biológia Verseny megyei 5. hely Felkészítő tanár: Tomor Józsefné

Kulturális versenyek érmesei, helyezettjei

1994–1995

Fodor Eszter	II.B	Nagy László Szavalóverseny országos 3. helyezés
Fodor Eszter	II.B	Berzsenyi Dániel Szavalóverseny területi 1. helyezés
Borbély Zsolt	III.B	Tervezzünk tárgyakat! verseny országos 1. helyezés
Szűr Zoltán	I.A	Tervezzünk tárgyakat! verseny országos 2. helyezés
Kovács Viktória	II.B	Tervezzünk tárgyakat! verseny országos 3. helyezés

1995–1996

Végvári Eszter	II.B	Országos Mécs László Szavalóverseny 5. helyezés
----------------	------	---

Fodor Eszter	III.B	Helikoni arany minősítés vers- és prózamondás kategóriában
Fodor Eszter	III.B	Diáktalálkozó területi fordulójába jutott vers- és prózamondás kategóriában
Végvári Eszter	II.B	Diáktalálkozó területi fordulójába jutott ének kategóriában
Fodor Eszter	III.B	Megyei Radnóti Miklós Szavalóverseny 1. helyezés
Török Aliz	III.B	Megyei Goethe szavaló- és szépkiejtési verseny 3. helyezés

1996–1997

Kristóf Orsolya	12.B	II. Regionális Goethe Szépkiejtési és Szavalóverseny 1. helyezés
Fodor Eszter	12.B	Megyei Radnóti versmondó verseny 3. helyezés
Fodor Eszter	III.B	Megyei vers- és prózamondó verseny különdíj
Fodor Eszter	III.B	Megyei Mikszáth prózamondó verseny 2. helyezés
Fodor Eszter	III.B	„Regösök húrján” nemzetközi szavalóverseny 3. helyezés
Fodor Eszter	III.B	Zirci napok keretében rendezett szavalóverseny 1. helyezés
Fodor Eszter	III.B	Petőfi nevét viselő iskolák találkozóján szavalóverseny 1. helyezés
Végvári Eszter	11.B	Petőfi nevét viselő iskolák találkozóján esszé pályázat 1. helyezés
Köteles Erika	11.C	Petőfi nevét viselő iskolák találkozóján esszé pályázat 3. helyezés

1997–1998

Éhárt Katalin	11.B	Országos Berzsenyi Dániel vers- és prózamondó verseny 4. helyezés
Gazdag Viktória	9.B	Helikoni bronz fokozat népdaléneklés kategóriában
Fábián Zsanett Kiricsi Gábor Sághy Balázs Szántó Judit Luksa Anita Végvári Eszter	12.B	Helikoni arany fokozat képzőművészeti alkotások kategóriában (csoportmunka)

Nemes Zoltán Mórió	9.A	III. Goethe regionális német középiskolai szavaló és szépkiejtési verseny 2. helyezés
Gazdag Viktória	9.B	III. Goethe regionális német középiskolai szavaló és szépkiejtési verseny 6. helyezés
Gazdag Viktória	9.B	Megyei egyházi vers- és prózamondó verseny 2. helyezés
Gazdag Viktória	9.B	Középiskolások népdaléneklési versenye megyei 5. helyezés

1998–1999

Nemes Zoltán Mórió	10.A	Diákköltők, diákírók országos középiskolai irodalmi pályázat próza kategóriában ezüst minősítés
Nemes Zoltán Mórió	10.A	„Diákpoezis 1999” verspályázat különdíj
Vései Dóra	12.A	„Diákpoezis 1999” verspályázat különdíj
Vegyeskar		Éneklő Ifjúság hangverseny arany diploma
Singende Freunde Kamarakórus		Idegen nyelvi Ki mit tud? Különdíj
Nagy Márton	10.B	Idegen nyelvi Ki mit tud? Különdíj
Gazdag Viktória	10.B	Veszprém Megyei Érsekség szavalóversenye különdíj

1999–2000

Nemes Zoltán Mórió	11.A	„Millenniumi mesék – az ezredvég diák prózája” pályázat 3. helyezés
Nemes Zoltán Mórió	11.A	Diákírók, diákköltők XXIII. millenniumi találkozója vers kategóriában bronz minősítés
Nemes Zoltán Mórió	11.A	Dunántúli középiskolások irodalmi pályázata 1. helyezés
Nemes Zoltán Mórió	11.A	Helikoni bronz fokozat széppróza kategóriában
Novák Richárd	9.H	Helikoni arany fokozat néptánc-szóló kategóriában
Kristóf Orsolya	10.B	Helikoni arany fokozat kamarazene kategóriában
Nagyfi Mónika	10.B	
Szeleburdiák színpad		Helikoni arany fokozat és fődíj színjátszás kategóriában
Bíró Bálint	8. o.	„Népzenénk évezredei” népdaléneklési verseny megyei 2. helyezés
Bíró Bálint	8. o.	Megyei népművészeti fesztivál különdíj

Gazdag Viktória	11.B	Egyházmegyei szavalóverseny 2. helyezés
Mógor Júlia	11.A	MPI millenniumi rajz pályázat ezüst minősítés
Rajnai Renáta	9.H	MPI millenniumi rajz pályázat bronz minősítés

2000–2001

Nemes Zoltán Mórió	12.A	„Búcsú a XX. Századtól” pályázat líra kategóriában 1. helyezés
Nemes Zoltán Mórió	12.A	Diákírók, diákköltők XXIV. országos találkozója vers kategóriában bronz minősítés
Nemes Zoltán Mórió	12.A	Diákírók, diákköltők XXIV. országos találkozásán tanulmány kategóriában bronz minősítés
Nemes Zoltán Mórió	12.A	Vörösmarty Mihály születésének 200. évf. meghirdetett országos versíró pályázat bronz oklevél
Gazdag Viktória	12.B	Vörösmarty Szavalóverseny országos döntőbe jutott
Szeleburdiák színpad		„Kultúrával a Nyugat kapujában” Nemzeti Fesztivál országos bemutatója elismerő oklevél, részvétel az országos gálán
Szarka Evelin	11.B	Radnóti Miklós Versmondó Verseny különdíj
Vegyeskar		Éneklő Ifjúság hangversenyen arany minősítés és elismerő oklevél
Gazdag Viktória	12.B	Egyházkerületi Szavalóverseny 5. helyezés
Molnár Krisztina	10.B	Népdaléneklési Verseny megyei 4. helyezés

2001–2002

Joó András	12.H	„Mit jelent magyarnak lenni?” pályázat különdíj
Szeleburdiák színpad		„Játsszunk színházat!” ceglédi elődöntő 3. helyezés
Horváth Péter	10.H	Helikoni arany fokozat vers-próza kategóriában
Nagyfi Mónika	12.B	Helikoni arany fokozat hangszeres szóló kategóriában
Szabó Melinda	10.B	Helikoni arany fokozat képzőművészeti alkotások kategóriában
Horváth Dóra	11.B	Helikoni arany fokozat néptánc együttes kategóriában
Endrész Mariann	11.B	
Novák Richárd	11.H	
Kiss Balázs	10.B	
Szeleburdiák színpad		Helikoni arany fokozat színjátszás kategóriában

Novák Richárd	11.H	Helikoni ezüst fokozat néptánc szülő kategóriában
Nagyfi Mónika	12.B	Helikoni ezüst fokozat kamarazene kategóriában
Kristóf Orsolya	12.B	
Vegyeskar (100 fő)		Helikoni bronz fokozat
8 fős csoport		Helikoni bronz fokozat mozgásművészet-modern tánc kategóriában

2002–2003

Szelebudíák színpad		XIV. Megyei Diák- és Ifjúsági Színjátszó Fesztivál arany minősítés és szakmai fődíj
Szeleburdíák színpad		III. Petőfi Nemzeti Diákszínjátszó Találkozó legjobb együttes díja
Szeleburdíák színpad		III. Délibáb-Fesztivál fődíj
Kicsit Szeleburdíák színpad		XII. Országos Weöres Sándor Gyermekszínjátszó Találkozó arany minősítés és az országos gála diplomája

2003–2004

Mándly Mónika	12.B	Megyei vers- és prózamondó verseny (Ajka) 1. helyezés
Mándly Mónika	12.B	Megyei Radnóti Miklós vers-és prózamondó verseny 2. helyezés
Takács Rolland	9.A	Megyei vers- és prózamondó verseny (Ajka) 2. helyezés
Takács Rolland	9.A	25. Nagy László Országos Vers- és Prózamondó Találkozó 4. helyezés
Takács Rolland	9.A	X. Országos Latinovits Zoltán Versmondó Találkozó kétszeres különdíj
Szeleburdíák színpad		Uray György fesztivál kiemelkedő teljesítményért az Új Színház díja
Szeleburdíák színpad		Megyei Diákszínjátszó Találkozó arany minősítés legjobb fiú és lány szereplő, legjobb rendezés díja
Szeleburdíák színpad		Országos Diákszínjátszó Találkozó különdíj
Szeleburdíák színpad		Délibáb Fesztivál, Pécs nagydíj
Kicsit Szeleburdíák színpad		XIII. Weöres Sándor Gyermekszínjátszó Találkozó bronz oklevél
Fodor Eszter		25. Nagy László Országos Vers- és Prózamondó Találkozó 6. helyezés

Kiss Balázs	12.B	Helikoni arany fokozat néptánc szülő kategóriában
Huszár Balázs	10.B	Helikoni arany fokozat képzőművészeti alkotások kategóriában
Kamarakórus		Helikoni ezüst fokozat
Kemenczki Anita	12.B	Helikoni ezüst fokozat hangszeres szülő kategóriában
Szeleburdiák színpad		Helikoni ezüst fokozat színjátszás kategóriában
Mándly Mónika	12.B	Helikoni bronz fokozat vers-próza kategóriában

Sportversenyek eredményei

1994–1995

Kosárlabda csapat		Diákolimpia megyei döntő 1. helyezés
Borbély Zsolt	III.B	Ifjúsági Közlekedési Kupa országos 6. helyezés
Kecskés Róbert	III.A	Ifjúsági Közlekedési Kupa országos 6. helyezés

1995–1996

Nigovitz Teréz	III.C	Megyei Középiskolák Sakk Csapatbajnokság 3. helyezés
Erdély Regina	III.C	
Juhász Katalin	III.C	
Kapitár Klára	I.A	
Böhm Krisztina	II.B	Diákolimpia megyei döntő csapatverseny közvetítés 2. helyezés, súlylökés 2. helyezés
Hoffmann Henriett	III.B	
Maász Anita	I.B	
Szakács Éva	I.A	
Varró Anikó	I.B	

1996–1997

Lombosi János	7. o.	Judó diákolimpia országos 1. helyezés
Szakács Éva	10.A	Kalapácsvetés országos bajnokság 4. helyezés
Fekete Edina	11.B	Megyei tornász csapatbajnokság 1. helyezés, területi tornaverseny 4. helyezés
Gulyás Anita	9.A	
Lombosi Krisztina	11.B	
Molnár Eszter	9.B	
Velti Viktória	9.A	
Vida Ernesztina	9.A	
Somfai Ákos	11.A	Megyei asztalitenisz bajnokság ezüstérem (páros), bronzérem (egyéni)
Schmidhoffer Norbert	7. o.	Természetjáró túraverseny 1. helyezés

1997–1998

Fiú tornacsapat		Megyei torna diákolimpia 1. helyezés, területi 2-3. hely, országos 13. helyezés
Lombosi János	8. o.	Judó diákolimpia IV. kcs. 1. helyezés
Bővíz Gábor	9.B	Duatlon diákolimpia országos 1-15. helyezés, megyei 4. helyezés
Bővíz Gábor	9.B	Nemzetközi atlétikai bajnokság 4x100 m-es váltó 2. helyezés
Bővíz Gábor	9.B	„Balaton 80” országos amatőr kupa kerékpárverseny 1. helyezés
Tóth Kata	9.B	Országos MILITARY bajnokság 4. helyezés
Leány tornacsapat		Megyei 1. helyezés
Marton Péter	11.B	Veszprém megye legjobb kerékpáros túrázója
Lombosi Krisztina	12.B	Duatlon diákolimpia megyei 3. helyezés
Lőrincz Ákos	8. o.	Sakk Diákolimpia megyei 4. helyezés
Leány sakk csapat		Sakk diákolimpia megyei 3. helyezés
Hernádi Tamás	10.B	Vívás diákolimpia megyei 1. helyezés

1998–1999

Szabó Alexandra	7. o.	Duatlon megyei bajnokság 3. helyezés
Leány tornacsapat		Megyei torna diákolimpia 1. helyezés
Leány sakksapat		Megyei sakk diákolimpia 3. helyezés

1999–2000

Sztanek Sándor	9.A	Millenniumi Diákolimpia – tollaslabda országos egyéni 3. helyezés
Szabados Zoltán	9.A	Millenniumi Diákolimpia – tollaslabda országos páros 3. helyezés
Sztanek Sándor	9.A	
Leánytornászcsapat		Torna diákolimpia megyei 1. helyezés, területi 1. helyezés, országos 12. helyezés

2000–2001

Sztanek Sándor	10.A	Országos tollaslabda diákolimpia egyéni 3. helyezés
Szabados Zoltán	10.A	Országos tollaslabda diákolimpia egyéni 3. helyezés
Sztanek-Szabados	10.A	Országos tollaslabda diákolimpia páros 3. helyezés
Kalmár István	8. o.	Magyar Sportlövő Szövetség Országos Serdülő Bajnokság légpuska fegyverosztály 7. helyezés (csapatverseny)
Dudás Bálint	11.A	„Hadjáték 2000” országos döntő 7. helyezés
Fribért Csaba	11.A	
Merétey Marcell	11.B	
Seregélyes Mátyás	11.A	
Varga András	11.A	
Vaszari Csaba	11.A	
Dudás Bálint	11.A	Asztalitenisz diákolimpia országos döntőbe jutott
Fiúcsapat		Labdarúgó diákolimpia megyei 2. helyezés

2001–2002

Sztanek Sándor	11.A	Tollaslabda diákolimpia megyei 1. helyezés
Szabados Zoltán	11.A	Tollaslabda diákolimpia megyei 2. helyezés
Gáti Zoltán	12.H	Tollaslabda diákolimpia megyei 3. helyezés
Sztanek-Szabados	11.A	Tollaslabda diákolimpia országos 1. helyezés (páros)
Leánytornászcsapat		Torna diákolimpia országos döntő 15. helyezés
Leánycsapat		„Hadjáték 2001” sportbajnokság országos 12. helyezés
Fiúcsapat		„Hadjáték 2001” sportbajnokság országos 32. helyezés
Fiúcsapat		Országos függeszkedési verseny 5-8. helyezés
Fribért Csaba	12.A	Fiatalok tájékozási túraversenye 1. helyezés
Schmidhoffer Norbert	12.H	
Kalmár Vera	7. o.	Megyei úszó diákolimpia 4x50 m gyorsváltó 3. helyezés
Tarnóczy Tamara	8. o.	
Polgárdy Zsófia	8. o.	
Török Ibolya	8. o.	
Török Ibolya	8. o.	Megyei úszó diákolimpia mellúszás 4. helyezés

Cseh László	8. o.	Megyei úszó diákolimpia gyorsúszás 5. helyezés
Mező Beatrix	9.A	Sakk diákolimpia megyei csapatverseny 2. helyezés
Berkes Barbara	9.B	
Tódor Vivien	9.B	
Fiú csapat		Nagypályás megyei labdarúgó bajnokság 3. helyezés
Papp Gábor	10.B	Triatlon megyei döntő 4. helyezés

2002–2003

Sztanek Sándor-	12.A	Tollaslabda diákolimpia VI. kcs. országos 1. helyezés
Szabados Zoltán	12.A	
Sztanek Sándor	12.A	Tollaslabda diákolimpia VI. kcs. országos egyéni 3. helyezés
Karmazsin Áron	7. o.	Úszó diákolimpia országos 18. helyezés
Osztrovszky Péter	12.A	Úszó diákolimpia 4x50 m gyorsúszás országos 15. helyezés
Cseh László	9.H	
Benkő Szabolcs	12.A	
Nagy Márk	11.A	
Papp Gábor	11.B	
Leánytornázcsoapat		Torna diákolimpia országos elődöntő 4. helyezés
Leánycsoapat		Mezei futóverseny országos döntőjébe jutottak
Fiúcsapat		Mezei futóverseny országos döntőjébe jutottak
Szemeti Diána	11.A	Úszó diákolimpia pillangóúszás megyei 2. helyezés
Polgárdy Zsófia	9.H	Úszó diákolimpia mellúszás megyei 3. helyezés
Szemeti Diána	11.A	Úszó diákolimpia 4x50 m váltó megyei 2. helyezés
Polgárdy Zsófia	9.H	
Török Ibolya	9.H	
Kalmár Vera	8. o.	
Osztrovszky Péter	12.A	Úszó diákolimpia gyorsúszás megyei 3. helyezés
Cseh László	9.H	Úszó diákolimpia mellúszás megyei 4. helyezés
Kosárlabdacsapat		Kosárlabda diákolimpia V. kcs. megyei 2. helyezés
Leánykosárlabdacsapat		Kosárlabda diákolimpia V. kcs. Megyei 3. helyezés
Túracsoapat		„Béri Balog Ádám brigadéros” túraaverseny megyei 1. helyezés

Antal Zoltán	12.B	„Béri Balog Ádám brigadéros” kézigránát célbadobás megyei 2. helyezés
Csomor Renáta	11.B	„Béri Balog Ádám brigadéros” akadály leküzdése megyei 4. helyezés
Mészáros Eszter	11.A	„Béri Balog Ádám brigadéros” céllövészeti megyei 4. helyezés

2003–2004

Fiúkosárlabdacsapat		Kosárlabda diákolimpia V. kcs. megyei 1. helyezés, területi 4. helyezés
Kemenczki Anita	12.B	„Magyar Íjász DB” vetélkedő 1. helyezés; Döbrönte terepijász országos verseny VRNI kategória 1. helyezés
12 fős csapat		Floorball diákolimpia VI. kcs. területi 4. helyezés
Leánytornászcsapat		Torna diákolimpia V-VI. kcs. területi 5. helyezés
Polgárdy Zsófia	10.H	Úszó diákolimpia 4x50 m gyorsúszás 7. helyezés
Török Ibolya	10.H	
Oroszvári Lilla	9.B	
Gulyás Adél	9.B	
Polgárdy Zsófia	10.H	Úszó diákolimpia leány 100 m-es gyorsúszás 10. helyezés
Kocsis Péter	10.H	Úszó diákolimpia fiú 4x50 m gyorsúszás 10. helyezés
Koppány Péter	9.H	
Nagy Gábor	11.H	
Papp Gábor	12.B	
Takács Rolland	9.A	Mezei futóverseny (Hajdunánás, 11 km) 3. helyezés
Murai Alíz	7. o.	Modern táncsoportok II. Világ- és I. Európa Bajnokság 2. helyezés
Nagy Krisztina	7. o.	Modern táncsoportok II. Világ- és I. Európa Bajnokság 2. helyezés
Karmazsin Áron	8. o.	Úszó diákolimpia IV. kcs. hátúszás megyei 3. helyezés, pillangóúszás megyei 3. helyezés
Nagy Gábor	11.H	Úszó diákolimpia V. kcs. mellúszás 2. helyezés
Cseh László	10.H	Úszó diákolimpia V. kcs. gyorsúszás 3. helyezés
Papp Gábor	12.B	Úszó diákolimpia V. kcs. . helyezés
Lay Balázs	10.B	Úszó diákolimpia V. kcs. hátúszás 3. helyezés

Gulyás Adél	9.B	Úszó diákolimpia V-VI. kcs. gyorsúszás 2., hátúszás 2. helyezés
Polgárdy Zsófia	10.H	Úszó diákolimpia V. kcs. mellúszás 2. helyezés
Fiúkosárlabdacsapat		Kosárlabda diákolimpia VI. kcs. megyei 4. helyezés
Bariska Péter	9.A	800 m-es síkfutás megyei 1. helyezés, V. Somlócsúcs-futás megyei 2. helyezés, 300 m-es síkfutás (Győr-Moson-Sopron megye) 1. helyezés
Orbán Attila- Györkös Gábor	12.H	Tollaslabda diákolimpia VI. kcs. 1. helyezés
Petőfi ODK		Fiatalok túraversenye megyei 1. helyezés
Koch Róbert	12.H	Tenisz diákolimpia megyei 2. helyezés
Fábián Ákos	11.H	Tenisz diákolimpia megyei 2. helyezés
Dudás Szabolcs- Szakács Dániel	9.B 9.A	Tollaslabda diákolimpia 2. helyezés
Horváth István- Horváth Gábor	10.H 10.H	Tollaslabda diákolimpia 3. helyezés
Szakács Dániel	9.A	Tollaslabda diákolimpia 3. helyezés
Orbán Attila	12.H	Tollaslabda diákolimpia 3. helyezés
Györkös Gábor	12.H	Tollaslabda diákolimpia 2. helyezés
Leánycsapat		Mezei futóverseny megyei 2. helyezés
Fiúcsapat		Mezei futóverseny megyei 3. helyezés
Fiúcsapat		Teremlabdarúgás V-VI. kcs. 5. helyezés

Leány-tornászcsapat

Fiú-tornászcsapat

Alapítványi ösztöndíjas tanulóink

A kiváló tanulmányi eredményt elért tanulók havonta a következő ösztöndíjban részesültek:

1994–1995

1. Nagy Krisztina	II. C	2 500,- Ft
2. Kovács Zsuzsanna	IV. B	2 500,- Ft

1995–1996

1. Somfai Ákos	II. A	3 000,- Ft
2. Nagy Krisztina	III. C	3 000,- Ft

1996–1997

1. Nagy Krisztina	IV. C	4 000,- Ft
-------------------	-------	------------

1997–1998

1. Polgár Anita	8. o.	3 000,- Ft
2. Kisa Kitty	10. B	4 000,- Ft

1998–1999

1. Polgár Anita	9. H	3 000,- Ft
2. Nemes Zoltán Márió	10. A	3 000,- Ft
3. Ihász Alexandra	10. B	3 000,- Ft
4. Tomor Szilvia	10. B	3 000,- Ft
5. Sikos Melinda	11. B	3 000,- Ft
6. Som Andrea	11. B	3 000,- Ft

1999–2000

1. Csákvári Zsófia	9. H	4 000,- Ft
2. Orbán Lilla	9. H	4 000,- Ft
3. Szarka Evelin	10. B	4 000,- Ft
4. Ihász Alexandra	11. B	4 000,- Ft
5. Császár Veronika	9. H	3 500,- Ft
6. Siffel Gyöngyi	11. B	3 500,- Ft
7. Tomor Szilvia	11. B	3 500,- Ft
8. Sikos Melinda	12. B	3 500,- Ft

2000–2001

1. Kossuth Annamária	8. o.	4 000,- Ft
2. Csákvári Zsófia	10. H	4 000,- Ft
3. Orbán Lilla	10. H	4 000,- Ft
4. Szarka Evelin	11. B	4 000,- Ft
5. Nemes Zoltán Márió	12. A	4 000,- Ft
6. Ihász Alexandra	12. B	4 000,- Ft
7. Siffel Gyöngyi	12. B	4 000,- Ft
8. Farkas Máttyás	10. B	3 500,- Ft

2001–2002

1. Kossuth Annamária	9. H	3 500,- Ft
2. Molnár Zsuzsa	9. H	3 500,- Ft
3. Molnár Orsolya	9. H	3 500,- Ft
4. Nagy Nikola Kinga	9. H	3 500,- Ft
5. Bálint Katalin Boglárka	11. B	3 500,- Ft
6. Soós Krisztina	10. B	3 500,- Ft
7. Csákvári Zsófia	11. H	3 500,- Ft
8. Orbán Lilla	11. H	3 500,- Ft
9. Cseke Tamás	12. A	3 500,- Ft
10. Kiss Bernadett	12. B	3 500,- Ft
11. Szarka Evelin	12. B	3 500,- Ft
12. Lőrincz Márton Ákos	12. H	3 500,- Ft
13. Kupovics Renáta	11. B	3 000,- Ft

2002–2003

1. Kossuth Annamária	10. H	3 500,- Ft
2. Molnár Orsolya	10. H	3 500,- Ft
3. Nagy Nikola Kinga	10. H	3 500,- Ft
4. Dudás Eszter	11. B	3 500,- Ft
5. Kupovics Renáta	12. B	3 500,- Ft
6. Csákvári Zsófia	12. H	3 500,- Ft
7. Orbán Lilla	12. H	3 500,- Ft
8. Peng Ilona	12. H	3 000,- Ft

2003–2004

1. Kossuth Annamária	11. H	4 000,- Ft
2. Molnár Judit	11. H	4 000,- Ft
3. Molnár Orsolya	11. H	4 000,- Ft
4. Molnár Zsuzsa	11. H	4 000,- Ft
5. Nagy Nikola Kinga	11. H	4 000,- Ft
6. Dudás Eszter	12. B	4 000,- Ft
7. Soós Krisztina	12. B	4 000,- Ft

Érettségi vizsgák

Az érettségi vizsgát tett tanulók névsora 1994-től 2004-ig

A névsorban kövér betűvel azoknak a nevét írtuk, akik az érettségi vizsgán minden tárgyból „jeles” osztályzatot kaptak, dőlttel pedig azokét, akiknek a jeles mellett legfeljebb egyetlen „jó” jegyük lett.

1994

A osztály

Osztályfőnök: Kun Elek

Baráth Gyöngyi
Bogdán Andrea
Bódi Judit
Csillag Balázs
Deé Rita
Ferenczy Eszter
Fodor Andrea
Gaál Zoltán
Gubricza János Gábor
Gulyás Ildikó
Gulyás Katalin Éva
Győrfy András

Hatvani Sándor
Kapcsándi István
Király László
Lakatos Károly
Lövész Gábor
Lőrincz Viktória
Molnár Mónika
Nagy Balázs
Németh Péter
Rozsnyai László
Schmidt Orsolya

Somogyi Eszter Livia
Somogyi Zita
Szalai Attila
Szecsődi Győző
Sztanek Melinda
Tomor Balázs
Török Katalin
Ürmös Adrienn
Vadas Ágnes
Végh Lilla
Kovárczy Emese Ruth

B osztály

Osztályfőnök: Balogh Veronika

Bíró Balázs Máté
Csékei Krisztina Mária
Grób Zsuzsanna
Gyimóthy Roland
György Viktória
Horváth Gabriella
Horváth Henrietta
Horváth Katalin
Kaufmann Tamás
Keresszegi Csaba József
Keresszegi Csilla Mária

Keszthelyi Zsuzsanna
Kovács Adrienn
Kovács Krisztina
Kövi Adrienn
Kun Zsuzsa
Molnár Ákos
Mórocz Tamás
Nagy Gábor
Nagy Szabó Edina
Nagy Viktória

Németh Orsolya
Sipos Tímea
Szabó Adrienn
Szijártó Judit
Tóth Bálint
Tóth Krisztián József
Török Livia
Vesztergom Anett
Végvári Ágnes
Visi Tamás

C osztály

Osztályfőnök: Varga Sándorné

Cseh Boglárka Nikolett
Csékei Bernadett
Fribék Andrea
Fribert Judit
Galbács Ildikó
Horváth Rita
Hubay Barbara
Kardos Judit

Károlyi Szilvia
Kovacsics Tímea
Kuti Réka Petronella
Lénárt Edit
Mógor Livia
Mógor Marianna
Papfalusi Krisztina
Peidl Nóra

Popovics Noémi
Priznicz Tünde
Szabadi Melinda
Szabó Marianna
Tibolt Nóra
Tőreki Annamária
Varga Krisztina
Vörös Szilvia

D osztály

Bartos Mónika
Bálint Veronika
Csizmadia Livia
Domonkos Edina
Horváth Andrea
Iványi Bernadett
Kajtár Krisztina

Osztályfőnök: Mayerné Péntek Márta

Keller Katalin	Németh Veronika
Kertész Szilvia	Pető Barbara Júlia
Kurucz Tímea	Somogyi Erzsébet
Lőrincze Györgyi	Szabó Ildikó
Major Judit	Szakács Edina
Mező Anita	Varga Renáta
Nagy Mónika	Varga Zsuzsanna

E osztály

Beutlschmidt Gyöngyi
Bognár Ildikó
Borbély Emőke
Császár Andrea
Császár Krisztina
Csom Erika
Döbröntey Anikó
Dömötör Bernadett
Fodor Krisztina

Osztályfőnök: Erdély Lajosné

Födő Bernadett	Radics Ildikó
Gadó Henriett	Simon Edina
Gáspár Andrea	Somogyi Bernadett
Hegedüs Marianna	Somogyi Helga
Horváth Krisztina	Szakács Rita
Horváth Noémi	Szalai Katalin
Mórocz Csilla	Tér Mónika
Orbán Gyöngyi	Tóth Éva

1995

A osztály

Barth Anikó
Burján Adrienn
Chovanecz Hajnalka
Egyházi Nikoletta
Farkas Judit
Fodor Zsolt
Frisch Dóra
Gacs Mercédesz Eszter
Horváth Gabriella

Osztályfőnök: Dankó Ferencné

Keresztes Krisztián	Priski Tímea Zsuzsanna
Kéri Tímea	Sersztneev György
Király Ágnes	Tamási Artúr Ádám
Kis Hajnalka	Tóth Andrea
Kokas Judit	Vígh Zsuzsanna
Kovács István	Vörös Melinda
Kovács Péter	Vörösvári Viktória
Mező Beáta	<i>Molnár Orsolya</i>
<i>Polgárdi Anikó</i>	

B osztály

Balassa András
Bálint Zsuzsanna
Bévárdi Szilárd
Binecz Márta
Bóka Vera
Édes Ágnes
Grób Terézia
Györfy Mariann
Horváth Réka

Osztályfőnök: Helt Gyula

Iker Rita	Patyi Krisztina
Iván Veronika Mária	Soós András
Koller Gyöngyi	Sperai Renáta
Kovács Hajnalka	Szabó Ildikó
Kovács Tímea Mária	Tárkányi Angéla
Kovács Zsuzsanna Melinda	Üveges Tímea Noémi
<i>Németh Tímea</i>	Valdinger Katalin
Németh Zsuzsanna	Wolf Polla

C osztály

Bíró Adrienn
Bódai Inez
Bódis Beáta
Farkasdi Judit
Horváth Zita
Jáki Szilvia
Kapcsándi Réka
Kertész Adrienn
Kiss Brigitta
Kiss Katalin

Osztályfőnök: Polgár Antalné

Knoll Szilvia
Kovács Andrea
Kovács Melinda
Kölkedi Zsannett
Lovász Ildikó
Mikóczi Mónika
Patkó Beáta
Pákozdi Andrea
Peidl Anna
Petz Andrea
Réthi Márta
Selmeczki Zsannett
Simon Gabriella
Sudár Dóra
Szabados Beáta
Szalai Adrienn
Takács Katalin
Vései Ildikó

1996

A osztály

Barth Kinga
Borsos Rita
Böröczky Ildikó
Dankó Hajnalka
Domján Edit Klára
Erdős Beatrix
Hokker Zsuzsanna
Horváth Andrea
Horváth Helén
Kalmár Éva

Osztályfőnök: Kovács Gábor

Kecskés Róbert
Kiss Mónika
Korpics Renáta
Kovács Anita
Kovács Hajnalka
Kovács Katalin
Köntös Zsuzsanna
Kukor Anikó
Mógor Andrea
Nagy Beáta
Obráz András
Pozsgai Krisztina
Reiner Péter
Rózsavölgyi László
Szabó Renáta
Tapsonyi Ibolya
Telegdi Timea
Zeles Henriett
Zsarnai Krisztina

B osztály

Ábrahám Zsannett
Bábits Ildikó
Borbély Zsolt
Csizmadia Ildikó
Döme Éva Katalin
Etényi Zsuzsanna

Osztályfőnök: Dr. Nagyné Benkovics Márta

Fehér Adrienn
Gabnai Edit
Illés László
Mórocz Virág
Nagy Noémi
Perczel Kinga Zsuzsanna
Polgár Ágnes
Szabó Eszter
Szalai Nóra
Vágenhoffer Leonóra

C osztály

Berger Enikő
Fonyó Judit
Frank Szilvia
Gyimóthy Nikolett
Hege Andrea
Helbert Krisztina
Horváth Szilvia

Osztályfőnök: Veilandné Nagy Dóra

Jánosa Bernadett
Katkó Anita
Kecskeméti Judit
Kovács Erzsébet
Kovacsics Rita
Major Helga Erzsébet
Meiczinger Krisztina
Miskei Bernadett
Molnár Nikolett
Szabó Kornélia
Tánton Katalin
Vnoncsek Natália
Waldmann Anita

1997

A osztály

Bankó Ottó
Becskereki Tünde
Bolla Tamás
Bróthág Marietta
Egyházi Andrea
Érsek Adrienn
Hencz Péter Károly
Horváth Ildikó
Juhász Katalin
Kapa Szilárd István
Kálmán Balázs Jenő

Osztályfőnök: Pulay Zoltán

Koloszár Csilla	Papp Ferenc
Kovács Attila	Patyi Henrietta
Kovács Gabriella	Sipos Gábor
Kövi Katalin	Solymosi Helga
Markács Károly	Süle Gabriella
Michelberger Ádám	Stall Anita
Molnár Réka	Szijártó Katalin
Nagy Adrienn	Ünnep István Gergely
Németh Kornél	Varga Andrea
Oláh Nikolett	Vida Márton
Oláh Róbert	

B osztály

Bálint Eszter
Bognár András
Csonka Orsolya
Fodor Eszter
Hoffmann Henriett
Horváth Balázs
Horváth Ivett
Jankó Jana
Juhász Veronika

Osztályfőnök: Tomor Józsefné

Király Tamás	Tánton Róbert
Kiss Gyula	Tóth Bernadett
Kocsis Csaba	Tóth Csaba
Kristóf Orsolya	Tóth Viktória
Lukács-Borbély Andrea	Török Alíz
Molnár Éva	Varga Gergely
Sági Adrián	<i>Visi Viktória</i>
Soós Krisztina	Zsidai János

C osztály

Bohus Erika
Bozzai Edina
Csete Tímea
Csonka Anett
Dömötör Tünde
Erdély Regina
Farkas Henriett
Forgács Anett Mária
Galambos Szilvia
Gross Anett
Hasprai Tímea

Osztályfőnök: Périné Sulyok Berta

Hegedüs Anikó	<i>Nagy Krisztina</i>
Horváth Erzsébet	Németh Cecília
Ircsik Brigitta	Nigovicz Teréz
Jánosa Beatrix	Patkó Andrea
Kelemen Krisztina	Radó Anikó
Kiss Katalin	Rába Tímea
Kozák Edina	Reiter Anikó
Márkus Rita	Renner Hajnalka
Molnár Hajnalka	Stankovics Éva
Mórocz Krisztina	Szakál Beáta

1998

A osztály

Ambrus Dorina
Baranyai Zoltán
Belovári Orsolya
Boglár István
Bősze Edit
Draskaba Eszter
Dudás Gábor
Egyházi Katalin
Helyes Ágota
Kancler Zsófia Ágnes
Kiss Hajnalka

Osztályfőnök: Huszár Endre

Kiss Zoltán
Klemencz Balázs
Konczos Anikó
Korpics Gábor
Kovács Barbara Euridiké
Kovács Zsuzsa
Lachegyi Olga
Mészáros Adrienn
Mocskonyi Viktória
Pálfi Erik
Polgár Ádám

Somfai Ákos Ferenc
Szakács Dóra
Szakovits Adrienn
Szűr Szilárd Márk
Szűr Zoltán
Takácsi Kálmán
Telegi Károly
Vadász Ákos Zoltán
Vizi Katalin
Vörös Viktória

B osztály

Boros Attila
Böhm Krisztina
Fábián Zsanett
Fekete Edina
Hegyi Veronika
Horváth Livia
Kiricsi Gábor János
Kiss Boglárka
Kiss Kornél

Osztályfőnök: Varga Sándorné

Kővári Sylvia
Lelkes Kinga
Lombosi Krisztina
Luksa Anita
Nádli Judit
Nagy Estilla Virág
Nagy Katalin Elza
Németh Adrienn Katalin

Présing Judit
Sághy Balázs László
Sebő Gabriella
Stall Nikolett
Szabó Adrienn
Szántó Judit
Tóth Attila
Végvári Eszter

C osztály

Bakonyi Edina
Balogh Johanna
Banasák Viktória
Baranyai Marianna
Csillag Emese
Dömötör Katalin
Erős Beáta
Farkasdi Judit
Göllei Piroska
Grób Magdolna

Osztályfőnök: Horváth Lajosné

Heizler Adrienn
Holczmann Erika
Homoki Renáta
Horváth Anikó Eszter
Kiss Henriett
Kovács Krisztina Márta
Kölkedi Anikó
Köteles Erika
Kütsán Krisztina
Markó Timea

Móricz Márta
Nagy Krisztina
Németh Katalin
Németh Veronika Anikó
Polauf Veronika
Séfer Hajnalka
Stateller Henrietta
Tóth Adrienn
Tóth Orsolya Mária
Váradi Edit

1999

A osztály

Ambrus Judit
Banasák András
Biró Balázs
Borbély Kornél
Borbély Mónika
Bóka Marianna
Csatári Andrea
Dernőczy Edit
Györgyi Tamás Lóránt
Györkös Kinga
Hegyi Balázs

Osztályfőnök: Dankó Ferencné

Horváth László
Joó Krisztina
Kapitár Klára
Kasza Zsolt
Keller Ervin
Kiss Judit
Kőszeghy Gábor
Marton Péter
Molnár Klaudia
Nagy Dániel
Nagy Tímea
Pitrók Adrienn
Pölöskei Balázs
Réfi Bernadett
Selmeczki Péter István
Siklósi Judit
Szakács Éva
Szentmihályi Mónika
Tóth Nikolett Szilvia
Vadász István
Varga Georgina
Vései Dóra

B osztály

Benke Melinda
Deák Krisztina
Erdélyi Zsanett
Éhárt Katalin
Gyimóti Edina
Györkös Zsanett
Hauser Beatrix
Horváth Csilla

Osztályfőnök: Kiss Tamás

Horváth Karolin
Horváth Réka
Horváth Veronika
Horváth Zsuzsanna
Maász Anita
Marton András
Pődör Ilona
Rádi Anett
Szabó Beáta
Szalay Melinda
Szente Kornélia
Takács Boglárka
Varga Bernadett
Varró Anikó
Viszoki Gábor
Zeles Aliz

C osztály

Albrecht Andrea
Bakos Bernadett
Biró Kinga
Boldizsár Erzsébet
Boros Hajnalka
Dávid Ildikó
Fazekas Papp Anna
Györgydeák Veronika
Ihász Dóra
Iván Annamária

Osztályfőnök: Polgár Antalné, Mayerné Péntek Márta

Kovács Ildikó
Kovács Judit
Kömüves Erika
Kukoda Adrienn
Kutasi Katalin Viktória
Magasházi Henrietta
Mészáros Szilvia
Müller Gabriella
Nagy Diána Nóra
Nagy Tünde
Óvári Anita
Preiner Judit
Ruzsás Diána
Sass Viktória Vanda
Szalay Anikó Marianna
Szalai Éva Sára
Szelencsik Anita
Varga Györgyi

2000

A osztály

Bene András
Benke Ádám
Csöndes István
Drencsán István
Farkas Ádám
Fehér Regina
Fodor Viktória
Gulyás Anita
Gyimóti Balázs
Hasprai Péter
Ihász Adrienn

Osztályfőnök: Dr. Nagyné Benkovics Márta

Kéri Bianka
Kovács Kinga
Kovács Nóra
Markó Péter
Marton Ádám Richárd
Müll Gábor
Pallang Eszter
Péterné Szabolcs
Sas Borbála
Stubán Attila
Süle Veronika
Szakács Gábor
Szalay Mónika
Takács Mihály István
Tima László
Tóth Antal
Tóth István
Varga Ágota
Velti Viktória
Végh Sándor József
Vida Ernesztina

B osztály

Abdai Zsolt
Bognár Zsuzsa
Cseke Péter
Darvas Márton
Dávid Cecília
Farnadi Ágnes
Földing Adrián
Förhécz Krisztina
Gerecs Bernadett
Hernádi Tamás
Hortobágyi Petra
Karcsics Helga

Osztályfőnök: Kissné Papdi Annamária

Kisa Kitti
Kiss Anikó
Kórosi Erika
Kozma Adrienn
Lövész Tamás
Lőrincz Dániel Csaba
Magyar Éva
Molnár Eszter
Móricz Zsanett
Németh Bernadett
Németh Katalin
Németh Lóránt
Sikos Melinda
Sipkovics Tímea
Som Andrea
Sulyok Piroska
Szabó Anita
Szalai Ákos
Takács Tünde
Tax Beáta
Tihanyi Péter
Wolf Olga

2001

A osztály

Berkes Andrea
Czimmermann Marianna
Csukárdi Szabolcs
Csukárdi Tamás
Fehér Ágota
Fodor Attila
Gulyás Leonárd
Harsányi Judit
Homoki Zoltán
Horváth Ádám Béla
Kiss Bernadett

Osztályfőnök: Helt Gyula

Kozma Edit
Lohrmann Ervin
Lukács Viktória
Mógor Júlia
Nagy Georgina
Nemes Zoltán Mórió
Oláh Bernadett
Papp Orsolya
Perger Attila
Pordán Judit
Pölöskei Miklós
Rasek Csilla
Soós András
Szalai Bálint
Szilágyi István
Takács Péter
Takács Szabina
Vajda Szilvia
Varga András
Varjas Csilla
Varju Zoltán
Vései Zita

B osztály

Árvai Eszter
Bérces Adrienn Mária
Bóдай Miklós
Bosnyák Zsolt
Bőviz Gábor Tamás
Cserkúti Melinda
Doma Szilvia
Farkas Zsuzsanna
Ferenczy Hilda
Gazdag Viktória

2002

A osztály

Bálint Tünde
Buvári Dóra
Cseke Márton
Cseke Tamás
Dudás Bálint
Dudás Ibolya Melinda
Ferenczy Gábor
Fribért Csaba
Gancz Péter
Horváth András
Horváth Erika

B osztály

Czvetkó Katalin
Császár Veronika
Farkas Anikó
Giczi Zoltán
Grób Timea
Gulyás Melinda
Haraszi Gábor
Horváth Szabolcs
Kecskés Péter
Kékesi Gabriella

Osztályfőnök: Kovács Gábor

Herold Barbara
Ihász Alexandra
Koch Zsuzsanna
Kokas Gabriella
Koller László
Kovács Ádám
Majlik Eszter
Marton István
Nagy Attila
Nagy Márton

Némethi Katalin
Polgárdy Dóra
Radó Péter
Siffel Gyöngyi
Stankovics Gábor
Szücs Hajnalka
Tombor Gábor Gáspár
Tomor Szilvia Bernadett
Vida Ágnes

Osztályfőnök: Kósa Anna

Horváth Éva Renáta
Hollenczer Diána
Kertész Péter
Kiss Attila
Kiss Balázs
Kovács András
Kovács Gyöngyi
Molnár Viktória
Pados Katalin
Pátkai Ferenc
Piller Péter

Polgár Miklós
Prágai Krisztina
Seregélyes Máttyás
Sipőcz László
Szabados Tamás
Szalóky Tamás
Szórádi Beáta
Varga András
Vaszari Csaba
Zsuppán Krisztián

Osztályfőnök: Mádlné Csuti Anikó

Kiricsi Adrienn
Kiss Bernadett
Kiss Kornél
Kristóf Orsolya
Lengyel Judit
Mándly Veronika Marianna
Merétey Marcell
Nagy Annamária
Nagyfi Mónika
Németh Zoltán

Orbán Bernadett
Pákozdi László
Rajki Mónika
Sikos Gábor
Soós Tamás
Soproni Krisztina
Szalai Dóra
Szarka Evelin
Szijaártó Anett
Tóth Kata

H osztály

Barthos Gábor
Csima Orsolya
Domján Viktória
Elek Eszter
Eszlinger András
Gáti Zoltán
Gerdenics Adrienn
Gyeginszky Júlia
Hoffmann Vera
Joó András

Osztályfőnök: Bognár Anita, Dankó Ferencné

Kiricsi Kata
Kiss Virág Eleonóra
Lőrincz Márton Ákos
Nagy Sándor
Németh Andrea
Polgár Anita
Rajnai Hajnalka
Ruzsás Renáta
Schmidhoffer Norbert
Szabadi Viktória

Szabó István
Szabó Károly
Takács Ervin
Tóth Péter
Tulok Adrienn
Varga Eszter
Varga Zsolt
Vaspöri Ferenc
Vései Gergely

2003

A osztály

Benkő Szabolcs
Berkes Lilla
Berta Gergely
Eisenbeck Tamás
Farnadi Gyula
Fülöp Vivien
Heizler Bernadett
Horváth Balázs
Horváth Tímea
Horváth Tünde
Hosszú Csilla

Osztályfőnök: Antal Anetta

Koch Éva
Kovács Gábor
Kovács Nóra
Kőfalvi Dániel
Molnár András
Molnár Nikolett
Nagy Gergő
Osztrovszky Péter
Pingiczter Péter
Raschek Róbert

Rózsavölgyi László
Sárkány Álmos
Schmidt Lajos Péter
Somogyi László
Szabados Zoltán
Szalay Balázs
Szita Ádám
Sztanek Sándor
Takács Mónika
Varga Zoltán

B osztály

Antal Zoltán
Bálint Katalin Boglárka
Bán Zsófia
Bauer István
Burján Mónika
Endrész Mariann
Farkas Kálmán Mátyás
Finta Klaudia
Fodor Zoltán Péter

Osztályfőnök: Mozgai Zsolt

Hegyi Krisztina
Horváth Dóra
Horváth Péter
Horváth Zita
Keresztes Renáta
Könczöl Dóra
Kupovics Renáta
Molnár Krisztina

Müller Orsolya
Prozserin Rudolf
Soós Mónika
Szabó Adrienn
Szabó Melinda
Szepesvári Gergely
Üveges Bálint
Zsuppán Klaudia

H osztály

Abdai Milán
Baki Balázs
Boros István
Csákvári Zsófia
Császár Veronika
Cserháti Zoltán
Gögös Péter
Gyeginszky Andor
Heller Dávid

Osztályfőnök: Nagy Gyöngyi Dóra

Janás Katalin
Kalcso Gábor
Kocsis Judit
Kovács Eszter
Magyar Tamás
Mocskonyi Dóra
Mozgai Márk
Novák Richárd

Orbán Lilla
Peng Ilona
Pósa Barnabás
Rajnai Renáta
Szalai Krisztián
Szűts Edina
Tarnai Dániel
Varga Tímea

2004

12.A

Antal Konrád
Balogh Melinda
Császár András
Egri Katalin
Egyed Ákos
Egyházi Csilla
Györfy Zsolt
Hauk Dávid János
Kovács Eszter
Mészáros Eszter

Osztályfőnök: Sperai Renáta

Molnár Georgina
Nagy Beáta
Nagy Márk
Németh Máté
Németh Rebeka Linda
Németh Richárd Zoltán
Orbán Lajos
Péter Lajos
Pethő Attila
Sándor Katalin Anna

Scheck Edina
Szabó Hajnalka
Szemeti Diána
Takács Ádám
Takács Anita
Tálos Sándor
Tarnai Zsófia
Tompá Orsolya Anna
Verebély Tamás

12.B

Burján Tamás
Csomor Renáta
Dudás Eszter
Gregosits Ildikó Erzsébet
Gyurján Eszter Gyöngyi
Hári Eszter
Hegy Péter
Horváth Dávid
Kecskés Marianna
Kékesi Petra

Osztályfőnök: Szelestey Éva

Kemeneczki Anita
Kiss Balázs Péter
Mándly Mónika Erzsébet
Mészáros Andrea
Nagy Linda
Nedvesi Mónika
Orbán Tamás
Papp Gábor
Renner Andrea
Sabján Luca

Schmidmajer Ákos
Soós Krisztina
Szalóky Cecília
Tóth Eszter
Török Ferenc
Üst Viktória
Vadász Gábor
Varga Zoltán
Varga Zsuzsanna
Vizer András

12.H

Antal György Lajos
Bauer Beatrix
Benkovics Judit
Bíró Bálint
Farkas Erika
Györkös Gábor Béla
Horváth Annamária
Horváth Péter
Kiss Barna
Kiszlinger Balázs
Koch Róbert

Osztályfőnök: Tomor Józsefné

Kosztolánczi Tamás
Kovács Eszter
Kovács Géza
Kuti Zsanett
Léhner László
Mádl Nóra
Magyar Viktória
Nagy Alexandra Katalin
Németh Szabolcs
Orbán Attila
Peng Dániel

Siffel Enikő
Süle Anett
Szabó Alexandra Tamara
Szalai Balázs
Szalczer Zsófia
Számák Vivien
Szűts Kinga
Verrasztó Adrienn
Vida Beáta

***Érettségi vizsgák eredményei
1995-től 2004-ig***

1995

A osztály

Érettségi elnök neve: Varga Miklós
foglalkozása: gimnáziumi igazgató
szaktárgyai: történelem-földrajz
munkahelye: Bródy Imre Gimnázium, Ajka
Zárvizsga-elnök neve: Holpert Márton
foglalkozása: posta osztályvezető

A vizsga eredménye:

tantárgy	jeles	jó	közepes	elégséges	elégtelen
magyar nyelv és irodalom	1	8	7	10	–
történelem	8	6	6	6	–
matematika	8	6	7	5	–
angol nyelv	9	2	–	–	–
német nyelv	1	2	5	5	–
orosz nyelv	7	1	–	–	–
kémia	–	–	1	–	–
földrajz	1	2	2	7	–
fizika	–	–	1	–	–
ének-zene	–	1	–	–	–
postaforgalmi kezelői ismeretek	2	3	–	–	–

B osztály

Érettségi elnök neve: Dr.Boros Edit
foglalkozása: szellemi szabadfoglalkozású
szaktárgyai: magyar-esztétika-orosz

A vizsga eredménye:

tantárgy	jeles	jó	közepes	elégséges	elégtelen
magyar nyelv és irodalom	7	8	3	7	–
történelem	8	9	4	4	–
matematika	10	6	6	3	–
német nyelv	12	1	6	4	–
orosz nyelv	2	–	–	–	–
latin nyelv	1	–	–	–	–
fizika	–	–	1	1	–
kémia	–	1	–	–	–
biológia	1	4	1	1	–
földrajz	3	5	5	1	–

C osztály

Érettségi elnök neve: Török Jánosné

munkahelye: Acsády Ignác Ipari Szakközépiskola, Pápa

foglalkozása: középiskolai tanár

szaktárgyai: magyar-történelem

Társelnök neve: Dr.Baka Ilona

munkahelye: Cholnoky Ferenc Kórház, Veszprém

A vizsga eredménye:

tantárgy	jeles	jó	közepes	elégsgés	elégtelen
magyar nyelv és irodalom	2	11	12	3	–
történelem	4	5	12	7	–
fizika	–	3	16	9	–
klinikai ismeretek és ápolástan	–	5	6	17	–
szakmai gyakorlat	4	11	10	3	–

1996

A osztály

Érettségi elnök neve: Vágovits Gizella

foglalkozása: középiskolai tanár

szaktárgyai: angol-orosz

munkahelye: Vetési Albert Gimnázium, Veszprém

Zárovizsga-elnök neve: Holpert Márton

foglalkozása: posta osztályvezető

Zárovizsga-elnök neve: Heszlerné Lelkes Ildikó

foglalkozása: utazási irodavezető

A vizsga eredménye:

tantárgy	jeles	jó	közepes	elégsgés	elégtelen
magyar nyelv és irodalom	2	5	8	14	–
történelem	13	5	1	10	–
matematika	–	4	10	15	–
angol nyelv	5	4	10	7	1
német nyelv	1	–	1	2	–
orosz nyelv	–	–	1	–	–
földrajz	2	4	3	2	–
biológia	1	–	1	–	–
fizika	–	–	2	–	–
ének-zene	–	1	–	–	–
postaforgalmi kezelői ismeretek	4	3	2	–	–
utazás és turizmus	–	–	1	–	–

B osztály

Érettségi elnök neve: Dr. Seifert Tibor

foglalkozása: egyetemi docens

szaktárgyai: történelem-politológia

munkahelye: ELTE BTK, Budapest

Záróvizsga-elnök neve: Heszlerné Lelkes Ildikó

foglalkozása: utazási irodavezető

A vizsga eredménye:

tantárgy	jeles	jó	közepes	elégséges	elégtelen
magyar nyelv és irodalom	3	8	5	–	–
történelem	6	2	5	3	–
matematika	1	3	8	4	–
német nyelv	8	2	6	–	–
orosz nyelv	2	–	1	–	–
fizika	–	1	–	–	–
földrajz	1	–	1	–	–
utazás és turizmus	7	2	1	–	–

C osztály

Érettségi elnök neve: Egyed László

munkahelye: Ipari Szakközépiskola, Veszprém

foglalkozása: középiskolai tanár

szaktárgyai: magyar-orosz

Társelnök neve: Dr. Baka Ilona

munkahelye: Tüdőgondozó Intézet, Veszprém

A vizsga eredménye:

tantárgy	jeles	jó	közepes	elégséges	elégtelen
magyar nyelv és irodalom	1	7	9	3	–
történelem	2	8	7	3	–
fizika	–	3	14	3	–
klinikai ismeretek és ápolástan	1	9	9	1	–
szakmai gyakorlat	3	9	6	2	–

A osztály

Érettségi elnök neve: Dr. Kovács Gábor Zoltán

foglalkozása: középiskolai tanár

szaktárgyai: magyar-francia

munkahelye: Lovassy László Gimnázium, Veszprém

A vizsga eredménye:

tantárgy	jeles	jó	közepes	elégséges	elégtelen
magyar nyelv és irodalom	2	11	11	8	–
történelem	11	7	7	6	1
matematika	4	5	13	10	–
angol nyelv	4	3	3	7	–
német nyelv	2	2	2	–	–
orosz nyelv	–	–	–	1	–
olasz nyelv	1	3	1	4	–
kémia	–	–	2	–	–
földrajz	1	4	7	8	–
fizika	1	1	–	–	–
biológia	2	–	3	1	–
ének-zene	1	–	–	–	–

B osztály

Érettségi elnök neve: Dr. Seifert Tibor

foglalkozása: egyetemi docens

szaktárgyai: történelem-politológia

munkahelye: ELTE BTK, Budapest

A vizsga eredménye:

tantárgy	jeles	jó	közepes	elégséges	elégtelen
magyar nyelv és irodalom	4	17	2	3	–
történelem	10	9	2	4	1
matematika	–	6	9	10	1
angol nyelv	2	–	2	1	–
német nyelv	15	5	5	1	–
orosz nyelv	5	3	1	–	–
fizika	–	–	1	–	–
kémia	–	1	–	–	–
biológia	1	2	–	–	–
földrajz	2	3	–	2	–
ének-zene	1	–	–	–	–

C osztály

Érettségi elnök neve: Dr. Szabó-Dobozy Imréné

foglalkozása: középiskolai tanár

Társelnök neve: Dr. Baka Ilona

munkahelye: Tüdőgondozó Intézet, Veszprém

A vizsga eredménye:

tantárgy	jeles	jó	közepes	elégséges	elégtelen
magyar nyelv és irodalom	1	8	15	8	–
történelem	5	7	10	10	–
fizika	1	–	5	26	–
klinikai ismeretek és ápolástan	1	5	8	18	–
szakmai gyakorlat	2	10	11	8	1

1998

A osztály

Érettségi elnök neve: Schindler László

foglalkozása: középiskolai tanár

szakmái: német-történelem

munkahelye: Lovassy László Gimnázium, Veszprém

A vizsga eredménye:

tantárgy	jeles	jó	közepes	elégséges	elégtelen
magyar nyelv és irodalom	2	16	9	5	–
történelem	9	10	11	2	–
matematika	12	6	9	5	–
angol nyelv	2	3	2	2	–
német nyelv	2	5	8	3	–
orosz nyelv	2	–	–	–	–
olasz nyelv	3	1	–	–	–
latin nyelv	–	1	–	–	–
biológia	2	2	2	1	–
kémia	1	2	1	1	–
földrajz	1	2	4	2	–
fizika	4	–	2	–	–
ének-zene	1	–	–	–	–
utazás és turizmus	1	1	–	–	–

B osztály

Érettségi elnök neve: Wieland Erzsébet

foglalkozása: közoktatási referens

szaktárgyai: magyar-orsz-német

munkahelye: Megyei Önkormányzati Hivatal, Veszprém

A vizsga eredménye:

tantárgy	jeles	jó	közepes	elégséges	elégtelen
magyar nyelv és irodalom	7	12	6	–	–
történelem	7	10	7	1	–
matematika	5	6	6	8	–
német nyelv	9	2	1	–	–
angol nyelv	7	6	2	–	–
olasz nyelv	1	–	–	–	–
latin nyelv	1	–	1	–	–
kémia	–	1	–	1	–
biológia	1	2	1	–	–
földrajz	3	2	1	–	–
ének-zene	2	–	–	–	–
utazás és turizmus	4	2	–	–	–

C osztály

Érettségi elnök neve: Szalay Tibor

foglalkozása: középiskolai tanár

szaktárgyai: történelem-testnevelés

munkahelye: Széchenyi Ferenc Kertészeti Szakközépiskola,
Balatonfüred

Társelnök neve: Dr. Bagoly Katalin

munkahelye: Gróf Esterházy Kórház-Szakambulancia, Pápa

A vizsga eredménye:

tantárgy	jeles	jó	közepes	elégséges	elégtelen
magyar nyelv és irodalom	3	12	11	4	–
történelem	5	7	13	5	–
fizika	2	1	8	19	–
klinikai ismeretek és ápolástan	4	6	15	5	–
szakmai gyakorlat	14	9	5	2	–

1999

A osztály

Érettségi elnök neve: Eppel Ferenc

foglalkozása: középiskolai tanár

szaktárgyai: történelem-német

munkahelye: Türr István Gimnázium, Pápa

A vizsga eredménye:

tantárgy	jeles	jó	közepes	elégséges	elégtelen
magyar nyelv és irodalom	8	18	7	–	–
történelem	10	7	8	8	–
matematika	8	13	12	–	–
angol nyelv	7	5	3	2	–
német nyelv	1	6	4	6	–
olasz nyelv	–	1	–	–	–
francia nyelv	–	2	–	–	–
biológia	3	1	1	–	–
földrajz	1	1	2	1	–
fizika	6	1	2	1	–
számítástechnika	1	2	–	–	–
utazás és turizmus	3	1	2	–	–

B osztály

Érettségi elnök neve: Kovács Ilona

foglalkozása: középiskolai tanár

szaktárgyai: matematika-fizika

munkahelye: Vetési Albert Gimnázium, Veszprém

A vizsga eredménye:

tantárgy	jeles	jó	közepes	elégséges	elégtelen
magyar nyelv és irodalom	9	9	5	1	–
történelem	8	9	2	5	–
matematika	4	10	9	1	–
német nyelv	10	5	–	–	–
angol nyelv	7	7	2	1	–
francia nyelv	2	–	–	–	–
biológia	4	2	1	–	–
földrajz	2	1	–	1	–
utazás és turizmus	1	1	1	–	–

C osztály

Érettségi elnök neve: Dr.Trócsányi Zénóné

foglalkozása: középiskolai tanár

munkahelye: Padányi Bíró Márton Katolikus Gimnázium,
Veszprém

Társelnök neve: Dr. Bagoly Katalin

munkahelye: Gróf Esterházy Kórház-Szakambulancia, Pápa

A vizsga eredménye:

tantárgy	jeles	jó	közepes	elégséges	elégtelen
magyar nyelv és irodalom	1	7	15	5	–
történelem	3	6	12	7	–
fizika	–	4	5	19	–
klinikai ismeretek és ápolástan	2	4	9	13	–
szakmai gyakorlat	4	12	11	1	–

2000

A osztály

Érettségi elnök neve: Schindler László

foglalkozása: középiskolai tanár

szaktárgyai: történelem-német

munkahelye: Lovassy László Gimnázium, Veszprém

A vizsga eredménye:

tantárgy	jeles	jó	közepes	elégséges	elégtelen
magyar nyelv és irodalom	–	10	12	10	–
történelem	2	8	10	12	–
matematika	–	4	16	12	–
angol nyelv	2	7	4	3	–
német nyelv	5	7	7	1	–
biológia	2	2	2	2	–
földrajz	1	1	1	1	–
fizika	–	2	1	1	–
ének-zene	1	–	–	–	–
számítástechnika	6	1	3	–	–
utazás és turizmus	–	–	–	1	–

B osztály

Érettségi elnök neve: Dr. Tóth Aranka

foglalkozása: tanulmányi főosztályvezető

szaktárgyai: matematika-fizika-filozófia

munkahelye: Kodolányi János Főiskola, Székesfehérvár

A vizsga eredménye:

tantárgy	jeles	jó	közepes	elégséges	elégtelen
magyar nyelv és irodalom	8	11	11	4	–
történelem	17	11	4	2	–
matematika	2	13	11	8	–
angol nyelv	15	4	4	1	–
német nyelv	9	5	4	1	–
francia nyelv	1	–	–	–	–
fizika	–	1	1	–	–
biológia	2	2	–	1	–
földrajz	3	–	2	–	–
számítástechnika	–	1	1	–	–
utazás és turizmus	7	2	–	–	–
ének-zene	1	–	–	–	–

2001

A osztály

Érettségi elnök neve: Kaiser Márta Alexandra

foglalkozása: tanácsos

szaktárgyai: magyar-latin

munkahelye: Megyei Pedagógiai Intézet, Veszprém

A vizsga eredménye:

tantárgy	jeles	jó	közepes	elégséges	elégtelen
magyar nyelv és irodalom	3	5	18	7	–
történelem	4	6	15	8	–
matematika	4	5	20	4	–
angol nyelv	7	4	2	–	–
német nyelv	5	7	4	5	–
francia nyelv	2	–	–	–	–
földrajz	1	–	4	4	–
fizika	2	–	2	2	–
biológia	–	1	–	–	–
számítástechnika	4	2	1	–	–
utazás és turizmus	4	3	–	–	–

B osztály

Érettségi elnök neve: Boda Istvánné

foglalkozása: középiskolai tanár

szaktárgyai: magyar-latin

munkahelye: Lovassy László Gimnázium, Veszprém

A vizsga eredménye:

tantárgy	jeles	jó	közepes	elégséges	elégtelen
magyar nyelv és irodalom	13	3	3	10	–
történelem	20	3	4	2	–
matematika	8	5	9	7	–
német nyelv	15	2	5	–	–
angol nyelv	15	2	1	–	–
fizika	4	1	–	–	–
kémia	1	–	–	–	–
biológia	1	–	–	–	–
földrajz	1	1	2	1	–
ének-zene	1	–	–	–	–
utazás és turizmus	1	2	2	–	–

2002

A osztály

Érettségi elnök neve: Marschek Judit

foglalkozása: középiskolai tanár

szaktárgyai: magyar-történelem

munkahelye: Vörösmarty Mihály Általános Iskola és Gimnázium,
Ajka

A vizsga eredménye:

tantárgy	jeles	jó	közepes	elégséges	elégtelen
magyar nyelv és irodalom	4	12	13	3	–
történelem	10	8	5	9	–
matematika	12	5	8	7	–
angol nyelv	1	1	1	1	–
német nyelv	7	9	6	6	–
francia nyelv	–	1	–	–	–
földrajz	2	2	3	1	–
fizika	3	2	–	1	–
számítástechnika	10	2	1	1	–
utazás és turizmus	2	1	–	–	–

B osztály

Érettségi elnök neve: Dr. Mihalovics Árpádné
foglalkozása: egyetemi adjunktus
szaktárgyai: magyar-orsz-olasz
munkahelye: Veszprémi Egyetem, Veszprém

A vizsga eredménye:

tantárgy	jeles	jó	közepes	elégséges	elégtelen
magyar nyelv és irodalom	6	12	7	5	–
történelem	13	6	8	3	–
matematika	12	5	9	4	–
német nyelv	11	4	–	–	–
angol nyelv	8	7	4	–	–
olasz nyelv	4	2	–	–	–
fizika	1	1	–	–	–
kémia	–	–	1	–	–
biológia	–	1	1	–	–
földrajz	3	–	–	–	–
számítástechnika	2	3	5	–	–
utazás és turizmus	–	–	2	–	–

H osztály

Érettségi elnök neve: Bácskai Sándor
foglalkozása: tanszékvezető
szaktárgya: testnevelés
munkahelye: Veszprémi Egyetem, Veszprém

A vizsga eredménye:

tantárgy	jeles	jó	közepes	elégséges	elégtelen
magyar nyelv és irodalom	6	10	10	3	–
történelem	17	5	3	4	–
matematika	11	7	7	4	–
angol nyelv	9	4	3	2	–
német nyelv	7	4	1	1	–
francia nyelv	2	–	–	–	–
olasz nyelv	1	1	–	–	–
kémia	–	–	1	1	–
biológia	4	1	3	–	–
földrajz	–	–	1	1	–
számítástechnika	3	6	–	–	–
utazás és turizmus	2	1	–	–	–

2003

A osztály

Érettségi elnök neve: Ferenczi Tamás

foglalkozása: középiskolai tanár

szaktárgyai: matematika-fizika

munkahelye: Acsády Ignác Szakképző Iskola, Pápa

A vizsga eredménye:

tantárgy	jeles	jó	közepes	elégséges	elégtelen
magyar nyelv és irodalom	6	11	10	4	–
történelem	7	10	6	8	–
matematika	8	13	7	3	–
angol nyelv	2	4	3	–	–
német nyelv	11	12	5	2	–
fizika	–	–	1	–	–
biológia	–	4	–	–	–
számítástechnika	3	6	3	6	–

B osztály

Érettségi elnök neve: Bálintné Lipp Terézia

foglalkozása: középiskolai tanár

szaktárgyai: magyar-orsz-német

munkahelye: Vörösmarty Mihály Általános Iskola és Gimnázium,
Ajka

A vizsga eredménye:

tantárgy	jeles	jó	közepes	elégséges	elégtelen
magyar nyelv és irodalom	6	9	8	2	–
történelem	11	6	5	3	–
matematika	13	6	5	1	–
német nyelv	17	2	–	–	–
orsz nyelv	1	–	–	–	–
angol nyelv	13	8	–	–	–
fizika	1	–	–	–	–
biológia	1	–	–	–	–
földrajz	1	1	–	–	–
számítástechnika	1	1	–	1	–
ének-zene	1	–	–	–	–
rajz- és műalkotások elemzése	–	1	–	–	–

H osztály

Érettségi elnök neve: Vereskutiné Kis Zsófia

foglalkozása: középiskolai tanár

szaktárgyai: földrajz-német

munkahelye: Vetési Albert Gimnázium, Veszprém

A vizsga eredménye:

tantárgy	jeles	jó	közepes	elégséges	elégtelen
magyar nyelv és irodalom	7	5	8	5	–
történelem	11	5	6	3	–
matematika	15	4	3	3	–
angol nyelv	6	5	–	1	–
német nyelv	9	2	3	1	–
olasz nyelv	3	1	–	–	–
fizika	4	2	2	–	–
biológia	1	1	–	–	–
földrajz	1	–	–	–	–
számítástechnika	1	2	4	1	–

2004

A osztály

Érettségi elnök neve: Vereskutiné Kis Zsófia

foglalkozása: középiskolai tanár

szaktárgyai: földrajz-német

munkahelye: Vetési Albert Gimnázium, Veszprém

A vizsga eredménye:

tantárgy	jeles	jó	közepes	elégséges	elégtelen
magyar nyelv és irodalom	2	9	13	5	–
történelem	5	8	9	7	–
matematika	7	7	9	6	–
angol nyelv	3	5	5	3	–
német nyelv	1	4	3	7	–
fizika	1	–	–	–	–
biológia	–	1	1	–	–
számítástechnika	1	8	6	2	–
földrajz	2	–	1	2	–
utazás és turizmus	–	1	1	–	–

B osztály

Érettségi elnök neve: Mintler Erzsébet Erika

foglalkozása: középiskolai tanár

szaktárgyai: matematika-kémia

munkahelye: Acsády Ignác Szakképző Iskola, Pápa

A vizsga eredménye:

tantárgy	jeles	jó	közepes	elégséges	elégtelen
magyar nyelv és irodalom	8	9	9	4	–
történelem	17	6	3	4	–
matematika	8	14	6	2	–
német nyelv	16	1	2	1	–
olasz nyelv	4	–	–	–	–
angol nyelv	10	8	–	1	–
fizika	1	–	1	–	–
biológia	1	–	1	–	–
földrajz	–	1	–	–	–
számítástechnika	1	2	3	–	–
utazás és turizmus	3	3	–	–	–

H osztály

Érettségi elnök neve: Kis Judit

foglalkozása: középiskolai tanár

szaktárgyai: biológia-kémia

munkahelye: Lóczy Lajos Gimnázium, Balatonfüred

A vizsga eredménye:

tantárgy	jeles	jó	közepes	elégséges	elégtelen
magyar nyelv és irodalom	9	10	7	6	–
történelem	12	10	6	3	1
matematika	11	7	9	5	–
angol nyelv	17	5	2	2	–
német nyelv	8	3	1	–	–
olasz nyelv	4	1	1	–	–
fizika	4	1	–	–	–
biológia	–	–	2	–	–
földrajz	4	–	3	1	–
számítástechnika	1	1	–	–	–
kémia	–	–	–	1	–
ének-zene	–	1	1	–	–

A 2003–2004. tanév tanulóinak névsora

7.

Osztályfőnök: Kerpel Péterné

Al-Hamadi Dorina Petra
Berkí Gábor
Bertalan Melinda
Boros Eszter
Domonkos Balázs
Fehér Eszter
Földing Erik
Gáncs Szabina
Hegedűs Gábor
Hencz Andrea

Honvédő Szandra
Horváth Gábor
Horváth Gyula
Kiss Petra
Kovács Eszter Tamara
Kovács Márk
Lovászi Norbert
Murai Aliz
Nagy Krisztina

Németh Kinga
Pércsics Tímea
Puska Klaudia
Sas Csilla
Sör Ádám
Szabó Katalin
Tóth Ákos
Vallner Bettina
Varga András

8.

Osztályfőnök: Nagy-György Katalin

Ábrahám András
Bauer Ádám
Egyed Adrienn
Esztergályos Ádám
Fazekas Erzsébet
Horváth Alexandra
Horváth Lajos
Karmazsin Áron
Kolonics Zsolt
Kovács Dávid
Kovács Tamás András
Kuti Benjámin

Lakatos Péter
László Adrián
Link Judit Zsuzsanna
Nagy Kinga
Nagy Zsolt
Németh Nikolett
Novák István
Paulics János
Popovics Márk
Pósa Patrícia
Reiner Lilla

Sági Dániel
Sallai Katalin
Sándor Balázs
Somlai Brigitta
Soós Mária
Stall Réka Fanni
Szalai Brigitta
Szeibert Szabolcs
Szekeres Gábor
Weibl Dávid
Zetényi Éva

9.A

Osztályfőnök: Mozgai Zsolt

Bariska Péter
Bódai Krisztián Ferenc
Bolla Attila
Domonkos Adrienn
Egerszegi Petra
Erdélyi Aliz
Fábián Balázs
Fábián Judit
Göcze Sándor
Gödri Dániel
Helle Krisztián

Hoffmann Gergő
Horváth Anita
Ihász Roland
Kálmán Klaudia
Kanozsai Péter
Kincses Tamás
Kovács Edina
Kovács Zsófia
Mészáros Melinda
Nagy Gábor
Nagy Szabolcs

Osváth Beáta
Reinhardt Gábor
Reiter Gábor
Szabó Alexandra
Szakács Dániel
Takács Rolland
Tomor György
Valiczko Ferenc
Végh Zoltán
Zsankó Attila

9.B

Osztályfőnök: Antal Anetta

Beck Artúr
Berta Imre
Bokodi Martina
Csizmadia Bettina
Dudás Szabolcs
Fazekas Papp Ádám
Fehér Julianna Erzsébet
Fodor Eszter
Gőgös Gergő
Gulyás Adél Barbara
Jakab Rita
Kovács Kinga

Könczöl Nóra
Kustos Marcell
László Melinda
Laukó Mónika
Lovas Patrícia
Márkus Zsuzsanna
Molnár Attila
Morvai Szabina
Nagy Anita
Nagy Ferenc
Németh Andrea

Oroszvári Lilla
Osza Katalin
Pető Balázs
Scheck Anett Mária
Szabó Diána
Szalai Máté
Szédelyi Zsófia
Szűr Tímea
Váradi Vivien
Vas András
Vöröskői Kata

9.H

Osztályfőnök: Kömöcsi István

Bagó Brigitta
Baracska Gábor Imre
Baranyai Andrea
Bende Gergely
Berta Zsófia
Heilig Dalma
Horváth Ádám Péter
Kalmár Vera
Kovács Flóra

Kónya Tamás
Koppány Péter
Makray Péter
Münzenrieder Gergő
Nagy Bettina
Németh Brigitta
Osztrovszky Gábor
Ölbei Beáta

Pákai Marietta
Pálfalvi Gábor
Pálfi András
Papp Barbara
Sallai Eszter
Sipőcz Ádám
Szamák Dalma
Varga Petra

10.A

Osztályfőnök: Sipos Edit

Babai Gergő
Babári Sándor
Bak Bálint
Balogh Veronika
Barna Ádám
Boldizsár Veronika
Buti Gábor
Elek Máté
Etényi Péter
Farkas Mónika
György Balázs
Horváth Attila Gergely

Joó Bálint
Joó Eszter
Józsa Attila
Kiss Virág
Kolonics Enikő
Kovács Kornélia
Kovács Regina
Mészáros Judit
Mód Katalin
Németh József
Nyéki Tamás

Palatin Annamária
Róka József
Rosta Borbála
Rózsa András László
Schandl Márton
Simon László
Szanyi Katalin
Szűcs Gábor
Takács Andrea
Tolner Tamás
Tóth Adrienn

10.B

Babos Petra
Balázs Marianna Éva
Balogh Anita
Baranyai Veronika
Benke Barbara
Budai Ferenc
Bükki Zsófia
Czobor Péter
Csillag Zsuzsa
Csima Dóra

Osztályfőnök: Kósa Anna

Csonka Diána
Csősz Anett
Domonkos Katinka
Galambos István
Hauzer Renáta
Hegyi Orsolya
Homoki Tamás
Horváth Csilla
Huszár Balázs
Kiss Adrienn

Kiss Barbara
Kiss Gabriella
Laub Anna
Lay Balázs
Mezőfi Benigna
Scheuer Dániel
Szilágyi Balázs
Turi Edina
Varga Piroska
Vaskó Adrienn

10.H

Csákvári Judit
Császár Anita
Cseh Ágnes
Cseh László
Dobi Alexandra
Goda Péter
Györkös Zoltán
Hegyi Andrea
Horváth Gábor
Horváth István
Horváth Szilvia Edit

Osztályfőnök: Kissné Papdi Annamária

Jánosa Krisztina
Kovács Evelin
Léránt Gábor
Luksa Dániel
Makray Zoltán
Merétey Gergely
Molnár Márton
Molnár Viktória
Nagy András
Polgárdy Zsófia
Rajnai Zsuzsanna

Rákóczi Lilla
Simon Edina
Steinmacher Dávid
Süle Zsolt
Szocsevka Balázs
Tarnóczi Tamara
Tóth Gábor
Tóth Tímea
Török Ibolya
Verrasztó Szilvia

11.A

Bokor Ádám
Boros Attila
Császár Ákos
Csomor Diána
Frum Zsuzsanna
Füredi Zsolt
Horváth Eszter
Ihász Gábor

Osztályfőnök: Helt Gyula

Kardos Enikő
Koller Zita
Kovács András
Mező Beatrix
Molnár Martina
Németh Gábor
Ráti Kamilla
Sarus Tímea

Stall Boglárka Lilla
Szalóky Ágnes
Szőke Klaudia
Takács Péter
Tompai István
Varga Katalin
Varga Vilma

11.B

Alföldi Anita
Berkas Orsolya
Bertalan Nikolett
Erdélyi Viktória
Gulyás Ákos
Gyürüsi Péter
Havasi Péter
Hegedüs Szilárd
Horváth Zsolt
Kokas Mónika

Osztályfőnök: Ujváry Klára

Kovács Ádám
Kun Balázs
Kuti Judit
Nagy Vivien
Orbán Katalin
Oroszvári Zsófia
Pálfi Zsuzsanna
Pesei Virág
Rákóczi Ferenc

Rédl Diána Marietta
Rédling Veronika
Réfi Adrián Márk
Sódli Zoltán
Soós Bálint
Szabó Melinda
Szécsi Tamás
Tóth Vivien
Viszoki Ádám

11.H

Baki Zsolt
Bócai Zsuzsanna
Czobor Nikolett
Doboczi Szandra
Domonkos Barbara
Érsek Viktória
Fábián Ákos
Farkas Katalin
Horváth András
Józsa Oszkár
Kalmár István

Osztályfőnök: Pulay Zoltán

Kocsis Péter
Kossuth Annamária
Laskovics Mórió
Lukács Laura
Molnár András
Molnár Csilla
Molnár Judit
Molnár Orsolya
Molnár Zsuzsa
Nagy Gábor
Nagy Nikola

Nagy Richárd
Németh Attila
Pallos Renáta
Pálfi Szandra
Papp Márk
Stern Péter
Szabó András
Tóth Csongor
Udvardi Marianna
Zaicsek Balázs

12.A

Antal Konrád
Balogh Melinda
Császár András
Egri Katalin
Egyed Ákos
Egyházi Csilla
Györffy Zsolt
Hauk Dávid János
Kovács Eszter
Mészáros Eszter

Osztályfőnök: Sperai Renáta

Molnár Georgina
Nagy Beáta
Nagy Márk
Németh Máté
Németh Rebeka Linda
Németh Richárd Zoltán
Orbán Lajos
Péter Lajos
Pethő Attila
Sándor Katalin Anna

Scheck Edina
Szabó Hajnalka
Szemeti Diána
Takács Ádám
Takács Anita
Tálos Sándor
Tarnai Zsófia
Tompa Orsolya Anna
Verebély Tamás

12.B

Burján Tamás
Csomor Renáta
Dudás Eszter
Gregosits Ildikó Erzsébet
Gyurján Eszter Gyöngyi
Hári Eszter
Hegy Péter
Horváth Dávid
Kecskés Marianna
Kékesi Petra

Osztályfőnök: Szelestey Éva

Kemeneczki Anita
Kiss Balázs Péter
Mándly Mónika
Mészáros Andrea
Nagy Linda
Nedvesi Mónika Erzsébet
Orbán Tamás
Papp Gábor
Renner Andrea
Sabján Luca

Schmidmajer Ákos
Soós Krisztina
Szalóky Cecília
Tóth Eszter
Török Ferenc
Üst Viktória
Vadász Gábor
Varga Zoltán
Varga Zsuzsanna
Vizer András

12.H

Antal György Lajos
Bauer Beatrix
Benkovics Judit
Biró Bálint
Farkas Erika
Györkös Gábor Béla
Horváth Annamária
Horváth Péter
Kiss Barna
Kiszlínger Balázs
Koch Róbert

Osztályfőnök: Tomor Józsefné

Kosztolánczi Tamás
Kovács Eszter
Kovács Géza
Kuti Zsanett
Léhner László
Mádl Nóra
Magyar Viktória
Nagy Alexandra Katalin
Németh Szabolcs
Orbán Attila
Peng Dániel

Siffel Enikő
Soós Gyöngyi
Süle Anett
Szabó Alexandra Tamara
Szalai Balázs
Szalczer Zsófia
Szamák Vivien
Szűts Kinga
Verrasztó Adrienn
Vida Beáta

Külföldi kapcsolataink

Nemzetközi kapcsolatok az angol nyelv oktatásában

Az 1990-es években megindult külföldi kapcsolataink folytatódtak.

Az AFS¹⁰ diákcsereszervezet keretében több külföldi diák tanult már korábban is egy-egy tanéven keresztül iskolánkban. Már az új iskolaépületben fogadtuk *Brigid Irene Naughtont* New York szívéből, Brooklynból, akit a Süle-család fogadott be itt-tartózkodása idejére 1994-ben.

A következő évben a távoli Thaiföldről érkezett *Watchanee Kuanshatit*. A bangkoki kislány, akit csak *Peknek* szólítottunk, Farkasgyepűn, a Domján-családnál talált otthonra. A nyelv, a kultúra, az írásmód mind nagyon különös volt számára, mi magunk, pedig elbűvölten néztük országának, egzotikus viseletének szépségét, s hagyományos táncát, amit bemutatott iskolánkban. Bizony keményen küzdött a magyar nyelv tanulásával, de még évek múltán is érkeztek tőle képeslapok magyar nyelven.

Az 1996-97-es tanévben a világ két nagyon távoli pontjáról jöttek vendég diákjaink. *Dyani Lewis*, aki már második ausztrál diákunk volt, Szalai Ákos új testvére lett, a svéd *Maria Petri* pedig Noszlopon, a Stall-családban vált új családtaggá. Mindketten nagy érdeklődéssel vettek részt az iskola életében és gyorsan tanulták a nyelvet.

1997-98-ban érkezett második thaiföldi diákunk, *Narawan Siripipat (Win)* a Lőrincz-családhoz. A tanév közben került hozzánk, Domjánék családjához *Johanna Maria Suarez* Kolumbiából, így ő lett eddigi egyetlen dél-amerikai diákunk. Erősen tartotta a kapcsolatot Magyarországon levő honfitársaival, beutazva az egész országot. A magyar nyelvórák kedvéért a két leányhoz csatlakozott még *Fiona* Új-Zélandból, így igazán színes kultúrkör találkozott nálunk.

Még 1998 tavaszán újra megkezdődött iskolánk diákjainak külföldi utazása is. Márciusban indult Japánba Lőrincz Dániel, ahol a következő év februárjáig ismerkedett az ország kultúrájával, nyelvével, iskolájával és szerzett egyedülálló tapasztalatokat.

1998-99-ben töltött egy tanévet az USA-ban Szalai Ákos. Tengerpart, pálmafák, utazás, nyelvtanulás és persze iskola töltötte ki ott-tartózkodását.

Ebben az évben rövid programok is zajlottak. Ugyanakkor töltött három hónapot Norvégiában, a fjordok közt Wolf Olga, amikor családja látta vendégül a norvég *Susanne Storsveent*. Ez a fajta diákcseré nem bizonyult elég hatékornak az idő rövidege miatt, de a diákok így is közelebből

¹⁰ American Field Service

megismerkedhettek egy másféle kultúrával, s világlátásuk ezzel is gazdagodott.

1999 után, amikor a világ már nyitottabbá vált körülöttünk, csökkent a családok fogadókészsége, és szervezett keretek közt megszűnt a tanulók kiutazása, bár egyéni szervezésben azóta is járt néhány tanuló az Egyesült Államokban. Egyértelműen veszteség azonban, hiányzik az a sokszínűség, amit a külföldi diákok jelenléte hozott iskolánkba.

A diákcseré csak egyik része volt nemzetközi kapcsolatainknak. 1992-ben a Soros-alapítvány támogatásával az angol nyelv tanítását segítő program indult.

Kristine Yotis fél évig, *Jon Dana Kinney* két és fél évig tanított iskolánkban. Utóbbi a magyar nyelvet remekül elsajátítva, nyitott, érdeklődő személyiségével igazán beilleszkedett az iskolai közösség életébe, s maga is életre szóló személyes kötődéseket épített ki. Őket követte *Agnes Shenley*, aki bár magyar születésű volt, valódi amerikaivá válva jött iskolánkba. Sok tapasztalattal háta mögött érkezett *Catherine Ewing* 1995-ben. Előzőleg töltött már egy évet Magyarországon a Békehadtest keretében, amikor főiskolán tanított. Korát meghazudtoló energiával, nyitottsággal és érdeklődéssel fordult a gyerekek és a magyar kultúra felé, bejárta az egész országot, s mint igazi világljáró, sok-sok ismeretet és élményt oszthatott meg velünk. A Soros-alapítvány értékelése szerint Magyarország már nem szorul az eddigiekhez hasonló támogatásra, így a program *Ruth Rowley* működésével 1997-ben véget ért.

Az ezt követő időszak rendszeres nemzetközi kapcsolatokat nem hozott, bár egy ideig óraadóként dolgozott nálunk *Anthony Noble*, Nagy-Britanniából. Diákjaink azonban továbbra is találkozhattak angol anyanyelvűekkel Nagy-Britanniából ill. az USA-ból, akikkel egy-egy tanórán beszélgethettek az őket érdeklő témákról.

2003-ban ill. 2004-ben Klózer Tünde tanárnő szervezésében vehetett részt néhány tanulónk rövid, nyelvtanfolyammal összekötött angliai utazáson.

A nemzetközi kapcsolatok terén fellendülést remélhetünk a Comenius-programtól, ahol német, francia, angol iskolákkal vehetjük fel a kapcsolatot, hogy országaink hagyományait megoszthassuk egymással. A munka, egyelőre még alapozó szakaszban van, eredményeihez még sok befektetett munkára lesz szükség.

Watchanee Kuansathit (Pek)

Copyright and distributed by ART MEDIA Tel. 4761470 • Printed in Thailand •

 Hello ! Pek vagytok.

Emlékezed engem. Hogy vagy ?

Most 6 hónap volt magyarországról
elmentem. Nagyon szép
az évet kaptam.

Thaiföldön most a nyáron
van. Túl meleg van.

Nem nagyon tetszik nekem.

Van egy fénykép neked

 Bye ,
PEK.

NO. 191

Practice & means of devout buddhists. Sukhothai ราชภัฏสุโขทัย

Pek levele, melyet félévvel az elutazása után írt

Comenius-projekt¹¹

Iskolánk, képzésének jellegénél fogva, igyekszik részt venni minden olyan pályázaton, kísérletben, amely az idegen nyelvek oktatásának hatékonyabbá tételét, a tanulók világlátását szolgálja. A 2003–2004-es tanévben pályáztunk az Európai Unió egyik oktatási együttműködési programjára: a TEMPUS Közalapítvány által kiírt SOKRATES-program COMENIUS-akciójára. A SOKRATES-program 1995-ben indult, s elsődleges célja a mobilitás és az együttműködés támogatása, valamint az európai dimenziók erősítése az oktatásban. A program nyolc különböző pályázati akcióra oszlik, melyek egyike a COMENIUS. A COMENIUS-projektek az Európai Unió jelenlegi és leendő tagjainak iskolái közti partnerkapcsolaton alapulnak. Gimnáziumunkat személyes ismeretség révén hívta egy német gimnázium új tagnak. Öten vagyunk a csapatban: a már említett német iskola – Wildeshausenben, egy francia iskola – Cholet-ben, egy angol iskola – Wiganben, egy olasz iskola – Nápolyban és mi. A résztvevők választottak egy témát, és ezen dolgoznak majd három éven keresztül – 2004 szeptemberétől. A mi témánk:

ÜNNEPEK ÉS HAGYOMÁNYOK

Úgy ismertetjük meg egymást nemzeti ünnepeinkkel és hagyományainkkal, hogy a projektet beillesztjük az iskola életébe. A projekt közvetlen résztvevői szakköri formában munkálkodnak, majd órákon tanulóink is megismerkednek a feldolgozott témákkal. Ezek után küldjük tovább a projekttermékeket más országokba. Természetesen onnan is kapunk sok érdekes anyagot. Akik pedig a leghatékonyabban és legkitartóbban dolgoznak, találkozhatnak külföldi diákokkal is. Az első projekttalálkozót 2004. november elején mi rendezzük Pápán: angol, francia, német, olasz tanárok látogatnak el hozzánk, hogy megismerjék a nálunk folyó oktatást, a várost, a környéket. Ebben a tanévben készítettünk már egy-egy albumot iskolánkról német, angol, olasz és francia nyelven, elkezdődött a levelezés, küldtünk fogalmazásokat a Mikulás-napról, a lucázásról, a regölésről és egy kazettát, amelyen kiskórusunk régi karácsonyi dalokat énekel. A 2003/2004-es tanév végén kiállítást készített gimnáziumunk projektcsapata a külföldi partneriskolák bemutatkozó anyagaiból, hogy tanulóink ismerkedhessenek a résztvevő intézmények életével.

¹¹ Projekt: hosszútávú (tudományos) kutatási terv.

Énekkar

A 10.H osztály ünnepi műsora 2002. október 23-án

*„Ne legyen kultúra magyarság
és magyarság kultúra nélkül.”*

Kodály Zoltán

KULTURÁLIS MUNKA

Diákszínjátszás

A pápai
Petőfi Sándor Gimnázium
és Szakközépiskola
diákszínpada

A *Szeleburdiák* színpad 1998 óta működik az iskola keretei között, 2002-től a 12–14 éves korosztály csoportjával, a *Kicsit Szeleburdiákkal* kiegészülve. A csoport névadója és első vezetője *Horváth Lajosné* volt, majd őt követte 1999 és 2001 között *Tegyi Tibor* (előbb *Németh Ervinnel*, majd *Horváthné Árvai Máriával* együtt dolgozva), 2002-től pedig *Németh Ervin* vezeti a színpadot.

Kezdetől fogva sajátos stílus jellemzi a csoport munkáit: a diákszínjátszást fémjelző stilizált játékmód ötvöződik benne az improvizációs technikák kínálta lehetőségekkel, s mindezt egységbe fogja egyfajta kamaszos látásmód, megtévezve sajátos diákhumorról.

A darabok elkészítését minden esetben hosszú, drámamunkára alapozott fázis előzi meg, amely során igyekszünk a mélyére ásni a leendő darabban felvetődő problémahelyzeteknek. A színjátékos technikák elsajátítása mellett legalább akkora súllyal szerepel a felkészülési időszakban az ún. tanítási drámák játsszása, ami különféle drámai és színházi konvenciók segítségével megérteti és megérezteteti a játsszókkal a választott téma mélységeit.

A csoport munkájának másik sajátossága, hogy többnyire saját, a csoportvezető által készített adaptációból dolgozik, így az évente elkészülő 1-2 előadás szövegkönyve más csoportok számára is teremtet felhasználható értékeket.

A Szeleburdiák célja az is, hogy tagjai megismerjék a játsszott darabok korát, művelődéstörténeti adalékokkal bővíljenek a játsszók ismeretei, amelyek aztán széleskörűen felhasználhatók az iskolai tanulási folyamatban is. Kortárs játékot játsszva (többnyire a legfrissebb ifjúsági regények adaptációi) pedig olyan problémahelyzeteket állítunk a középpontba, amelyek eljátszása, megélése segíthet a játsszóknak a valós konfliktushelyzetek könnyebb kezelésében is.

A színpad működtetése mindig közösségépítés. Ezt a célt segítik azok a nyári szakmai táborok, amelyeket már több éve rendszeresen megszervezzünk. Ezekben a táborokban készül fel a csoport a következő tanév darabjaira: műhelymunkát végzünk a darabbeli problémák feltárására, tréningjellegű

gyakorlatokkal fejlesztjük a színpadosok kifejezőképességét, s nem utolsósorban itt építjük be a leendő új tagokat a csoportba. Emlékezetes tábor működött a Vadása-tónál 2002-ben és 2003-ban is: az első évben a *Ponciánus császár históriájával* foglalkoztunk, a másik évben pedig a *Csokoládéháborút* készítettük elő. Az idei év sem csak pihenéssel telik a tó partján: a fiúk *A legyen ura* című játékra készülnek, a lányokkal közös munkában pedig tető alá kerül az augusztus 20-i városi megemlékezés ünnepi műsora *A hazateremtő* címmel, s „örömködünk” egy kicsit Szilágyi Domokos paródiasorozatának színrevitelével.

A színpad sajátossága még a részleges nyitottság. Azaz lehetőséget adunk a város más középiskolaiban tanuló néhány tehetséges diáknak arra, hogy saját iskolai diákszínjátszó csoport hiányában nálunk fejlessze ez irányú képességeit.

Nagyon jó partneri viszonyt alakítottunk ki a vajdasági Becse Csiribiri gyermekszínjátszó csoportjával, rendszeressé váltak a diákcserek (részvétel egymás fesztiváljain, vajdasági gyerekek érkezése a nyári szaktáborokba) és a vezetők szakmai tapasztalatcseréje. Ugyancsak kölcsönösen hasznos és jó partneri viszonyban vagyunk a városi Jókai Mór Művelődési Központtal is: szinte állandó szereplői vagyunk a városi ünnepeknek (*Októberi lázrózsák; A hazateremtő*), játszottunk a Magyar Dráma Napján, és visszatérő fellépők vagyunk a Teaklub rendezvényein is.

A Szeleburdiák színpad tevékenysége nagy elismerésnek örvend nemcsak a városban és környékén, hanem megyei és országos szinten is. Csak néhány helységnév azok közül, ahol ismerik a nevünket és játékainkat: Ajka, Veszprém, Pécs, Csurgó, Keszthely, Budapest, Debrecen, Pétfürdő, Herend, Győr, Dombóvár, Kiskunfélegyháza. Darabjainkat Pápán is rendszeresen bemutatjuk a *Szeleburdiák Napok* keretében minden év májusában a városi művelődési központban, amely alkalmakkor közel ezer diáknézője van produkcióinknak. Előkészítésükből (műsorlapok készítése, közönségszervezés) minden csoporttag kiveszi a részét, betekintést nyerve a színházi tevékenységhez kapcsolódó egyéb munkákba, s gyakorlatot is szerezve azokban.

A Szeleburdiák színpad eddigi bemutatói és eredményei

1999 2000	A szebeni muzsikuskok	A Veszprém Megyei Diákszínjátszó Találkozó különdíja a legjobb csoportmunkáért; A „Nyugat kapujában” millenniumi versenysorozat színjátszó kategóriájának fődíja; A Helikon színjátszó kategóriájának fődíja
2001	Parti Nagy Lajos: Mauzóleum	A Megyei Diákszínjátszó Találkozó különdíja epizód szerepekért

2002	Az emberke tragédiája	Meghívás az Országos Diákszínjátszó Találkozó csurgói országos döntőjébe
	Billy keservei	A Helikon színjátszó kategóriájának arany minősítése és különdíja; A III. Petőfi Országos Diákszínjátszó Találkozó fődíja a legjobb együttesnek; a legjobb rendezés díja (Németh Ervin)
2003	A gyász tengere	Az Országos Diákszínjátszó Egyesület ezüst minősítése; a legjobb rendezés díja (Németh Ervin)
	Ponciánus császár históriája	A XIV. Veszprém Megyei Diák- és Ifjúsági Színjátszó Találkozó szakmai fődíja; A közönség díja a legjobb előadásnak; Az Országos Diákszínjátszó Egyesület arany minősítése; A legjobb rendezés díja (Németh Ervin); A Megyei Közművelődési Intézet különdíja a legjobb együttesnek; Meghívás az Országos Diákszínjátszó Találkozó veszprémi országos döntőjére; különdíjak színészi alakításért (Mándly Mónika és Keller Linda) A pécsi Délibáb Fesztivál fődíja; A IV. Magyar Művek Fesztiváljának díja a legjobb társulati közösségnek
	Ludas Matyi (Kicsit Szeleburdiák)	A XII. Weöres Sándor Országos Gyermekszínjátszó Találkozó arany minősítése; a debreceni országos gála diplomája
2004	Októberi lázrózsák	Ünnepi előadás október 23-án a Megyei Önkormányzat, ill. Pápa város megemlékezésén
	A Tibi (Kicsit Szeleburdiák)	A XIII. Weöres Sándor Országos Gyermekszínjátszó Találkozó bronz minősítése
	Ponciánus császár	A Helikon színjátszó kategóriájának ezüst minősítése
	Sárkányok (Diákrendezők: Kun Balázs és Hodászi Ádám)	Megyei Diákszínjátszó Találkozó különdíja színészi alakításért (Mándly Mónika)
	Csokoládéháború	Az Országos Diákszínjátszó Egyesület arany minősítése; A legjobb rendezés díja (Németh Ervin); A legjobb színészi alakítás díja (Hodászi Ádám);

Különdíj epizódszerep megformálásáért
(Mándly Mónika);
Az Országos Diákszínjátszó Találkozó
dombóvári országos döntőjének különdí-
ja a legjobb társulati közösségnek

Néhány emlékezetes előadásunkról – szavakban és képekben

Kicsit Szeleburdiák színpad

Ludas Matyi

A történetet ugyan mindenki jól ismeri, de a hetedikes színjátszók azért szolgálnak néhány meglepetéssel ebben a kamaszosított változatban...

A játsszók: Esztergályos Ádám, Fazekas Erzsébet, Hock Enikő, Hodászi Áron, Horváth Alexandra, Joó Alexandra, Karmazsin Áron, Kovács Dávid, Kovács Tamás, László Adrián, Link Judit, Nagy Kinga, Reiner Lilla, Sándor Balázs, Szeibert Szabolcs, Szekeres Gábor, Weibl Dávid. **Rendező:** Németh Ervin

Szeleburdiák színpad

A gyász tengere

Változat García Lorca **Bernarda Alba háza** c. drámájára

Lefojtott indulatokkal terhes atmoszféra, titkok, az emberséget próbára tevő játszmák kilenc nő között. Játékunk a bezártság és a szabadság, a gúzsba kötő hagyomány és a szabad érzelmek egymásnak feszüléséből létrejött dráma.

Szereplők: Bernarda Keller Linda
Poncia Mándly Mónika
María Josefa Farkas Katalin
Angustias Dudás Eszter
Magdalena Frum Zsuzsanna
Amelia Tódor Zsófia
Martirio Mozgai Zsófia
Adela Kocsis Judit
Szolgáló Kiss Gabriella
Kisfiúk Mádl István
..... Vida Vajk

Rendező: Németh Ervin

Ponciánus császár históriája

Heltai Gáspár novelláiból színpadra írta: Németh Ervin

Akár a magyar Dekameronnak is mondhatjuk Heltai Gáspár művét, amelyet az eredeti német kiadást pár évvel követve 1571-ben fordít le a szerző. Szerzőnek kell mondanunk, hiszen Heltai nemcsak fordítja, hanem át is szerkeszti az eredeti művet, sőt, a tizenötödik hosszú novella valójában az ő kitalációja. A kész alkotást saját nyomdájában, Kolozsvárott nyomatja ki valamikor 1571 és 1573 között. A Ponciánus... oktató jellege a kor erkölcséből fakad, szókimondása ma is meglepő, ízes nyelvezete pedig megmártózni csábít a magyar nyelv tengerében.

Játékunk – megtartva az eredeti nyelvi leleményeket, a történet keretét és a cselekmény fő vonalát – kiemeli a novelláskötetből hat elbeszélést: A kút, A fogva tartott királyné, A madár, A vadkan, Az orvos és A torony címűeket. A történetek a diákszínjátás teljes eszköztárának bevetésével bizonyítják be, hogy az ötödfélszáz éves Heltai nekünk is szól.

Az előadásban egy komédiás társulat érkezik, hogy eljátssza a nézők mulattatására Ponciánus császárnak és az ő fiának hiteles történetét. A komédiásokkal együtt kívánjuk, hogy szórakozzon mindenki kedve szerint a játék bő három főtárlőrájában.

A játékos személyek: Budai Ferenc, Czobor Péter, Dudás Eszter, Farkas Katalin, Frum Zsuzsanna, Galambos István, Hodászi Ádám, Ihász Balázs, Keller Linda, Kemenczki Anita, Kiss Gabriella, Kun Balázs, Lay Balázs, Mándly Mónika, Molnár Márton, Szilágyi Balázs, Tódor Zsófia. **Rendezte:** Németh Ervin

Csokoládéháború

Robert Cormier regénye és a Szeleburdiák színpad improvizációi nyomán írta Németh Ervin

A darab napjainkban játszódik az Egyesült Államok egyik középiskolájában. Jerry Renault, aki új fiú itt, szembekerül az iskola titkos diáktársaságával és vezérével, Archie-val. Jerry nem akar rendes fiú lenni, csupán önmagát keresi. Rettelve bár, de dacol az egész iskolával...

A szereplők: Jerry Renault – Szakács Dániel, Mogyoró – Molnár Márton, Anna – Kemenczki Anita, Anya – Frum Zsuzsanna, Leon tanár úr – Tegyi Tibor, Jacques tanár úr – Lay Balázs, Archie – Hodászi Ádám, Obie – Kun Balázs, Carter – Ihász Balázs, Mona – Mándly Mónika, Porter – Piszker Ádám, Katie – Bakos Katalin, Emil – Bolla Attila, Kiskrapecok – Sör Ádám, László Adrián, Esztergályos Ádám, Bailey – Czobor Péter, Caroni – Szalai Máté, Brian – Szilágyi Balázs, Adamo – Takács Rolland, Rollo – Galambos István, Tom – Homoki Tamás, Ester – Fodor Eszter, Sophie – Tódor Zsófia, Josie – Mozgai Zsófia, Sandra – Gáspár Alexandra, Harsonás – Koppány Péter. **Rendező:** Németh Ervin

A gyász tengere

Csokoládéháború

Énekkar

Az énekkarok működése az elmúlt 10 évben

Iskolánkban az elmúlt 10 évben két énekkar működött. Az egyik a *kiskórus*, melynek tagjai a 7., illetve 8. osztályosok közül kerültek ki. A létszám 20 és 25 fő között mozgott. Ők többnyire csak iskolai rendezvényeken szerepeltek, mint például a kulturális bemutató, karácsonyi ünnepély, pedagógusnapi műsor, évváró stb., de volt rá példa, hogy iskolán kívüli ünnepségre is felkérést kaptak, és időseknek adtak műsort.

A heti 1 órás próbán a kiskórus tevékenységének célja a közös éneklés megszerettetése, valamint az utánpótlás biztosítása a nagykórusba.

A másik énekkar az *iskolai vegyeskar*, melynek tagjai a felsőbb évfolyamokból (9–12.) kerültek ki. A létszám 60 és 100 fő között mozgott az elmúlt években.

Hetente egyszer a másfél órás próbákön készültünk fel különböző szereplésekre, versenyekre. A legtöbb iskolai rendezvényen a nagykórus szerepelt (évnnyitó, évváró, ballagás, szalagavató stb.).

Városi megemlékezéseken is többször szerepeltünk, mint például márc.15., okt.23., főiskolai évnnyitó, vagy a városi ballagás, ahol eleinte két évente, majd az utóbbi időben négy évente énekelünk. Pápa város Vegyeskarának első karácsonyi hangversenyén is felléptünk 1995 decemберében.

Két évente rendezi meg a városi énekmunkaközösség az Éneklő Ifjúság mozgalom helyi fordulóját, ahova neves zsűritagokat hívnak meg. Az utóbbi három ilyen rendezvényen kértünk kórusunk számára minősítést, és minden alkalommal arany fokozatot értünk el, kétszer diplomával.

A Helikoni ünnepségeket is két évente rendezi meg Keszthely városa. Az utóbbi kettőn szerepelt énekkarunk is. 2002-ben bronz, 2004-ben ezüst minősítéssel tértünk haza.

A 10 éves repertoárból néhány mű

Kiskórus:

A jó barátság... (skót népdal)
A nap nyugodni tér... (német népdal)
Áldott éj...
Dés-Nemes: A zene
Eljöttél már... (Volly István gyűjtése)
Farkas Ferenc: Anyák napján

Vegyeskar:

Arcadelt: Ave Maria
Babylon's Falling (néger spirituálé)
Bach: A jászolnál
Ballagás
Bárdos: János bácsi...
Bárdos: Komáromi kisleány

Kiskórus:

Fel nagy öröme...
Földművesek éneke (német népdal)
Ismeretlen szerző: Csalogány (kánon)
Ismeretlen szerző: Kék ibolyácska
József Attila: Kertész leszek...
József Attila: Rejtelmek...
Kell még egy szó (a Honfoglalás c. filmből)
Legyetek jók, ha tudtok!
Liszt: Hajnalozó...
Mindez világ... (Eperjesi Graduál)
Mozart: Alleluja (kánon)
Mozart: Ó, felvirradt a szép óra
Mozart: Oragna figa
Nagykarácsony éjszakáján...
Quodlibet (német kánonok)
Serkenj fel, kegyes nép...
Slágerfeldolgozások
Szőnyi E.: A kislányok
Szőnyi E.: A zöld kendő
Taizé-i Alleluja
Weber: Csónakon

Vegyeskar:

Bárdos: Kossuth Lajos táborában
Bárdos: Tiszai dallamok
Bartók–Fasang: Elindultam szép
hazámból, Általmennék
Dowland: Búcsú
Erdőn (francia dal a XVII. századból)
Erile! (zulu népdal)
Erkel: Éljen a haza!
Etienn D.: Vien' Sulla...
Farkas Ferenc: Áldott éj
Ismeretlen szerző: Thuma Mina
Ismeretlen szerző: Zottelmarsch
Johann Neuwach: Régi dalocska
John Lennon: Boldog ünnepet, világ!
Josquin des Prez: Ave vera...
Kalmusz-Solymos: Egy gondolat
Kell még egy szó (a Honfoglalás c. filmből)
Kertész Gy.: Ó, Jézus...
Kimberly R.: Love Shine a Light
Kodály: Garibaldi...
Kodály: Stabat Mater
Kodály–Berzsenyi: A magyarokhoz
Koltay: Amíg élünk...
Marzi: Signore delle cime
Mendelssohn: Ballagás
Menegali: Jesu, Salvator mundi
Menegali: Parce Domine
Menyhárt: Föld és ég gyermekei
Mindez világ (Eperjesi Graduál)
Mohay Miklós: Fel nagy öröme
Mozart: Alleluja (kánon)
Mozart: Ó, felvirradt a szép óra
Palestrina: Már búcsúmat veszem
Paul McCartney: Yesterday
T. Arbeau: Ófrancia táncdal
Tanár Úr kérem (ballagási dal)
Thomas Weelkws: Late in my...
Vecchi: Néked zeng...
Villa-Lobos: Balaio

A Petőfi nevét viselő középiskolák országos találkozó

A költő szellemiségét ápoló, költői életművét, egész életpályáját kutató személyek és kollektívák, továbbá a kiskörösi lokálpatrióták 1984-ben alapították a Petőfi Sándor Társaságot. A Társaság székhelye a költő szülővárosa, Kiskörös, munkáját – az alapszabály szerint – a közgyűlés által megválasztott 15 tagú elnökség irányítja. Röviddel az alapítás után iskolánk a Társaság tagja lett.

A Petőfi Sándor Társaság célja, hogy tagságának aktív közreműködésére építve, szervezeti és anyagi eszközével elősegítse a magyarság Petőfi-képének teljesebbé és árnyaltabbá tételét, a Petőfi-hagyományok ápolását. Ezért tevékenysége során arra törekszik, hogy – a költő jelentőségét a korabeli társadalmi, kulturális viszonyokban felmutatva és a magyar szellemi fejlődés folyamatába illesztve – bemutassa Petőfi Sándor eszméinek és műveinek időszerűségét. Céljainak megvalósulását minél szélesebb társadalmi rétegek támogatásával, különösen a fiatalság, a diákság bevonása révén kívánja elérni, támaszkodva az önálló kezdeményezésekre.

A Társaság céljainak megvalósítása érdekében már 1985 elején a Petőfi nevét viselő középiskolák képviselőinek találkozóját kezdeményezte az elnökség és a kiskörösi Petőfi Sándor Gimnázium és Szakközépiskola vezetősége. Az országos találkozó első ízben 1985. március 15–17-én valósult meg Kiskörösen, majd 1986 szeptemberében a mezőberényi Petőfi Sándor Gimnázium, és 1987 novemberében a szolnoki Petőfi Sándor Ipari Szakmunkásképző Intézet szervezett találkozót.

Már a felsorolt találkozókon is minden meghívott iskola lelkesedéssel és komoly felkészültséggel vett részt. E kedvező tapasztalatok alapján a Társaság Elnöksége az érintett iskolák együttműködésére tett írásbeli ajánlást, melyet a költő nevét viselő középiskolák elfogadtak, és ennek szellemében folytatták a további szervezett együttműködést.

Ajánlás a Petőfi Sándor Társaság nevét viselő középfokú iskolák együttműködésére:

A Petőfi Sándor Társaság Elnöksége úgy ítéli meg, hogy a jövőben is szükség van a Petőfi nevét viselő középfokú iskolák rendszeres együttműködésére, ezért magára vállalja az iskolák kapcsolattartásának koordinálását, és anyagi segítséget nyújt a rendező iskolák számára a találkozók megszervezéséhez.

A Petőfi Sándor Társaság Elnöksége a folyamatos és tervszerű együttműködés érdekében az alábbi ajánlásokkal él:

- 1) *A Petőfi nevét viselő középfokú iskolák képviselőinek találkozására más-más helyszínnel évenként kerüljön sor. Ez azt jelenti, hogy egy-egy iskolára kb. 10 évenként hárulna a szervezés munkája, kivéve a kiskörösi Petőfi Sándor Gimnázium és Kertészeti Szakközépiskolát,*

mely öt évenként vagy kerek évfordulókon élhetne a rendezés jogával.

- 2) A találkozók idejét a rendező iskolák határozzák meg, de szerencsés lenne olyan időpont megválasztása, mely Petőfi életének valamelyik nevezetes évfordulójához kötődik, és figyelembe veszi az iskolai munkarendet is. (Pl. január első hete, március 15-e vagy szeptember 8-a.)*
- 3) A találkozók programját a rendező iskolák állítsák össze oly módon, hogy a rendezvény egyrészről kapcsolódjon Petőfi költészetéhez, másrészről tükrözze az adott iskola életét és a település nevezetességeit.*
- 4) Az évenként sorra kerülő találkozókra az iskolák küldöttségét az igazgatók vagy helyetteseik vezessék, és jó lenne, ha a 4-6 fős delegációban helyet kapnának olyan tanárok és diákok is, akik erre iskolai munkájukkal váltak érdekessé.*
- 5) A találkozók szervezésének megkönnyítése érdekében a Petőfi Sándor Társaság Elnöksége anyagi támogatást ajánl fel a rendező iskolák számára.*

A fentiekén kívül az Elnökség hasznosnak tartaná, ha a Petőfi nevét viselő közép fokú iskolák segítenék egymást a diákturizmusban (pl. kedvezményes étkezés és szálláshelyek biztosítása), ha bővítenék sportkapcsolataikat, és a helyi Petőfi kutatáshoz, vagy az iskolai élethez kapcsolódó kiadványaikról kölcsönösen tájékoztatnák egymást.

Az Elnökség úgy véli, hogy a Petőfi nevét viselő közép fokú iskolák rendszeres és tartalmas együttműködése jól szolgálja a hagyományápolást, ezért a kapcsolattartás segítése és továbbfejlesztése minden iskola alapvető célja és érdeke.
Kiskőrös, 1987. február 10.

Dr. Oláh Pál

társelnök

a Petőfi Sándor Társaság Elnöksége nevében

Az 1988-as év szervezési nehézségek miatt kimaradt, de az 1989. évtől rendszeresen és folyamatosan került sor a találkozók eredményes, magas színvonalú megszervezésére az alábbi sorrendben:

1989: Petőfi S. Gimnázium, Sárbogárd

1990: Petőfi S. Közgazdasági Szakközépiskola, Budapest

1991: Petőfi S. Közgazdasági Szakközépiskola, Fehérgyarmat

1992: Petőfi S. Gimnázium és Kollégium, Bonyhád

1993: Petőfi S. Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium, Aszód

1994: Petőfi S. Gépészeti Szakközépiskola, Kiskunfélegyháza

1995: Petőfi S. Gimnázium és Egészségügyi Szakközépiskola, Pápa

Iskolánk tehát 1995-ben a X. országos találkozónak lehetett házigazdája és rendezője. Az időpont aktualitását indokolja, hogy ekkor már a költözködés nehézségeit feledve, az újonnan létesült iskolaépület célszerűen és

dekoratívan kialakított aulájában fogadhattuk testvériskoláink küldötteit. A hagyományosan március 15-éhez kapcsolódó három napos rendezvény tartalmas programot¹² kínált a küldöttség tagjainak

- 1996: Petőfi S. Gimnázium, Budapest
- 1997: Petőfi S. Gimnázium, Kertészeti Szakközépiskola és Kollégium, Kiskőrös
- 1998: Petőfi S. Gimnázium, Mezőberény
- 1999: Petőfi S. Gimnázium és Gépészeti Szakközépiskola, Aszód továbbá az Evangélikus Egyház Aszódi Petőfi S. Gimnáziuma és Kollégiuma közös rendezvénye.
- 2000: Petőfi S. Gimnázium és Híradásipari Szakközépiskola, Sárbogárd
- 2001: Petőfi S. Közgazdasági Szakközépiskola és Gimnázium, Budapest
- 2002: Petőfi S. Közgazdasági Szakközépiskola, Fehérgyarmat
- 2003: Bonyhádi Petőfi S. Evangélikus Gimnázium és Kollégium, Bonyhád

Jelenleg 14 középiskola viseli a költő nevét, az utóbbi találkozók mindegyik iskola képviseltette magát. Ma már a középiskolákat a névazonosságon kívül tartalmas irodalmi, művészeti és baráti kapcsolatok is összekötik, ehhez a kapcsolathoz az iskolák ragaszkodnak.

Nagy örömmel hangsúlyozom, hogy iskolánk küldöttei a kezdetektől kiváló szereplői és versenyzői voltak az iskolák közötti megmérettetésnek. Például 1987-ben iskolánk csapata irodalmi vetélkedőn és versmondásban is első helyezett lett, míg ebben az időszakban Berán Eszter, Gulyás Ildikó és Görög Zsuzsa az elnökség által kiírt pályázati díjat kapott. Az utóbbi évek sikercsapata pedig 1999-től 2003-ig minden évben első díjazott lett a költő nevét viselő középiskolák közötti vetélkedésben.

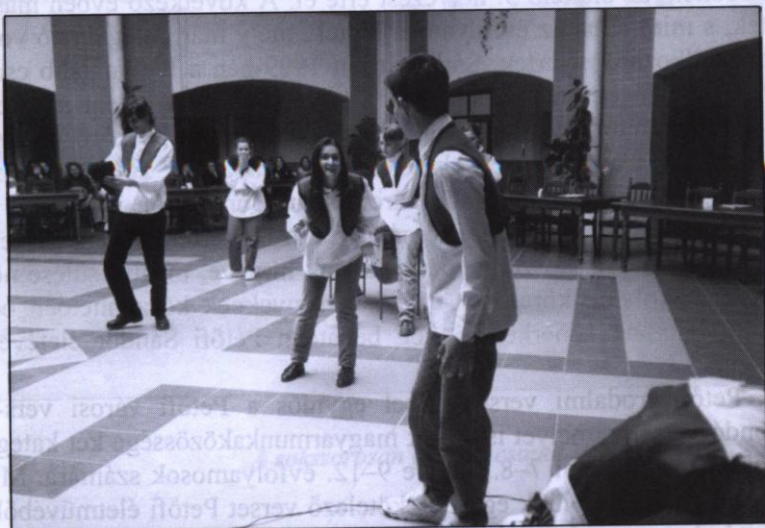
A közeljövőben, a második körben ismét iskolánk lehet rendezője a Petőfi nevét viselő középiskolák országos találkozójának. Kérem az intézmény tantestületét és diákjait, nyújtsanak maradandó élményt az ide látogató küldötteknek, fogadják őszinte barátsággal őket, mutassák meg büszkén városunk és iskolánk töretlen fejlődését.

Varga Géza
az Országos Petőfi Sándor Társaság elnökségi
tagja

¹² A Petőfi nevét viselő iskolák pápai találkozójának programja c. fejezet a mellékletben megtalálható.

A pápai találkozó szereplői és közönsége

Bemutatózó jelenet az aulában

Petőfi hagyományok ápolása

Petőfi Sándor iskolánk névadója. Annak érdekében, hogy diákjaink még jobban megismerjék alakját, verseit, pápai kötődéseit, életét, sokat tesz az intézmény.

1997-ben szerveztük meg először a Petőfi irodalmi versenyt. Ez azon ritka események sorába tartozik, amely diákok kezdeményezésére jött létre, azzal a céllal, hogy a győztes, legfelkészültebb csapat képviselhesse iskolánkat a Petőfi nevét viselő középiskolák országos találkozóján. Korábban a 11. évfolyam tanulói közül próbált a magyartanári munkaközösség ütőképese csapatot verbuválni és felkészíteni. Minekutána az 1996-ban szereplő csapat nagyon jól érezte magát a találkozón, kezdeményezték a háziversenyt, remélve, hogy annak megnyerésével újra részt vehetnek az országos rendezvényen. A házi megmérettetéseken edződött és nevelkedett az országos találkozók sikercsapata, az a csapat, amely 1999 és 2003 között minden alkalommal első helyezést ért el. Kocsis Judit, Peng Ilona és Rajnai Renáta hetediként az iskolai forduló népes (13 csapatot felvonultató) mezőnyében legfiatalabbként az előkelő 3. helyezést érte el. A következő évben másodikak lettek, s mire abba az évfolyamba léptek, mely már delegálható volt az országos találkozóra, nyertek. Sárospatakon 1999-ben a legfiatalabb csapatként értek el első helyet. Budapesten a következő évben nem szerveztek ugyan irodalmi vetélkedőt tavasszal, de szeptemberben Kiskőrösön az ún. Petőfi Olimpián sikerült győzedelmeskednie a csapatnak. 2002 szeptemberében Fehérgyarmaton, majd 2003 márciusában Bonyhádon ismételt a csapat. Ez utóbbi versenyen Rajnai Renátát Császár Veronika váltotta fel. A fényes sikersorozatnak köszönhetően iskolánk hírneve, megbecsülése növekedett testvériskoláink körében. A házi versenyeknek köszönhetően pedig mind több tanulóink ismerkedett meg behatóan Petőfi Sándor életével és költészetével.

A Petőfi irodalmi versenyekkel egyidős a Petőfi városi vers- és prózamondó verseny, melyet iskolánk magyarmunkaközössége két kategóriában szokott meghirdetni 7–8., illetve 9–12. évfolyamosok számára. Mindkét korosztálynak kijelölünk egy-egy kötelező verset Petőfi életművéből, és megszabjuk, hogy az adott évben milyen jellegű alkotások közül választhatnak szabadon a versenyzők. Immár hagyományos, hogy egy-egy független zsűritag mellett egykori kiváló diák versmondóink, illetve tanár kollégáink foglalnak helyet a bíráló bizottságban. Az iskola korábbi rendszeres kapcsolata az öregdiákokkal az utóbbi időben feléledni látszik. 2002 óta nemzeti ünnepeinkre készült műsorainkat az öregdiákoknak is külön előadjuk.

A sokszorosan győztes csapat

Az Országjáró Diákok Köréről 1994-től 2004-ig

Amikor az 1994-ben megjelent emlékkönyvbe írtam, csak a kerékpártúrákról kellett beszámolnom. Azóta sok minden megváltozott. 1997 végén Schweighoffer Ernőné dr. átadta nekem az ODK vezetését, s ezzel számos új, eladdig számomra kevésbé ismert tevékenységi kört.

Az ODK működése általában kettő, ritkábban három területre terjedt ki. Sydó Tibor tanár úr nyugdíjba vonulásáig gondozta a vízitúrázást. Időközben néhány tanulónk vízitúra-vezetői ill. -kormányosi végzettséget szerzett, de az egyetem megkezdése után egy-két évvel már nem a mi tanulóinkat vitték túrázni, hanem évfolyamtársaikkal együtt mentek. Így is volt néhány szép túra a Rábán, a Mosoni-Dunán, ill. a Tisza Tiszabecs és Tokaj közötti szakaszán, valamint a Hernádon. Hozzá kell tenni, hogy a vízitúrázás iskolánkon belüli fokozatos megszűnéséhez nemcsak az járult hozzá, hogy már nem volt hozzáértő gazdája az ügynek – hiszen nagyon sok egyesület, Bt, Kft szervez és hirdet vízi-túrákat, és lehetne odaküldeni a tanulóinkat –, hanem az is, hogy az elmúlt 10 év egy-két nagy áradása – elsősorban a Tiszán – a szülőket arra készítette, hogy ne engedjék el gyermekeiket.

A gyalogos kirándulások, néha túrák is – sajnos, nem elég – lelkes osztályfőnök vezetésével zajlottak, sokszor tanulmányi kirándulások részeként, vagy a hatéves gimnáziumi képzés bevezetése óta az ún. gólyatábor keretében. Az utóbbi három évben egy-két osztályfőnök 3-4 napos, túrát is magába foglaló nyári táborozásra is vállalkozott. Klasszikus gyalogtúra kevés volt az elmúlt 10 évben, inkább olyanok, amelyek valami különlegességet rejtettek magukban. Ilyen volt néhány téli túra Farkasgyepű és Döbrönte táján. Egyre vonzóbbá váltak, s alkalmanként szinte tömegeket vonzottak az éjszakai túrák a maguk izgalmaival, veszélyeivel, különleges neszeivel, kiváltképp, ha ez a túra a Cuha-áttörésen történt. Az ODK taglétszáma az elmúlt 10 évben az önkéntesség jegyében 75 és 150 között mozgott. A vezető és a tagok közötti kölcsönös bizalom lehetővé tette, hogy a szervezet turista útjelzés felújítására és új turistaút kialakítására vállalkozzék 2002-ben és 2004-ben. Elsőként Fenyőfő, ill. Döbrönte–Bakonyjákó–Farkasgyepű térségében, majd Magyarpolány és Ganna környékén folyt ez a munka, amelyen nagy lelkesedéssel vettek részt a tanulók.

Nem vonzottak tömegeket, de kifejlesztettek néhány megszállottat a 10 évvel ezelőtt még csak ritkaságszámba menő teljesítménytúrák. Aki hajtott és hajt a természetjárói minősítésre, itt gyűjthette a pontokat. Vonzza és serkenti őket, hogy látják, rajtuk kívül is vannak megszállottak, s hogy milyen sok ember vesz részt egy-egy ilyen túrán.”Felejtethetlen élmény” a

Bakonyi Barangolások teljesítménytúrának akár csak a 17 km-es távján végiggyalogolni, és persze szintidőn belül célba érni, ha egyfolytában ázik az ember, nem is beszélve a Gerecse 50-ről, amikor a szakadatlan esőzés következtében a Bánya-hegyre fölfelé igyekvő túrázóval szemben folyik lefelé a sár. S milyen romantikus a hóval borított erdőben találkozni a Mikulással! (Bakonyi Mikulás teljesítménytúra december elején.) Ez az erőt próbáló túrázási forma persze kevésbé teszi lehetővé, hogy a túrázó gyönyörködjen a táj szépségeiben. Mindazonáltal a teljesítménytúrázás magával ragadott nemcsak tanulókat, hanem néhány kollégát is. Annyira, hogy sokszor hívják meg őket más rendező szervek a túra lebonyolítására, sőt a GYEPÜ teljesítménytúrának két éven át hivatalosan is segédrendezői voltunk.

Amint ODK-vezetőként egyre jobban beledolgoztam magam a munkába, világossá vált számomra a vizsgázott túravezetők hiánya. Így tettem le 1997-ben a gyalogos bronzjelvényes túravezetői vizsgát Szentgálon, számos tanulóval együtt, majd a kerékpárost 1998-ban Ajkán. Akkor egy egész pápai csapat kerékpározott el oda, és tett le egyszerre gyalogos és kerékpáros túravezetői vizsgát. Ravazdon 1999-ben 10 tanulónk szerzett ifjúsági túravezetői végzettséget, közülük Bódai Miklós mint főiskolai hallgató azóta már új egyesületet hozott létre, és a Természetjáró Fiatalok Szövetségének vezetőségi tagja. 2001-ben az ezüstjelvényes túravezetői végzettség elérése után jelentkezhettem vizsgabiztosi tanfolyamra és vizsgára, amelynek sikeres letétele után megszereztem a jogosultságot arra, hogy túravezetői tanfolyamot szervezhessek és vizsgáztathassak. Ennek keretében szerzett Farkasgyepűn 2003 szeptemberében két kolléga, Mozgai Zsolt és Hegedűs Mátyás és hét tanulónk bronzjelvényes túravezetői végzettséget.

Az élményekben és kalandokban leggazdagabb tevékenységünk az elmúlt 10 évben a túrakerékpározás volt és maradt. 1994-ben vezettem az utolsó nagy nyári túrát: 14 nap, 1480 km – Debrecenig postavonattal, aztán a Tisza-tó megkerülésével a Nagyikunságon át Gyula és Szentés érintésével Szegedre, majd a Kiskunságon és a Mezőföldön keresztül Zircen át Pápára. A megelőző évek nehézségei miatt az ifjúság sík vidéket követelt. Ekkor viszont az a helyzet állt elő, hogy üdvrivalgással fogadtak egy vasúti töltést vagy hidat, mondván, hogy pár méternyi emelkedőn, majd lejtőn közlekedhetnek. Ez az év azonban számomra vízválasztót jelentett. Átlépve az ötödik X-et, rá kellett jönnöm, hogy a többnapos nyári túrák vezetésére ennél fiatalabb, a 14–18 éves „csikókkal” lépést tartani tudó kollégákat kell felkérnem. Szerencsére akadtak is ilyenek. Pulay Zoltán tanár úr vezetésével 1995-ben és 1996-ban Pápától egészen Egerig jutottak el tanulóink, és tértek vissza a Jászságon, a pesti lapályon, a Mezőföldön keresztül a Balatont is érintve ide a Kisalföldre. 1997-ben és 1999-ben Kiss László túravezető barátom

(Honvéd Ezüst Nyíl) vállalt túravezetést. Előbb Egertől Abaújszántóig: alaposan belekóstolva a Bükk-hegységbe, az Aggteleki-karsztba és a Cserehátba, hogy aztán eljussanak hazánk legészakibb pontjára, Lászlótanyára; és hogy végül Abaújszántón jófajta hegyaljai bort kortyolgatva melegegjenek fel az egyébként elég hűvösre és csapadékosra sikeredett nyárban. Majd '99-ben Pápáról indulva a Keleti-Bakonyon keresztül lejutottak a Mezőföldre, és a Szekszárdi-dombság és a Mecsek után következett az ország legdélibb pontjától, a Villányi-hegységtől délre, és végül a Zselicet keresztülszelve Kaposvárott szálltak vonatra. Azt hiszem, sikerült őt és társait is rákapatni a természet- és országjárásnak erre a módjára. Én még ugyan három alkalommal visszatértem egy-egy ötnapos könnyebb túrára a Kisalföldön (1998-, 1999- és 2002-ben), s kísérőként fiatalabb kollégákat kértem fel (Mozgai Zsolt tanár urat, ill. Sperai Renáta tanárnőt, egykori tanítványomat), de az ezredforduló óta Mozgai tanár úr vezeti a túrákat. Bejárták a Zempléni-hegységet, a Bodroghözt, Szatmár-Bereget, majd két évvel később a Börzsöny, a Cserhát és a Mátra következett, míg az elmúlt évben a 2002-ben meghirdetett Pannónia Kerékpáros Körtúra Zalaegerszegtől Bátaszékig tartó második szakaszát teljesítették.

A túrák résztvevői az elmúlt 10 évben számos kerékpáros jelvényt szerző túramozgalmat teljesítettek:

- Baranya megyei Kerékpáros Körtúra
- Két keréken Békésben
- Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Kerékpáros Körtúra
- Fejér megye kerékpáros természetjárója
- Komárom megye kerékpáros természetjárója
- Szatmár-Bereg Kerékpáros Túra
- Bakony-Balaton Kerékpáros körtúra

A teljesítések együttes száma 155.

Vannak olyan jelvényt szerző túramozgalmak, amelyek szinte az egész országot érintik, s amelyeknek a teljesítésére szintén voltak vállalkozók:

- 10 megye 100 nevezetessége (8 fő)
- Portyázások Magyarország jellemző földrajzi pontjaira (12 fő)
- Országos Kerékpáros Körtúra (1976-os kiírás), ami a legrangosabb, ezért név szerint említendő a teljesítők: Helt Tamás (347.), Helt Zoltán (348.), Csiba Péter (362.), Helt Gyula (388. nyilvántartási számon).

Ennek megfelelően Érdemes Természetjárói Minősítést szereztek:

- Helt Tamás (E/427/1998)
- Helt Gyula (E/444/1998)
- Csiba Péter (E/497/1999)
-

A Veszprém megyei Természetbarát Szövetség évenkénti értékelése szerint a Petőfi ODK a hasonló megyei szervezetek rangsorában általában a második helyet foglalta el az aktuális időszakban. Az egyéni értékelést figyelembe véve Marton Péter 1997-ben elnyerte Veszprém megye Legjobb Ifjúsági Kerékpáros Túrázója címet, és 2003-ban György Balázs volt szervezetünkől Veszprém megye Legjobb Ifjúsági Túrázója.

Az elmúlt 10 évben az ajkai szövetség által mindig március 15-én megrendezett Fiatalok Természetjáró Túraversenyén, felsőfokú pályán három ízben értek el tanulóink első helyezést, legutóbb 2004 tavaszán, hibapont nélkül.

A Petőfi gimnáziumban tehát nagy hagyományai és jelentős eredményei vannak az Országjáró Diákok Körének.

Kerékpáros túrázóink Kismartonban, az Eszterházy kastély előtt

Diákok pályamunkái

Mai köznyelvünk újszerű képi kifejezései

„Holt” metaforák „újraélesztése”¹³

A metaforák között nagy számban fedeztem fel olyanokat, amelyek jelentése egy már megfakult, „holtta” vált metafora alapján fejthető meg úgy, hogy annak vagy rövidülései és/vagy bővítései, vagy az exmetaforában szereplő cselekvés előzményeit vagy éppen következményeit kifejező szót használja az elszürkült lexikai egység helyett.

...

lebarnította a kritikus A *leéget* – szégyenletes helyzetbe hoz – bizalmas kifejezés továbbvitele, s nem a folyamatot, a leégetést, hanem annak eredményét, következményét ábrázolja: ha valaki leég, piros lesz a bőre, majd utána bebarnul a hám; ez a hasonlítási alap.

nagyot szólt (az album) A *nagy sikere volt* jelentésben használt szókép is egy exmetafora továbbvitele. Régen azokra az alkotásokra használtuk a *nagy visszhangja volt* kifejezést, amelyek kitörő sikert arattak. Ha valaminek nagy a visszhangja, annak a keletkezésekor is hangosnak kellett lennie; innen fakad az újszerű mondas. Tehát ez az újszerű kifejezés az exmetafora előzményeire utal.

szövik a nyál X.Y. százából A túláradó, de nem őszinte érzelmességre használjuk a *csöpögős, nyálas* jelzőket. Ennek meghökkentő megújítása, bővítése, részletezése a fent említett ígés szerkezetű metafora.

zsé A *pénz* jelentésű, rövidüléssel keletkezett szó a zsetonból származtatható, melynek hallatán a kaszinókban használatos kerek érmékre gondolunk. Ezeket például rulettezés közben a pénz helyettesítésére használjuk, majd később beváltjuk.

előre lezsíroz valamit A ken valakit vagy keni valakinek a markát, azaz *megveszteget* kifejezés továbbvitele, amely azon alapul, hogy a kenéshez valamilyen olaj, zsiradék szükséges. A kenés folyamata a zsírozás, ami tehát olyan végkimenelt biztosít, amilyent a „zsírozó” szeretne.

levadász egy csajt Azonnal érzékelhető, hogy a kifejezés nem a *beleszeret egy lányba* szinonimája. A trófeagyűjtő szó hatására alakulhatott ki ez a kifejezés, amely olyan fiút jelöl, aki a lányokat megszerzi, majd rögtön ez után kiadja útjukat, hogy minél több trófeát gyűjthessen be. A vadászat szó nagyon jól érzékelteti a szerzés és a pusztítás jelenlétét. Ahhoz, hogy valami olyan trófeává (elejtett vad testének valamely kikészített része mint emléktárgy) váljon, amivel dicsekedni lehet, először „le kell vadászni”, így ez a kifejezés az eredeti metafora előzményeit emeli be a képbe.

¹³ Részlet Kossuth Annamáriának a 2003–2004. évi magyar nyelvi OKTV-re megírt pályamunkájából, mellyel országos harmadik helyezést ért el.

A Tapolca forrásvidéke, környékbeli barlangok¹⁴

Két éve tanulok a gimnáziumban, azóta foglalkozom kedvenc tantárgyam, a földrajz keretén belül a geológiával. A Földtani Örökségünk a Kárpát-medencében c. országos pályázatra már két dolgozatot készítettem: 2003-ban A Tapolcafő bótakői mészkőbánya, 2004-ben a Volt egyszer egy Tapolca c. írásomat. Ezekkel mindkét évben 2. helyezést értem el, s ráadásul ugyancsak mindkét évben a MÁFI könyvtárának különdíját.

Miért ezekről írtam? Elsősorban azért, mert tudtam, hogy a lakóhelyemhez, Pápához közel eső Tapolcafő környéke jelentős földtani értékeket rejtget, amit érdemes másokkal is megismertetni.

A Tapolca-patak forrásvidéke Tapolcafő. A patak a régebbi időkben keresztülfolyt Pápa városán, így számomra még érdekesebb volt ennek eredetével illetve a forrásbarlangokkal foglalkozni.

Idői dolgozatomról szeretnék most rövid összefoglalást adni.

Tapolcafő község a Bakonyalja lábánál fekszik, Pápától DK-re. A falu ma közigazgatásilag Pápához tartozik. A patak neve szláv szó, jelentése: „meleg víz”. Itt eredt a Pápát keletről és északról körülvevő Tapolca-patak. A rendkívül bővizű Tapolca-forrás több részből állt. A forrásnál malom is működött. Ezen kívül mintegy 40 malmot látott el vízzel egykoron, sajnos ezek a malmok mára már csaknem egészen tönkrementek. A Tapolca a Marcal vízgyűjtőterületéhez tartozott, s ugyanebbe a folyóba ömlött Marcaltó környékén. A Pápai Vízműnek azonban ma is működnek a kútjai, s a környék bányabezárásainak következtében a Tapolca vízszintje folyamatosan emelkedik. A remény tehát tovább él, 2010 környékén újra felszínre törhet az életet adó tapolcafői forrásvíz.

A Pápa körüli vízfolyások közül a Tapolcának volt a legnagyobb szerepe, nemcsak védelmi szempontból, hanem azért is, mert ez is egyik meghatározója volt a település helyének, s a megalakult település legrégibb iparai (malom-, festő-, tímáripár) mind a Tapolcának köszönhették létüket.

A Bakony peremén előtörő számtalan rétegforrás közül a Tapolcáé volt az egyik legszebb. Tapolcafő község közepén, 172 m tengerszint feletti magasságban, mintegy 600 m² területen a sziklarétegek közül vastagon ömlött elő a karsztvíz, három nagyobb tavat alkotva: Templom-tó, Déli-tó, Örvény-tó; ezek kristálytisza vizén keresztül láthatók voltak a tófenéken, számtalan helyen előbuggyanó források.

A tapolcafői forrástelepnek három fő része volt:

1. Kősziklás részén nagy tömegben rohant elő a víz a szirt alól és a sziklafalból.

¹⁴ Róka József beszámolója két pályamunkájáról, mellyekkel országos második helyezést és különdíjat ért el.

2. Számtalan apró ponton gyöngyözve bugyborékol fel a kőszikla repedései, üregei közül.

3. Volt egy elhomokosodott rész, ahol a víz a földfelszínen lévő és gomolygó homoktömegek közül tölcészerűen ömlött és vetődött fel.

A Tapolcafői mészkörög, amelyből ezek a bő források előtörtek, a síkság felé törésvonallal végződik; ezzel nemcsak a források állandó vízmenynyisége magyarázható meg, hanem az is, hogy a Tapolca vize hőmérsékleti ingadozást nem mutatott, egész évben állandóan 15,5 °C hőmérsékletű volt. A Bakony mészkőtömegén karsztszerűen keresztülszivárgó víz ugyanis a mélyben fölmelegedve a törésvonalak mentén langyos vizű források alakjában szállt föl. A Tapolca tehát karsztvizű hévíz, mert hőmérséklete állandó és jóval nagyobb, mint területünk évi közepes hőmérséklete (10,4 °C). Ezzel függ össze a patak névalkotása is.

Kemechey Jenő így ecseteli az akkori tájat: "Vizet látunk mindenütt ezen a nagy, mintegy hatholdas forrásterületen. Sziklák oldalából fakadó apró és nagyobb források egymás mellett ontják bugyogva, bugyborékolva. A felbuzgó forrás áradatában perdül, fordul és táncol sok aranyszínű homokszem, opálosan csillogva az apró örvények kavargásában. A hídon túl a puszta sziklafalakból csörgedezik a bővizű forrás, s mindenütt amerre a szem ellát fakad, fut, szalad a víz. A Bakony egyik legbőségebb forrását találjuk itt... a kristálytiszt vízben apró halak úszkálnak, játékosan csap le a hab a fehér mészkőre, s a távolba kibontakoznak a Bakony csúcsai a méltóságteljes Kőrishegygel."

Ma már nem látható a Tapolca. A régi Tapolcára csak az elapadt forráskürtök és barlangok, a kiszáradt tómeder, Pápán pár csatorna, amelyben ma szennyvíz folyik, és a malmok emlékeztetnek. Pápán túl pedig a félig betemetődött meder maradt.

Tapolcafő és környékének barlangjaival Gyurmann Csaba, a Bakony Barlangkutató Egyesület munkatársa ismertetett meg. A településen sok barlang található, melyek tulajdonképpen mind kapcsolatban vannak a Tapolca-patakkal, ill. annak forráskürtőivel. Dr. Veress Márton és Futó János szerint e környéken 49 forrásszájat (forráskürtőt) sikerült azonosítani és bemérni. Közöttük van a Kristály-barlang, a Lombik-barlang, az Öreghányás több aknája és ürege, a Tőpéri-barlang és a legnagyobb, a Tapolcafői forrás-barlang. Ezekről részletesen írtam dolgozatomban.

A barlangok közül a legnagyobbat, amely ekkor 2,5m hosszú és 2m mély volt, a Bakony Barlangkutató Egyesület 1988-ban térképezte fel.

A barlangban a különböző irányból érkező vizeknek megfelelően többféle üledék rakódott le. Összesen négyféle üledéktípus különíthető el.

Régészeti leletek alapján az ókort csak egy kovapenge képviselte, a római kori leletanyag már jelentősebb, főleg üveg- és agyagedények törme-

lékei kerültek elő. Az Árpád-kori, későközépkori és újkori cseréptöredékek a XIII. századtól a XX. századig folyamatos lakottságról tanúskodnak.

Tapolcafő környékén, a Kis-kőhányás, az Öreg-kőhányás és a Haraszti-kőhányás területén a kőbányászat során sok üreget találtak. Ezek túlnyomó része függőleges akna volt, de találtak vízszintes barlangot is. Az itt talált barlangokat három nagy csoportra lehet felosztani:

1. Az első csoportba a vízszintes barlangok tartoznak (jelenleg csak egy ilyen barlang van, a Töpéri-barlang). Mélyedések és magasabb részek váltják benne egymást, a barlang hosszmetszete hullámvonal alakú. A színlők tanúsága szerint a barlangban állandóan magasan állt a víz, a szabad légtér a vízzel kitöltött résznek csak legfeljebb egyharmada-egynegyede lehetett. A barlangban szifonok sorozata volt.

2. A második csoportba azok a barlangok tartoznak, melyekben a vízszintes járatok mellett függőlegesek is vannak, ezek vagy a felszín felé vezetik ki a vizet, vagy két egymás alatti vízszintes járatot kötnek össze (Tapolcafői-forrásbarlang).

3. A függőleges barlangok, aknák, melyekből a bányák területén többet is találtak, de betömték őket. Jelenleg csak egy látható még, ennek is a felszín felé vezető folytatását elbányászták (Lombik-barlang).

Dolgozatomban jeleztem, hogy a Tapolcafői-forrásbarlang és a Töpéri-barlang között nagy valószínűséggel összeköttetés van. Sajnos, az anyagi források miatt mindezt még teljes egészében nem sikerült bebizonyítani. Remélem, hamarosan erre is sor kerül, s akkor erről is részletesen beszámolhatok

Írok jövőbeli terveimről is.¹⁵ Szeretnék hű maradni a környékhez, jó lenne bemutatni a továbbiakban a tapolcafői agyagbányát, a tapolcafői és az attyapusztai lápréteket, s ezután talán sikerülne megterveznem e környéken egy tanösvényt. Azt hiszem, ezek a tervek gimnáziumi éveim hátralevő két évére éppen elegendők.

¹⁵ Róka József – a „Volt egyszer egy Tapolca...” sikeres pályamunkájával – a Földtani Örökségünk Egyesület által kiadott igazolás értelmében, a Felsőoktatási Intézmények Felvételi Tájékoztatójában foglalt előírások szerint, felvételi vizsga nélkül felvételt nyer az ELTE TTK geológus szakra.

*A Karikás-tető bazaltbányája*¹⁶

A földtan iránti érdeklődésem már a gimnáziumba kerülésemkor is megvolt. A földrajz tantárgy sok új ismeretet biztosított a már kiskoromtól fogva meglévő ásványgyűjtői tevékenységemhez. Több tantárgyi jellegű versenyen, a Körösi-Csoma Sándor Földrajzi Tanulmányi Versenyen, földrajz OKTV-n próbálhattam ki tudásomat. Az előző versenyen két alkalommal szerepeltem az országos döntőben, az OKTV-n mindkét alkalommal a megyei fordulóban vehettem részt.

Talán nem meglepő, hogy ilyen előzmények után az ELTE geológia szakára adtam be jelentkezésemet, ahova a 2003/2004. tanévben felvételt nyertem.

Annak idején nagyon megörültem, amikor értesültem a Földtani Örökségünk a Kárpát-medencében címmel kiírt pályázatról. Azonnal munkához láttam és kedvenc lelőhelyemet bemutatva a pályázat különdíját, és ezzel együtt egy tíznapos bükki nyaralást nyertem.

Az utóbbi időben, a bányabezárások miatt, az egyre szűkülő ásványlelőhely kínálatból a Bazsi melletti Karikás-tető bazaltbányája vált kedvenccemmé. Itt szinte mindig akad valami új, szép és különleges ásvány, ezért ebben a dolgozatban ennek a csodálatos lelőhelynek a bemutatását tűztem ki célomul.

Pályaművem néhány fontosabb, vagy érdekesebb részletét szeretném a következőkben bemutatni. Összegzésképpen a következő megállapításokat tettem:

...A balatonfelvidéki pliocén vulkanitok sorába tartozó Bazsi melletti Karikás-tető működő bazaltbányája, elsősorban út- és vasútépítési célokra bazaltot termel. Az olivindús bazalt (bazanit), autohidrotermás és kontaktpneumatolitos gőz-gáz zárányaiból közetalkotó ásványok mm-nél nem nagyobb kristálykái (augit, magnetit, spinell) és változatos megjelenésű kísérőásvány-társulás (aragonit, kalcit, zeolitok, vermikulit, pirit) jött létre. A háromszintes bányában modern bányagépekkel készülnek a jó minőségű, az alsóbb szinteken oszlopos, a felső szinten pados elválású bazaltból a különféle közúzalekok. A felső szint pados bazaltja inkább kontaktjellegű karbonát ásvány (aragonit, kalcit), míg az alsóbb szint tömör, sötétszürke bazaltja autohidrotermás ásványai az aragonit mellett főleg zeolitok. A két térség között az ásványok előfordulását tekintve éles határ nincs. Saját megfigyeléseim szerint a szakirodalomban leírt közetalkotók nincsenek, viszont az általam vizsgált irodalomtól eltérően van pirit, mely itt új leletnek számít.

A bánya földrajzi helyzetéről a következőket írtam:

¹⁶ Mozgai Márk beszámolója pályamunkájáról, mellyel pályázati különdíjat nyert.

...Bazsi a Dunántúlon, ma Veszprém megyében, Sümegtől délnyugati irányban mintegy öt kilométerre fekvő település, Simon István költő szülőfaluja, közvetlenül Zala megye határán helyezkedik el.

...A bazaltbánya a Keszthelyi-hegység északi részének jellegzetes bazalthegyei egyikén a Karikás-tető délnyugati oldalán mélyült. Az általunk vizsgált Karikás-tető a dunántúli bazaltvulkánokkal egyidős, a tájképi szépségű Badacsony, Gulács, Szent György-hegy, Tátika kevéssé ismert testvére.

A kőzet- és ásványképződés sajátosságait így jellemeztem:

...A bazalt a csúcs közelében pados elválású, mely arra utal, hogy a láva itt is üledékekkel érintkezett, amely azóta lepusztult. A bazalt fő tömege, követve az egykori lávafolyások irányát, oszlopos elválású. Ezt láthatjuk a bánya alsó és középső szintjének kőzetanyagán. Ez a kőzet sötétszürke, tömött szövetű, 20-40 cm átmérőjű oszlopokból áll, melyek a bányászkodás során 8-10 m magasságot elérve preparálódtak ki. A felső szint pados elválású bazaltja 5-10 cm-es vékonyabb és 20-40 cm-es vastagabb padokba rendeződött. Mindkét típus hólyagüregekben és zárványokban gazdag. A hólyagüregek rejtik azokat az ásványokat, melyek ezt a helyet az ásványgyűjtők kedvelt célpontjává teszik.

A láva részleges, vagy teljes megszilárdulása után a visszamaradó oldatokból ásványok kristályosodnak ki. Az oldatok többnyire kovasavban szegények, lúgosak, és megtámadják a hólyagüregek, hasadékok falát. Az üregekben a kristályosodás megindulásakor, gáz-gőzfázisból, jól fejlett kristályok formájában, kőzetalkotó és járulékos ásványok válnak ki.

A **kőzetalkotó ásványok** közül *augit*, *spinell* és *magnetit* ismert a kőzetüregek falán.

A **járulékos ásványok** közül az *aragonit*, *kabazit*, *kalcit*, *nátrolit*, *philipsit*, *szmektit*, *vermikulit*, *thomsonit* és megfigyeléseim szerint a *pirit* fordulnak elő lelőhelyünkön.

A lelőhely leglátványosabb ásványáról, az aragonitról a következőket jegyeztem meg:

...**ARAGONIT**

Tulajdonságai: karbonát

Kristályrendszer: rombos

Képlete: CaCO_3

Keménysége: 3,5 - 4

Sűrűsége: 2,94

Hasadása: rossz, törése kagylós

Fénye: üvegfényű

Alkata, megjelenése: álhatszöges ikerkristályok, cseppkőszerű ágas-bogas (vasvirág) megjelenés, oszlopos tűs kristályai vésőszerűen vagy hegyes piramisokban végződnek, gyakran sugaras halmazokat alkotnak.

Színe: színtelen vagy fehér, de színeződhet borsárgára, zöldre, szürkére, vörösre, feketére. Ultraibolya fényben gyakran lumineszkál. Ritkábban ibolyás színű.

Karcszíne: színtelen

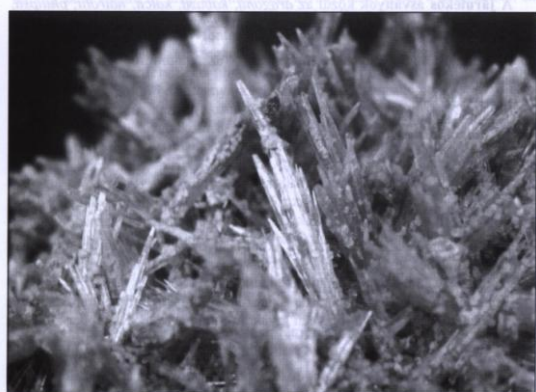
Előfordulása a lelőhelyünkön: a felső szint pados elválású bazalt hólyagüregeiben, melyek esetenként 15-20 cm méretűek, sárgás színű, tús halmozok formájában jelenik meg. A tús kristályok vésőszerűen végződnek. Egyes esetekben a fehér aragonit 8-10 cm-es tűin, 1-2 mm nagyságú, kalcit romboéderek ülnek. Nem ritka, hogy az aragonittűket a kalcit, néha 4-5 mm nagyságú gömböcskék borítják, vagy a tűket a kalcit teljes egészében beborítja.

Az alsó és középső szint kisebb hólyagüregeiben, melyek 1–8 cm méretűek, az üregeknél átnőtt laza kristálykévék fehérek, vagy víztiszta. A régebb óta felszínen lévő kőzetüregekből a fehér kristálykévék néha egészben kimmállanak. Üde hólyagüregekben a kristályok, halvány ibolyaszínűek is lehetnek. Kisebb üregekben, nagyobb kristályokra növe, vagy az üregek aljára, gömbös-sugaras, víztiszta kristálycsoportok nőnek.

Végül a kérdésre a válasz, miért gyűjtjük az ásványokat?

...A bányászkodás során gyakorta előfordult, hogy a megszerezni kívánt érc, vagy más típusú ásványi nyersanyag mellett szemet gyönyörködtető kristályos ásványcsoportok is előkerültek, melyek „csak” a szemet gyönyörködtették, de gazdasági jelentőséggel nem bírtak. A középkor óta az ilyen szép ásvány-kristálycsoportokat „bányavirágoknak” nevezték, és nem egy esetben a bányatulajdonosok vagy a bérlők hálájuk, vagy nagyrabecsülésük jeléül ajándékba adták földesuruknak, a közigazgatás vezetőinek, vagy gazdag ismerőseiknek.

Az ilyen módon megmentett ásványok szolgáltak alapjául a 18-19. század nagy ásványgyűjteményeinek, melyek Európa fővárosainak, Bécs, Berlin, London különleges látványosságai lettek.

Aragonit

A bagolyhegyi bányaudvar¹⁷

A 7. és a 8. osztályban a Teleki Pál Országos Földrajz–Földtan Versenyen az országos döntőben vehettem részt.

Mivel a geográfus szakon szerettem volna továbbtanulni, ezért jelentkeztem idén is az OKTV-re földrajzból. A verseny egyik fordulójaként az előző évhez hasonlóan négy megadott témakörből kellett egyet kiválasztva egy 20 oldalas pályaművet készíteni. A kiadott témák közül a Kárpát-medence egyik érctelepének jellemzését választottam, ezen belül a Gánt környéki bauxitelfordulások jellemzését, földtani, őslénytani és szerkezeti jellemvonások alapján. Azért választottam ennek az érctelepnek a bemutatását, mert láttam egy igényes prospektust a Gánti Bauxitföldtani Parkról, ami felkeltette érdeklődésemet. Ezért mentem el Gántra és készítettem el a dolgozatomat. A 200 elérhető pontból 172 pontra értékelték pályázatomat a két sikeres selejtező pontjaival együtt, így a verseny döntőjében is részt vehettem. Részlet a dolgozatomra írt bírálatból: „A dolgozat felépítése logikus, 20 oldalon keresztül mutatja be a gánti bauxit földtani viszonyait. Ezt szerencsésen egészíti ki a 12 db ábra, benne 3 db térkép. A 20 fotó színesebbé és érdekesebbé teszi a dolgozatot”. Ezek a szavak buzdítottak arra, hogy versenydolgozatommal a Földtani örökségünk a Kárpát-medencében c. pályázat is részt vegyek.

A hatalmas területen elhelyezkedő bányavidékről a következő rövid összefoglalást készítettem:

„Megállapítható tehát, hogy a gánti ásványi és közettársulások, valamint ősmaradványok sokféle típusa nagyon összetett és szép közetformációt hozott létre. Mivel gazdaságilag a bauxit kitermelése már nem volt mindenkori jövedelmező, ezért a Bagolyhegy bányarészt bezárták és elkezdték feltölteni meddővel. Egy részét azonban meghagyták tanösvényként szépsége és érdekessége miatt.”

Dolgozatom gerincét a már említett Bagolyhegy bemutatása adja az itt kialakított tanösvénnyel együtt. Ennek a résznek a bemutatásából szeretnék néhány jellemző részt kiemelni.

Bagolyhegy

A Gánt–Zámoly országúttól nyugatra, a Bányászati Múzeum mellett található. Két összenyitott gödörre oszlik, a nagyobb délre és a részben már rekultivált északra.

¹⁷ Részlet Biró Bálintnak a 2003–2004. évi földrajz OKTV-re írt dolgozatából, mellyel országos 26. helyezést ért el.

Az északi gödörben a bauxit ma már csak az egykori külfejtés északi falán van jól feltárva. Itt a konglomerátum-rétegeket sok apró, néhány cm vagy deciméter elvetési magasságú mikrovető tagolja, amelyek valószínűleg a bauxittestet, a kőzetképződést követően ért szerkezeti mozgások hatását rögzítik. A lazább rétegekben az elvetések nem folytatódnak, ezek a rétegek plasztikusan deformálódtak...

A külfejtés nyugati falán meglehetősen omladékos feltárásban tanulmányozható a bauxitfelszínre települt fedő rétegsor. A fedőrétegek alatt 1-1,5 m vastagságban a bauxittest kifakult, ill. lila-vörös-sárga tarkára változott. Erre települt a 15-20 cm vastag szürke Characereás mészszip, vékonylemezes mészkő, majd felette néhány méter vastagságban egyre több apró csigát tartalmazó mészmárga, amelyet rövid, szárazulati epizódokra utaló, vékon, sötétbarna, agyagos szintek szakítanak meg...

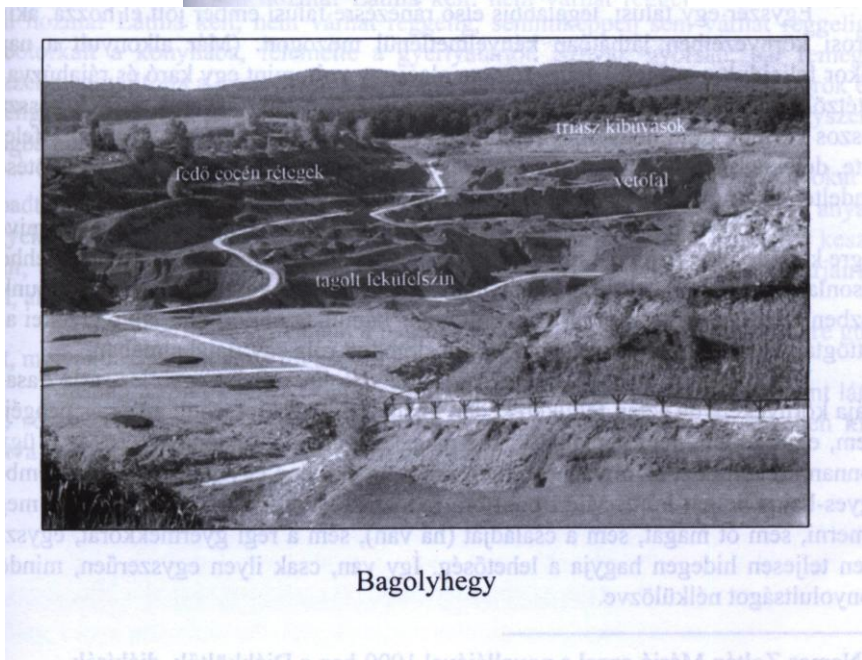
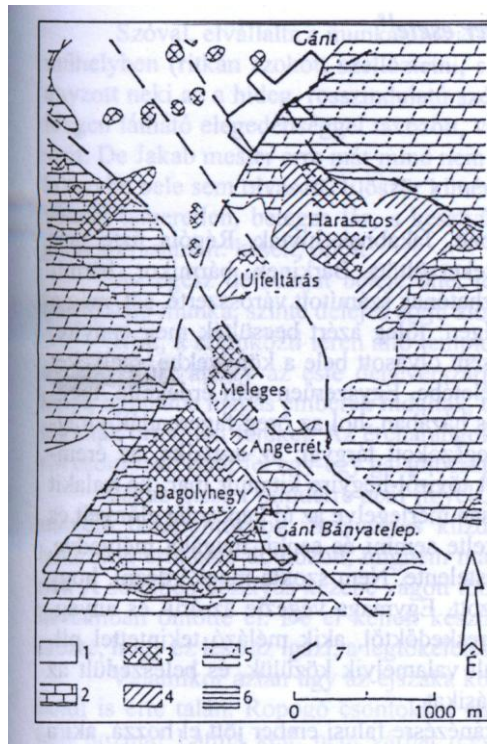
Ösföldrajzi szempontból a gánti rétegsor szép példája a fokozatos transzgresszióknak (tenger előrenyomulásának). Ennek lépései a következők:

- Tavi elöntés csapadék és karsztvízzel: agyag és mészkő rakódik le. Tavi-aligsós környezetet jeleznek az ősmaradványok...
- Parti (litorális) környezet változókéony sótartalommal. Vékony lignites agyag váltakozik foraminiferás tengeri üledékekkel. A gazdag vegetáció a parton erőteljes kontinentális hatást jelez.
- A tengeri környezet állandósul. Valószínűleg lagúnát látunk, melyet valamilyen szigetek határolnak el a tengertől.
- Normál tengeri sótartalom, Nummuliteses mészkő képződik...

A bagolyhegyi bányaudvar déli gödrének a Zámoly–Gánt országút felé eső részét csaknem teljesen feltöltötték meddővel. A Bányászati Múzeum alatti meredek szakaszon egy vetőrendszer húzódik. Jórészt rövid, közel párhuzamos szegmensekből áll, amelyek kulisszásan helyezkednek el...

Az 5. számú állásponton az északi gödörben megismert fedősorozat legalsó része, valamint az alatta települő elváltozott bauxit vizsgálható. Itt a fedősorozat némiképp eltér az előző helyen bemutatotthoz képest. A tengeri átmenethez viszonyítva itt tavi-elegyesvízi-mocsári eseménysor előzte meg a végleges tengeri elöntést. A viszonylag kis távolságon belüli jelentős eltérés a kialakult térszín tagoltságára, egyenetlenségére vezethető vissza, ebben az esetben a karsztosodásnak, vagy szerkezeti mozgásoknak köszönhetően...

...a feltárásnak ezen a részén kitűnően megfigyelhetők a bauxittest alatti „vaskéreg” pirit pszeudomorfózái. Az a tény, hogy a vasas kéreg a fővetősík mentén található kisebb röglépcsőket is beborítja, arra utal, hogy a vető menti mozgás a bauxit felhalmozódással egyidőben megindult...

Élt egyszer egy könyvkötő Prágában, Jakabnak hívták. Régóta üzte már szakmáját, szakálla ezalatt irdatlan méreteket öltött. Bárkinek, bármikor, bármit bekötött bármibe. Szóval, rendkívül megbízhatónak számított városszerte, sőt, még a szomszédos városokban is elterjedt híre. Igen: főleg azért becsülték meg ennyire, mert nem szokott sokat kérdezősködni, sosem olvasott bele a könyvekbe, melyeket be kellett kötnie, sosem toladott mások életébe. Egyszerűen nem érdekelt, megvolt a maga kis szobácskája ódon, százéves házában, hol az öreg fagerendák virágillatot árasztottak eső után. Megvoltak megszokott tárgyai: az asztalka, az éremgyűjtemény. Megvoltak régi barátai, akiket töviről-hegyire kitanult már, ha valakit meg akart ismerni, azt ő döntötte el, gondosan mérlegelve az új kapcsolat előnyeit és hátrányait. Ezen a körön kívül nem érdekelt semmi és senki, magába mélyedve, nehéz fejjel róttá a macskaköves utcákat estelente. Nem szokta megkérdezni, hogy kinek lesz a könyv, segédek nélkül dolgozott. Egymaga végezte az áru- és anyagbeszerzést a jól megszokott, bejáratott kereskedőktől, akik melázó tekintettel pillantottak fel jövetelére, de ha megboldogult valamelyik közülük, és beleszédült az ácsolt koporsóba, ő szótalán keresett egy másikat.

Egyszer egy falusi, legalábbis első ránézésre falusi ember jött el hozzá, aki a városi környezetben láthatóan kényelmetlenül mozogott. (Már alkonyult a nap, mikor feljajdult a csengő.) Jellegzetesen alacsony volt, mint egy karó és rájahúzva a sötétzöld kalpag madártollal, hogy hajának színe sem látszott, csak azok a hosszú, koszos körmök ujjai hegyén. Valami német neve volt, Jakab szinte azonnal elfelejtette, de ennek úgyszincs semmi jelentősége. Egy nagy piszkossárga könyv bekötését rendelte meg, úgymond: pár nap múlva személyesen visszajön érte, bizonyosan.

Egy apró bojtos zsákocskára éppen mélyéből előhúzta nyomban a bőrt is, amivel végre kellett volna hajtani a munkát. Jakab mester áhítatosan közel hajolt, hisz ehhez hasonlatos bőrt még életében nem látott, megérintette kesztyűs kezével, (munka közben mindig viselte őket), végigsimította, s bámulata nőtön-nőtt, alvó érzékei azt suttogták: látott már ehhez hasonlót, vagy álmodott róla egy fiatal álmában.

Nagyon kíváncsi volt, az érzés belülről sajtolta, miként egy éles sarló vasa a mája környékén, de aztán felülkerekedett az igazi énje, s kicsorbult az érzés pengéje. Nem, egyszerűen, nem tagadhatta meg magát, ráhagyta a kis emberkére, az ő ügye honnan szerezte ezt az anyagot, ő meg miért érdeklődne egy teljesen idegen ember ügyes-bajos dolgai iránt. Miért pont őrá tartozna? Nem ismeri, nem is akarja megismerni, sem őt magát, sem a családját (ha van), sem a régi gyermekkorát, egyszerűen teljesen hidegen hagyja a lehetőség. Így van, csak ilyen egyszerűen, minden bonyolultságot nélkülözve.

Szóval, elvállalta a munkát, rövid habozás után, de bólintott az állott levegőjű műhelyben (ritkán szokott szellőztetni, s most ősszel valahogy egyáltalán nem hiányzott neki az a hideg, rosszindulatú szél, mely kint mormolt az üres utcákon). Az

¹⁸ Nemes Zoltán Márió ezzel a novellájával 1999-ben a Diákköltők, diákirók országos középiskolai pályázatán, próza kategóriában ezüst minősítést kapott.

idegen látható elégedettséggel távozott, valami ismeretlen tájszólásban gajdolvá pár szót. De Jakab mester erre már mind nem ügyelt, nem, ő azonnal dolgozni kezdett, a könyvbe bele sem olvasott. Először kimérten látott neki, majd elkapta, elröppentette valami ismeretlen, beteges láz, s kesztyűs kezével boszorkányos ügyességgel forgatta szerszámaint: késeit, ollóit.

Az egész délutánját beléje ölte, teljesen lefoglalta, elvakította a csodálatos bőrrel való munka, szinte delejes erejű álomba merült.

Kint, a szemközti téren álló templom vízköpőjének szájában megnövekedtek az árnyékok, ahogy az este denevérszárnyai körbekarolták Csehországot. A járóke-lők nyomába magas emberek indultak, tulajdon fekete árnyképeik, melyek furcsán ingatták ormótlan fejüket. Az ércharangok minden órát jeleztek, s a mogorva terek-ről csomóban riadt fel egy-egy galambcsapat, mint a beteg szemről lehámló hályog.

Jakab mester minderre nem figyelt, s az egyre elszíntelenedő szobában csak a művére összpontosított. Személyes küzdelemnek fogta fel, s szemét a legvégső hatá-rokig erőltetve dolgozott, mígnem már csak érezte, de nem tudta, hogy mit csinál. A sötétben kesztyűs kezébe vágott többször is, a fájdalom ilyenkor furcsán, erős hul-lámban öntötte el. De el kellett készülnie, nem volt más választása, most már érezte, hogy ez lesz az igazi, a legtökéletesebb minden eddigi munkája közül.

Valamikor aztán úgy az éjszaka közepén egyszercsak hirtelen végzett, várat-lanul is érte talán. Ropogó csontokkal emelkedett fel a székből. Lámpást, lámpást kell hoznia! Látnia kell, nem várhat reggelig, semmiképpen sem várhat reggelig! Kibotorkált a konyhába, felemelte a gyertyatartót. Szóval, gyorsan, bár remegő kéz-zel meggyújtotta a gyertyákat, s az elhagyatott műhelyben a felakasztott bőrök és a félig kész könyvek sárguló csonkjainak bizarr árnyjátékai közt, festék- s vegyszer-szagba burkolózva, odalépett az asztalhoz, s ránézett élete legjobb művére.

Nézte a molyette lapokat beburkoló kötést, a jeleket, a pókhálónyi ráncokat a sápadt fényben, az elszíneződéseket, és az ismerős formájú bélyegeket: az anyaje-gyeket (most már tudta, miért volt ennyire ismerős). Aztán letépte kezéről a kesztyű-it, mint egy állat ordított fel a fájdalomtól, s ránézett lüktető csupasz karjaira, oda, ahol régebben, amióta csak élt, a bőre volt.

A gyertyatartó lassan zuhant a padlóra, földet érve, pont a száraz bőrökre gu-rult, melyek lassan sercegeve fogtak lángot, majd észvesztve lobogni kezdtek.

Másnap a romok környékén a szomszédok egy feltűnően zömök idegent lát-tak, sötétzöld kalppal a fején. Egy üszkös tartógerendán üldögélt, kezében kinyit-va egy furcsa, bőrkötésű könyvet tartott, s a távolba nézett.

A könyv lapjai teljesen üresek voltak.

Egy Petőfi-vers elemzése

Petőfi Sándor: Az országgyűléshez¹⁹

1848 elején már érlelődött a forradalom az európai országokban. Az olaszországi eseményekről már januárban értesült a költő. Örömmel állapítja meg az Olaszország című versében: „a sóhajokból égi háború lett.” Ekkor már hazánkban is méltán nagy az elégedetlenség, a nép nyomorog, sok az adója, az osztrák kormány elnyomása alatt él. A forradalom szele már nagyon érződik, nem hiába írja Petőfi barátainak: „megéreztem a forradalmat, mint kutya a földrengést.” A magyar országgyűlést Pozsonyban 300 év után először magyarul nyitják meg. Itt is terítékre kerülnek a nép valódi követelései: a közteherviselés, a jobbagyfelszabadítás és az egyik legfontosabb, a sajtószabadság. Az országgyűlés hozott ugyan demokratikus törvényeket, de ezek nem a forradalom szülöttei, hanem a forradalomtól való félelemé. A nép mindezzel azonban elégedetlen volt, kézzelfogható eredményeket akart, és már elege volt az ígérgetésekből. Ezért adott hangot követeléseinek keményen Petőfi is. Több verse előkészítette a forradalmat. Az országgyűléshez című költeményét egyenesen a nép képviselőihez címezte, és a sajtószabadságot állította központjába. A költő véleménye szerint ezt kell az első helyre tenni ahhoz, hogy a nép élete lényegesen változzon. Nem véletlen, hogy a tizenkét pont élén is a cenzúra eltörlése és a sajtószabadság áll.

A költemény többes szám második személyben indul, és kemény hangú bírálatot fogalmaz meg az országgyűlés működéséről. Kritikájának lényege, hogy egyáltalán nem ért egyet a képviselők munkamódszerével, a törvényhozások sorrendjével. Hasonlata ugyan templomépítőnek minősíti a honatyákat, de az „építkezésük” logikai rendjét nem tartja célszerűnek. „Ki képzel olyan templomépítőt, ki a tornyot csinálja meg előbb?” A következő sorokban nyíltan szemükre veti, hogy munkájuk így hasztalan, hisz nem a nép érdekeinek szem előtt tartásával cselekszenek. Csupán szövirágokat, szép beszédeket mondanak, nem fogják meg gyökerénél a problémát, ami Petőfi szerint nem más, mint a sajtószabadság megteremtése. Ezt a fő gondolatát azért csak a huszonnyolcadik sorban mondja ki, mert az előző gondolatokkal már megteremtette a kellő feszültséget. A nyomtatékosítás kedvéért kétszer is leírja ezt a szót: sajtószabadság. Ezzel alátámasztja, hogy szerinte a nemzet számára ez olyan fontos, mint az isten „legyen”-je, mint a mindenható Ige. Azokat a nemzeteket, amelyekben a sajtószabadság még nem valósult meg, koldusoknak nevezi. E fogalmon (sajtószabadság) nem csak az újságban megjelent cikkek cenzúramentességét értette, hanem a szólásszabadságot és minden nyomtatásban megjelent szöveg kiadását és terjesztését is. Így bátran elmondhatta Petőfi, mint ahogy ezt később le is írta A nemzetgyűléshez című verésben: „Egy ember szól, de milliók nevében!” Az az út, amelynek kapuját nem a sajtószabadság kivívása nyit meg, az csak pusztulásba vezethet a költő szerint. „...szemünk bekötve, fogva szellemünk, az égbe szállnánk, s nem röphetünk.” Ezzel kifejezi, hogy a szellemi rabság sokkal elviselhetetlenebb, mint a testi. Ott, ahol nem terjednek a haladó gondolatok, és megakadályozzák az

¹⁹ Az 1997-ben, a Petőfi nevét viselő középiskolák találkozója esszépályázatára benyújtott verselemzés, mellyel Végvári Eszter első helyezést ért el.

építő bírálatot, ott csak visszafejlődés lehetséges. A tespedés, a szellemi visszamaradottság a népet megakadályozza abban, hogy megvédje saját hazáját, és tenni tudjon érte. Súlyosan elítéli azt a képmutatást, amely az országgyűlés képviselőinek szónoklataiban jelenik meg. Ennek a legsúlyosabb veszélye az, hogy ezért a többi ország is elítéli minket. Éppen ezért írja a Magyar vagyok című versében: „Magyar vagyok s arcom szégyenben ég!” A vers megírásában nem rosszindulat vezet, hanem a nemzet sorsa feletti aggodalom szól belőle.

Az egész költeményen észrevehető az egyszerűség. Nem használ bonyolult szerkezeteket. Erre valószínűleg azért volt szükség, hogy mindenki számára érthető legyen a vers. Sajnos, ő arról már nem tehetett, hogy éppen a sajtószabadság hiánya miatt nem juthatott el a vers a „címezettekhez”. Abban az időben ugyanis legfeljebb csak kéziratos másolatokból ismerhették meg e költeményeket, nyomtatásban semmiképpen sem.

A versszakokra nem tagolt, mindössze 58 sorba sűrített költemény több gondolati egységre osztható. Az első huszonhét sor előkészíti a költő követelését. A sajtószabadság szó szinte bombaként robban a második „szakasz” elején, ráadásul ezt meg is ismétli. Ugyanezt teszi azokkal a szavakkal, amelyek véleménye szerint a leglényegesebbek: azon nemzetek, a szellem rab, szemünk bekötve. A csúcspont (szolgák vagyunk, rabszolgánál szolgábbak) is ismétlődik. Az előbb említett egyszerűséget a költemény verselésével, rímképletével is hangsúlyozza. Magyaros, 4 ütemű 11-es a verselése, a rím pedig párosrím. Szótagszámánál megemlíthető a 11-11, 10-10-es, következetesen felépített sorszerkezet.

Az egyszerűség alátámasztása végett nem használ bonyolult költői képeket. Elvértve azonban találhatunk benne egy-két hasonlatot: a templomépítők és a képviselők közötti párhuzam, a sajtószabadság és az isteni tett, de hasonlíttja az ország pusztulását egy szakadékhoz, a rab szellemet hitvány kutyához.

Az, hogy Petőfi ilyen fontosnak tartotta a sajtószabadságot, nem volt véletlen. A világsíki fegyverletétel után ugyanis az osztrák kormány első intézkedése éppen az volt, hogy azonnal visszavonja a forradalom alatt hozott engedményeket. A vers aktualitását ma sem veszítette el. A kezdő sorok ugyanúgy illenek a mai honatyákra. Ahogy a közmondás is mondja: sok beszédnek sok az alja. Kézszelfogható eredmények és szigorú intézkedések kellenének. Igaz, a sajtószabadság mára már megvalósult, de még mindig nem teljes egészében. A versek, könyvek kiadhatók, az újságok is írhatnak bíráló kritikákat bármiről. De a következményektől még ma is lehet tartani. Hiába írhat meg az ember szabadon egy cikket valakiről, ha utána pert indíthatnak ellene rágalmozás vagy személyiség jogok megsértése miatt. Ez is mutatja, hogy a legnagyobb jelentősége ma már nem a verseknek, hanem inkább az újságcikkeknek, bíráló könyveknek van. Sajnos, a jelenkor költői igen háttérbe szorulnak. Ezen próbálnak segíteni azok a kiadványok, amelyek a fiatal, ismeretlen költők verseit is közlik. A szabadságharc előtt természetesen minden kormányellenes kiadvány, szórólap terjesztését tiltották. Petőfi mégis részt vett a tizenkét pont megfogalmazásában, és a Nemzeti dal kinyomtatásában is. Nem hiába írta Babits Mihály: „Petőfi forradalmisága nem dacos hátatfordítás a valóságnak. Ellenkezőleg, csupa praktikus tettvágy, s maga a valóság, amelynek áldozata lett.”

Iskolaújság

Iskolánk diáklapjai a korábbi években a Kis Ludas, a Tíz perc szünet, a Firka és a Diáktoll voltak. A legutóbbit, a Deáktollat Nemes Zoltán Márió egyedül szerkesztette. Az újsággal kapcsolatban egyetlen problémaként azt szokták emlegetni, hogy nagyon ritkán jelent meg. Ezt a lapot próbálta felváltani a Mi a Manó című lap, amit én indítottam. Sajnos fél év alatt csak két szám született, tehát ez sem tett le az asztalra sok újat.

2001 szeptemberében alakultunk meg, mint LapTop, a korábbi lap maradványaiból. A 2001-es szerkesztőgárdát, mind a mai napig visszasírjuk. Olyan szorgalmas és megbízható diákok dolgoztak benne, mint Baki Balázs (sport), Horváth Tünde, Kocsis Judit (riportok), Szepesvári Gergely (érdekességek), Üveges Bálint (zene), és természetesen a nem mindig szorgalmas, vagy pontos, de kiváló humorista-páros: Gyeginszky Andor és Heller Dávid.

A 2002–2003-as évadot, sajnos, már néhányan nem tudták vállalni. Szerencsére, azért még akkor is akadtak új, dolgozó tagok, mint Csákvári Judit (hírek, interjúk), Frum Zsuzsanna, Heilig Dalma (interjúk), Kun Balázs (diákszínjátékos hírek), Lay Balázs (humor), Molnár Márton (zene), Nagy Gergő (karikatúrák) és Steinmacher Dávid (elektronika).

A 2003–2004-es évben ismét voltak tagcserék. Új tagok Horváth Gábor, Horváth István és Németh Attila (sport) lettek. Sajnos, mára karikaturistánk elbalogott, és a humoristánk is kilépett, de azért megpróbálunk talpon maradni. Továbbra is állandó „tagunk”, Kalmár István (szövegszerkesztő) és Kissné Papdi Annamária tanárnő, akinek rengeteget köszönhetünk.

Jelenleg az újság szerkesztősége hetente tart egy másfél órás gyűlést. Ezeken dől el, hogy mi kerüljön a következő számba, itt vitatjuk meg, hogy mi a véleményünk az egyes írásokról. Ilyenkor zajlik az „újságíróélet”.

Maga a lap elég heterogén. Mindig vannak benne beszámolók az iskolai hírekről, várható eseményekről. A kéthavi megjelenés miatt néha nem vagyunk a legfrissebbek, de ez a lap részben a majdani nyugdíjas emlékezésért is készül. A ládánkba lapzártá előtt eljuttatott írásokat is közre szoktuk adni, erre szolgál az Így írunk mi c. rovat, melyben iskolánk bármely tanulója megszólalhat. Minden számban szerepelnek interjúk, témájuk változatos. Jelent már meg beszélgetés popsztárokkal is, de én mégis a tanárainkkal és diákjainkkal készítettetekre vagyok a legbüszkébb. Minden évben esélyt adunk a ballagó diákoknak, hogy bemutatkozzanak, és valamilyen saját életbölcselettel gazdagítsák iskolánkat. Nagy sikert szokott aratni még a Hangpróba című rovat is, melyben a legfrissebb rockalbumok megjelenéséről olvashatjuk a legfontosabb tudnivalókat. Állandó rovatunk még a LapShop is, melyben technikai újdonságokról írunk. Minden számban van egy Humor rovat, ami hol így, hol úgy sikerül, de azért nincs rá olyan sok panasz. Minden szám a Sport rovattal zárul, ebben természetesen sporteseményekről, és eredményekről írunk.

Az évek során, már 20 számmal jelentünk meg, ezalatt az arculatunk rengeteget változott. Célunk azonban ugyanaz maradt: a petőfis diákokat egy információkban gazdag, könnyed, humoros diákújsággal ellátni.

„Non scholae, sed vitae discimus.”

Latin mondás

EMLÉKEZÉSEK

Az ötvenéves jubileum programja

1998-ban az 50. tanévét ünnepelte iskolánk. Jubileumi napokat tartotunk december 8-tól 11-ig. Az ünnepi hetet az iskola aulájában dr. Áldozó Tamás alpolgármester nyitotta meg. Ugyancsak az aulában került sor az iskolánk egykori növendékeinek alkotásaiból rendezett kiállítások megnyitójára, valamint az iskolatörténeti kiállítás ismertetésére. Az előbbit Borbély Lajos művelődési osztályvezető, az utóbbit Somfai János vegyész-mérnök tartotta.

Kiállítások:

Ikonok	Györffy Anikó ikonfestő alkotásaiból
Festmények	Heitler András és Szücs Zoltán néhány képe
Kerámiák	Hoffer Ildikó 14 db műremeke
Népi iparművészet	Bakó Ildikó keze munkái
Iskolatörténeti ²⁰	Somfai János rendezésében

A jubileumi napok keretében került sor volt petőfis diákok előadásaira, melyek részben ismeretterjesztő jellegűek voltak – videóval, diaképekkel, kísérlettel, zenei anyaggal színesítve –, részben pedig az előadók munkájukról, diákkori élményeikről szóltak diákoknak, tanároknak, egykori tanároknak, vendégeknek egyaránt.

Előadások:

Dr. Alexay Zoltán tanár, fotóművész – diaképes előadás a Szigetközről
Dr. Áldozó Tamás jogász, alpolgármester – az önkormányzatok
Dr. Bakos-Tóth Márta orvos-pszichológus helyett Rajczi Pál kanonok, lelki gondozó
– súlyos daganatos beteg gyerekek és hozzátartozóik problémái
Dr. Balogh Zsolt jogász – az információs társadalom
Börzseiné Győry Éva vegyész-mérnök – környezetvédelem
Halász Béla könyvtárigazgató – régi élmények, könyvtári rekonstrukció
Hoppál Péter karnagy-énektanár, egyházzene-kutató – régi századok magyar zenéje
Erőss Ágota író, újságíró – emlékeim c. előadása betegség miatt elmaradt.
Horváth Csaba villamosmérnök – az informatika szerepe az ezredfordulón
Horváth Jenőné gazdasági főigazgató – régi élmények, pályaválasztás
Jánosiné Bíró Ágnes hőfizikus – az atomerőművek élettartama, öregedésük
Dr. Keskeny Ernő kutató vegyész-mérnök (USA) – kutatások
Dr. Keskeny Ildikó ügyvéd – a jogászi szakma, az ügyvédi munka, a privatizáció

²⁰ A mellékletben megtalálható az iskolatörténeti kiállítás kalauza és néhány diagramja.

Dr. Kiss Béla tanár, ny. igazgató – Izrael bemutatása (video) turisztikai, művelődés-történeti szempontból. A zsidóságról történelmi és vallástörténeti vonatkozásokban

Dr. Kiss Ibolya biológus – a génműködés vizsgálata, transzgenikus egérkísérletek lényege

Dr. Lázár Gyula Levente orvos, egyetemi tanár – a látórendszer szerkezetének kutatása c. előadás hóakadály miatt elmaradt

Dr. Mógor Ilona pszichológus – a gyermekpszichiátria

Dr. Nemes Zoltán jogász, városi főkapitány – erőszak a bűnözésben

Dr. Papp Gabriella belgyógyász szakorvos – emlékek, indíttatás

Pelényi Margit építésmérnök – munkája, az általa tervezett épületek

Dr. Pozsgai Éva közgazdász – aktuális pénzügyi kérdések

Dr. Soós Gyöngyvér kutató gyógyszerész – „Jót, s jól...” iskolában, családban, munkában

Szauer Ágoston tanár, költő – a költészet szerepe

Dr. Szijj Jolán levéltárigazgató – emlékei, munkája.

Az előadások mellett városi vers- és prózamondó versenyt, valamint városi számítástechnika alkalmazói versenyt is szerveztünk.

A jubileumi rendezvények sorozata a Jókai Mór Művelődési Központ színháztermében megtartott Gálával fejeződött be, melyen dr. Kontrát Károly államtitkár és Varga Géza igazgató mondott köszöntőt, a műsorban pedig az iskola régi és akkori diákjai szerepeltek verssel, énekkel, tánccal, hangszerszólókkal. A régi növendékek közül felléptek: Fodor Eszter, Gyenesse Ágnes, Győrffy Anikó, Kissné Varga Beáta, Kovács Arnold, Kovács Gyöngyi, László Katalin, Lovass Tibor, Őriné Kamarásy Henriett, Rostáné Nagy Rózsa és Szalainé Rédei Margitta.

Néhány kép a kiállításokról

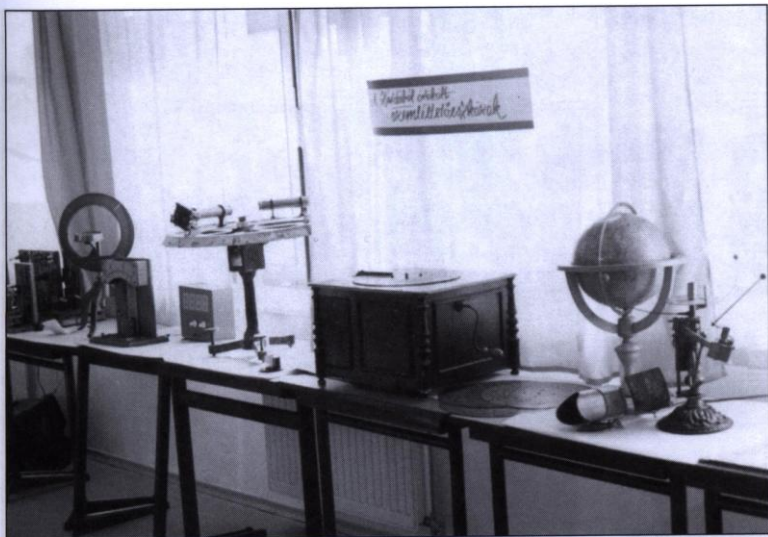

Iskolatörténeti kiállítás - emlékek a Zárdából

Iskolatörténeti kiállítás - albumok, krónikák, serlegek

³⁸ A mellékletben megtalálható az iskolatörténeti kiállítás katalóga és néhány diagramja.

Iskolatörténeti kiállítás - régi szemléltetőeszközök

Egészségügyi emlékek, egyenruhás bábuk

Heitler András festményei

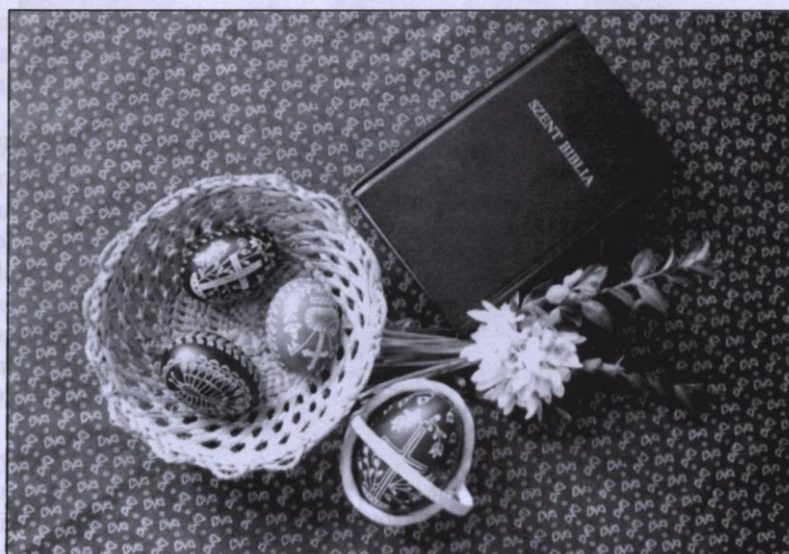
Szücs Zoltán akvarelljei

Iskolatörténeti kiállítás - albumok, krónikák, soríetek

Hoffer Ildikó (1980)

Hoffer Ildikó kerámiai

Bakó Ildikó festett húsvéti tojásai

Győrffy Anikó ikonja, melyet iskolánknak ajándékozott

Volt diákok emlékező levelei²¹

A biológiaszakkörtől az egyetemi katedráig

1952 szeptemberében lettem a pápai Petőfi Sándor gimnázium tanulója. Az első évben a görög-római történelem volt a kedvenc tárgyam, amit Harsányi Piroska tanárnő adott elő élvezetes formában, és a földrajz Gergely Ferenc elegáns magyarázataival. A második évben ismerkedtünk meg Bogárnár József tanár úrral, aki a biológiát, ami abban az évben az állattant jelentette, nagy hozzáértéssel tudta megszerettetni a diákokkal. A 3. és 4. évben Tökés Jánosné volt a biológiatanárunk. Az ő órái nyomán kezdtem érdeklődni az idegrendszer iránt. Hálásan emlékezem még Rácz István tanár úrra, aki a latin nyelv rejtelseibe próbált bevezetni bennünket. A megtanultakat nagyon jól tudtam használni orvosi tanulmányaim alatt. Szerencsére jó osztályba kerültem, jó tanárok keze alá, akik szinte baráti kapcsolatban voltak a tanítványaikkal. Jó fizikai állapotunkról Illés József gondoskodott, aki kitűnő edző volt. Nem véletlenül nyertük meg negyedikes korunkban a megyei kosárlabda bajnokságot, és lettünk megyei másodikok mezei futásból. Mindkét csapatnak tagja voltam.

Tanulmányaimat a Pécsi Orvostudományi Egyetemen folytattam 1956-ban. Szentágothai János anatómiai előadásai mindenkire nagy hatással voltak, különösen az idegrendszeri előadások, amelyeken a saját legfrissebb kutatási eredményeit is ismertette. Már a pápai biológiai szakkörben megfogalmazódott bennem, hogy kutató szeretnék lenni. Szentágothai előadásai alatt ez határozott céllá érlelődött. A jeles anatómiaszigorlat után csatlakoztam az Anatómiai Intézet diákköréhez, ahol Szentágothai mellett dolgozhattam négy évig. Réthelyi Miklóssal, aki a Semmelweis Egyetem Anatómiai Intézetének tanszékvezető professzora, kétszer nyertünk első díjat az Országos Tudományos Diákköri Konferencián.

Az egyetem befejezése után a pécsi Anatómiai Intézetben kaptam gyakornoki állást. Szentágothai Budapestre távozása után Flerkó professzor, az intézet új igazgatója, az endokrinológiai kutatásokba kívánt bevonni. Rövid idő alatt berendeztünk egy hisztokémiai laboratóriumot és lelkesen vizsgáltuk a patkányok méhének enzimjeit. Háromévi kemény munka után, aminek az eredménye csak egy soványka közlemény lett, feladtam ezt a kutatási irányt és csatlakoztam Székely György (jelenleg az MTA rendes tagja) munkacsoportjához. Székely akkor jött meg amerikai tanulmányútjáról, ahonnan

²¹ Az emlékezők érettségijének sorrendjében.

jó témát hozott haza, a béka látórendszerének kutatását. A téma érdekes volt, az anatómiai eredményeket várták a látórendszer működésével foglalkozók. A heti 12 óra oktatás és nyelvtanulás mellett, csak napi 10–12 órai munkával lehetett eredményt elérni. Az első angol nyelvű dolgozat, amit Székely Györggyel írunk, 1967-ben jelent meg. Ezt követte évenként egy-egy közlemény, amelyekben leírtuk a béka látórendszerének idegpályáit, a retinából a látóközpontokba érkező idegrostok topográfiai szerveződését és a látóközpontok idegsejttypusait. Az első négy közleményemet a mai napig 403-an idézték támogatólag vagy mint forrásmunkát. (Az MTA doktora címre pályázó idegrendszeri kutatónak 200 idézetet kell bemutatnia a teljes életművére.)

Eredményeinket egy londoni kutatóintézetben (National Institute for Medical Research) jól ismerték. 1972-ben egy éves Wellcome Trust ösztöndíjat kaptam ebben az intézetben, ahol R. M. Gaze-val dolgozhattam, aki az idegi kapcsolatok kialakulásának törvényszerűségeit vizsgálta a béka látórendszerén. Ezekhez a kutatásokhoz tudtam hozzájárulni morfológiai módszerekkel, megerősítve Gaze elméletét a látóközpont fejlődése alatt átrendeződő idegi kapcsolatokról. Angliai tanulmányutam alatt egy amerikai kolléga előadó körutat szervezett számomra. Öt előadást tartottam neves amerikai intézetekben és majdnem mindenkiel megismerkedtem, aki a békák látórendszerével foglalkozott.

1976-ben szereztem meg a biológiai tudományok kandidátusa fokozatot és nagy örömmre szolgált, hogy volt biológiatanárnőm, Tőkés Jánosné is részt vett az értekezés vitáján. A továbbiakban folytattam a látórendszeri kutatásokat. Morfológiai módszereink a kobaltjelölési technikával gazdagodtak. Ennek az a lényege, hogy az idegrostokba bejuttatott kobalt eljut az idegsejtekbe, ahol szulfid formájában kicsapható. A fekete csapadék kirajzolja az idegsejtet nyúlványaival együtt. A módszerrel nyert eredményeinket az akkor élvonalbeli folyóiratnak számító, az USA-ban megjelenő, *Journal of Comparative Neurology* közölte 1983-ban. Ezzel régi vágyam teljesült, mert nem volt könnyű bekerülni a folyóirat szerzői közé. Ekkor már évek óta velem is dolgoztak tudományos diákkörösök, és sokat segítettek a kutatási témák kidolgozásában. Ebben az időszakban egy látórendszeri reflexet, az optokinetikus nystagmust is tanulmányoztuk békákban. Ha egy állat körül csikokkal ellátott hengert forgatunk, az állat egy ideig lassan követi a fejével vagy a szemével a csikok mozgását, majd a fej hirtelen visszatér az alap helyzetbe. A reflex a horizontális és a függőleges síkban is kiváltható. Elsőként sikerült meghatároznunk azokat az agyterületeket, amelyek szükségesek a reflex kiváltásához.

1983 és 1991 között több alkalommal volt szerencsém Franciaországban dolgozni. A CNRS egyik Gif-sur-yvettei laboratóriumában két elektromos halfajban vizsgáltuk a látórendszert, szemmozgató agyidegmagvakat és

az ízéssel kapcsolatos agyrészeket. A kandidátusi fokozat megszerzése óta eltelt kutatási periódust az orvostudomány doktora fokozat megszerzésével zártam 1990-ben. 1993-ben lettem egyetemi tanár. A kilencvenes évek elejétől a mai napig a fő témám az agyban előforduló bioaktív anyagok (peptidek) agyi lokalizációjának vizsgálata. Eddig 67 tudományos dolgozat és 4 könyvfejezet szerzője voltam.

Leírásomban a nagyobb teret a kutatásnak szenteltem. Természetesen egy egyetemi intézet fő feladata az oktatás. Ennek minden szintjét megjártam, a gyakorlatvezetéstől az angol nyelvű nagyelőadásokig, a kollokviumi vizsgáztatástól a szigorlatoztatásig. A hallgatók rendszerint csak erről az oldalunkról ismernek bennünket. Felettes szerveink mindkét teljesítményt mérik, és néha jutalmaznak is. Elismeréseket én is kaptam, amelyek közül nagy megtiszteltetésnek éreztem a tudományos teljesítményt értékelő Akadémiai Díjat és a Szentágotthai Díjat. Az oktató munkámért megkaptam A Magyar Felsőoktatásért emléklapoktatást, a tudományos diákkörösökkel való foglalkozásért pedig Fáy András Díjat és mestertanár címet kaptam.

Az idő előrehaladtával az egyetemi és a tudományos közéletben is feladatokat kap az ember. Az egyetemen eltöltött 41 év alatt számos bizottság munkájában vettem részt. Jelenleg tagja vagyok az MTA Doktori Tanácsának, az MTA Neurobiológiai Bizottságának, elnöke vagyok a Magyar Anatómus Társaságnak, és egyetemünk orvosi karán a Habilitációs Tanácsnak. Az elmúlt 2 évben az egyetem tudományos rektorhelyettese voltam. Munkámban mindig a jó megoldások lehetőségét kerestem, és ennek a szemléletnek a kialakításában sokat köszönhetek pápai tanáraimnak.

*Dr. Lázár Gyula,
egyetemi tanár,
PTE, Általános Orvostudományi Kar
Anatómiai Intézet*

Az érettségi éve: 1956.

Iskolám Emlékkönyvébe

Hamarosan tíz esztendeje lesz annak, hogy a Petőfi gimnázium első Emlékkönyvét meghozta a postás, hiszen az én számomra is íródott/szerkesztődött. Elmondhatatlan, mekkora kincsesbányát jelent a „szórványban” élőnek egy ilyen kiadvány. Így a „magam örömére” szívesen írok a második kötetbe én is, nem beszélve arról, milyen megtisztelő számomra, hogy erre felkért a szerkesztő.

Az első Emlékkönyv szerkesztői állapították meg magukról, hogy szerkesztői munkájuk örömet okozott nekik. Talán ez az első tanulság, amit a Petőfiből magammal hoztam: a jó munka örömet, sőt önzetlen örömet okoz. Még olyan tevékenységek is, melyek sok idő- és munkaráfordítást igényelnek, és rövid távon egyáltalán nem kecsegtetnek anyagi haszonnal. Sőt: talán sohasem lesznek egyenesen pénzre válthatók. Mégis vállaltak ilyet sokan, nemzedékről nemzedékre, a mi iskolánkban is: például a latin osztályok a latin nyelv tanulását.

Igaz, hogy Rácz tanár úr társaságában és irányításával haladni előre a latinban, nyelvben, irodalomban, civilizációban, akkora élményt jelentett minden tanítvány számára, akkora életöröm- és humoradagokat halmozott fel bennünk, hogy bízást újra kezdenénk ma is, mi, akik negyvenöt éve érettségiztünk.

A nyolcvanas évek végén találkoztam munkám során²² az ismét napi-rendre került latin nyelv tanításának kérdésével az ENSZ/UNESCO kutatási programjaiban. A *Le Courrier de l'UNESCO* több tanulmányt is közölt, melyek a latin tanításának széleskörű visszaállítását javasolták a matematika túlzott szerepének és az elgépiesedésnek az ellensúlyozására. E tanulmányok szerint a tanulóifjúság logikus gondolkodásának fejlesztésére ugyanúgy megfelelnek a latin nyelvi tanulmányok, sőt általában a ragozó nyelvek, mint a matematika. Egy magyar gimnazista tehát, aki már anyanyelve adottságai-val logikusabb gondolkodásra nevelődik, ha latint és orosz, vagy latint és németet tanul, számíthat ugyanannyi értelmi fejlettségre, mint aki sok heti óraszámú matematikai képzést kap.

A finom humor és az életöröm mellett a tapintat, a diszkréció jellemezte a tanári kart és a diákok társadalmát is. Az ötvenes évek közepén a Petőfi gimnázium kizárólag „leánynevelde” volt, és mi ezt a szellemet úgyszólván hozományba kaptuk; a forradalomig egy idősebb tanári kar irányításával, osztályunkban még főleg férfitanárok tanítottak, szüleink nemzedéke.

²²A szerző, Czirók Viktória 1965 óta Algériában él és dolgozik. 10 évig vezető beosztásokat töltött be az Algériai Pedagógiai Intézet Tankönyvkiadó Vállalatánál.

Csak a forradalom után fiatalodott meg a tanári kar, osztályunkban szintén főleg férfitanárokkal.

A tanárnők kisebb létszáma nem jelentett kisebb minőséget. Még ebben az időben is a társadalom elitjét jelentették a gimnáziumi tanárnők, akik gondoskodtak róla, hogy a több száz, gondjaikra bízott leánytanuló is kellően fel legyen készítve erre a kicsit „régimódi elit” szerepre.

Elfogadott, természetes dolog volt az előírásos iskolai egyenruha viselete; megjelenésben, fellépésben, beszédmódban egy visszafogottabb, fegyelmezett stílus és udvarias hangnem. Egy osztályon belül, ha versengés volt is köztünk, nem emlékszem civakodásra, intrikákra, veszekedésre, pláne nem hangos szóváltásra, ízléstelenségre. A hely szelleme és az embereké, akik ezt a gyakorlatban megtestesítették, hibátlanul működött és egy életre szólt. Sehol sem láttam hozzá hasonlót, nagy-nagy szerencsének tartom, hogy részesültem belőle.

Tanárainról név szerint, egyenként kellene megemlékeznem, hogy részrehajló ne legyek, hiszen mindegyikük hozzájárult személyiségünk kibontakozásához, de erre talán nincs most alkalom. Így rangsorolás nélkül, számomra a legemlékezetesebbek: az 1955–1959-es latinos osztály osztályfőnöke, a magyar nyelv és irodalom tanára Gáti Samu volt. Szinte Mikszáth hősei közé illő jellegzetes figurája mindaddig emlékezetes marad a városban, amíg meglesznek régi tanítványai. Samu bácsi a lányai közé sorolt minket, az egész osztályt, és mint a szeme fényére, úgy vigyázott ránk, hogy megővön bennünket a külvilág durvaságától és otrombaságától. A forradalom után nehéz hetekben különösen figyelt ránk, hiszen mi voltunk a rebellis sztrájkolók, hazafias felbuzdulásban jeleskedők, és ’57 tavaszán a MUK²³ mozgalom fenyegető közeledésével, mindenki felelőssége teljes tudatában vigyázott diákjaira. Hogy végülis megúsztuk incidensek nélkül, az talán az ő csillapító, higgadt irányításának is tulajdonítható.

Gáti Samu minden konzervatív beállítottsága ellenére nagyon is a modern életet képviselte, előre látta a rohamléptekben közeledő merkantilis világot, ahol majd angol nyelvtudással, gyors- és gépírással, sportos, egészséges életformával lehet érvényesülni. Kirándulásra, biciklitúrákra hívott bennünket a Somlóra meg a környékbeli kiránduló helyekre, hogy egészségesek legyünk és strapabírók, mert az élet ezt fogja megkövetelni tőlünk. Amatőr fényképész hobbijának gyakran hódolt, és fényképezte az osztályunkat minden adandó alkalommal, faültetésen, május elseji felvonuláson, balagáson.

Emlékszem, mennyire ügyelt a szép magyar beszédünkre, gyomlálta az idegenes hanglejtést, értékelte a vidék jellegzetes tájnyelvét. Számon kérte olvasottságunkat, stilisztikai játékokra készített fel. Mindez a tananyag

²³ Márciusban újra kezdjük (a forradalmat).

részét képezte minden bizonnyal, óráin azonban külön jelentőséget kapott az alkotókészségek fejlesztése.

Külön tisztelettel kell megemlékezni egy tanárházaspárról, akik velünk kezdték a tanári pályát. Érettségiig velünk is maradt a történelem tanára: Tallai Ferenc. Tallai Ferencné feledhetetlen igényességgel helyettesítette katonai szolgálatot teljesítő férjét az elsőben, hogy utána jó színvonalú osztályt adjon át férjének. Fiatalságuk, lelkesedésük közel állt hozzánk, hozzám különösen, mert ez a tudomány holtversenyben állt számomra a magyar irodalommal, és sokáig nem tudtam eldönteni, melyikből lehet életre szóló elkötelezettséget vállalni. Ha nem is lett a történelemből megélhetés, lett belőle máig tartó, második természetemmé vált érdeklődés, tájékozottság. Ma sem értem, hogyan engedhettek ki érettségizőket az „életbe” anélkül, hogy a világban való eligazodás nélkülözhetetlen eszközét, a történelem ismeretét, érettségi szinten megkövetelték volna!

1956 telén, gyengén fűtött tantermeinkben a kályhák körül csoportosulva teltek a hetek. Osztálytársaink egy része, a vidékről bejárók és a bentlakók hiányoztak mindaddig, míg a helyzet nem konszolidálódott, és szüleik ismét be nem merték hozni őket az iskolába. Egyes tárgyakból „ismételtünk”, különösebb kötelezettségek nélkül. Orosz nyelvből, aminek a tanítását hivatalosan is felfüggesztették egy időre, nem volt ismétlés, így tanárunk másképpen próbálta hasznosítani az időt.

Major Ilona, ki más, mint ő, a magyar irodalom verstermésének gyöngyszemeit olvasta, olvastatta fel velünk. Juhász Gyula sorai akkor még nem sokat jelentettek, annyira fiatalok voltunk: „Minden tavaszból őrizz meg magadnak egy szál virágot, egy sor éneket...” Néha látom régi tanárnőmet a városban, és szeretném emlékeztetni erre a jó tanácsára: soha tanári intelmet meg nem fogadtak annyira, mint én az övét.

Tapasztalataim szerint, a világ különböző tájairól származó tanult emberek között a legkönnyebben felfedezhető közös nevező a középiskola. Ennek tananyaga a középosztályok műveltségének meghatározója, sokkal inkább, mint a szakterületekre megosztó egyetemi képzés. Tanárai vállán nyugszik az emberiség tudásának nagy része! A pápaiak tisztában vannak gazdagságukkal, és remélhetőleg a jövőben is fenn tudják tartani iskoláikat, éppolyan magas színvonalon, ahogy örökölték.

Czirók Viktória

pedagógia–magyar nyelv és irodalom szakos tanár, író, költő, műfordító

Pedagógiai Intézet Tankönyvkiadó Vállalata, Algéria

Az érettségi éve: 1959.

A kezdet

1958. április 22-én a pápai Alsóvárosi temetőben megszeppenten vett körül egy sírt negyven kislány. A Petőfi gimnázium egyenruháját viselték, fejükön a felejtethetetlen diáksapkával. (Ó, hogy tiltakoztunk ellene, mert így nem látszott a frizuránk...)

Major Ilona tanárnő irányításával jöttek, és nagyon szépen énekelték az „Erdő szélén estvéledtem”-et. Ilonka néni finom szopránja vezette a még tanulatlan leányhangokat.

Hűvös szél fűjt, az eső is meg-megmutatta magát.

Az egyik kislány én voltam. Édesanyámat temették.

Nem fogtam fel, hogy végérvényes, visszavonhatatlan veszteség ért, amely egész további életemet meghatározza.

„...Én nem tudtam, hogy ifjú asszony” volt, akit elnyert a sírgödör. József Attila „Kései sirató”-ban megvallott haragját éreztem, és azt, hogy cserbenhagyott a legfontosabb éltető, mindenért felelős *anya*.

Apám hirtelen idős ember lett. Ekkor kezdtem érzékelni, hogy – nyolc évvel a tragédia előtt – minket *tényleg* kitelepítettek. Számomra szinte takaríthatatlan volt a földes szoba, amit Anyuka olyan otthonossá varázsolt. Ruháim rendben tartása szörnyű gond lett.

És idegen, hideg a világ. Eljártam persze a gimnáziumba, többnyire a levegőbe bámulva ültem az órákon, vidám, jólöltözött osztálytársaim között.

Nem emlékszem, hogyan is éltünk Apámmal Bakonyszücsön, hontalanul, gyökértelenül, „sorstalanul”.

Hónapok múltak így.

A következő tanévben reszketve féltem a Karácsonytól.

Eljött a téli szünet előtti utolsó osztályfőnöki óra.

Ilona néni hajnalban karácsonyi díszbe öltöztette az osztálytermet, így a tanárihoz való közelség miatti kárörömet, a többi osztály tanulóiban az irigység váltotta fel. Olyat nem látott diák (még a Petőfiben sem), hogy az „ofő” saját maga által sült pogácsát, süteményt cipel, apró ajándékokat osztogat, szól a „Csendes éj”, meg egyéb, addig nem hallott karácsonyi zene. Kívülről ezt látták.

Bent pedig Ilonka néni kicsit könnyes tekintettel megszólalt: „Édes lányaim...” Azután Tóth Mártát – azaz engem – így szólított: „Édes kislányom”, majd: „Mondj nekünk verseket, tudom, hogy te olvasol a legtöbbet, különösen verset...” Megtört bennem a jég. Hónapok óta tartó fájdalmas közönyömet lelkes izgalom váltotta fel. Egymás után mondtam a karácsonyhoz illő verseket.

Tudjuk: a kamaszok tudnak fennköltnek és kegyetlennek lenni. A sajnálkozó, vagy inkább gyakran „lesajnáló” tekinteteket egy kis féltékenység

váltotta fel, ahogy a többiek néztek rám. Csodálkozva. „Jé, hát ez a Tóth amellett, hogy árva, meg szegény, meg gyűrött a ruhája, meg nem tanul..., ilyen művelt? És ezt Ilonka néni tudta?”

Hirtelen „sztár” lettem. Ilonka néni méltatásában: kicsit „művész”. Valaki, akivel számolni kell.

A téli szünetben félénk kis verseket írtam Anyámról. (Jó irányt vett a gyász.) Apuval együtt már nem olyan szomorúan főzőcskéztünk, hiszen Edesapám számára is vigaszt jelentett, hogy örülni is látott.

Ilonka néni egy jól kiválasztott pillanatban, kreatív, szerepelni tudó, és akaró, önmagát megmutatni vágyó, *fontos* tanulóvá avatott. Hosszú távra, hiszen még ma is nyomot akarok hagyni magam mögött a világban.

Már nem versekkel, vagy nem csak azokkal, hanem harminc éve gyakorolt orvopszichológusi munkával – a rosszindulatú daganatos betegek lelki, és ezen keresztül testi felépüléséért.

Ilonka néni mindig „kislányom”-nak szólított.

Persze az „édes kislányom” attól is függött, hogyan boldogultam a matematikával, és Tinka nénivel. De ez már egy másik emlék lenne...

Aki vagyok, aki lettem, a Petőfi gimnáziumban, Ilonka néni által lett meghatározva. Ilonka néni pedig természetesen egy adott iskolában válhatott sorsokat hosszú távra meghatározó nevelővé. Mert mindenki szerette.

Halálomig őrá szeretnék hasonlítani.

*Dr. Bakos-Tóth Márta
orvopszichológus
a Semmelweis Egyetem (Budapest) egykori vezetőpszichológusa
a Daganatos Betegek Rehabilitációs Leleki Otthona alapítója és vezetője*

Az érettségi éve: 1961.

A (Bakony)értől a ...Dunáig. A pápai Petőfi Sándor Gimnázium évkönyvébe

A gyermek, az ifjú életének alakításában nagyon fontos szerepe van az iskolának. Az iskolában a gyermek előtt olyan világ tárul ki, amelyről otthon nem is hallott. A kapott tudásanyag mellett a tanító, a tanár személyisége döntő: emberformáló hatása óriási lehet. A szerencsén? a véletlenen? múlik, kit kivel „hoz össze” jósorsa.

Immár több évtized távlatából mondhatom: nekem szerencsém volt. Mind az általános iskolában, mind a középiskolában olyan pedagógusok voltak a tanítóim, tanárain, akikre évtizedek távlatából is őszinte tisztelettel, köszönettel és szeretettel gondolok.

Galánfi Erzsike nénire, Medgyasszay Ilonka nénire, Major Ilonka nénire, Pados Gizi nénire, Rácz Pista bácsira – és a sor nem teljes – mindig tisztelettel és szeretettel gondolok. Pályaválasztásomra pedig Galánfi Erzsike néni mellett Tallai tanár úr volt döntő hatással. Magyar-történelem szakos tanári pályára készültem, végül az egyetemi évek alatt a történelem tantárgy iránti erőteljes vonzalmam miatt levéltárszakos hallgató lettem. Az egyetemi évek csodálatosak voltak, faltuk a könyveket, az új ismereteket, addig még csak nem is hallott tudományágakkal ismerkedtünk. Paleográfia, szfragisztika, kronológia, diplomatika – és még sok más izgalmas és érdekes területe a levéltártudománynak. És mindez együtt egy kis létszámú közösségben a „levéltári kabinetben” – ahol az egész napi tanulás után pihentetőül a szintén új „tantárgyak”: tarokk, bridzs, gyengébbeknek makaó került sorra.

Az államvizsga idejére már tudtam a jó hírt is: a Hadtörténelmi Levéltár parancsnoka megkereste az egyetem tanulmányi osztályát, két új levéltárrost kérvén az üresen álló státuszokra. 1966-ban levéltárszakon ketten végeztünk, ketten mentünk a bemutatkozó találkozóra, és 1966. szeptember 1-jétől mindketten a katonai levéltár segédlevéltárosai lettünk.

A Hadtörténelmi Levéltár az ország legrégebbi és legnagyobb szaklevéltára, amelynek feladata a magyar katonai múlt, a magyar hadtörténelem írásos emlékeinek a gyűjtése, őrzése, feldolgozása és megismertetése. A mintegy 7 ezer iratfolyóméternyi anyagban a mindenkori honvédelmi minisztérium és a hadsereg vezető szervei, alakulatai mellett megtalálhatók a katonai tanintézetek, egészségügyi és igazságügyi szervek irategyüttese. 1918 novemberében, Magyarország függetlenné válása után alakult a levéltár, amelynek immár 85 éves története során – nem kis büszkeséggel mondom, és kérem, bocsássák meg nekem ezt a szerénységet – én lehettem az első polgári beosztású és női igazgatója.

A Hadtörténelmi Levéltár 1997-ben – felújítva az 1924-ben indult kiadványok sorát – elindította új sorozatát, a Hadtörténelmi Levéltári Kiad-

ványok sorozatát, amelyben elsősorban a gyűjteményeiből összeállított forráskiadványokat és a levéltári segédleteket jelentet meg.

A kiadványsorozat első kötete 1997 decemberében jelent meg „Ad acta” címmel, amelyet az elmúlt öt évben 27 kötet követett, és a sorozat – ezt, mint sorozatszerkesztő örömmel mondom – ismert és elismert lett mind szakmai, mind tágabb körben, a történelem – hadtörténelem iránt érdeklődők körében.

A Hadtörténelmi Levéltár a sorozat elindításakor átvette az elődök jelmondatát is: *Sine praeteritis futura nulla* – azaz: *Múlt nélkül nincs jövő*.

Visszakanyarodva az „igazgatótól” a magánemberig: abban a szerencsében volt részem, hogy iskolám 50. születésnapja alkalmából meghívott az új épülete falai közé. Nagyon örültem ennek a hívásnak, és boldogan jöttem, mert bár az épület új, érezhettem, hogy a szellem a régi: az értékek, az igaz, maradandó értékek közvetítése a jóra, szépre fogékony ifjúság felé. És bár az évtizedekkel ezelőtti elhatározásomtól némileg eltértem – nem lettem katedrán álló pedagógus –, egész pályám, életem erről szól: az értékek megmutatása, azok tanításainak alkalmazása napjainkban, mindennapi életünkben.

Idestova pályám vége felé elégedetten állapíthatom meg: az élet ajándéka volt, hogy egész pályafutásom alatt azzal foglalkozhattam, amihez gimnáziumi éveim alatt Tallai tanár úr adta az indíttatást: a történelemmel, a történelmi forrásokkal. És saját hitvallásomként is leírhatom azt a mondatot, amelyet a Hadtörténelmi Levéltári Kiadványok sorozatának elindításakor annak mottójául választottam:

MÚLT NÉLKÜL NINCS JÖVŐ!

(Életem eddigi 60 évének van egy más vetülete is, és a fenti „számadás” e nélkül nem teljes: életem legfontosabb „részei” gyermekeim, Noémi és Zoltán, akik talán tovább visznek valamit a pápai szellemből is.)

*Dr. Szijj Jolán
főtanácsos
a Hadtörténelmi Levéltár igazgatója*

Az érettségi éve: 1961.

**„És akinek szép lelkében az ének,
az hallja mások énekét is szépnek.”**

Babits Mihály: A második ének

Major Ilona tanárnőnek valójában az arisztotelészi Lúkeion peripatosz szellemében voltam tanítványa. Ilonka néni liceumi sétacsarnoka a diákkönyvtár volt, peripatetikus oktatásnak módszere pedig a könyvtári munka, a könyvekhez kapcsolódó beszélgetés. Ezért nehéz nekem most róla írnom, hiszen grammatikai értelemben lehet ugyan Ilonka néni az alany, de az állítmány az én visszaemlékezésem fókuszán keresztülment szubjektív állítás. Szubjektivitásomat csökkentheti, hogy Ilonka néni egykori, tényleges tanítványai közül többen, akikkel személyesen soha nem találkoztam, közös ismerősök állítása szerint ugyanazzal a ragaszkodással idézik meg tanári alakját, ahogy én most, az ő megerősítő támogatásukat érezve, megkísérlem.

Tanítványaiként mindig elővehetjük azt a szellemi-lelki „hamuban sült pogácsát”, amit ő tett bele a ballagási tarisznyánkba. Akik ezt megőrizték, tanúsítják, se nem fogy, se nem romlik.

Ilonka néni a konkrét tananyagi feladatokból kiindulva olvasmányajánlásaival úgy irányított, hogy az emberi élet lényeges problémáinak különböző irodalmi ábrázolásaiból az olvasottakat saját tapasztalatként megélve, a magam számára érvényes következtetéseket vonhassak le. Az elolvasott vers, próza, vagy művészetelméleti írások különböző élethelyzeteket, azoknak különböző megoldásait, elemzéseit tárták eléem, akár Babits Kártyavarában, az akkor „berobbanó” Szabó Magda kisregényeiben, vagy A.Tolsztoj Golgotájában. Ez utóbbit, természetesen több mással együtt az ő biztatása nélkül nem biztos, hogy kézbe vettem volna. Ő ismertetett meg a barokk kort, stílust, ízlést bemutató kis tanulmány- és szemelvénykötettel, ami az 1960-as évek elején az akkori könyvkiadáspolitiká különlegessége volt. A legmaradandóbb diákkori élményt tőle Ady és Babits költészetének megértéséhez kaptam. A Nyugat első nemzedékéből Ilonka néni diákkorának Babits jelentette azt a kristályosító pontot, amit nekünk az idős Illyés Gyula. Beszégetéseinken az én ifjonti magabiztos verselemzéseimet megértően, véleményként fogadta el, vagy korrigálta. Számomra ez egy jó irányú gondolkodásmód megerősítését is jelentette, mivel a magyartanárom ízlésével nem egyeztek az én irodalmi meglátásaim. Egyben azonban vele is azonos volt a nézetünk. Kosztolányi elbűvölő nyelvi leleménnyel foglalta versbe az Ilona nevet. Hálás lelkesültségem máig Ilonka néninek dedikálja a verset.

A diákkönyvtárból Ilonka néni egy figyelmeztetését is magammal hoztam a ballagásomra tőle kapott könyvben: „Szeresd mindig a szépet és a jót!” Hálás vagyok ezért a tanári felszólításért. Megóvott attól, hogy – kikerülve a védett könyvtárszobából – csak a valót lássam, nem gondolva annak égi mására. Biztonsággal fogadhattam meg az irodalmon kívüli világban is

Arany János tanácsát: „Nem a való hát, annak égi mássa, Lesz amitől függ az ének varázsa.” Azóta már megtapasztaltam, hogy akkor Ilonka néni nemcsak az olvasás értelmének ars poetica-ját sajátította el velem. Arany János ezt Vojtinával így fogalmaztatta meg: „Csakhogy nem ami rész szerint igaz, Olyan kell, mi egészben s mindig az.” Ennek érvényessége Ilonka néninél nem korlátozódott a diákkönyvtár nyitvatartási idejére és az irodalomra. A latin mondás szerint „navigare necesse est, vivere non est necesse”, azaz hajózni szükséges, de élni nem. Ilonka néni jól emlékező tanítványai számára a mondás első fele az élet adta feladatok vállalását jelenti. A második felének ellenpólusaként Szent Ferenc Naphimnuszának gondolatiságát helyezte bele tanítványainak ballagási tarisznyájába.

Köszönetül a kapott útravalóért – saját szavaimnál sokkal illőbben – hadd ajánljam Ilonka néninek Kosztolányi Dezsőnek azt a versét, amit érettségiző diákkönyvtárosként 1963-ban szép és jó versnek éreztem, és újraolvasva 2003-ban is szép és jó versnek tartok. Választásom jóváhagyását remélve az Ének Virág Benedekről c. vers befejező szakaszát itt is idézem.

„De én gyakran elmentem volna hozzá,
hogy lelkeket beharmatozná,
piruló arccal néztem volna rája,
hogy mit mond papos és szigorú szája,
lobogó nyakkendővel és kalandos
fürtökkel, én, az ifjú-ósvi lantos
olvastam volna néki órahosszat,
versekbe szedve *A' hazát*, az *Aether*-t
és irtam volna *Daphnis*-ről, *Chloé*-ről
a „*Magyar Jövőnk*”-ről vagy száz hexametert.
Ő meg bölintott volna a homályon
s én lehajoltam volna, hogy megáldjon.
Zsinóros, régi attilát viselt még
ráncos kezű és prédikáló bölcs volt
szobája, mint agg papok szobája,
a szekrényében égettbor s gyümölcs volt:
és dicsérvén a *Poézis* hatalmát
átnyújtott volna versemért egy almát.”

(Kosztolányi Dezső: *Ének Virág Benedekről* -
részlet)

Dr. Körmendy Kinga PhD
könyvtár–latin szakos, osztályvezető-helyettes
MTA Könyvtára Kézirattára
Az érettségi éve: 1963.

Megpróbáltatások és sikerek

Véletlenek?

Egy 14 éves fruskának, aki még csak kóstolgatja a felnőttvilágot, döntenie kell, hogyan tovább a 8. általános után. A család véleménye sem egységes. Édesapám – aki szülői értekezleteken leginkább azt hallotta: „Ez a gyerek többre lenne képes!” – szerette volna, ha mielőbb pénzt keresek, s azt mondta, legyek kereskedő. Édesanyámnak a fehér köpenyes gyógyszerész asszisztens tetszett. Ahhoz viszont érettségi és latin nyelvtudás szükséges. Ezért került első helyre a jelentkezési lapomon a Petőfi gimnázium. A vita még tovább tartott, mert a beadási határidő után visszaküldtek az igazgató bácsihoz, Temesvári Istvánhoz, hogy mégis első helyre kereskedőnek írjanak be. Elgondolkodott, végignézett rajtam, s azt mondta: mondd meg a szüleidnek, már nem lehet rajta változtatni. Talán eszébe jutott, hogy a történelem óráin ez a kislány a legaktívabb, mindig kérdez, a térképet is megragasztgatta... Vagy emlékezett a két nővéremre, akiket szintén tanított? Vagy ismerte szegényes, nehéz családi körülményeinket? Nem tudom, mi okból döntött így, de máig is hálás vagyok érte.

Gimnazista lettem. Állítólag válogatott csapat voltunk 40 fős felüli osztálylétszámmal. Idősebb nővérem is itt érettségizett, talán ezért is juthattam az „elit” közé. Mégis riadt voltam az orvos és egyéb értelmiségi osztálytársak között. S amikor Rácz István ig. h. összeírta a latinosokat, én nem közéjük, hanem a német csoportba jelentkeztem. Otthon ebből már nem lett botrány.

Azt sem vallottam be az osztályfőnöknek, hogy én voltam a Teleki Blanka úttörőcsapat csapatdobosa. Éreztem, hogy akkor a KISZ-ben valami funkcionáriusnak kell lennem.

A gimis évek...

Nekem sokáig kisebbségi érzésem volt az osztályban. Ezt palástolni igyekeztem, s nem vettem komolyan, hogy itt már nem elég az órán elhangzottakat megjegyezni. Ráadásul a magas osztálylétszám miatt alig-alig derült ki, hogy nem készültem. Az első félév végén így matematikából és oroszból bukásra álltam. Nagyon megszeppentem, hiszen eddig négyes volt a legroszszabb osztályzatom. Amikor az osztályfőnök átadta az értesítőt, e szavakkal szólt hozzám: az év végén is bajok lesznek, ha nem korrepetál valaki a jövőben.

Tudtam, hogy erre nincs pénzünk, s azt is, hogy úgy rángattak át most kegyelemkettéssel. Nem akartam a szégyent, hogy lemorzsolódom, s apámnak lesz igaza. Valami ősi daccal „felvettem a kesztyűt”.

Abbahagytam a zeneiskolai tanulmányaimat, s igyekeztem abban elmélyedni, ami jobban érdekelt. A matematika, a fizika, a kémia megmaradt a

periférián, de ügyeltem, hogy „vészhelyzet” még egyszer ne legyen! Azokat a tantárgyakat szívesebben tanultam, melyeknél érzelmi szálat véltem felfedezni a tanár és köztem. A. Tóth Sándor, Panni néni, Ancsi néni, Horváth Lászlóné, később az osztályfőnök Varga Géza, majd Tódor Margit tanárnő. Ő mindig feleltetett, ha együtt látott az iker fiútestvéremmel menni a Kosuth utcán hegedűtokkal a kezünkben a zeneiskolából jövet vagy menet. Csak az érettségi banketten árultam el, hogy az a fiú nem udvarolt nekem, hanem a testvérem volt.

A harmadik év vége után kezdtem azon gondolkodni, mi is lesz velem az érettségi után. Hogyan tovább, hiszen akkor ez még rangot jelentett. Rákapcsoltam a tanulásra, mert az osztályból mindenki tovább akart tanulni. Ekkorra múlt el belőlem a kisebbségi érzés, s jöttem rá, hogy az akarat és a tudás révén messzire juthat az ember. Hálás vagyok, hogy ebben az osztályban, ezekkel az osztálytársakkal koptathattam a középiskola padjait. Most már tudom, hogy egymástól legalább annyit tanultunk, mint tanárainktól. Nemcsak lexikális tudást, hanem kitartást, szorgalmat, toleranciát, kritikát, együttérzést, egyszerűen *emberséget*. (Soós Gyöngyi, Körmendy Adri, Keresszegi Hajni, Fleck Magdi, Szili Kriszti, Székely Joli, Varga Mari, Varga Panni, Bodor Anci, Erős Joli... és mind a többiek. Az osztálytársak, az iskolatársak, a sportversenytársak, a kórustagok. A diákbálok táncosai, a klubdelutánok vendégei,...stb.).

„Én iskolám, köszönöm most neked...” /Ady/

40 éve nyilvánítottak éretté bennünket, de kevesen voltak közöttünk, akik valóban felnőtté váltak ekkorra. Nekem is szükségem volt az élet viharaira, a botlásokra, esésekre, zuhanásokra, feltápaszkodásokra, az útkeresésekre, a döntésekre, a választásokra, a reményekre és kétségbeesésekre, az örömökre, a boldogságra, a tragédiákra, a szépségekre, a furcsaságokra, a pofonokra, a tükrökre és trükkökre, a mankókra és a napfényre. Kicsiben mindezekkel már találkoztam a négy év alatt is a gimnáziumban. S hogy akkor és ott megbirkóztam velük, szerintem ez segített a későbbiekben is a felszínen maradnom és továbbfejlődnöm. Az akarat és a tudás iránti vágy, no meg a hit, hogy igenis képes vagyok megtenni azt is, ami lehetetlennek tűnik, hogy mindenre van megoldás, hogy a sötét után jön a világosság, mind ezt már itt megtapasztaltam. Megedződtem. Mégis mindig jól éreztem magamat az iskolában. Sőt, ma is szeretem. Akár a katedrán állok, akár a padban ülök tanulóként.

Talán ezért is lettem tanító, majd a család mellett elvégeztem a történelem és testnevelés tanári szakot. Ettem a nemzet napszámosainak kenyerét, s igyekeztem mindig „fáklya” maradni, mely nemcsak fényt és meleget, hanem tudásom legjavát is kisugározza és átadja.

Életem kétharmadát valószínűleg már leéltem. Vagy tanítottam, vagy tanultam. Két gyermekünk egyetemi diplomát szerzett. Jómagam a katedrai munka mellett özvegységem tragédiáját újságírói stúdium végzésével dolgoztam fel, s tollforgatással szolgáltam a rendszerváltozást. Később külföldre, Svájcba kerülve a középiskolás nyelvtudásomat emeltem magasabb szintre.

Ezen a nyelven edzettem három sportegyesületben felnőtteket, miközben elvégeztem a klasszikus masszázst, a tömegsport-halle-passzt, az aquafitt, az életmentő tanfolyamokat, s szereztem diplomát belőlük német nyelven.

Visszatelepedve Magyarországra alig két éve, máris megszerveztem, és főszerkesztője vagyok a „BALATONI KRISTÁLY”-nak, a szépet alkotók és kedvelők lapjának, és elvégeztem sikerrel a középfokú szoftverüzemeltető és számítógép-kezelő intenzív tanfolyamot. A 60. születésnapomra szeretném önálló kötetben kiadni verseimet és prózai írásaimat.

Meggyőződésemm, hogy az új, az ismeretlen iránti vágyat kielégítve, saját erőink, teljesítőképességeink, önmegismerésünk és önmegvalósításunk lehetőségeit kutatva és keresve mindig gazdagabbak leszünk, s önmagunk és környezetünk számára meg tudjuk teremteni a harmóniát. Mindennek a gyökerei a középiskolámba is visszanyúlnak. Éppen ezért üzenem én is egykori iskolámba, mint Ady Endre:

„Bár zord a harc, megéri a világ,
Ha az ember az marad, ami volt,
Nemes, küzdő, szabadlelkű diák.”

*Dömökné Nagy Erzsébet
főszerkesztő, író,
történelem–testnevelés szakos tanár*

Az érettségi éve: 1964.

Szabad szellem a korlátozó szabályok között

A 60-as évek első felében, amikor éppen elcsitultak az eltiport forradalmat követő vérengzések, amikor „virágkorát élte” a mezőgazdaság szocialista átszervezése, mi csak azt éreztük, hogy rend és kiszámíthatóság uralkodik a Kollégium jellegzetes illatú falai között.

Az évnyitón Rácz tanár úr megmérte minden gólya fejkörfogatát, annak érdekében, hogy a kötelezően hordandó diáksapkát ne a fülünk tartsa meg. Ez a mércezés arra is szolgált, hogy az igazgatóhelyettes úr minden felvett diákkal személyes kapcsolatba kerüljön, és ettől a perctől kezdve tényleges diákjává váljon, függetlenül attól, hogy a tanórákon találkozunk-e vagy sem. Ez a személyes megismerésre való törekvés olyan példa számomra, amelyet egyetemi oktatói minőségemben is próbálok megvalósítani; tartok tőle, nem olyan sikerrel, mint azt drága emlékü latin tanárunk tette.

A diáksapka kötelező viselése nem tűnt számunkra akkora tehernek, hogy egyetérthetnék annak megszűnésével: a Petőfi gimnáziumhoz való tartozásunk szimbóluma volt, büszkéek voltunk rá (örzöm ma is a címeres sötétkék fejfedőt).

Hasonlóképpen emlékezem a köpeny kötelező viselésére is: a jó értelemben vett, külső egyenlőséget teremtette meg. Kitűnni nem a legelegánsabb vagy legkihívóbb ruha viselésével lehetett, hanem a szellem csillogásával.

Este nyolc óra után az utcán járni, a várost akár hétvégére is elhagyni csak külön engedéllyel lehetett. Nyilvános szórakozóhelyen tartózkodni nem volt szabad, de nem is hiányzott senkinek. Évente egy-egy alkalommal rendezték a középiskolák báljukat: a mienk Erzsébetkor, a türrösöké Katalinkor, a Kerié (Közgazdasági Technikum) farsangkor volt. Rádásnak számított a Koszorúcska, a tánciskola befejező rendezvénye a legendás tánctanár, a Sárvári-házaspár rendezésében.

Ezeket a hivatalos táncolási lehetőségeket otthoni összejövetelekkel igyekeztünk kiegészíteni: lányos házaknál, ahol akadt egy-egy lemezjátszó, esetleg egy Mambo vagy Terta magnetofon, szombat délután összegyűlt 10-12 fiatal. Nem gondoltuk, hogy erről is tájékoztatnunk kell iskolánk igazgatóját, a szigorú, bölcs Bulla Andort, de kiderült, tévedtünk! Kitört a zsúrháború 1962 farsangján! Raportra gyűltek (nagyszünet, igazgatói iroda), figyelmeztetésben részesültek a zsúrok résztvevői, és utasítást kaptak arra, hogy a későbbiekben otthoni összejövetelt is csak előzetes bejelentés után lehet szervezni. Akkor nem értettük, ma már világos: a BM III/III osztályának még az ilyen apró dolgokra is kiterjedt a figyelme, az iskola vezetésének pedig – éppen védelmünkben – határozott intézkedéseket kellett hoznia!

Működött persze KISZ alapszervezet is az iskolában magas szervezettséggel, különösen 1960 után, ugyanis a középiskolai hittanoktatás az 1959-60-as tanévben fejeződött be. Ebben az iskolában azonban KISZ-vezetőnek lenni nem előnyt, hanem szolgálatot jelentett; a vezetőség tagjainak tanulmányi átlaga nem sokban maradt el az 5,00-tól. Ennek megfelelően a szervezet sokkal inkább a tényleges diák-szervezet szerepét töltötte be, mintsem politikai erőt demonstrált volna. Megadtuk a császárnak, ami a császáré, és az Istennek, ami az Istené!

A „császár”, a hatalom utasítása volt az is, hogy a latin-humán osztályba járó tanulók számára is kötelező a fizikai munkával való közvetlen kapcsolat megterem-

tése, így lettünk mi „5+1”-es osztály, azaz 5 napig ültünk az iskolapadban, szombaton pedig a pápai Textilgyár fonodájában „fonóipari szakirányú előképzés”-ben vettünk részt, mint azt az érettségi bizonyítványunk is tanúsítja.

Azóta már senki sem jár 6 napig iskolába, akkor azonban csak kiváló tanároknak köszönhető, hogy teljes értékű gimnáziumi képzést kaptunk.

A „sub auspiciis” doktor, klasszika-filológus Rácz tanár úrtól, mindannyiunk Pista bácsijától a latin nyelvtan mellett megtanulhattuk, magunkba szívhattuk a klasszikus műveltséget, az antik értékrendet. Olyan tanmenete volt, amely mentén soha nem került időzavarba, minden évben sikerült befejezni az anyagot. Ha az iskola dicsőségét szolgálván, szabadtéri sportversenyen voltunk, nem kellett külön kérelmet benyújtani a feleléstől való felmentésre: az orrunk pirossága számára egyértelmű indikátora volt a hétvégi speciális programunknak.

Bulla igazgató úr biológiaóráin ugyancsak tökéletes fegyelem és rendszer uralkodott. A csengő hangja elengedő volt az abszolút koncentrálás megkezdésére, fegyelmező szóra nem volt szükség.

A. Tóth Sándor, a művész videótechnika nélkül, fekete-fehér képek alapján szavainak színességével tárta fel előttünk a képzőművészet csodáit, a képi műveltség ékességét.

Földes Margit tanárnő pedagógiai módszerét akkor, tizenéves fejjel még nem értettem meg, az eredményessége azonban már akkor is nyilvánvaló volt. Azóta azt sajnálom, hogy nem vált pedagógus nemzedékek deklarált nevelőjévé, hogy megtaníthatott volna még sokakat tanítani!

Mester Gáborné, Ancsi néni a görög eszmény, az „ép testben ép lélek” elv optimális megvalósítója volt szememben: edzette a testet, nem nyomorította a lelket. Megszerettette a testmozgást, nem értékdöntőnek szánta készségtárgyát. Akiben tehetséget látott, azt fáradhatatlanul csiszolta, és megízleltette vele a sportgyőzelem ízét.

Kiss János tanár úr földrajzóráin az utazás gyönyörűségét (is) tanultuk meg.

A tablónkon szereplő minden tanárunkra hálás szívvel emlékezem, de név szerint, fentebb csak az élők közül már eltávozottakról írtam. Azt kívánom azonban, minden jelenlegi és jövőendő középiskolásnak, hogy az iskolája olyan erős várlégyen, mint a miénk volt, amelynek falai távol tartják a világ zavaró, zajló eseményeit. Benne a hivatásos katonák, a tanárok pedig felkészültségükkel, emberségükkel az örök, maradandó értékeket közvetítsék a betérők, a diákok számára, amint azt mi azokban a cseppet sem könnyű 60-as években ott a pápai Kollégiumban, a Petőfi Sándor Leánygimnáziumban megtapasztalhattuk.

*Dr. Soós Gyöngyvér PhD
intézetvezető egyetemi docens
Szegedi Tudományegyetem Gyógyszerésztudo-
mányi Kar
Klinikai Gyógyszerészeti Intézet*

Az érettségi éve: 1964.

Vallomás az életemről

Ma, ötvenhét évesen is megmozdul bennem valami, ha a pápai Petőfi gimnáziumról hallok.

Eszembe jut dr. Csekő Tiborné – a mi Piri nénink – osztályfőnökünk és történelemtanárunk, Rácz István – Pista bácsi – igazgatóhelyettes, Fraknói Vilmos – Vili bácsi – magyartanárunk, Mester Gáborné – Ancsi néni – testnevelő tanárunk, barátnőim, osztálytársaim, szerelmeim.

Behunyom a szemem, emlékezem. Életképek suhannak át előttem. Pereg a film, vissza a múltba. Kisiskolásként látom magam, otthon ülök a kályhánál, éjszaka; ökölbe szorított kézzel olvasok, miközben apám ivócimborával tivornyázik az egyetlen szobánkban. Sokat virrasztottunk, szenvedtünk alkoholizálása miatt. Tudtam, csak kemény tanulással törhetek ki abból a világból, ami körülvett. Felemelkedni vágytam. Arra, hogy tanult, képzett legyek és hogy rendezett környezetben élhessek, hogy szerető családom legyen. Az akarat megvolt bennem; a becsületet, tisztességet szüleimtől útravalóul kaptam, további segítséget remek pedagógusok nyújtottak.

Az általános iskola elvégzése után szüleim szerették volna, ha kenyérkereső foglalkozás után nézek úgy, mint a testvéreim. De az akkori osztályfőnököm meggyőzte őket, hogy engem taníttatni kell. Így kerültem a Petőfi gimnáziumba. Áhítattal jártam be az épületet, alig hittem el, hogy ott tanulhatok, ahol valamikor Petőfi, Jókai is koptatta a padokat. Rangot jelentett a Petőfibe járni!

Csodálatos évek következtek. Egyszerre kitágult a világ, színes és szép lett, minden érdekelt. A nagy bálók idejét, a twist meg a Beatles korszakát éltük. Hol a fiúgimnáziumban, a Türrben, hol a Közgazdasági Technikumban, a Mezőgazdasági Technikumban, hol nálunk, a Petőfi Leánygimnáziumban szervezték a táncmulatságokat. Szerelmek szövődtek és bomlottak fel. Az első szerelem, amibe majdnem belehaltunk, de szép is volt! Szülői kísérettel mehettünk csak bálba, ezért nemegyszer megesett, hogy egy-egy táncpartnerem édesanyámnak a beleegyezését kérte a hazakísérésre. Így a bál végén nem azzal mentem haza, aki nekem tetszett, hanem aki édesanyámnak. A mi anyáink még szemmel kísérhették, hogy milyen kapósak a lányaik, és hogyan szórakoznak. Persze, ha csak tehettük, eltáncoltunk előlük a báli forgatagban, a táncterem legtávolabbi szegletébe. Az osztályból öten összeverődünk, nélkülünk nem nyithattak meg bált.

Minden lehetséges diákcsinyt elkövettünk, sokszor látogattuk az igazgatói irodát, gyűlt a fegyelmi az ellenőrzőnkben. Igazi nagylányoknak éreztük magunkat! Csak a szórakozásra, a fiúkra koncentráltunk. Ennek aztán az lett az eredménye, hogy mind az öten megbuktunk. Már kész is volt a terünk: dolgozni fogunk. Bementem a gimnáziumba a bizonyítványomért. Az

igazgatói irodában ült Rácz tanár úr, Pista bácsi, akit mindenki nagyon tisztelt. Ahogy belenéztem a szemébe, mélységesen elszégyelltem magam, a föld alá tudtam volna bújni. Nehezen, küszködve mondtam ki, miért is jöttem. Kemény, dorgáló szavai lesújtóan hatottak rám. Nem védekeztem, minden szava igaz volt. Legnagyobb megdöbbenésemre pontosan tudta, ki vagyok, mi lakozik bennem, mennyit érek, pedig csak néha jött be órára helyettesíteni. Mondanivalóját ellenkezést nem tűrő hangon így fejezte be: „Kati, maga a gimnáziumot újra kezdi, és be fogja fejezni. Viszontlátásra az évnnyitón!” Kissé megkönnyebbülve távoztam, a sorsomat atyai szigorral elrendezték, nem volt mit tépelődni rajta. Ő már akkor tudta, amit én még nem! Sorsdöntő fordulat volt, amit az élet igazolt.

Később az egyik érettségi találkozón lehetőségem nyílt megköszönni mindezt Pista bácsinak, mert nélküle nem válhattam volna azzá, amivé lettem. Akkor már elég idős volt, bottal járt, ereje fogytán. Odajött hozzám, szeretettel vállamra tette kezét, örömtől könnyes szemét rám emelte, és ezeket mondta: „Szép, de nehéz, kudarcoktól sem mentes a pedagóguspálya, sokszor az ember kedvét szegi, de ha csak egy tanítványtól is ilyet hallok, akkor azt mondom: érdemes volt, megérte!”

Pista bácsi belém vetett bizalmától megerősödve kezdtem újra a tanévet. Mint bukott diák, szégyenkezve bújtam a hátsó padba. Gátlásaim azonban hamar elmúltak, mert új osztályfőnököm, Piri néni és az új osztálytársak szeretettel vettek körül. Drága Piri néni, diákjainak nem csak tantárgyi, hanem személyiségjegyeit is meglátta. Olyan önbizalmat adott, hogy történelemből, amit ő tanított, mindig négyes-ötös voltam, holott korábban bukásom egyik tárgya éppen ez volt. Elismerései ösztönöztek további sikerre, így a többi tárgyból is megálltam a helyemet. Szeretete, törődése, emberiessége átsüt évtizedek múltán is. Az érettségi óta, harmincnégy éve minden ünnep alkalmából küldök neki üdvözlőlapot, néha ő előz meg. A képeslapok alján, ha csak egy mondat is, tudatjuk egymással életünk fontos eseményeit. Ezek az üdvözlések megannyi köszönetet fejeznek ki sorsom, életem sikeres alakulásáért.

Kedvenc tantárgyaim a történelem, az irodalom és a testnevelés voltak. Azt gondolom, nem véletlen, mert mindhármát olyan pedagógus tanította, akiknek a személyisége példaértékű volt számomra. Ancsi néni a testnevelésórákon, edzéseken, versenyeken az akaratomat, kitartásomat, az önfegyelmemet edzette. Szerette volna, ha a Testnevelési Főiskolára jelentkezem, de mégis más foglalkozást választottam. Nővérem kislánya, amikor megszületett, olyan érzéseket váltott ki belőlem, ami óvónői pályára vezérelt. Az irodalom szeretetét drága Vili bácsi ültette belém. Órái nem voltak szokványosak. Örömtelivé tudta tenni számunkra az ismeretszerzést. Ötösöket adott azért, ha az aktuális témához gyűjtöttünk anyagot. Ezért aztán bújtam a könyvtárat, kutattam-kerestem, közben ismereteim egyre bővültek. Először

csak azért, hogy örömet szerezsek neki, később a bűvárkodás az irodalomban, a versek szeretete életememmé vált. Úgy tudott mesélni az írókról, költőkről, műveikről, mint senki más. Mindig azonosulni akartam azzal, akiről épp mesélt. Ezeken az órákon oly érzelmi hőfokon égtem, hogy alig tudtam a következő órán más tantárgyra koncentrálni. Azok az értékek, amiket tőle kaptam, intenzíven formáltak személyiséget. Ma is látom kedves ősz fejét, ahogy a Deák utcában lévő emeleti lakása ablakán nézegetve int felém, mintha azt mondaná: „Virstlein Kati, csak így tovább!”

Elvégeztem a Soproni Óvónőképzőt, óvónő, majd vezető óvónője lettem két óvodának. Szerettem a gyerekeket, sikereim voltak a munkámban. Férjhez mentem, kiegyensúlyozott, boldog házasságunkból egy fiú és egy leány született. A szép és a jó szeretetét továbbadtuk nekik. Ők is továbbtanultak. Nevelésünk eredményességét igazolja, amit fiúnk mondott: „Én is úgy szeretném nevelni gyermekeimet, ahogy ti neveltetek bennünket.” Kell ennél nagyobb ajándék?

Most, ha visszagondolok arra az ökölbe szorított kezű kislányra, és hogy milyen vágyak fogalmazódtak meg bennem akkor, bátran mondhatom, hogy elértem célomat. Azt azonban nem felejtettem el, hogy tanáraink nélkül nem sikerült volna mindez. Piri néni kivételével már nincsenek köztünk, de tanításuk gyermekeimben és unokámban tovább él.

Életem ars poeticája Rudyard Kipling *Ha...* c. verse Kosztolányi Dezső fordításában:

Veress Miklósné Virstlein Katalin
vezető óvónő
Mecseknádasd
Az érettségi éve: 1965.

„Ha nem vesztet fejed, mikor zavar van,
S fejvesztve téged gáncsol vak, süket,
Ha kételkednek benned, s bízol magadban,
De érted az ő kételkedésüket,
Ha várni tudsz és várni sose fáradsz,
És hazugok közt se hazug a szád,
Ha gyűlölnek, s gyűlölségtől nem áradsz,
S még nem papolsz, mint bölcs-kegyes galád,
Ha álmodol, s nem zsarnokod az álmod,
Gondolkodol – s becsüld a valót,
Ha a Sikert, Kudarcot bátran állod,
S úgy nézed őket, mint két rongy csalót,
Ha elbírod, hogy igazad örökre
Maszlag gyanánt használják a gazok,
S életműved, mi ott van összetörve,
Silány anyagból építsék azok,

Ha mind, amit csak nyertél, egy
halomban,
Van merszed egy kártyára tenni föl,
S ha vesztesz, és elkezded újra, nyomban,
Nem is beszélsz a veszteség felől.
Ha paskolod izmod, inad a célhoz,
És szíved is, mely nem a hajdani,
Mégis kitartasz, bár mi sem acéloz,
Csak akaratom int: „Kitartani”,
Ha szólsz a néphez, s tisztesség a vérted,
Királyokkal jársz, s józan az eszed,
Ha ellenség, de jóbarát sem sérthet,
S mindenki számol egy kicsit veled,
Ha a komor perc hatvan pillanatja
Egy távfutás neked, s te futsz vígan,
Tied a Föld, és minden ami rajta,
És – ami több – ember leszel, fiam.”

Harangzúgás, emlékek

Már napok óta készülök az emlékek összegyűjtésére, egyre jobban értve, mit érezhetett Petőfi a „Füstbe ment terv” kapcsán. Valami kedveset és szépet szeretnék írni, de a végén minden szó kevésnek tűnik. Természetesen számomra a gimnáziumi évek a városhoz, a régi épülethez, az 1961–65-ben ott tanító tanárokhoz és az ott tanuló diákokhoz kötődnek. Csoóri Sándor két szóban foglalta össze a lényegét, így idézve pápai éveit: „Diákévek harangzúgásban”. Nem tudom, ki mondta először, hogy Pápán vagy fúj a szél, vagy harangoznak... Nos, az én szívemet is e harangzúgás emléke szorítja össze, valahányszor Pápára emlékezem, s nem felejttem el, amikor Szegedről érkezve az állomáson harangzúgás fogadott, s egészen a Fő térig gyalogoltam, s még mindig a harangkondulások emelték lépteimet. Egy kedves, mosolyt fakasztó iskolai emlékem is fűződik a harangzúgáshoz. A művészettörténet-óráink az akkori díszteremben voltak, a terem ablakai a református nagytemplomra néztek. Egyszer egyik kedvenc tanárunk, A. Tóth Sándor festőművész kiküldte a heteseket az óráról, hogy szóljanak a harangozónak, hagyja már abba a kongatást, mert így nem halljuk egymást az órán. Volt nagy egymásra kacsintgatás, mit tesz most a két hetes, mit mond majd a harangozó. Szerencsére a hetesek feltalálták magukat, megvárták a folyosón, míg a harangszó elcsendesedett, s mint akik jól végezték dolgukat, visszajöttek a terembe.

Érettségi találkozóink közül az utolsón Bolla Mariann emlékezett nagy szeretettel külön-külön minden tanárunkra, arra, hogy mindenkitől tanultunk, kaptunk életre szóló kincseket. Sok mindent csak évek múlva, később értettünk meg. Osztályfőnökünk, Tóth Józsefné – Vilma néni – megtanított bennünket arra, hogy a sportban – és az életben – elért győzelmet szerényen kell elviselni, a vereségbe, a sikertelenségbe pedig nem kell bele-törődni, küzdeni kell. Rácz Pista bácsit csodáltuk, mert mindenkit nevéen szólított, pedig nyolcszáznál is több tanulója volt akkor az iskolának. Földes Margit néninél havonta kezdhettünk „új életet”, az ilyen újrakezdésnél megbocsátotta, hogy nem készültünk az órára, és elengedte az aznapi felelést. Laczkó Béláné – Piri néni – színvonalas magyaróráit csak két évig élvezhettük, Budapestre költözött. Székely László nemcsak a matekórán volt szigorú, a diáksapka viseletét is árgus szemekkel figyelte, kirándulásainkon pedig a természet szeretetére tanított bennünket. Én személy szerint orosz tanárainknak, Földes Margitnak és Paár Ferencnének köszönhetem, hogy oroszból az OKTV-n 6. helyezett lettem, így mentesültem az egyetemi felvételi vizsga alól. A tanulmányi versenyen elért siker nagy öröm volt számomra, különö-

sen azért, mert olyan osztálytársaim voltak, akik őszinte szívvel együtt örültek velem.

Szegeden a JATE-n Gercsényi Piroska járt még az osztályunkból magyar–orosz szakra. Eleinte sokat csúfoltak bennünket jellegzetes dunántúli hangképzéseink, a kakuminális „t”-k és a nyílt „e”-k miatt. Ma viszont ez az a két hang, amelyeknek alapján a személyi igazolvány lakóhelyrovata nélkül is azonnal felismerem dunántúli „rokonaimat”, akár a szegedi utcán, akár a munkahelyem, a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola termeiben. Lélekben dunántúli maradtam, tanítványaimat mindig megkérdezem szeptember elején, van-e köztük dunántúli, esetleg pápai, s félig tréfásan, félig komolyan egy jeggyel jobbat ígérek nekik...

Magamról csak pár sort szeretnék írni: 1965–70 között a JATE magyar–orosz szakos hallgatója voltam. Az 1968–69-es tanévet Moszkvában töltöttem részképzésen. Egy évig Pécsen tanítottam gimnáziumi tanárként, majd 1971 óta a szegedi Juhász Gyula Tanárképző Főiskola Orosz Tanszékén, 1999 óta a Magyar Nyelvi Tanszéken dolgozom, főiskolai adjunktus vagyok. Férjem, Lepakin Valerij, a Szegedi Tudományegyetem Szláv Intézetének oktatója, egyetemi docens orosz kultúrát és irodalmat tanít, több könyve jelent meg itthon és külföldön is az orosz ikonfestészetéről, az ikon és az irodalom kölcsönhatásáról. E könyvek magyarra fordításán én is dolgoztam. Gyermkeink születésük óta két nyelven beszéltek, én ezzel a „kézenfekvő” témával, a kora gyermekkori kétnyelvűség pszicholingvisztikai vonatkozásaival foglalkoztam tudományos munkáimban.

*Lepakinné dr. Murai Teréz
főiskolai adjunktus
Juhász Gyula Tanárképző Főiskola,
Magyar Nyelvi Tanszék, Szeged*

Az érettségi éve: 1965.

A pápai évekről, és azokról, amik azóta teltek el...

Ha pontos akarok lenni, meg kell említenem azt a kilenc hónapot, amit Pápára költözésünk előtt Zalalövön éltem át. Hiszen ott születtem. 1948. március 25-én, rá egy szűk évre, hogy apám hazatért az orosz hadifogságból. (S meglátta végre a közel kétéves fiát, akiről addig még fényképhez sem volt szerencséje.)

Zalalövön maradtunk, a zalalövői földbirtokos anyai nagyszülők toronyos házának egyik szobájában, amíg Pápán, apám városában meg nem épült a házunk – az Alsóvárosban, a Somlai úton, sarokházként, benne fűszerbolttal, amire azért volt szükség, hogy a tanítói diplomájával elhelyezkedni nem tudó apám eltartsa belőle a családját. (Valójában azt is a három házzal odébb lakó, kocsmáros nagyanyám vezette, neki ehhez is volt tudománya.)

1949-ben megérkeztek utánunk a kulákká nyilvánított zalalövői nagyszülők, 1953-ban pedig kettőnk mellé megszületett az öcsénk, s háromgyerekes családként éltük át az ötvenes éveket úgy, hogy anyáknak köszönhetően soha nem nélkülöztünk. Ugyanis arisztokratikus külsejét meghazudtolóan rendkívüli volt a teherbírása, s amellett, hogy dolgozott is (a városi óvodai gondnokságon, s nem egy óvodai konyha neki köszönhette a felújítását), nálunk minden este szépen terített asztal, meleg vacsora zárta a napot. S ő, aki Londonban talált magának barátnőt leányként, s fiúgyerek a családban nem lévén, nagyapával járt vadászni, de lovagolt, teniszezett is, és mert úgy hozta a szükség, az udvarban csirkéket nevelt, s építtetett egy disznóólat a ház végébe, s disznót hizlalt, de még a füstölni valók pácolását is megtanulta. Ilyen volt az anyánk. Meg olyan is, hogy amikor nem kapott kellő tiszteletet, azokban az időkben, amikor az nem volt szokás, olyan arcot volt képes vágni, hogy apánk – általában a főnökei, rendszerint a politikai előjárói vívták ki anyánk rosszallását – nehezen tudta a helyzeteket elsimítani utána. Apáknak a nyaralásainkat köszönhattuk. A volt tanítóképzős osztálytársainak köszönhetően egy-egy Balaton melletti nevelőintézet vagy iskola üres szobáját, tantermét megkaptuk a rendszerint igazgató, volt osztálytárstól. S apáknak köszönhattuk a derűt, szép basszusának köszönhetően a sok-sok éneket, s mindenféle tehetségei közül az egyiket – nekem akkor legkedvesebbet – : a színházi rendezéseit. A régi pápai színházba – a piacnál – hazajártam. S ugyan színházi próbákat csak első férjem mellett asszisztáltam, de az, hogy apa rendezett, s hogy a szabadtéri színpadon is voltak előadások, s gyerekként átélhettem ezeket, mégpedig máig emlékezetesen a reflektorokkal megvilágított Esterházy-kastélypark fáival, életemben az egyik olyan hatás, ami jövőmeghatározónak bizonyult. (Volt idő, hogy színházrendező

akartam lenni, s még a bölcsészkart is – magyar–orosz–népművelés szakon – azzal a tudattal végeztem, hogy előtanulmány a másikhoz.)

A pápai iskolák, ahogy az egyetem is, háttérben maradtak az életemben. Természetes volt, hogy jó alapot jelentettek a pápaiak, ez valahogy fel se merült bennem, hogy másképp is lehetne, csak amikor a csoport- és évfolyamtársaim között tapasztaltam, hogy milyen rossz alapokkal kerültek be mások. (Az egyetemeknek is kellett származási arányokat felmutatniuk.)

Valójában három dolog kellett ahhoz, hogy felnőtt legyek: hogy fogalmam legyen az emberben keletkezhető harmóniáról, hogy meglegeljem apám derűjét, s én a nyugalmat is, hogy érdemesnek lássam feszíteni magam, ahogy anyám, de megtalálva azt a tempót, ami éppen tart és figyelmissé másokra.

Először is meg kellett találnom az írást. Nem készültem írónak, s hogy az lett belőlem, annak életem nehéz pillanataiban tudtam örülni. Aztán pedig, amikor ezen a téren tapasztaltam a beérésemet, s megszületett 12 év kihagyás után az első novellám *Élet* címmel, átélhettem azt a pillanatot, amit talán minden ember átél, csak másban és másban, s ha nem, akkor nem sikerült megtalálnia, amiért épp ő a földre érkezett, s akkor érdemes még keresnie.

A nem írás és a beérés Bencének köszönhető, aki 40 éves koromban született. Hogy a megszületése után még írtam egy könyvet – akkor ő még nem volt két éves, én pedig úgy gondoltam, a 40 évnyi korkülönbség miatt kell neki egy könyv, amiben, ha felnő, s érdekelni kezdi, honnan jött, megtalálja; a címe: *Anya meghalt* (Széphalom Könyvműhely 1992.) – miatta volt. S tehettem még mellette, mert akkor még maradt annyi idő az alvásai alatt, hogy ő nem érzékelte az írást. Egy pillanatra sem gondoltam arra, hogy folytassam mellette az írást, hiszen akkor már túl voltam néhány könyvön (*Holnapon innen, tegnapon túl*, Szépirodalmi Kiadó, Magyarország felfedezése sorozat, 1981; *Maga-ura parasztok és uradalmi cselédek*, Magvető Kiadó, Gyorsuló idő sorozat, 1984; Társszerző: Tausz Katalin; *Pusztafalu*, Művelődéskutató Intézet, 1987; *Faluregény*, Magvető Kiadó, 1987), s tudtam, főleg a *Faluregény* óta, hogy olyan figyelmet követel, mint egy gyerek. Írni tehát – úgy gondoltam – ráérek később, majd akkor, amikor Bence mellett már úgy lehet, hogy nem érzi a hiányomat. Most tartok a kisebb novelláknál. Regényről még mindig szó sincs. Kíváncsian várom, arra mikor fog sor kerülni. S azt is csak azért várom, mert látszik, az az én műfajom. A hömpölygős, lassú sodrású regény, aminek az írásához legalább annyi idő kell, mint amennyire benne lassan múlik az idő.

Az, hogy ilyen pontosan tudom, mikor mit akarok csinálni, s mikor mivel töltöm az időt, azt az időt, aminek lényege a figyelem, egyfajta állapot, ami – az egyszerűség kedvéért – alkotónak mondható, a tanyám leégésének köszönhető. 36 éves voltam, s tavasszal, amikor minden zsendülni

készült, kiskunsági tanyám leégett a fejem fölül. Furcsa pattogásra ébredtem, s megláttam a szemközti kisház falán az égő nádtetős ház képét. Én addig az éjszakáig – amit a tűzzel kettesben töltöttem – magamat olyan embernek éltem meg, akin minden magán múlik. Nem érzékelttem a legyőzhetőséget. Az alázat hiányzott belőlem. Talán azért, mert apám annyira szeretett, s annyira elégedett volt velem. Erős volt az öntudatom, nagyon nagy az akaraterőm, az önértékelésem, önbecsülésem határtalan. Talán nem is sikerült volna az alázatra megtanítania soha, senki ember fiának. Ehhez ez a tűz kellett. A tűz és én, egy szál magam, nagyon esendően, s pontosan követve kintről, hogy ott bent épp mi ég, s nagyon zsolozmázva, hogy legalább a kisház megmaradjon, legalább a szél oda ne hajítson csóvát. Hajnalra megbékéltem. Magammal, s a világgal. Mélységesek tudnak lenni azóta a fájdalmak, és nagyon tudok örülni. S talán az sem véletlen, hogy csak ezután fogant meg bennem Bence is.

Dolgozni két munkahelyet kivéve – egyetem előtt Lovászpatonán tanítottam egy évig és a harmadik egyetemi szakom befejezéséig Szentendrén népművelői felügyelősédként a járási hivatal művelődési osztályán, szintén egy évig – a Magyar Művelődési Intézetben és elődjeiben dolgoztam, leg hosszabban falukutatóként, és utóbb: az intézet *Szín* című folyóiratának főszerkesztőjeként.

A tanulmányaimnak köszönhetően és a munkám során jártam legtöbbször és leghosszabban külföldön. Oroszországból ismerem Szentpétervárt, Moszkvát és a hajdani régi orosz fejedelemségeket, melyek közül az egyiknek a hagymakupolás templomát nagy hóban közelítettem meg társaimmal, nagy hidegben; végigjártam a Baltikumot és Örményországot, Grúziát és Üzbegisztánt. Azt, hogy az ember a maga képére formálja Istenét, egy grúz egyházi kiállításon éltem át a legintenzívebben, akkor ugyanis a Jézusképekről a jellegzetes, hosszúkas, grúz fejforma nézett vissza rám. A körülöttünk levő országok közül az életre szóló élményt Lengyelországtól kaptam, hiszen 56-ban nyolc évesen nem, de a lengyelek között a Szolidaritás leghatékonyabb napjaiban azt élhettem át, ami társadalmi lényként az ember maximuma lehet, mindenről tudósítottak, forradalmi gerjedségben, ügyükben érdekeltté akartak tenni, s a véleményem számított. Amikortól lehetett, megindultam nyugat felé is, s ott Franciaország lett az a hely, ahol a legtöbbször s a leghosszabban voltam.

Amíg apám élt, Pápára miatta jártam. Abban az évben, amikor eltemettük, mintha csak tudta volna valaki rólam, hogy nem tudok élni kötődések nélkül, megkezdődött a várossal egy másfajta kapcsolat. Praznovszky Mihály a temetést követő nyárelőn – a Jókai Mór Városi Könyvtár *Pápai diákok* sorozatában *Képzelet* címmel megjelent válogatott írásaim megjelenése alkalmából – bemutatott Pápán, a városi könyvtár olvasótermében. A nagyszámú hallgatóság nem csak nekem, de épp hogy elment apámnak is volt köszönhető. Azóta újfajta kapcsolataim vannak a várossal. Dr. Mail József apát úr felkérésére *Eszterházy disputát* írtam az Eszterházy püspök-évfordulóra, amit a veszprémi színház színészei adtak elő a nagytemplomban. Legutóbb a katolikus iskola tanárai hívtak el, hogy tartsak egy előadást a konferenciájukon a Waldorf-iskoláról, ahol Bence fiam most járja ki a nyolcadikat, hogy továbbmenjen, egyelőre a képzőművészeti gimnáziumba, bútorszakra. Ami megtanulható volt, fű, fa, virág, rovar, madár, s azonkívül anyag, s végül is munkatevékenység (beleértve az építést is vályogból, de ha vesszük, az egyszerű tapasztást is), ami fontos, mind ott tanulta meg ő is, meg én is: Balázspusztán, a tanyánkon. Ott a pusztán olyan messzire látunk, mint sehol másutt. Olyan messzire sehol máshol nem is lehet. Csak a tengeren.

Mátyus Aliz
író, népművelő, szociológus, főszerkesztő
Magyar Művelődési Intézet
Szín–Közösségi Művelődés folyóirat

Az érettségi éve: 1966.

Tiszteletteljes és hálás visszaemlékezés szeretett középiskolámra

1963. szeptember 1-jén kezdtem meg gimnáziumi tanulmányaimat a Petőfi Sándor Gimnázium és Mezőgazdasági Szakközépiskola 1/B osztályában és költöztem be második otthonomba, a Vámos Ilona Leánykollégiumba.

Velem együtt – a kb. ezerkétszáz lelket számláló kis faluból, Kemeinesszentpéterről – négy kislány (Egyházi Rozália, Papp Gabriella, Szabados Ilona, Zsirai Rozália) érkezett. A biztonságot jelentő korábbi általános iskolai osztálytársak közelsége és a már tanulmányaikat folytató falubeli idősebb lányok, mint Kasza Magdolna beilleszkedést segítő útmutatásai ellenére is szorongással, félelemmel, de annál nagyobb büszkeséggel kezdtük a számunkra ismeretlen gimnazistaéletet.

A gimnázium épületének méltóságteljessége, szépsége kötelezett a minél magasabb tudásszint megszerzésére. Ennek az épületnek a légkörét azonban a benne dolgozó felnőttek, elsősorban tanáraink határozták meg. Szeretetteljes fogadtatás után a négy év folyamán állandóan érezhettük gondoskodásukat, szinte szülői felelősségüket sorsunk alakításában, ismereteink minél teljesebb és magasabb szintű megszerzése érdekében.

Nehéz közülük kiragadni egy-egy személyt, hiszen együtt gondolkodott az egész tanári kar, beleértve kollégiumi igazgatónőnket, Khell Zoltánét, Éva nénit és nevelőtanárainkat is.

Meghatározó volt számomra két frissdiplomás tanárnő, Galántai Márta, aki az osztályfőnököm volt és Nagy Piroska tanárnő (Sipos Sándorné), aki kollégiumi nevelőtanárom és matematika-fizika tanárom is volt. Szervezőkészséget, önzetlen segítőkészséget tanultam és sok-sok diákélményt szereztem Tódor Margit (Dóra néni) tanárnő által, aki nem szaktanárom volt, hanem KISZ-tanácsadói minőségében álltam kapcsolatban vele.

Matematika–fizika szakos tanári pályára készültem, ezért Piroska néni minden megmozdulását érdeklődéssel figyeltem. Elvárásolt temperamentos, szakmai felkészültsége, segítőkészsége. Türelemmel, szeretettel próbálta a megoldhatatlannak tűnő matematikapéldákat az iskolában és a kollégiumban megszerettetni és főleg: megoldatni velünk. Leányosztályról lévén szó, az az általános vélemény uralkodott, hogy a matematika szinte megtanulhatatlan. Abban az életkorban nehéz volt belátni, hogy gyakorlással esetleg közelebb juthatunk a probléma megoldásához. Bár alig volt nálunk néhány évvel idősebb, mégis pedagógiai alázattal, jó nevelői érzékkel, türelemmel, szeretettel, „felnőtt” bölcsességgel végezte munkáját. Fáradtságos próbálkozásai kevés eredményt hoztak az osztályomban, de ő nem keseredett el. Bennem azonban megérlelődött, hogy én pedagógusnak nem lennék al-

kalmás, mert nem tudnám elviselni a diákjaim részéről az érdektelenséget, a negatív hozzáállást, a sikertelenséget. Hálás vagyok a sorsnak, hogy sok tiszteletre és szeretetre méltó tanárom mellett Nagy Piroska tanárnő tanítványa is lehettem. Szakmaszeretete, hivatása iránti elkötelezettsége, a nehézségek emelt fővel való elviselése példaképemmé tette. A felismerés, hogy más pálya felé kell fordulnom, időben történt. Segítőszándékomból, a mások baja iránti fogékonyságom és nem utolsósorban édesanyám betegsége az orvosi hivatás felé irányított. Bár nehéz volt elképzelni, egy egyszerű négygyermekes család kislánya is lehet orvosegyetemi hallgató (és ezt abban az időben többen értésemre is adták), én mégis ezt az álmot kezdtem dédelgetni. Piri néni ebben is támogatott, biztatott és semmiféle presztízskérdést nem csinált abból, hogy nem pedagógus, hanem esetleg orvos leszek.

Galántai Márta tanárnő biológiatanáromként olyan ismeretek birtokába juttatott, melynek segítségével az egyetemi felvételin maximum ponttal feleltem meg ebből a tárgyból. Segítségemre volt a gimnáziumban megszerzett biológiatudás az egyetem első éveiben is. Az igényesség, a rendszeresség, az apró részletekre is kiterjedő alaposág volt meghatározója természet-tudományos ismereteim megszerzésének.

Középiskolás éveim a legszebb emlékeim közé tartoznak. Alapvetően meghatározzák jelenlegi szakmai és emberi milyenségemet. Büszke vagyok arra, hogy az intézet hallgatója lehettem. Hálás vagyok tanáraimnak, akik olyan légkört teremtettek, melyben a diákok igazi diákok, és közben gyerekek is lehettek.

Köszönöm a sok önzetlenül átadott ismeretet, melyek birtokában embertársaim segítőtje, gyógyítója lehetek.

*Dr. Papp Gabriella
belgyógyász, izotópdiaosztika-szakorvos, háziorvos
Hengermalom úti rendelő, Budapest*

Az érettségi éve: 1967.

Emlékek, tudományos kutatás

Évtizedek távlatából is nagy örömet érzek, amikor visszagondolok régi kedves iskolámra, a pápai Petőfi Sándor gimnáziumra, szeretett, kedves tanárimra és osztálytársaimra. Bár az élet messzire elvitt Pápától, s bár munkám során sok szép helyen jártam külföldön is, és sok élményben volt részem, életem egyik legboldogabb és legkiegyensúlyozottabb szakasza mégis ehhez a gimnáziumhoz kötődik. Nagyszerű tanáraink nemcsak a szakmai ismereteket tanították kiválóan, hanem kitűnő példát mutattak emberi magatartásból, hivatásszeretből, erkölcsből és más emberi értékekből is. Mindez az iskola tanulásra, eredmények elérésére inspiráló, de ugyanakkor szerető-gondoskodó légkörét eredményezte. Így az itt eltöltött négy év során a magas szintű általános műveltség megszerzése mellett olyan példát kaptunk erkölcsi magatartásból és általános emberi értékrendből, mely egy életre elkísért, és segített megfelelő döntést hozni, helytállni életünk nehéz pillanataiban. Ezért nagy megtiszteltetést és örömet jelentett számomra, hogy részt vehettem a gimnázium 50. éves jubileuma alkalmából szervezett Petőfi Napokon.

Mindig összeszorul a szívem a sok kedves emléktől, amikor ritkán eljutok a városba, és láthatom az iskola régi épületét. Milyen jó volt fiatalon egy nagyszerű kollektívájú osztályba járni! Emlékszem régi osztályunkra. Emlékszem Rácz Pista bácsi közvetlen és őszinte egyéniségére, és arra, hogy meglepett és meghatott elismerő szavaival. Emlékszem a magyar- és történelemórák hangulatára, ahol a sok érdekes ismeret mellett lényeglátást is tanultunk Dóra nénitől és Tallai tanár úrtól. Emlékszem, ahogy Hédi néni féltő anyai szeretettel terelgetett és tanítgatott minket a matematikára és még annál is fontosabb dolgokra. Emlékszem a sok biztatásra és segítségre, amit Gizi nénitől és Jutka nénitől kaptam. Hálásan köszönöm nekik és valamilyen kedves tanáromnak a ránk fordított figyelmes és türelmes oktató-nevelő munkát. Minden tantárgyat szerettem, és minden tanárom egyéniségében találtam valami megkapót. Legnagyobb hatással mégis Gizi néni kisugárzó hite és nyílt, őszinte, dinamikus egyénisége volt rám, akinek a biztatására kezdtem el foglalkozni az érdekes, új felfedezéseket ígérő tudománnyal, a biológiával. Ennek eredményeként jelentkeztem Szegeden a József Attila Tudományegyetem biológus szakára. A diploma megszerzése után az MTA Szegedi Biológiai Központjában kezdtem dolgozni 1974-től.

Már hallgatóként nagy csodálattal olvastam a DNS kettősspirál-szerkezetének felfedezéséről. Ezért titkos vágyam teljesült, amikor még hallgatóként molekuláris biológiai kutatásokat kezdettem Venetianer Pál laboratóriumában egy lelkes, fiatal munkatársakból álló, jó légkörű csoport tagjaként. Ez az indítás több szempontból is meghatározta pályámat. Ekkor támadt fel érdeklődésem a génműködés szabályozása iránt, amit előbb az *E. coli* baktérium egyik génjén, később pedig magasabb rendű szervezetek-

ben tanulmányoztam. Másfelől ebben a csoportban sajátítottam el az akkor induló új tudományág, a génebézészet elméleti és módszertani alapjait, ami szintén döntő hatással volt későbbi pályafutásomra. Csodálatos élmény volt, hogy a heidelbergi EMBL-laboratóriumban töltött tanulmányútjaimon a DNS-molekulákat elektronmikroszkóppal tanulmányozhattam.

Önálló kutatócsoportot 1985 óta irányítok, mióta hazatértem hosszú külföldi tanulmányutamról, melyet férjemmel, Deák Ferencsel együtt az Egyesült Államokban töltöttünk Paul Goetinck laboratóriumban. A tanulmányút szerencsés találkozásnak bizonyult: Paul Goetinck embriológiai ismeretei és anyagi háttere a mi génebézészeti tudásunkkal párosulva tette lehetővé két porcféhrjét kódoló gén molekuláris klónozását, amiből a fehérjék szerkezetére tudunk következtetni. Ekkor vált világossá számomra, hogy a porcszövet milyen fontos szerepet játszik a gerincesek vázrendszerének kialakulásában, és kiváló modellrendszer lehet a differenciálódás és a génműködés szabályozásának tanulmányozására. Ezért, hazatérve, ezt a kutatási témát választottam, s csoportommal a porcféhrje-gének klónozása és jellemzése után további rokon géneket izoláltunk és jellemeztünk, melyek szintén a vázfejlődésben játszanak fontos szerepet. Ebből a témából írtam MTA-doktori dolgozatomat 1995-ben.

Csoportom jelenleg a klónozott gének szerepét vizsgálja a vázrendszer fejlődésében, egészséges működésében, valamint vázrendszeri betegségek kialakulásában. Ma már nyilvánvaló ugyanis, hogy a vázrendszer képződése és normális működése számos szerkezeti és szabályozó molekula megfelelő térbeli és időbeli termelődésének és kölcsönhatásának a függvénye. A vázelemek fizikai tulajdonságait, így pl. a porcszövet rugalmasságát, alapvetően a sejtköztői állományba kiválasztott szerkezeti fehérjék tulajdonságai és kölcsönhatása határozza meg. Ezért fontos az új alkotórészek felderítése és jellemzése. Mindez csak bonyolult kísérletek révén és sokszor csak költséges módszerekkel lehetséges. Kutatómunkám mellett biológus-, valamint PhD-hallgatókat is tanítok a Szegedi Egyetemen. Abban a szerencsében volt részem, hogy 30 éves pályafutásom alatt szemtanúja, sőt résztvevője lehettem a molekuláris biológia, a transzgenézis, majd pedig a genomika kifejlődésnek, olvashattam csodálatos és minden tudományos fantasztikus irodalmat túlszárnyaló eredményeit. A tudományos kutatás ma is nagy örömet és semmi máshoz nem fogható élményt jelent számomra. Soha nem feledem, hogy az indító légkört és a szilárd alapot a gimnáziumi évek adták. Köszönöm volt iskolámnak, Gizi néninek és valamennyi kedves tanáromnak.

Dr. Kiss Ibolya

kutatóbiológus, csoportvezető

MTA Szegedi Biológiai Központ, Biokémiai Intézet

Az érettségi éve: 1969.

Emlékek közt válogatva

Börzseiné Győry Éva vagyok, 1977-ben végeztem a Veszprémi Vegyipari Egyetem szilikátkémiai szakán, 1988-ban Veszprémbe szereztem környezetvédelmi szakmérnöki képesítést. Az egyetem elvégzése után Százhalombattán a Dunai Finomítóban helyezkedtem el, és jelenleg is ott dolgozom környezetvédelmi „vizes” területen.

1968 és 1972 között voltam petőfis diák. Ez volt az az időszak, amikor napi küzdelem folyt a tanárok és diákok között a szoknya rövideje miatt, a fiúk haja pedig mindig hosszúnak bizonyult.

Évek óta rakosgatom diákkori emlékeimet, képeket, füzeteket, verseket és még sok-sok apróságot. Ezek között találtam meg egy Mikulás-esten előadott jelenet „kézirátát”. Szokás volt akkoriban, hogy a másodikos osztályok műsort adtak, arra íródott az évek óta fiókban őrzött „mű”.

Az egészben azonban nem az előadás volt a legizgalmasabb, hanem a felkészülés! Gyűjtöttük az ötleteket, napokig festettük, rajzoltuk a díszleteket, összeszedtük az őskori jelenethez az összes fellelhető szőröket-bőröket, és nagyon jól éreztük magunkat.

Arra már nem emlékszem, hogy az első jelenetben – ez volt az őskor – ki volt a főszereplő, de azt biztosan tudom, hogy a ’buta ősemlék’ diák nem volt képes megtanulni, melyik állat a bivaly és melyik a bölény.

A második jelenethez dr. Rácz Istvánt, mindenki Pista bácsiját idéztük meg, sajnos ezt a szöveget nem találtam.

Rozsnyai Géza bácsi „szerepelt” a következő színben, ennek a résznek a leírását is őrzöm. A negyedik színben osztályfőnökünk, Varga Géza fizikaóráját mutattuk be. A narrátor szövegét és ezt a jelenetet – teljesen hiteles másolatban – most megosztom mindenkivel, aki rászán néhány percet és elolvassa!

A jelenetet 1969 decemberében írtuk, rendeztük és adtuk elő – most pedig jó visszaemlékezni rá!

Mikulás-műsor

1969. december 6., II. A osztály

- I. szín Őskor
Narrátor: Mi juthat eszébe a diáknak bármikor? Csakis az iskola! Egy-egy nehéz nap előtt hányszor, de hányszor sóhajtunk, bár csak ne most élnénk! Milyen jó is volt a régi gyerekeknek! Hogy is volt? Vajon milyen lehetett? Nézzük csak!
(A helyszín egy barlang, a szereplők ősemlék gyerekek.)
- II. szín Ókor
Narrátor: Most Rómába látogatunk. Megnézzük, hogy' tanulnak, hogy' élnek a diákok ebben a korban. A filozófiaórát Stephanus Ratiust magister tartja, diákjait valamennyien ismerjük, a szónok Cicerót, a diktátor Caesart, a hadvezér Pompeiust és végül Brutust.
- III. szín Középkor
Narrátor: A dicső Rómából egy nagy ugrással a középkorba látogatunk. A kor nagy tudósait, Galileit, Kopernikust, Giordano Brunót az iskolapadban látjuk, éppen világtörténetet tanulnak Rozsgonyi atyától.
- IV. szín Jelenkor
Narrátor: És most elérkeztünk a jelenkorba! Az osztályban, ahová ellátogatunk, éppen fizikaóra van. Vajon mit csinálnak, mivel foglalkoznak, hogy' tanulnak a ma diákjai. Nézzük meg milyen is egy ilyen óra!
- Tanár *(Tanár kiflivel a szájában bejön)* Hetes nincs?
Diák De van!
(Utolsó padból kirohan, közben fellök két diákot.)
Diák Tanár úrnak jelentem, az osztály létszáma, az osztály létszáma... *(súgnak)*
... változatlan.
Tanár Csüccs! *(Beír a naplóba)* No, nézzünk csak egy stabil négyes tanulót felelni *(Forgatja a naplót)*... Ja, most jut eszembe, hogy fizikagyakorlat esedékes. Hogy legyen egy jó napotok is – ami van maguknak.
(Diákok helyeselnek nagy vigyorgással)

- Tanár Vegyünk először egy vizibuzogányt, ez egy egyszerű eszköz, nyomáskülönbségen alapszik *(vízbe rakja az eszközt)*, már most én erre húzom, húzom oszt kiveszem, mármint a vízből, és most mi, mi lesz..., mi lesz?... A rospiccc egye meg, ez lehervadt! *(Nagy röhögés.)*
- Tanár Morgás nincs! Következő nemes kísérletünk, ja, az elsőből otthon mindenki leszúri a szükséges tanulságokat. Vegyünk egy gumikötelet. *(Zsebébe nyúl és egy hosszú kötelet rángat elő.)* Valaki marja el az egyik végét. *(Két diák kimegy.)* Na már most én hatok rá itt középen *(ráüt a kötélre, a két diák feje összekoppan)*, a kísérlet nem sikerült ugyan, de az ütközés, az jó.
(Diákok a homlokukat tapogatva helyükre mennek.)
- Tanár Ej, az anyját! Az órámát meg a tanáriban felejtettem, ugorj fiam, Zsófi, megtalálsz az asztalon, vagy a fiókban, vagy a kabátomban, vagy majd csak meg lesz valahol! Addig Évike írja fel, milyen erők hatottak az előbbi kísérletben!
(A diák miniszoknyában kimegy a táblához és ír.)
- Tanár Egy kicsit feljebb, nem fog kiférni!
(Diák a szoknyáját rángatja, kilátszik a bugyija.)
- Tanár Ja úgy, majd elfordulok. Vagy kimenjek?
(Diák kintről bejön nagy zörejjel, kezében egy asztalfiók, tele kacattal.)
- Tanár Mi van? Mi van? Már megint ez a krampusz Rozsgonyi szellemeskedik? Leküldte az egész tanárit, csak az a nyamvadt óra nincs itt!
- Másik tanár *(Bedugja fejét az ajtón)* Matektanár, túlóra, túlóra? Nem hagyja, hogy mások is érvényesüljenek?
- Tanár Ja, erről jut eszembe, kicsengettek! A kidolgozott példákat nem kötelező megoldani, de úgy gondolom, szorgalomból mindenki meg fogja oldani.
(Összepakol és kimegy.)

Börzseiné Győry Éva
vegyésszámológép
Dunai Finomító, Százhalombatta

Az érettségi éve: 1972.

Iskolámra emlékezve

30 évvel ezelőtt, 1973-ban kaptam meg érettségi bizonyítványomat. Ez életem talán legfontosabb szakaszát: a gyermekkort, az ifjúság éveit, az életpályára készülést zárta le. Azóta a mi gyermekeink is túl vannak ezen, ők is útnak indultak. Eljött az ideje annak, hogy én is visszatekintsek.

Visszagondolok hát és emlékezem: Pápára, a Bartók Béla Zeneiskolára, ahová nyolc éves koromtól jártam. Aztán a Petőfi Sándor gimnáziumra, hiszen oly sok élmény, szellemi-lelki ajándék adományozója lett. Kifejezni sem lehet, hogy mennyi útravalót kaptam itt az életre.

Egy kis faluból, Bakonypölöskéről indítottak el a városba, a zeneiskolába. Így aztán már hét éve tanultam hegedülni, amikor ugyanitt gimnazista lettem. Büszkén viseltem a kis „petőfis” jelvényt. Ez szimbolizálta ugyanis, hogy melyik iskolát képviseljük. Ez pedig kölcsönös képviselet volt. *Az alma mater felelt értünk, mi pedig érte feleltünk.*

Hogy is mondjam? Nem volt könnyű indulás. Nyelvi tagozatos osztályba kerültem, csupa jó tanuló közé. Kemény próbatétel következett. Sok helyről jöttünk, különböző előképzettséggel. Így történt, hogy nekem minden hátrányt be kellett hoznom. Csak így teljesíthettem a magas követelményszintet. Azt, amit kezdetektől fogva elvártak tőlünk tanáraink. Ezért igyekeztem, hiszen tudtam, hogy mindez a javunkat szolgálja.

Osztályfőnökünk dr. Schweighoffer Ernőné volt. Gizi néni – ahogy mi szólítottuk őt – nagy pedagógiai érzékkel, szerető szigorral, mindig emberséges és nagyon közvetlen, diáktársait hozzáállással alakított és formált miniket. Pedig osztályunk nagyon nagy létszámú volt. Következetes, odaadó, színvonalas szaktanári munkája révén még a számomra oly nehéz tantárgy, mint a kémia is érdekessé vált. A biológia iránti érdeklődésemet pedig egy életre felkeltette élményt adó óráival. Az osztály sok-sok emlék, közös élmény színtere. Visszatekintve látom, hogy osztályfőnökünk mindig példát mutatott nekünk abban, hogy a magunk fáradsága és munkája révén szerzett tudás íze a legjobb. Emberséges magatartása a legfontosabb értékmérővé vált az életemben. Köszönöm ezt kedves osztályfőnökömnek innen is, hiszen igazodási pont lett minden tekintetben.

Az oroszórak rendszeres és alapos készülést követeltek meg. Mi akkor még nem is érthettük, hogy a nyelvtudás – legyen szó bármilyen nyelvről – életünknek mily nélkülözhetetlen útravalója lesz. Gergely László tanár úr szinte észrevétlenül tudatosította ezt bennünk. Számomra, aki az idegen nyelvek iránt különösen érdeklődtem, az ő tanári munkája örök példaként szolgál. Hálás vagyok és köszönöm, kedves tanár úr, hogy a pályámat jelentő nyelvtudásomat megalapozta. Én ugyanis orosz–angol szakos középisko-

lai tanár lettem. Ön pedig egzisztenciám, tájékozódásom és kapcsolataim megalapozója lett ezzel.

Nagy múltú iskolánk nem csak tudást közvetített – szellemiségének emberformáló ereje is volt. Ebben a légkörben az egyik meghatározó tantárgy lehet az irodalom. Szellemi és lelki értelemben is. Ha jól közvetítik, egy életre kialakíthatja bennünk az olvasás, a művészetek iránti igényt és érdeklődést. Szerencsésnek mondhatjuk magunkat, hogy a mi osztályunk erre a feladatra a legalkalmasabb tanárt kapta Polgár Judit tanárnő személyében.

Jutka néni nemcsak tantárgyat tanított, hanem érzékenységet és érdeklődést alakított ki tanítványaiban az irodalom, a könyvek, a versek iránt. Az olvasást természetes igénnyé nevelte bennünk. Önálló látásra, véleményalkotásra, gondolataink megfelelő kifejezésére ösztönzött. Egy-egy irodalomóra olyan közösen átélt élményt jelentett, olyan kimeríthetetlen forrássá vált, amely fogékonyra tett minket a szépre, a jóra és igazra. Sokat kaptunk Jutka nénitől. Ezeket az értékeket köszönöm kedves tanárnőmnnek.

Annak idején büszkén képviseltem iskolámat az Országos Diáknapokon. Boldog voltam, hogy a pápai Petőfi Sándor gimnázium jó hírnevét országos versenyen öregbíthettem aranyérmes hegedűjátékkal. Az idő múlásával egyre elfogódottabban gondolok vissza diákéveimre.

Immár én is gimnáziumi tanárként próbálom mindazt átadni, továbbvinni, amit ott kaptam. E parancs szerint nem csak tanítani kell, hanem személyiséget formálni. Minden tanórán erre gondolok, hiszen szolgálatnak tekintem a tanári munkát. Ennek lényege pedig a példamutatás. Ezt kaptam örökségül tanáraimtól és egykori iskolámtól, a híres pápai Petőfi gimnáziumtól.

Varga Katalin
angol–orosz szakos tanár
Kanizsai Dorottya Gimnázium, Szombathely

Az érettségi éve: 1973.

Pillanatképek egy volt „Petőfis” diáklány életéből

- Menza. Szilvásgombóc. Repeta háromszor. Mi lenne, ha még szeretné is?
- 1970. Úttörő nyakkendő helyett KISZ-gyűlés
- Első helyesírási felmérő. Hármás. Addig mindenből négyes is alig. Presztízsveszteség. Szégyen!
- Helyesírásgyakorlás... sokáig. Szégyenfelszámolás!
- Érettségi. Hibátlan magyardolgozat. A siker jólesik!
- Jelentést ír a Villamosenergiaipari Kutatóintézetben. Még jó sokáig nincs helyesírási hibája.
- Orosztagozatos osztály. Még beszélni is tudnak. Hátha jó lesz még valamire... Jó lett!
- Moszkvai Energetikai Egyetem, Atomerőművi hőfizikus szak. Első évfolyam. Fizika, matek, meg minden, oroszul. Semmi gond. Már a „Petőfi-ben” is elvárták.
- Indul a Paksi Atomerőmű első blokkja. A huszonnyolc éves, volt petőfis diáklány értékeli a garanciális méréseket. Még csak kezdő, de nem jut eszébe, hogy lány létére mást, valami nőiesebb szakmát is választhatott volna.
- Munka után azért mindig jólesik a sakk.
- „Petőfis” típusosztály, azért két fiú is akad. Az egyikkel még órák alatt is zajlik a sakkcsata. A küzdelem kiegyenlített.
- „Petőfis” kémiaóra. Jegyzetelni, szépen, érthetően. A dolgok logikáját mindenhol meg lehet találni... Milyen sokszor jött ez még jól később!
- Verselemzés. Folyik a szó a petőfis diáklányból, beszélni, értelmezni, átélni tanul. Belejött. Még ötven felé is érzi az akkor rögződött önkifejezési, elemzési képessége mindennapi hasznát, örömét.
- Ritka, jóleső „petőfis” kilengések: tornaóra helyetti házoni ügyintézők. Biológiaóra helyetti velencei dallamok. Angolóra helyetti magnóra alvás.....
- A „petőfis” típusosztály nem matekozós fajta, de jól jött, hogy legalább egy a sokból szereti, és még elmagyarázni is tudja...
- India. Bombay. Nemzetközi atomenergiaügynökségi tanfolyam száz indiai szakembernek. „Atomerőművi berendezések öregedés-kezelése, élet-tartam-hosszabbítása.” Jól jött a magyarázó képesség az előadó, volt „petőfis” lánynak.
- Amerikai Nemzeti Nukleáris Laboratórium. Sziklás-hegység... Ötvenkét kutatóreaktor a pusztában. Összeomlott a keleti blokk... A volt „petőfis” lányt, bár Moszkvában végzett, hónapokra beengedték tanulni, dolgozni... Tanult is rengeteget. Negyven körül az ember már nagyon tudja,

hogy csodálatos jutalom, ha újra tanulhat, kérdezhet. Amerikában akkor már tudták, hogyan lehet az atomerőművek élettartamát biztonságosan meghosszabbítani!

- Manapság a volt „petőfis” diáklány minden napja a magyar atomerőmű biztonságos élettartam-hosszabbításához kötődik, dolgának... sorsának érzi.
- A majdnem ötvenes, volt „petőfis” diáklány klassz éveket mondhat magáénak. Az a négy ott a „Petőfiben” többszörösen felejthetetlen marad.
- A volt „petőfis” diáklány huszonhárom éves nagyfia már majdnem jogászként, tizenkilenc éves nagylánya pedig grafikusművész-palántaként mosolyognak anyukájuk „atomos elszántságán”. A példa talán már összeállt. Hátha lesz olyan része, amiben követni is érdemesnek találják... egyszer... *Akkor már tényleg nagyon megérte!*

*Jánosiné Bíró Ágnes
Atomerőművi mérnök-hőfizikus, osztályvezető
Villamosenergiaipari Kutató Intézet, Budapest*

Az érettségi éve: 1974.

Politikus a haza szolgálatában

1974-ben érettségiztem a Petőfi gimnáziumban. Sok szép emléket őrzök az itt eltöltött időszakról, s mindaz, amit itt átéltem, bizonyára kihatott egész eddigi pályafutásomra. Bár egy 18 éves fiatal magatartása és világszemlélete még igen sokáig formálódik, nagymértékben függ attól is, honnan táplálkozik, mire építkezik.

Nyilván így voltam ezzel én is. Az ELTE jogi karának elvégzése után visszatértem Pápára. Néhány esztendőn át jogtanácsosként dolgoztam, majd a rendszerváltozáskor a Fidesz szolítására bekapcsolódtam a közéletbe: önkormányzati képviselő, alpolgármester lettem, az 1998-as országgyűlési választások után pedig a Belügyminisztérium politikai államtitkárának kértek fel. Ezt a tisztséget 2002 tavaszáig töltöttem be, azóta országgyűlési és önkormányzati képviselőként dolgozom, a Parlament rendészeti bizottságának egyik alelnöke vagyok.

A közéleti pályához, amelybe engem őszinte hitem és meggyőződésemmel vezérelt, sokféleképpen lehet viszonyulni. Ámde becsüljük vagy fitymáljuk, tagadhatatlan: nélküle a modern demokrácia nem működik, hiszen a legfontosabb kérdéseknek itt kell eldőlniük. Magam ezt a pályát mindig is szolgálatként fogtam fel, lehetőségnek arra, hogy jobbat tegyünk szűkebb és tágabb világunkat. A mából visszatekintve úgy érzem, döntéshozóként nem kell pirulnom; azok az ügyek, amelyek mellett kiálltam, jó ügynek bizonyultak. Ilyen volt az is, amikor sokakkal együtt síkra szálltunk azért, hogy a Petőfi gimnázium megmaradjon és számára új épületet létesíthessünk. Ennek már több mint tíz esztendeje, de ez az idő még inkább bizonyította, hogy a városnak szüksége van erre az intézményre.

Egy iskola s az egykori diák között sokrétű, eltéphetetlen kapcsolat van, amiről igen nehéz beszélni, amit igen nehéz szavakba öntené. Hadd hívjam ezért most segítségül egyik kedves volt tanáromat, dr. Rácz Istvánt.

Közéleti pályám kezdetén, 1990. november 27-én írt ő nekem egy levelet, amikor már alpolgármesterré választottak. Ebben kimondatlanul is egy, a helyi választási kampányban megjelent szórólapomra reagál, amelyben ezt írtam: „A Petőfi Sándor gimnáziumban érettségiztem, ahol a tudásanyagot kívül az emberi tisztességet és a pápai értékek tiszteletét olyan kiváló tanároktól sajátíthattam el, mint dr. Rácz István és Galántai Márta”.

Befejezésül álljon itt a levél. Mindennél többet elárul tanár és diák nemzedékeket összekapcsoló viszonyáról.

*Dr. Konrád Károly
államtitkár, országgyűlési képviselő
Az érettségi éve: 1974.*

Kedves Karcsi!

Pápa, 1990. nov. 27.

A raportban inkább haza viderül,
s csak akkor sikerül megírni a meg-
térülést.

Itt is, hogy szinte örömmel gratu-
lok, mindjárt hi is hasznalom ismét -
günkel is kéne fordult Hoppa! Itt
is kiírt.

Az is, hogy új tisztelet is me-
radt meg olyan rendszer, amilyen-
nel megírhat.

Von egy tisztelet, "tisztelet" is. A
"mórálapot" az is nem is meg-
írhat. Kéne ismét, s meg-
mit lehet is? Kéne is
is, hogy nem ahadály, s meg-
térül.

Kéne ismét megírhat, s meg-
írhat.

Kéne ismét megírhat: Kéne ismét, hogy
kéne ismét Rád meg is kéne, hogy kéne
kéne Rád kéne ismét megírhat, meg-
írhat is meg.

Kéne ismét - hi megírhat
"Tudni" kéne ismét megírhat.

Pista Gábor.

Egy ikonfestő vallomása

1972 és 1976 között, amikor boldog gimnazistaéveimet töltöttem, még nem tudtam, nem sejtettem, milyen életre hívott meg az Isten.

Szalay Laci bácsi festőművész-tanár biztatására kezdtem rajzolni, az ő irányítása mellett rajzsakkörbe járni. Művészettörténeti órán ugyan találkoztam ikonképekkel, de igazából akkor érintett meg, amikor 1984-ben Helsinkiben – a legkevesbé sem az ikonjairól híres északi világban – egy magyar származású ikonfestő ikonjait látva azt éreztem, nekem ezt kell csinálnom. Az ikonkép látványa vitt aztán Jézus közösségébe.

Először 1986-ban, Olaszországban, Paolo Orlando mestertől tanultam az ikonfestést, majd 1990-ben Fabio Nones volt a mesterem. 1990-től 1992-ig Jónás Ilona ikonfestő önzetlen tanításával folytattam, illetve mélyítettem az ikon technikai kidolgozását. 1994-ben Helsinkibe kaptam meghívást, ahol egy orosz származású, Rómában élő ikonfestő kurzusán vettem részt.

Mit jelent számomra az ikon, az ikonfestés? Elcsendesedést. A csenden keresztül kerülök kapcsolatba az ikonnal. Ha leülök festeni, az mindig ünnep számomra. Ilyenkor halk pravoszláv liturgikus zene szól. A Rubljov-féle emocionális ikonokat szeretem. Azok mindegyike nagyon emberi, ugyanakkor megvan bennük a láthatatlan világba való bepillantás lehetősége. Rubljov szentháromság-ikonjánál szebbet el sem tudok képzelni. Florenszkij azt mondja: „Jézus létezésének legegyszerűbb bizonyítéka, hogy ez az ikon létezik.”

S hogy az ikon miért a transzcendensre nyíló kapu, azt megint csak Florenszkijtől tudjuk (aki matematikus és fizikus volt, majd teológiát végzett és elmélyült a filozófiai, esztétikai ismeretekben): „...amit pedig nyilvánvalóvá tesz, az mind világosság. Tehát minden, ami megjelenik, tehát mindenféle lét-fény. Ami pedig nem fény, az nem jelenik meg, tehát nem realitás. A sötétség terméketlen...” Az antik filozófiában a fény ragyogásával hozták összefüggésbe a lét metafizikai okainak legmagasabb rendű megértését. Az ikonképeken gyakran használtak aranyat, de ez az aranyszín nem a pompa, a gazdagság kifejezésére szolgált, hanem arra, hogy eltakarja az ember szeme elől a láthatatlan világot. Az arany a fény színe.

Régtől fogva szerzetesek rajzolták az ikonképek mintáit. Az elmúlt száz évben újra „felfedezték” az ikonokat. A bizánci kánon szabályait betartva újra lehet gondolni az ikonképeket. Én magam is festettem már így, többek között magyar szenteket. Ezeket az ikonképeket egy egyházi személlyel elfogadtatva, megáldatva az ikon betöltheti teurgikus funkcióját.

1999 nyaratól szervezünk Szombathelyen ikonfestő kurzust. A résztvevőknek 12 nap alatt kell egy képet megfesteniük, mely az alapozást, rajzolást, színek felvitelét, aranyozást, s végül a színbontást tartalmazza, mint a legmagasabb rendű feladatot.

Még mindig, 17 év eltelte után is beleborzongok, ahogy a sötét alából előjön az arc, mely az utolsó csúcspont feladásával már tündököl. Tudas ez a módszer, ugyanaz zajlik a technika szintjén, mint a lélekben, az ember önmagából felmeríti a legmélyebb érzéseit. 15–17 réteg van a fán. A lélekből is ugyanúgy jönnek elő a rétegek, s mire kész a kép, kialakul a teljes Isten-látás. Nem tévedés, az ikonlátás Isten-látást jelent, azért tudjuk megfesteni, mert Jézus által megtestesült. Úgy érzem, ajándékba kaptam ezt a látást, ami minden egyes megfestett képnél újra él. Így jutok el a csend és a fény kapujába.

Életünk egyik meghatározó része volt, amikor 2002. március 13-án megnyitottuk férjemmel Gödön az Olajfa Művészházat, mely privát kezdeményezés volt. Elsősorban a Gödön élő és alkotó művészek bemutatására hoztuk létre, valamint azért, hogy házigazdái lehessünk irodalmi és zenei esteknek, előadásoknak. Törekvésünk nem kizárólag üzleti vállalkozást jelent, hanem az értékteremtés lendületével készült. Benne kell lennünk abban a szellemi vérkeringésben, amelynek a kistelepülések és a nagyvilág között kell lennie.

János evangélista szavaival szeretnék elköszönni: „Az én eledelem, hogy Annak akaratát teljesítsem, aki küldött, s elvégzem, amit rám bízott.”

*Mógorné Győrffy Anikó
ikonfestő
Olajfa Művészház, Göd*

Az érettségi éve: 1976.

*„Mindennek, ami itt remek volt,
Emléke, nyoma fennmarad.
Ki mi nagyot tett, szépet gondolt,
Örökké él, mert egyre hat.”*

Vajda János

Gondolatok az évkönyvhöz

Megtisztelő felkérésének teszek eleget, amikor gondolataimat leírhatom egykori iskolám, a pápai Petőfi Sándor Gimnázium és Egészségügyi Szakközépiskola most készülő második emlékkönyvéhez. Teszem ezt a teljesség igénye nélkül, hiszen végeláthatatlanul sorolhatnám az élményeket és benyomásokat.

Különösen örömteli az emlékezés, mivel 25 éve érettségiztünk, és várakozással telve szervezzük a találkozónkat. Az osztálytalálkozóra készülvén Goethe legnagyobb művének, a Faustnak üzenete jut eszembe: „Mann soll immer streben”. Kell, hogy legyen célunk, melynek elérésével új erőt meríthetünk a következőhöz. S „csak annak van joga az életre és boldogságra, ki nap nap után megharcol érte.”

1974-ben, az akkor indított kémiatagozatos osztályba nyertünk felvételt. Polgár Judit osztályfőnökünk nagy gonddal, kellő szigorral, nagy szeretettel vezetett bennünket. Meghatározó volt fejlődésünkre az egyénisége, nemcsak azért, mert a magyar tantárgyat tanította, de rendkívül erősen kézben tartotta jellem- és közösségi nevelésünket is. Ő tolmácsolta azt az értékrendszert, amelyet az iskolánk nevelőtestülete képviselt, s amely tartást és oly különleges légkört adott a napjainknak. Ehhez járult az iskola múltja, hagyományai, patinás környezete, ami hangulatában is tiszteletet parancsolt, s egyfajta elkötelezettséget, hogy ezt a hírnevet tovább öregbítsük. Minden alkalmat meg is ragadtunk, hogy részt vehessünk a kulturális seregszemléken, szaktárgyi versenyeken.

Nagy szeretettel és hálával gondolok Sudár Imréné, Erzsi néninkre, aki hihetetlen lelkesedéssel és odaadással vezette iskolánk kórusát, szakmailag támogatta citerazenekarunk munkáját, hozzásegítve a keszthelyi helikoni aranyéremhez. Az öregdiáktalálkozók felejthetetlen hangulata, a furulyaegyüttes reneszánsz darabjai, az iskolai és a városi ünnepélyek, szalagavatók, ballagások és felvonulások emlékeimben visszatérnek. Sydó Tibor tanár úrral együtt (aki a fiúkat tanította) magasra tették a mércét. Testne-

velésórákon kemény munkával küzdöttünk az egészséges testi fejlődésünkért, igényé téve a rendszeres mozgást. – Ez is hozzásegített ahhoz, hogy testnevelő tanár férjemmel olyan életvitelt alakítsunk ki, melyben napirenden van a mozgás. Mint sítúrávezetők (sí- és snowboard-oktató) Herenden megalakítottuk a herendi síelők és snowboardosok baráti körét. Rendszeresen szervezünk osztrák és olasz sítúrákat, legutóbb a Balaton-kerülést.

Köszönöm dr. Schweighoffer Ernőné Gizike néninek, hogy keményen megkövetelte a biológiát. A pszichológia iránti érdeklődésem felkeltését is neki köszönhetem. Mindent elkövetett az egészséges életvitelre nevelésünkért. Az a sok fotóm se lenne a középiskolás éveimről, ha fotó-szakkörében nem törekedett volna középiskolás éveink remek pillanatainak megörökítésére. Sokszor kosárlabdáztunk együtt. A túrázást is ő kedveltette meg velünk. – Herenden az iskolai vándortáborok és hegyi túrák szervezésével örökítettük tovább e nagyszerű mozgás iránti igényt.

Somfai Györgyné Kati nénit térképezéssel vártuk a földrajzórán. Jó játék is volt, amellet elmélyítette a térképismeretünket, fejlesztette tájékozódó képességünket. – Rendszeresen visszük a herendi és környékbeli családokat túrázni kerékpárral vagy gyalogosan. A tavaszi Alpok-túrákat hagyománnyá tettük a herendiek körében.

Dr. Csekő Tiborné Pirike néni rendkívüli türelemmel viseltetett a leginkább reál beállítottságú osztályunkkal történelemóráinkon. – A rendszer-váltás és az azóta eltelt idő számos bel- és külpolitikai eseménye is megerősítette bennünk, mennyire fontos, hogy történelmi távlatokban tudjunk gondolkodni, megérthessük a mindennapi életünkre is kiható események bekövetkezésének okát, mozgatóját, alkalmazkodhassunk az új helyzetekhez, megfelelhessünk a kihívásoknak.

Bacsa tanár úr az orosz és Helt Gyula tanár úr a német nyelv elsajátításán fáradozott nagy igyekezettel. – Akkor el sem tudtuk képzelni, hogy mennyire megnő a nyelvtudás iránti igény és elvárás az elkövetkező években. Sokszor hangsúlyozták, és igazuk volt. Tekintettel arra, hogy személyes kontaktusban vagyunk az üzletünkbe látogató külföldi vendégekkel, nap mint nap gyakoroljuk a német nyelvet és talán hihetetlen, de gyakran az orosz is.

Dankó Ferenc tanár úr tanított bennünket a kémia és a fizika tantárgyakra. – Lényeges és meghatározó volt az életemben mindkét terület. A fizikatanári szakot felvettem harmadik szaknak, és tanítottam sok éven keresztül. A fizikát a kémiai ismereteimmel együtt a szakdolgozatom írásánál kamatoztattam. Szakdolgozatom címe: „A kerámia- és porcelángyártás alapanyagainak vizsgálata, különös tekintettel az ólomtartalomra és a radioaktivitásra”.

Szalay Laci bácsi a rajzolás és művészettörténet tantárgyakat tanította. Igaz, tanórai keretek között csak egy évig, de a képzőkörét, amelyet a Vár-

kastélyban tartott, a város több iskolájából látogattuk. – Neki is köszönhető, hogy az érettségi után felvételt nyertem a Szombathelyi Tanárképző Főiskola matematika–rajz tanári szakára. Néhány év múlva pedig már férjemmel együtt a Herendi Általános Iskola, majd a Herendi Fischer Mór Porcelánipari Szakiskola katedráján tanítottam. A rajzolást, a művészet tiszteletét, szeretetét Pápán a Jókai Mór Általános Iskolában Török Mária rajztanárnőm keze alatt, majd kedves Laci bácsinknál kaptam. (Fájdalom, hogy Bacsa Imre és Szalay László tanár úr sincs már közöttünk. Emléküket szívünkben őrizzük.) A rajztanári képzésben Szombathelyen Horváth János és Szurcsik János festőművész szárnyai alatt fejlődhettem. Rajzszakdolgozatom témájául az ország egyik kiemelkedő fazekasműltjával rendelkező régiójának – ahonnan apai ágon származom –, az Őrségnek a fazekaskultúráját, motívumkincsét és formavilágát dolgoztam fel. Távlati célom az ország legjelentősebb fazekasrégióinak feltérképezése.

Ehhez kapcsolódik a vállalkozásunk, amelyet férjemmel alapítottunk. Ő a főiskola matematika–testnevelés szakán, velem egy évfolyamban végzett, s szakdolgozataink írásában segítettünk egymásnak. Így ő is betekintést nyert a fazekasság munkájába.

Gyenesdiáson egy több mint 150 éves nádfedeles ház felújításával, 1990-ben szezonálisan kezdtünk működtetni egy kerámiaüzletet. Az elmúlt 13 év alatt a régió idegenforgalmi attrakciójává váltunk. Célunk az, hogy az idelátogató vendégeknek keresztmetszetet nyújtsunk az ország legfontosabb fazekasrégióinak munkáiból, ehhez méltó környezetet és színvonalas szolgáltatást biztosítsunk. Ahogy szinte valamennyi területen, itt is szükség van a folyamatos önképzésre, ami a fejlődés záloga. Folyamatosan bővítjük a nyelvtudásunkat, kereskedelmi, idegenforgalmi, pénzügyi és marketingismereteinket.

Végül és semmiképpen nem utolsó sorban, hadd dicsérjem mélyen tisztelt matematikatanárunkat, a kedves Varga Géza tanár urat. Aki segített a döntésben a pályaválasztáskor. Dilemmámat, a jelentkezés kapcsán végérvényesen eloszlatta az a kijelentése: „Légy csak matektanár, Julcsi! Az nagyon fog menni neked.” Olyan szakmai-módszertani alapokat kaptam e tantárgy tanulásakor, amelyek a többszöri központi módszertani koncepcióváltás során is örökérvényűek és használhatók maradtak. Diákjaim érettségi és felvételi vizsgáinak eredményei magukért beszélnek, és új sikereknek lettek forrásai. Amellett bevésődött egy olyan kellemes, könnyed óravezetés légköre a tudatomba, amit én is igyekeztem mindig megteremteni az óráimon. Ezáltal vált a matematika „nem is olyan nehéz” tantárggyá, ahol mindenki sikerélménnyel gazdagodhatott.

„Aki egy évre gondol, az kukoricát ültet,
aki húsz évre tervez, az fát ültet,
aki távlatosan gondolkodik, az iskolát épít.”

Életem derekán visszatekintve, a középiskolás éveimre úgy emlékezem vissza, mint a legszebb diákévekre. Abban a szerencsében volt részem, hogy egy nagymúltú gimnáziumban, nagyszerű pedagóguskollektíva szárnyai alatt, egy remek osztályközösség tagja lehettem. Tanítóim és tanárain példaképként álltak és állnak előttem ma is. Hálával gondolok rájuk és szüleimre, akik biztosították a szeretetteljes és harmonikus háttérrel, akiknek nevelési elveik összecsengtek, támogatva fejlődésünket.

Az alma mater megtanított bennünket az igényes munkára, a folyamatos önképzésre, a közösségben, csapatban gondolkozásra, a hagyományok tiszteletére. Megadta a várakozás biztonságát, a töretlen küzdelmet egy nemes célért. Megtanított a szívünkkel látni és leküzdeni az élet nehézségeit. Kialakította bennünk az összetartozás érzését.

Igyekszünk ezeket az értékeket továbbadni két fiúnknak és tanítványainknak.

Ma már pontosan tudom, hogy miért találkozhatunk oly sok boldog, sikeres és eredményes, Pápan végzett hajdani „petőfis diákkal”.

Tisztelet és hála az együtt töltött szép évekért, emlékekért.

Végül köszönetemet fejezem ki mindazoknak, akik „A Petőfi Sándor Gimnázium és Egészségügyi Szakközépiskola emlékkönyve, 1948–1994” kiadványt megalkották, s felvállalták annak folytatását. (A Herendi Általános Iskola 100 éves évfordulójára kiadott jubileumi évkönyv összeállításához ez adta az inspirációt.)

*Pékné Orbán Julianna
matematika–rajz–fizika szakos tanár
J&A Kerámia, Gyenesdiás*

Az érettségi éve: 1978.

Tanítás

Bár már több mint húsz éve Pécssett élek, időről időre szükségét érzem annak, hogy belelapozzak azokba a középiskolás diákkori emlékeimet felidéző kiadványokba, Pápával és a Petőfi Sándor gimnáziummal kapcsolatos könyvekbe, albumokba, melyeket házi könyvtáramban őrzök. Pápa és a Petőfi gimnázium számomra – s nyilván még hajdani öregdiákok sokasága számára – olyan alapvető, személyiségformáló élményeket jelent, melyek az időben távolodva is viszonyítási pontot, értéket és mércét mutatnak. Olyan természetesek ezek, mint a cselekvés szabadsága, mint az alapvető életfeltételek megléte, vagy mint az anyanyelv ismerete és használata. Csak akkor leszünk figyelmesek rájuk, ha nincsenek, ha valami változás áll be, ha valamiért másként kell viselkedni, cselekedni.

Pápán születtem, 1981-ben a „Petőfiben” érettségiztem, életem első, meghatározó korszakát töltöttem tehát itt. A gimnáziumi négy év lényegi mozzanata – ha röviden kellene meghatározni – nem más, mint a *felkészülés*. Felkészülés az önálló felnőttéletre, mind erkölcsi értékekkel, mind alapvető ismeretekkel – és „mellékhatásként”, de korántsem lényegtelen körülményként – kapcsolatokkal, máig élő barátságokkal. Azóta megélt életem bármely szeletét vizsgálom, mindegyre azt találom, hogy az alapvető döntéseimben, a fontosabb irányváltásokban benne vannak a gimnáziumi évek alatt kapott minták, értékek.

Az olyan iskola érdemli ki igazán az *alma mater* jelzőt, amely nem csupán a szó szoros értelmében vett oktatási, képzési idő, nemcsak a felnőtté válást megelőző évek alatt, hanem az élet későbbi szakaszaiban is eligazítást, támpontot tud nyújtani. Ezt a tételt egy egészen konkrét, személyes példával világítanám meg, az egyik legfontosabb és legkedvesebb emlékemmel, mely bár a Petőfi gimnáziumhoz fűződik, mégis olyan esetet idéz fel, amely sok évvel az érettségi utáni időkben történt.

1981-ben érettségiztem, s még abban az évben sikeresen felvételiztem is a pécsi Janus Pannonius Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karára. Egy esztendei sorkatonai szolgálat következett, majd az egyetemi tanulmányok. A jogi diploma megszerzése után egy évet Budapesten dolgoztam, majd ismét Pécsre vitt az utam; 1988-ban lehetőséget kaptam arra, hogy oktatóként dolgozzam a jogi karon. Feladatom az új tantárgyként meghirdetett *jogi informatika* oktatása volt. Igazi autodidaktaként kellett elkezdenem a felkészülést az új feladatra, hiszen Magyarországon ezzel a tudományterülettel – mely a jog és az informatika, számítástechnika határterületét jelenti – főhivatásszerűen még nem foglalkozott előtte egyetlen egyetemi tanszék sem. Jogászként természetesen rendelkeztem a feladathoz szükséges alapvető jogi ismeretekkel, de számítástechnika terén kezdőnek számítottam. Persze az ember némi tanulási tapasztalat birtokában sok dolgot egyéni felkészüléssel is elsajátíthat, ám ennek a módszernek van egy komoly hátránya;

soha nem lehetsz biztos abban, hogy valami fontos dologról nem feledkeztél meg, valami lényeges részterület ismerete nem hiányzik-e az eszköztáradból. Emiatt 1990-ben elhatároztam, hogy szervezett képzés formájában is számítástechnikai jártasságot szerzek.

A rendelkezésre álló lehetőségek közül a szegedi József Attila Tudományegyetem Természettudományi Karának programozó matematikusi képzése ígérkezett a legmegfelelőbbnek. Ide újra felvételiznem kellett, mégpedig matematikából. Mivel a gimnáziumban már másodikosként tudtam, hogy jogász akarok lenni, s ehhez a magyar és a történelem tantárgyak szükségesei elsősorban, hát annak idején a figyelmemet is leginkább ezekre fordítottam. Matematikai tanulmányaimat általában szolid négyes szinten teljesítettem. Ez az érettségihez bőven elegendő, de a felvételi szinttől elég messze van, különösen akkor, ha az a bizonyos érettségi is *kilenc* évvel korábban esett meg, s azóta a leendő felvételiző nem sokat foglalkozott matematikával. Vajon realisnak tekinthető-e az a terv, hogy felkészülök a matematikafelvételire s utána még el is végzem a „progrmat” szakot?

Ez a kérdés foglalkoztatott több hónapon keresztül. Hogy gyötrő kétségeimre választ találjak, elmentem ahhoz az emberhez, aki legjobban ismerhetett engem „matematikai készségeim” oldaláról. Egy előkészítő telefonbeszélgetés után meglátogattam egykori osztályfőnökömet, aki négy éven keresztül a matematikát – és nem mellékesen a fizikát is – tanította nekünk, Piri nénit, azaz Sipos Sándornét. Végre feltehettem neki azt a kérdést, ami már régóta nyomasztott; nem tartja-e arcátlan vakmerőségnek, hogy neki-vágjak a felsőbb matematika elsajátításának. Amit válaszolt, nagyon megnyugtatót, s azt hiszem egész felnőtt életem egyik legfontosabb *tanítása* volt. Az egyébként kedélyes beszélgetés során valahogy így hangzott el az a bizonyos mondat: *a gimnáziumi évek alatt még számít a „zszenialitás” egy-egy tárgy eredményes teljesítéséhez, de felnőttkorban a céljaink eléréséhez már sokkal fontosabb az elszántság, a kitartás, a szorgalom; ha ezek megvannak, akkor belevághatunk merésznek tűnő tervek megvalósításába is.* Ez segített dönteni; belevágtam hát és nem bántam meg...

Azóta is hálával gondolok arra, hogy biztatott, hogy eloszlatta – elsősorban önmagammal kapcsolatos – kételyeimet, s így hozzásegített ahhoz, hogy új dologba kezdjek és új oldalról ismerjem meg a világot és magamat. S még inkább hálás vagyok a *tanításért*, ezért az útmutatásért, melyet azóta is sokszor felidézek magamban, ha valami fontos, vagy nehéznek tűnő problémát kell megoldanom, ha kisebb vagy nagyobb ügyben választás elé kerülök.

Még egy záró megjegyzés az iskoláról és a körülötte, benne élő emberekéről! Mikor az iskoláról, az *alma mater*-ről beszélünk, s elfogódottan gondolunk az intézmény szellemére, látnunk kell, hogy az elvont fogalom mö-

gött igazi emberek, igazi egyéniségek vannak, a tanáraink ők, s tudjuk, hogy az iskolának szóló szeretetünk valójában nekik szól.

*Dr. Balogh Zsolt György
tanszékvezető egyetemi docens
Pécsi Tudományegyetem
Állam- és Jogtudományi Kar*

Az érettségi éve: 1981.

Iskolák, évek, versek...

A Petőfi gimnáziumnak kisiskolásként sokáig csak a kis tornatermét ismertük. Mi, „zalkások” oda jártunk át testnevelésőrára. Emlékszem sötét gerendáira, titokzatos faerkélyére és arra, hogy az öltözőben mindig verseny folyt, hogy a lányok vagy a fiúk készülnek-e el előbb.

Többen szerettük a kémiát, néhányunk otthon is végzett kísérleteket, s amikor komolyabban szó esett a továbbtanulásról, szinte természetesnek tűnt, hogy a Petőfibe megyünk, hiszen ott volt szakosított tantervű osztály, ráadásul ott tanított Tamás osztálytársunk édesanyja, Schweighofferné Gizi néni, sőt Tallai igazgató úr kisebbik fia is velünk járt.

Mi lettünk tehát ’78 őszén a B-sek, a „kémiások” Murai Józsefné Ida néni osztályában, sok helyről érkező, tarka társaság. Az A-sok orosz tanultak nagyobb óraszámban, a C volt az általános tantervű osztály (érdekes, hogy utóbbiak olaszt tanultak idegen nyelvként).

Heti két órában volt laborgyakorlatunk, amit különösen szerettem, miközben kémiából és fizikából évről évre több lett a számításokat igénylő szöveges feladat, ami eltávolított hajdani kedvenc tárgyaimtól. A biológia és a földrajz került közelebb hozzám.

Más évfolyambeliekkel, illetve az idősebb diákokkal legelőbb a délutáni sportfoglalkozásokon és a vegyeskarban ismerkedtünk meg. Az osztályból hárman énekeltünk basszus szólamot Sudárné Erzsébet néni énekkarában, különösen szép volt, mikor minden évben ellátogattunk Pestre, hogy műsort adjunk az öregdiákoknak. Sydó tanár úr testnevelésőráin a labdajátékokat szerettem (akkor jött „divatba” iskolánkban a röplabda), s izgalmasnak találtam, hogy a Pápai Textiles pályáján szinte minden atlétikai számot kipróbálhattunk, jártunk uszodába, sőt, tekepályán és súlyemelő teremben is megfordultunk. Gizi nénivel gyakran jártunk kirándulni, főleg Döbröntére, a Bakonyba, voltunk biológiai terepgyakorlaton, táborban, megismerkedtünk a tájékozódási futással.

Az irodalmat nem tanultam kellő alaposással, más dolgok jobban érdekelték, időm sem sok maradt rá, de jó érzékem volt hozzá. Amikor a francia szimbolistákhoz értünk, más „hangra” lettem figyelmes, és jött Ady, aki szintén olyan hangon szólalt meg, ami szokatlan volt a korábban tanult írókéhez képest. Ráadásul egy Baudelaire-elemzésemre dicsérő szavakat is írt Borbély Judit tanárnő, aki frissdiplomásként került hozzánk Szegedről, s aki korábban szintén a Petőfiben érettségizett. Az „izmusok” korának megismerése még közelebb vitt az irodalomhoz. Magam is írni kezdtem, eleinte prózaverseket, amelyeket bátoritanul megmutattam a tanárnőnek, aki örömmel fogadta próbálkozásaimat. Abban az időben ügyesen írtak még néhányan az évfolyamból, egy iskolai pályázaton díjat is kaptunk.

Földrajz–biológia szakra adtam be jelentkezésemet Pécsre, de már a veszprémi központi biológia érettségi megírásáról hazatérve összekészítet-

tem irodalom- és nyelvtankönyveimet, hogy a következő évi felvételre készüljek. Valóban nem vettek fel, egy évet Marcaltón, édesapám hajdani, legelső munkahelyén töltöttem képesítés nélküli napközis nevelőként.

A természettudományoktól azért nem szakadtam el. Általános iskolás korom óta érdekel a csillagászat, gimnazistaként már el is küldtem megfigyeléseimet hazai és nemzetközi amatőrszervezetekhez, s mostanság is végzek észleléseket, különösen a csillagászati fényképezés érdekel.

Közben tanultam, sok mindent pótoltam a korábbi évek anyagából. Judit tanárnőtől kaptam olvasmányajánlatokat, s beszereztem az új, modernbb szemléletű tankönyveket is. A felvételem sikerült. Egy év katonáskodás után (Alcsútdoboz, Zsámbék) megkezdtem tanulmányaimat a szombathelyi Berzsenyi Dániel Tanárképző Főiskola magyar–népművelés szakán.

Az írást folytattam, felvettem a kapcsolatot a szombathelyi Életünk c. folyóirattal, ahol aztán először jelentek meg írásaim '86-ban, s rövidesen más folyóiratok is teret adtak verseimnek. Lassan rátaláltam saját hangomra. A tárgyias líra vonz, érdekelnek a finom, rejtélyes összefüggések terek, idők, tárgyak között. Szeretem a rövid, kötött, csiszolt formákat.

Tanítani kezdtem, hét évig a Gencsapáti Általános Iskolában dolgoztam, majd ajánlatot kaptam a főiskola gyakorló iskolájától, a szombathelyi Bolyai gimnáziumtól, amely, megtartva általános iskolai tagozatát is, akkor tájt indította nyolcosztályos gimnáziumát. '95 óta itt tanítok, közben Pécsen kitüntetéssel végeztem el az egyetemet.

Írásaim mostanában főként az Árgus, az Életünk, a Magyar Napló, a Napút, a Parnasszus, a Tekintet és az Új Horizont című folyóiratokban jelennek meg. *Két háború* és *Kis regényünkör* címmel regényeim, *Elfelejtett költők* és *Kalauz* címmel versesköteteim láttak napvilágot. Ez idáig tíz antológiában szerepeltem, hét országos pályázati díjam közül számomra a II. Aquincumi Költőverseny írószövetségi különdíja, „A Dunánál” költői pályázat első díja és az Életünk novellapályázatának harmadik díja a legfontosabb. Öt éve vagyok tagja a Magyar Írószövetségnek.

Örülök, hogy többször eleget tehettem a pápai Jókai Kör meghívásának, s Horváth Lajosné Teca néni hívására kétszer is találkozhattam petőfis diákokkal.

Közben szüleim is átköltöztek Szombathelyre. Megnősültem, 2002 nyarán kislányunk született, Dorka. Különös, hogy Pápán már nincs hova hazamennem, s ha ott járok, mégis olyan, mintha sosem mentem volna el...

Szauer Ágoston
költő, magyar–népművelés szakos tanár
Bolyai János Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium, Szombathely

Az érettségi éve: 1982.

Iskolabirintus

Szól a csengő. Zihálva veszem a lépcsőfokokat. Riadt komizással nyitok a tanterembe. Az osztály természetesen már vigyázzban áll, a hetes jelent, a padok közül vigyorgó tekintetek villannak.

– Hol jártál? – súgja szinte befelé barátnőm.

– Tudod, a Pilvaxban.

– És? Láttad?

– Ühüm. Rám nézett.

– Magának nincs órája? – dördül Helt tanár úr hangja.

– Nincs, tanár úr – rebegelem...

A Pilvax: minden petőfis diák egykori kávéháza. Nem volt forradalmi és nem volt patinás. Egy fiúvéce volt a földszinten, ahova koedukáltan jártunk nagyokat dumálni, elszívni egy sutyicigit, vagy csak megpillantani a szívünknek kedves ellenkező neműt.

Szól a csengő. Magyaróra. Dóra nénivel szárnyalok, a verselemzés titkait bontogatjuk: „...a költő a mikrokozmoszt és a makrokozmoszt...” Bumm! Hatalmas rúgás a fenekem alatt a padon. Elharapom a nyelvem, röhögve hátrafordulok, barátnőm vicsorít. Hát persze! Dóra néni kedvenc szófordulata. Viki mindig értékeli... egy éktelen rúgással.

Matematika. Törekeny, apró nő a katedrán. Hajni néni halk szigorral magyaráz. Ūristen! Mindent értek! Milyen jó, milyen jó együttgondolkodni! Aztán egy hirtelen ötlettől vezérelve odapenderül a pianinóhoz. Játsszani kezd. Végleg el vagyok bűvölve...

Szól a csengő. Zihálva veszem a lépcsőfokokat. Benyitok a tanterembe.

– Jó, jó, azért, mert egy kicsit később jöttem, még nem kell eladnotok az iskolát! Nos, nézzük a mai versünket.

Nézem az arcokat: izgága, kíváncsi nebulók, rakoncátlanok, rendetlenek.

– A költő a mikrokozmoszt és a makrokozmoszt... Ó, te jó ég! Riadtan körülnézek... de senki nem rúg az előtte ülő feneke alá.

Fásultak, unottak.

Talán oda kéne ülnöm a pianinóhoz. Igen! Ez jó ötletnek tűnik! Elinulok. Állj! Nem tudok zongorázni. Hát ez sem jött be. De ott! Mintha egy csillogó tekintet rám figyelne. Fellelkesülök. – Írjátok!... Szól a csengő. Zihálva vesszük a lépcsőfokokat.

– Siessünk! El fogsz késni! – kiabálom.

Jaj, csak becsengetés előtt odaérjen! – intek aggódva kislányom után.

Hátrafordul, felém kacsint, aztán mosolyogva barátnőjébe karol és eltűnik a színes zsvajban. Miről beszélhetnek? Én azt már nem hallom, nem értem. Talán arról, hogy:

– Láttad?

– Ühüm. Rám nézett.

Lombosi Anikó
magyar–népművelés szakos tanár
Tarczy Lajos Általános Iskola, Pápa

Az érettségi éve: 1986.

Tanár lettem én is

Mikor Hajni néni volt petőfis diákként szólított meg, s kért fel levelében, hogy írjak pár sort pályámról, vagy az iskolával kapcsolatos emlékeimről, vagy egy kedves tanáromról, rájöttem, hogy az életemben ez a három témakör szétválaszthatatlan.

1986-ban érettségiztem, rendkívül változatos négy évet magam mögött tudva. Amibe szépen megfért egymás mellett a tanórákon kívül a délutáni matematika-, a rajz- és a színjátszószerzőkör épp úgy, mint az első komoly diákszerzelem.

A tanulmányaimról röviden annyit, hogy jó tanuló voltam, de kitűnő soha. Egyformán érdekelték a reál és a humán tárgyak, hogy mégis matematika–technika–számítástechnika tanár lettem, azt legjobb barátomnak, Balogh Tamásnak köszönhetem, aki „haveri” alapon beszélt rá, tartsak vele a matekszerzőkre, ahol megosztottuk egymással tudásunkat és uzsonnára szánt kifizeliinket egyaránt.

Abban, hogy miért volt nehéz eldöntenem, milyen irányban tanuljak tovább, jelentősen közrejátszott az is, hogy szinte minden tárgyból nagyszerű tanárok oktattak. Egyformán megkedveltették velem a matematikát, a történelmet, az irodalmat, az idegen nyelvet és még a testnevelést is, amiből az általános iskolában szinte mindig felmentettek.

Ezek után gondolom, nem csodálkozik a kedves olvasó, hogy a rendkívül jó eredményű érettségim után – ahol még orszóbol is jelesre sikerült szerepelnem – magam is a tanári pályát választottam.

A szombathelyi Berzsenyi Dániel Tanárképző Főiskola matematika–technika szakát elvégezván, az Erkel Ferenc Ének-Zenei Általános Iskolában helyezkedtem el, s lettem a későbbiekben annak igazgatóhelyettese.

Joggal vetődik fel a kérdés: ki a tanári példaképem?! Erre nem tudok egyértelmű választ adni. Mikor kiállok a katedrára, az adott helyzet dönti el, hogy Géza bácsi előadó készsége, Ida néni aprólékossága, Dóra néni humanitása, Gergely Laci bácsi rendszeressége, Teca néni közvetlensége, vagy épp Tallai Feri bácsi lexikális tudása, ami dolgozik bennem. A fenti jelzők természetesen a nevek mellett tetszőlegesen kombinálhatók!

Ám a Petőfiben nem csak tanulni, de tanítani is fantasztikus élmény volt. A Kandó Kálmán Műszaki Főiskolán megszerzett számítástechnika tanári diplomámmal a kezemben – kedves pályatársam, Kun Elek halála után – pár évre óraadó tanárként informatikát tanítottam, immár az új épület falai között. Szívdobogtató érzés volt nevelőként belépni a tanáribá. Ahol úgy éreztem, hogy a régi kedves arcok mellett a számomra új tanári „generáció” is szívesen elfogadott. Szakmai és ideológiai alapokon nyugvó, máig tartó jó barátságot ápolunk Pulay Zoltán kollégámmal, aki országos szinten nem csak versenyeztet, hanem érte „versengenek” is a tanulók.

Az élet azonban sok tekintetben engem sem kímélt. Feleségem, Koós Veronika fiatalon elhunyt, és két kisfiammal, Dániellel és Csabával hármásban maradtunk. Az Erkel, a Petőfi és az ovi közötti ingázás sok energiámat felemésztette. Választanom kellett, s a napjainkban újjávarázsolt általános iskola mellett döntöttem.

A 2002-es önkormányzati választásokon dr. Kovács Zoltán polgármester úr és dr. Áldozó Tamás alpolgármester úr megítései alapján megválasztottam magam a FIDESZ–MDF–MKDSZ színeiben, s az októberi választások óta, mint az Oktatási, Kulturális és Vallási Bizottság tagja is tevékenykedem. Ebből kifolyólag napjainkban is kapcsolatban vagyok az intézménnyel, melyből elballagtam, de melytől el sosem szakadtam.

Kívánok minden tanulójának hasonlóan szép emlékeket, mint amelyek engem fűznek ehhez a patinás alma materhez!

Venczel Csaba
matematika–technika–számítástechnika szakos
tanár, igazgatóhelyettes
Erkel Ferenc Ének-Zenei Általános Iskola, Pápa

Az érettségi éve: 1986.

Köszöntés az „Alma Mater”-nak

Köszönöm a megtisztelő felkérést, hogy gimnáziumunk új emlékkönyvébe iskolai emlékeimet leírhatom. Nagy öröm és egyben felemelő érzés egy volt diáknak iskoláját ünnepelni! Meghatottan és nagy tisztelettel köszöntöm alma materemet. Köszönöm azokat a szellemi értékeket és emberi nevelésemet segítő élményeket, amelyekkel gazdagabb lett életem. 1982 szeptemberében léptem át a pápai Petőfi gimnázium küszöbét. Már az első tanítási nap emlékezetes maradt számomra. Osztályfőnököm, Murai Józsefné, Ida néni a tanteremben mosolyogva várta leendő tanulóit, mindenkihez volt egy kedves szava, kérdése. Eligazító és meggyőző mondatai az iskola belső rendjéről, a teljesíthető elvárásokról nagyon megnyugtatóak voltak.

Jó szívvel gondolok az itt eltöltött négy diákévekre, el is érzékenyülök mindig. Szerettem tanulni, hiszen azért jártam iskolába, ez volt a feladatom. A szüleim azt mondták: „Olyan ember leszel, ahogy és amilyennek tanulsz!” Ebben igazi tanáregyenlőségek segítettek engem. A halk szavú Dankó Ferencné, „Milla” néni, kémia és fizikatanárnő szemének villanásával tudott biztatni és elmarasztalni. A mindig szigorú irodalomtanárom, Tódor Margit, „Dóra” néni intelmei így évek múltán váltak testet és lelket melengető mondatokká. Tallai Ferenc igazgató úr, történelem- és filozófiatanárom atyai gondoskodása, tanítása, okító szavai a mai napig is fülemben csengenek. Legszebb élményeim közé tartoznak a kórossal való kirándulások, fellépések, közös éneklések, melyet sokszor köszönök énektanáromnak, Sudár Imrénének, Erzsi néninek. Gergely László orosz nyelvi tanáromnak köszönhetem a mindmáig tartó rajongásomat az idegen nyelvek iránt. Sydó Tibor testnevelő tanárom órái önfeledt kikapcsolódást jelentettek a véget nem érő, időnként a szellemet fárasztó tanulások között. A tanítási órákról soha nem hiányzott a tanárhumor, a diákderű, a mértéktartó szigorral párosult követelményrendszer, a jó teljesítmények elismerése, a sok-sok biztatás, az egymás segítésére és becsülésére nevelés, a szeretetteljes légkör.

Mi mindenre emlékszem még? Csak felsorolni lehet: nevek, arcok, mozdulatok, nevetések, sírások, szerelmek, csalódások, harcok, nagy beszélgetések, viták...

Osztálytermek, padok, falak, termek, lépcsők, térképek, katedrák, festmények, könyvek... Jó visszagondolni az őszi gyümölcszedésekre, osztálykirándulásokra, táborokra, vagy a táncos délutánokra.

Magamról néhány mondatot: 1992-ben végeztem a Pécsi Orvostudományi Egyetem Általános Orvosi Karán „summa cum laude” minősítéssel. Belgyógyászati szakvizsgát tettem 1997-ben, majd az emésztőrendszeri megbetegedésekre szakosodtam, 1999-ben szakvizsgáztam gasztroenterológiából. Jelenleg a Keszthelyi Kórház belgyógyászati-gasztroenterológiai osztályának vagyok vezető főorvosa.

Végezetül Tóth Árpád „Köszöntő” című verséből vett idézettel kívánok volt iskolámnak további sikerekben gazdag éveket:

„Jó iskolánk! Még sok-sok évet
Érj meg, virulj, légy fénylő, tiszta, nagy.
Köved közt lüktessen az ifjú élet,
Ezer meleg szív, ezer büszke agy.
Nemes tanárok, sok nemes tanítvány
Hírét növeljék e tisztas falak
S ne álljon meg közöttük soha hitvány
S ne rontsa fényük soha, rút salak!”

Dr. Vizer Gábor
vezető főorvos
Keszthelyi Kórház
Belgyógyászat-gastroenterológiai osztály
Az érettségi éve: 1986.

A kémiától a fizikáig

1989-ben a 4. A osztályban végeztem a Petőfi Sándor gimnáziumban. Az érettségi után az ELTE Természettudományi Karán, fizikusszakon folytattam tanulmányaimat. Diplomamunkámat az Atomfizika Tanszéken készítettem Vicsek Tamás professzor vezetésével. Kutatási témám a természetben előforduló fraktálstruktúrák, például hegygerincek keletkezésének modellezése volt.

1994-ben Sinkovics Annamáriával házasságot kötöttem, majd mindketten az egyesült államokbeli Michigani Egyetem (University of Michigan, Ann Arbor) doktori iskolájában PhD-képzés keretében folytattuk tanulmányainkat. Leonard Sander professzor vezetésével különböző egyensúlytól távoli statisztikus fizikai rendszereket vizsgáltam. Többek között kristályfelületek epitaxiális növekedése és folyóhálózatok eróziós evolúciója mellett az ún. diffúziólimitált aggregáció számítógépes (numerikus) modellezésével foglalkoztam. Ez utóbbi olyan növekedési folyamatok egyszerűsített leírására alkalmas, amelyekben a diffúzió domináns szerepet játszik. Ilyen növekedésre nemcsak fizikai, hanem kémiai, geológiai és biológiai rendszerekben is találhatunk példákat. A modell az elmúlt 20 évben intenzív kutatás tárgya volt.

A doktori fokozat megszerzése után szakmánkban, a fizikusoknál szokás, hogy tapasztalatszerzés céljából – hasonlóan a középkori kézműves mesterek végleges letelepedés előtti „vándoréveihez” – különböző helyeken rövidebb, néhány éves kutatói állást töltünk be. Első ilyen posztdoktori helyem a hollandiai Leideni Egyetemen volt. Itt egyrészt granuláris anyagokban (ezek szemcsés anyagok, mint például a homok) terjedő hanghullámok számítógépes modellezésével foglalkoztam, másrészt pedig részt vettem egy kutatási projektben, amely atomok diffúzióját vizsgálta kristályfelületeken.

2001 ősztől egy európai uniós ösztöndíj keretében az angliai Warwicki Egyetemre kerültem, ahol Robin Ball professzorral visszatértem doktori disszertációm témájához: a diffúziólimitált aggregáció elméleti és numerikus vizsgálatához.

2003 nyarától ismét a Leideni Egyetemen dolgozom, ahol Wim van Saarloos professzor csoportjában egy számomra új kutatási területtel ismerkedem: polimer oldatok és olvadékok hidrodinamikájának (reológia) számítógépes modellezésével. Ez nagyon érdekes probléma, amely a numerikus hidrodinamika elmúlt 30–40 évben történt jelentős fejlődése ellenére sincsen kielégítően megoldva.

Tizenöt év elmúltával szívesen gondolok vissza a gimnáziumban eltöltött időre. Például szívesen jártam Sydó tanár úr tornaedzéseire. Tanárain közül legtöbbet kémiatanáromnak és osztályfőnökömnek, Schweighofferné Gizi néninek köszönhetek, aki – szüleim mellett – elindított a természettudományos pályán. Középiskolai sikereimet elsősorban kémiából értem el,

negyedikben azonban mégis a fizika mellett döntöttem, mert abban több kutatási lehetőséget láttam.

Gizi néni – petőfis diákok „nemzedékei” bizonyíthatják – a legkiválóbb nevelő. Idejét nem kímélve, kirándulások vezetésével, természetismereti rendezvényeivel példát adott a természet szeretetére és tiszteletére. Táboraiiban megkedveltük a sportot, elültette bennünk az egészséges versenyszellemet, a kudarc esetén is kötelező kitartást. Tanácsainak, velünk megosztott tapasztalatainak sora iránytű lett életünk e meghatározó szakaszában. Logikus, rendszeres tevékenysége megtanított bennünket életünk megszervezésére. Egyformán figyelt mindenkire, egyformán volt jó szava még azokhoz is, akik megbántották.

Gizi néni – ezt nem csak diákjainak versenyeredményei bizonyítják – a legkiválóbb tanár. Megtanultuk tőle a logikus gondolkodást, a hatékony tanulást, felismertette velünk a nyelvtanulás fontosságát, felkeltette bennünk a minden iránt való érdeklődés igényét. Városismereti versenyek szervezésével nevelte belénk lakóhelyünk és hazánk szeretetét, növelte általános műveltségünket, irányt adva ezzel lelkünknek és szellemünknek. Tantárgyait nem tekintette úgy, mintha nem is lennének más tárgyak a világon: képességének kamatoztatása szerint értékelte mindenki teljesítményét.

Gizi néni – ezt jól tudom magam is igazolni – a legönfeláldozóbb ember. Hetedikes koromban, mikor még nem is voltam tanítványa, mégis végtelen lelkesedéssel, fantasztikus energiával kezdett velem foglalkozni. Hat éven át külön foglalkozott velem az iskola laboratóriumában, látott el válogatott feladatokkal – és jó tanácsokkal és jó szakkönyvekkel. Ránevelt a kapcsolatok és összefüggések felismerésére, hogy legyenek új meg új kérdéseim, új meg új ötleteim. Mintha saját gyermeke lettem volna, fáradságot nem ismerve, másokhoz hasonlóan engem is elkísért minden tanulmányi versenyre. Többször saját lakásában ettem, aludtam, töltöttem a verseny előtti éjszakát. Középiskolás sikereimet, szakmai eredményeimet az ő indítatásának, fáradozásának, példamutatásának köszönhetem. Isten áldja meg érte!

*Dr. Somfai Ellák
fizikus
Leideni Egyetem, Hollandia*

Az érettségi éve: 1989.

Petőfisnek lenni egy életen át...

Szomorú kora nyári nap volt. Számomra legalább is minden ilyen júniusi délután rejteget valami édes-bús hangulatot egy iskolában. Még néhány cseppet és vége. Hónapokig üresek a termek, mintha egy kísértetkastélyban járna az ember.

Hazudnék, ha azt állítanám: büszke, vizsgáit abszolváló főiskolásként nem vártam a vakációt. Tulajdonképpen egy felhőtlen, szabad nyár állt előttem. Magam sem tudom, miért, de kedvet éreztem ahhoz, hogy egy lazább hétköznapi belopóddzam a Március 15-e téri alma materbe. Valamikor a rendszerváltás hajnalán járhattunk, és én pontosan tudtam, hogy a Petőfi gimnáziumra így, ezen a néven, ezen a helyen nem nagy jövő vár. Felrémlt néhány újságcikk, amelyből egyértelműen kiderült: a reformátusok – egyébként teljes joggal – visszakapják évszázados örökségüket, de hogy lesz-e új Petőfi, s ha igen, hol, arról csak bennfentes pletykákból értesült az ember. Én viszont itt álltam a folyosón, és nagyon nem értettem, pontosabban nem akartam érteni ezt az egészet. A gang közepén szigorú, tekintélyes méretű szekrény állta utamat. Csak lassan világosodott meg bennem: a demarkációs határig ez már a „Refi”, azon túl meg az még a Petőfi! Torokszorító érzés tört rám, mert azonnal kiderült: ezen a napon nem láthatom a számomra oly kedves osztálytermet, nem ülhetek be a padba – oda, balról az elsőbe, a jobb szélére – lévén az már a „túlso part”... Nem tudom, hogy azokban a forrongó időkben lehetett-e volna másképpen, talán kicsit diszkrétebben, de ez az élmény a mai napig sokkol – mármint a szekrény, ami úgy választott ketté két diákságot, mint a berlini fal a nyugat- és keletnémetet.

Lázadó vagy! – mondta egy tanárom még az általánosból. Tökéletesen igaza volt: nyughatatlan, izzó természetem a kora júniusi kalandomban mégis cserbenhagyott. Átmászni? Eltolni egy picit, éppen annyira, hogy átférjek? Gyáván megfutamodtam, és sarkon fordulva elsiettem. Furcsa, de én ebben a percben lettem életfogytiglan petőfis, ebben a szent pillanatban éreztem át először igazán: nekem ez az iskola többet adott annál, minthogy négy év után egy legyintéssel elváljunk egymástól.

Ha most valaki azt hiszi, hogy himnikus dicsőítőteményeket fogok zengeni életem eme meghatározó négy évéről, téved. Az igazság az, hogy meglehetősen konzervatív neveltetésben részesültünk, amihez elég egyetlen adalék, egy mondat, ami néhány generáció számára ismerősen fog csengeni: „Osztálykiránduláson a Duna vonalát senki nem lépheti át!” Mi sem léptük át, voltunk viszont például Pécsett, és csak azért sem hagytuk magunkat cukkolni a türrösök által, akik persze ha „csak” Egerbe és nem Debrecenbe, Szegedre vagy Csehszlovákiába (!) utaztak, már lázadni kezdtek. Mi még hordtuk a köpenyt is, aki pedig egy lyukasórát egy fagyikehely társaságában töltött el a közeli presszóban, bizony a kicsapás lehetőségét kockáztatta. Nem festegettük a hajunkat se lilára, se sárgára, de fülbevalós fiúra sem em-

lékszem. Az érem másik oldala, hogy a kék köpeny alatt a magam fajta, vidéki, cseppet sem jómódú diák elhordhatta a divatjamúlt holmikat is, a fagyikelyhet dafke is megreszkiroztuk, és Matyi barátom kopasz fejével sem tudott mit kezdeni a vezérkar.

Akkor, amikor elkerültem a fősulira, szörnyű felismerésként hasított belém: még alig éltem! Tény, hogy szó szerint első volt a tanulás. Mellette meg zenélgettem, segítettem otthon, de szaftos kalandokat – akárhogy erőlködöm – nem tudok felidézni 14–18 között. Nem csajoztam, nem buliztam, nem ittam, de még motoron sem nagyon ültem, ameddig „Riga” osztálytársam nem vitt egy kört. Ma már kissé sajnálom, hogy akkor túlságosan komolyan vettem magamat, de az igazat megvallva, azért a Petőfi-bálok hangulatát – amikből egyet sem hagytam ki! – ma is visszasírom. Micsoda zenék! Pet Shop Boys, Bad Boys Blue, Alphaville, Joy, Black, Status Quo, Europe, Hungária – soroljam még? Sőt, nekem ahhoz sem kell a várostörténeti körbe járnom, hogy megtudjam: milyen volt a Tiszti Klub – az első bálakat ugyanis még ott roptam végig (egészen 11-ig... vicc: ma egy bál, ha 9-kor kezdődik, fél tizenegyig csak lézengenek az emberek, de ennek számtalan oka van, amit majd egyszer talál sikerül megfejtenünk zenészbárataimmal).

Szívesen írnék arról is, hogy az osztálytalálkozók alkalmával hogyan ápoltuk közös szép emlékeinket, de őszintén szólva, mindösszesen egy volt, az is a „kerek” hatodik évfordulón. Nem baj, talán jövőre, a nem kevésbé kerek tizenegyediken összeülünk egy dumcsira.

De hát akkor mégis mitől ez a fene büszke érzés? Mi ez a petőfis narcizmus, ez a mindent elsőprő kohéziós erő, ami mosolyt csal közös ismerősök arcára, ha kiderül: „csak nem, tényleg te is petőfis voltál?”

A válasz azokban a kiváló emberekben keresendő, akik szent hivatásuknak tekintették, hogy kobakunkat megtöltsék minden földi jóval. Remek pedagógusok ők, bizonyára nekik is köszönhető, hogy – bár sok időt nem töltöttem eredeti szakmában – két tanári diplomát is szereztem. Most is elbizonytalanodom, hogy jó lesz-e ez a mondat így – Jutka néni, remélem, nem sokat szégyenkezik miattam! A világ egyik legnagyobb magyar szakos tanára négy kemény éven át nyesegetett, de sokszor ma is hiányzik őszinte kritikája! Vajon hányast kapnék a riportjaimra? Vagy ott volt például Huszár tanár úr, aki észrevette, hogy a diákok a zuhogó hóesést bámulják az ablakon: „a világháborút követő békeszerződések pedig... gyerekek, most pedig mindenki nézzon ki az utcára, esik a hó!” Jegyzetelni mi akkor tanulunk meg, csak később jöttem rá, milyen kiváló előadások is voltak ezek a történelem- és magyarórák. Humán beállítottságuként egy kissé mindig tartottam a reál tantárgyaktól. Kár volt! Ida néni és Géza bá’ alatt szinte végig ötös volt a matekosztályzatom, Hajni néni pedig csodát művelt, ma sem értem, hogyan hozta ki belőlem az ötös fizikust.

A sors úgy hozta, hogy munkám révén gyakran látogatok mind a régi, mind az új iskolába. A régi termet azóta sem láttam, de megnyugtató, hogy az egykori középiskola „osztódással szaporodott” és lett belőle két igen erős, nívós gimnázium. Az új épület gyönyörű, most már van tornaterem és menza is, az aula meg a város egyik legkedveltebb rendezvényhelyszíne. Ha előke-
rülne a költözés alatt eltűnt tablónk (egyelőre hiába keressük magunkat a falon – irgum-burgum, pedig micsoda osztály volt az a 4. A!), és Fodor Bali meg Nagy Pisti végre megszervezné az osztálytalálkozót, azt hiszem, egész nap nevetnénk. Mert konzervatív nevelés ide vagy oda – mi már csak ilyenek maradtunk, „életfogytiglan petőfisek”...

Kovács Arnold
magyar–angol szakos tanár, vállalkozó

Az érettségi éve: 1990.

Régi századok magyar zenéje

Előadás a pápai Petőfi Sándor gimnázium 50 éves jubileumi hetén,
1998-ban.

A ma embere számára szerte a világon a magyar zene Bartókot és Kodályt jelenti. Az ő szellemi nagyságuk viszont csak egy mélyen az 1000 éves magyar zenében gyökerező fa gyümölcszeként értelmezhető. Szerte Európában, de – ez év nyarán szerzett tapasztalataim szerint – a hamburgerkultúra fölött álló amerikai társadalmi rétegek kultúrfogyasztói köreiből is jelen van Bartók és Kodály. Kulturális büszkeségünk ezen örvendetes ténye azonban feladatokat is ró ránk. Hiszen nekünk kell tudnunk Európa egyesítésének a küszöbén a magyar kultúra személyes nagyköveteinek lennünk. Ezt senki nem fogja helyettünk megtenni. Ehhez pedig törekednünk kell történelmünk és kulturális örökségünk megismerésére és szüntelen vizsgálatára.

A magyar zene évszázadainak történeti gyökere Szt. István *nyugati orientációjában* rejlik. Itt dől el, hogy nem egy balkáni, keleti típusú kultúrkörnyezet, hanem Európa nyugati felének hatása alatt formálódik népünk. (A keleti műveltség, a bizánci ortodoxia persze nem jelentett minőségi alsóbbrendűséget – sőt, a középkor első részében még határozott előnyökkel járt –, pusztán mentalitásbeli eltérést.) A századok azonban úgy hozták, hogy a fejlődést a Nyugat veszi kezébe, innen indulnak ki az európai megújulási mozgalmak.

A bizánci ortodoxia helyett a nyugati kereszténység felvétele sok dolgot eldöntött ebben a hazában. (Persze a honfoglalás előtti, keleti vándorlásokból hozott korai, majd a törzsszövetséggel lassan kialakult honfoglaláskori magyar habitus sok szempontból formált ezen a felvett „nyugatiságon”.) Az első századokban a szerzetesrendekkel, kolostorokkal, aztán a plébániai iskolákkal kivirágzott a *magyar gregorián* zenei kultúra. Ez az ókori gyökerű egyszólamú, latin nyelvű, kíséret nélküli liturgikus egyházi énekanyag a 13. századra önálló, sajátosan magyar arculatú lett. A kódexek, kézzel írott karkönyvek írásmódja, bizonyos szertartási dallamok, sőt szövegek is magyar stílusjegyeket öltöttek fel, melyek ugyan nem változtatták meg a Rómából kapott európai gregorián énekkincs alapkészletét, de jól felismerhető nemzeti karaktert adtak annak.

Zenehallgatás: Schola Hungarica 1.

Mindeközben az egyházi zene mellett az európai trubadúr-líra, a Minnesänger-költészet, a jongleur-ök, trouv $\blacklozenge$ re-ek idején már az Árpád-kortól jelen van Magyarországon a joculatorok, a regösök, igricek *világi énekköltészete* is. A magyar nyelvű hősi énekek ezen vándorzenész előadói egy szál koboz vagy lant jellegű hangszerrel járták az ország előkelő udvara-

it. Galeotto Marzio itáliai utazó jegyzi le kicsit később, Mátyás király udvarában, hogy a reneszánsz, humanista műveltségű király nagy szeretettel és figyelemmel hallgatja a vándordalnokok által anyanyelvén megszólaltatott magyar históriákat.

Zenehallgatás: Kobzos Kiss Tamás

A magyar *udvari zene* gyakorlatára vonatkozóan a 15. századtól sok utazó – nem egyszer névtelen krónikás – tesz említést. A zenében leggazdagabb udvar kétségkívül Mátyás királyé volt, ahol a királyi zenekar mellett Beatrix királyné saját zenekaráról és kórusáról, sőt, saját udvari zeneszerzőjéről, Tintorisról is tudunk. Az udvari zenészek feladata az udvari kápolna egyházzenei szolgálata és az ünnepek, lakomák pompájának emelése volt. Létszámuk: 40 énekes, 24 zenész. A korabeli leírások szerint – miként Mátyás udvara messze földön híres volt reneszánsz humanista műveltségéről – a Corvinák és az itáliai építészek által készített királyi palota mellett az udvari zene is a kor legmagasabb szintjén állott. Énekeseit és zenészeit irigyelte tőle például a vatikáni udvar!

Zenehallgatás: Udvari zene Mátyás királynál

Noha a hősi énekek mellett a liturgia peremén már az egyházi praxisban is megszólalhattak magyar nyelvű egyházi énekek, az anyanyelvű éneklés általános igényét a 16. század fogalmazta meg. A mohácsi vész és az ország három részre szakadása (1541 után tényleges török hódoltság, Habsburg-örökösödés János király után + Erdély) talán valóban nemzethalálhoz vezethetett volna. De a kereszténység felvételéhez hasonló intenzitású lelki megújulás, az ismét Nyugatról érkező *reformáció* a nép kezébe adta a magyar nyelvű bibliát és a magyar nyelvű templomi énekeket, közöttük is elsőként a zsoltárokat. A reformáció – miként fél évezreddel korábban a római katolicizmus – szinte teljes befogadásra lelt a megmaradt magyarság körében, mely egyben annak legkeletibb, azaz utolsó bástyája lett.

A Dobszay László terminusával addig búvópatakként létező magyar nyelvű históriák reneszánszukat élik a 16. században. A vándorénekesek ontják a végvárok török elleni harcairól szóló *históriás énekeket*. Farkas András 1538-as, Tinódi Sebestyén 1554-es, Hofgreff György 1555-ös, Heltai János 1548-as négyszólamú humanista énekgyűjteménye szintén a kor egyik legkiválóbb szemelvénye. Szinte csoda, hogy a „két pogány közt”, a török és osztrák elnyomás idején, amikor az ország területének nagy része csatatérre változott, a vándornyomdászok műhelyei ontják a magyar irodalmi nyelvet megteremtő kiadványok sorát (többek közt Huszár Gál épp Pápán is dolgozott vándornyomdájával a 16. század második felében). A protestáns énekekönyvek, a teológiai, hitvitázó iratok és a bibliafordítások mellett iskoladrámák és a magyar líra legkorábbi gyöngyszemei látnak napvilágot ekkor

Batizi András, Kecskeméti Vég Mihály, Bogáti Fazakas Miklós, Ilosvai Selymes Péter, Bornemissza Péter, Balassi Bálint, Szenczi Molnár Albert és még sok kiváló költő tollából. Kiemelkedő műfajoknak számítanak a *zsol-tárparafrázisok* és a jeremiádok, melyekben az anyanyelvűség és a hitvalló énekek készítésének igénye mellett fontos szempont a magyar és az ószövet-ségi zsidó nép szenvedései közötti párhuzam felállítása. Ezzel a korabeli szerzők hitet tettek az Istenhez fordulás, mint a megmaradás egyetlen lehetősége mellett.

Zenehallgatás: Jersze, emlékezzünk...

Szenczi Molnár Albert: Psalterium Ungaricum

Az egyházi gyakorlatban tehát a 16. század – miként Európa nyugati részén – Magyarországon is elhozza a magyar nyelvű, strófikus szerkezetű, a teljes gyülekezet által énekelt *népénekek* korszakát. Ezek mellett azonban jelen voltak a liturgikus gyakorlatban a régi latin nyelvű gregorián énekek is – persze ezek is magyar nyelvre átültetve. Ezeket a magyarra fordított gregorián énekeket protestáns graduáloknak nevezzük. A graduálok törzskorszaka a 17. század közepéig, azaz kb. 120–130 évig tartott. Ebből az időből mintegy harminc – többségükben kéziratos – graduálkönyvet ismerünk. Ilyenek a kéziratos Batthyány-, Ráday-, Óvári-graduál, illetve a nyomtatott Huszár Gál-graduálok és a nevében nagy méretére utaló Öreg graduál.

Zenehallgatás: Graduálok

A 16. századra kialakult egyszólamú zenei kultúránk (históriás énekek, népénekek, graduálok) persze nem mérhető már a kor európai mércéjével. Hiszen ez a század az érett reneszánsz hangszeres zene és a vokális polifónia aranykora. Az adott történelmi környezetben azonban ezek az énekek a megmaradás, a megmaradni akarás zálogai voltak. Van azért ebből a századból is két európai jelentőségű zenetörténeti személyiségünk. Az egyik Báthori András, aki alig 20 esztendősen bíborosi rangot kap, s a század végén rövid időre erdélyi fejedelem is volt. Neki ajánlotta ugyanis „a zene fejedelmének” nevezett G. P. da Palestrina ötödik motettakötetét, és egy önálló művet is komponált a „Báthoriak dicsérete” címmel. Ezek a művek a kor legmagasabb szintű zenei produktumai. A másik nagy zenetörténeti unicum Bakfark Bálint személye, aki Európa legkiválóbb lantművésze, akinek művészi kegyeiért versenyeztek az európai uralkodók. Lantfantáziái a hangszer irodalmának máig legmagasabb szintű részei. Bakfark Bálint nevéhez még egy lengyel eredetű közmondás is fűződik (Bakfark után lanthoz nyúlni).

Zenehallgatás: Bakfark: Lantfantázia

Végezetül szintén a korszakhoz tartozik egy sajátosan magyar zenei műfaj létrejötte, az ungaresca. Ez magyar táncot jelent, amely a hajdútáncból

alakult ki. Az ungarescát úgy tekinthetjük, mint a későbbi polonézt, polkát, landlert, menüettet, waltzert... Közkedvelt, általában egy hangszerre vagy hangszercsoportra írt mű.

Összegezve tehát bátran állíthatom, hogy ebben a zenei alaprétégben gyökerezik az a később kivirágzó, magyar karakterű hangszeres zene, mely a kuruc korszak Rákóczi-nótáin keresztül a 18. századi verbunkos műfaján át Haydnig, Beethovenig ér, s amely Berlioz Rákóczi-indulójában, Liszt magyar rapszódiaiban, Brahms magyar táncaiban, Erkel és Mosonyi operáiban olyan zenei köznyelvvé nemesül, melynek talaján gyökeret verhet a 20. század két zenei óriása: Bartók Béla és Kodály Zoltán. A legfontosabb ezen kontinuitás mellett az a bartóki és kodályi felismerés, hogy a zenének tiszta forrásból kell táplálkoznia. A legtisztább forrás pedig a szájhagyomány útján évszázadokon és generációkon át csiszolt népzene. Kezdetől fogva tartó jelenléte örökös kölcsönhatást jelentett az énekelt vagy hangszeres, templo-
mi és világi zenével egyaránt. A folklór lenyűgöző konzerváló ereje és értékőrzése ugyanis dacol a századokkal. Így lehet, hogy a 21. század küszöbén a múlt kutatása a jövőnek ad esélyt, hogy definiálni tudjuk önmagunkat függetlenül a környező világ változásaitól.

Zenehallgatás: Muzsikás

Hoppál Péter
ének-zene szakos tanár, karnagy,
egyházzene-kutató, igazgató
Pécsi Református Kollégium Gimnáziuma és Általános Iskolája

Az érettségi éve: 1991.

„A jövő az, ami igazán számít, és a jövő kulcsa a jó oktatás.”
Oláh György kémiai Nobel-díjas

Egy volt tanítvány visszaemlékező gondolatai Schweighoffer Ernőné Gizi néniről

Időnként jó megállni és visszagondolni a múltra, a kedves emlékekre és a fontos eseményekre, amelyek kihatással vannak a jelenünkre, a lényeges (fiatalkori) döntésekre, és nem utolsósorban azokra a személyekre, akik befolyásolták pályaválasztásunkat, akik közvetve vagy közvetlenül, akarva vagy nem is tudatosan hatással voltak ránk életünk alakításában. Én most ezen emlékkönyv szerkesztőjének felkérésére állok meg, keresek egy csendes zugot és emlékezem vissza. Teszem mindezt mintegy ezer kilométer távolságból attól az épülettől, melynek hatalmas kapuján négy éven át reggelente álmosan vagy energiával tele, de mindig lelkesen nyitottam be. Én még a Március 15-e téri régi iskolaépületben érettségizem 1994-ben. Időben nem is kell sokat visszamennem, alig kilenc év telt el azóta, frissek még az emlékek.

Először is szeretném leszögezni, hogy én szerettem iskolába járni. Szerettem tanulni és kíváncsian vártam az évnnyitókat és az új tantárgyakat. (Lehet, hogy manapság erről nem nagy divat így beszélni, de ez az igazság.) Már az általános iskolát is imádtam és az egyetemet aztán különösen. De a mérföldkő azért mégiscsak a gimnázium volt, ahova 14–18 évesen jár az ember, amikor a szelleme a legfrissebb, legfogékonyabb és a személyisége leginkább formálható. Engem főleg a természettudományok (kémia és matematika) érdekelték, de szerettem a magyart és a nyelveket is. Alapjában véve minden tantárgyat kedveltem valamilyen okból. És sok, nagyon sok jó tanárom volt, akitől nap mint nap valami újat tanultam.

Egy valakit szeretnék kiemelni, akitől rengeteget tanultam, akivel a napi találkozás örömet jelentett, akinek erős egyénisége, fantasztikus teherbírása és kifogyhatatlanul sok energiája nagy hatással volt rám, és akinek mindezért mérhetetlenül hálás vagyok. Ő volt az én kémia-biológia tanárom, akinél kémiaszakkörös is voltam, majd később biológiafakultációs: Schweighoffer Ernőné dr., a *Gizi Néni*.

Mivel a kémiát már általános iskolában is szerettem, sőt, versenyekre is jártam, izgultam, hogy jó kémiatanárt kapjak a középiskolában is. (Megdöbbenően fontos a szerepe egy tanárnak abban, hogy egy diák fogja-e szeretni az általa oktatott tantárgyat vagy sem.) Szerencsére Gizi néni minden várakozásomat felülmúlta, és már az első pár óra után „szerelembe estem”. Érthetően magyarázott, szervezetten voltak az órai felépítve, és logikusan érvelt. Rendszerint az órai füzetemen kívül mást nem tanultam, és az akkortájt száraznak tűnő tankönyvet nem kellett sokat lapoznom. Valószínűleg hamar nyilvánvalóvá vált Gizi néni számára is, hogy szeretem a kémiát, s

így hetente ellátott feladatsorokkal, ill. részt vettem versenyeken is. Nem jutottam én be OKTV-re, nem voltam elég tehetséges és okos, se összeszedett. Túl sok mindenre koncentráltam mindig egymás mellett. De ez nem is volt baj. Még Gizi néni szerint sem. A tanulás mellett annyi más fontos dolog van. Például túrázni menni a Bakonyba szombatonként, leveleket, növényeket gyűjteni, tájolási alapismereteket szerezni vagy csak egyszerűen együtt lenni a szabadban, és élvezni a természetet. Éveken át szinte minden szombaton volt Gizi néninek egy kis túrázó csoportja, amellyel busszal utazva együtt becserkésztek az éppen kiszemelt kilátót, barlangot vagy szurdokot. Élmény volt Gizi nénivel túrázni. Nekem az a szerencse is megadatott – a biológia fakultáció keretén belül –, hogy egyik nyáron együtt táborozhattam vele egy hétig. Aggteleken voltunk egy sátor táborban. Gizi néni hatására vettem részt egy teljesen nomád túravezető-képző táborban is, ami a legjobb táboreseményként marad meg emlékezetemben. Vitt minket városismereti versenyekre is, és ki nem fogyott az ötletekből, hogy milyen rendezvényen kellene még részt vennünk. A biológia fakultáció rendszeresen jelentkezett országos természetvédő felhívásokra, amelyekre például a környék természetes vizeiről kellett elemzést készíteni és beküldeni. E pályázatok színvonalát a Gizi néni által készített profi természeti felvételek mindig emelték. (Emlékszem, hogy „fotólaboron” mi magunk hívtuk elő a fekete-fehér képeket.)

Mindez történt kilenc évvel ezelőtt. Gizi néni energiája azóta is kifogyhatatlan. Újabb és újabb ötletek, táborok (sí- és kenutábor), túrázások, természetismereti rendezvények, versenyek, fakultációk stb. Osztályok jönnek-mennek, és Gizi néni mindegyiknek tud még újat adni, és rengeteg élménnyel gazdagítani őket. Soha nem áll meg, nem pihen. Mint egy *perpetuum mobile*, akiről nem tudni, honnan veszi az energiáját. Nyugdíjon túl is sokáig aktív maradt, és tanított tovább teljes állásban kémiát és biológiát, fakultációkkal és osztályfőnökséggel együtt a pápai Református Gimnáziumban. Talán még idén is van pár órája. És szervezi a sítáborokat, tantestületi kirándulásokat és terepgyakorlatokat. Nem átlagos, az biztos. Mindemellett látogatja a külföldön élő unokáit, vagy azok jönnek hozzá. Mindig úton van. Közben dolgozik és tanít és ad. Mindig csak ad, hogy másoknak jó legyen. Hogy legyen sok értékes élményünk.

Hogy esetemben miben nyilvánult meg Gizi néni személyiségének hatása? Közvetlen eredménye a pályaválasztásom. Mindenképpen kémiát akartam tanulni valamilyen felsőoktatási intézményben. Végül is Szegeden végeztem vegyészként az akkori József Attila Tudományegyetem Természet-tudományi Karán (ma Szegedi Tudományegyetem), ahol Gizi néni is végzett kémia-biológia szakos tanárként, majd doktorált mikrobiológiai biokémiából. Miután engem alapjában véve nagyon érdekelt az aktív tudományos kutatómunka, a laborban végzett kísérletezés, egyértelművé vált számomra, hogy egy páréves doktori munka le tudná kötni a figyelmemet. Végül is Zü-

richbe kerültem az itteni Műszaki Egyetem (ETHZ: Eidgenössische Technische Hochschule Zürich) Technikai Kémiai Tanszékére, ahol jelenleg heterogén katalízisből írom a disszertációm.

Gizi néni sohasem mondta közvetlenül, hogy menjek kémiaszakra továbbtanulni. Épp ellenkezőleg, mindig csak tanácsokat adott, ill. megosztotta velünk az ő tapasztalatait. Például, hogy elég csak az érdeklődési körünket tisztán látni (természettudományos vagy humán), és ennek megfelelően továbbtanulni egy egyetemen, elvégezni egy szakot, és utána még annyiféle irányban lehet továbbmenni! Valóban, milyen igaza volt! Én nagyon szerettem, amit csinálok. A nyelvtanulás fontosságát sem győzte hangsúlyozni nekünk, mint azt tette a saját gyerekei esetében is. Ténylegesen nélkülözhetetlen több idegen nyelv ismerete a szakmai és mindennapi kommunikációhoz, és ezeket legjobb már gimnáziumban elsajátítani. Maga Gizi néni is több nyelven beszél folyékonyan. Én egyelőre csak németül és angolul tudom magam megértetni, de jó lenne tudni még másik három nyelven is. Bár most valahogy furcsa érzés magyarul írnom, hiszen az utóbbi időben csak angolul és németül kellett tanulmányokat leadnom.

Gizi néni oktatási munkáját országszerte elismerik. Rengeteg kémia- és biológiaversenyen szerepelt a neve, mint felkészítő tanáré. Tanítványai általában nem távoztak helyezés nélkül OKTV-ről sem, s mindez köszönhető az ő alapos felkészítő munkájának és lelkesedésének, ami minket is magával ragadott. Csak egy személyes példát szeretnék említeni annak kapcsán, hogy mennyire közismert Gizi néni. Már a hatodik szemeszterre jártam, mint szerves kémia iránt érdeklődő lelkes vegyészszakos hallgató, amikor egy fiatalabb tudományos munkatárssal kerültem kapcsolatba. Hamar kiderült, hogy Pápán jártam gimnáziumba. Miután azt is megtudta, hogy Schweighoffer Ernőné volt a kémiatanárom, azonnal meghívott a tanszékre egy projektmunka erejéig. Mondván, ő is OKTV-zett, ráadásul Gizi néni gyerekeivel együtt, és amúgy is pontosan tudták, hogy kikre kell figyelni. Így például a pápaiakra, és Gizi néni versenyzőire.

Végezetül csak azt mondhatom, nagyon szerencsés vagyok, hogy Gizi néni tanítványa lehettem, élvezhettem az óráit, a szakköreit, a közös túrázásokat, részese lehettem a felénk irányuló figyelmességének és szeretetének. És így pár év távlatából csak azt bánom, hogy nem mentem vele többször túrázni és táborozni. Akkor most biztosan tudnék síelni is! Remélem, Gizi néni még sokáig ilyen aktív marad. Ehhez kívánok neki jó egészséget!

Keresszegi Csilla

vegyész

PhD-hallgató, Zürich

Az érettségi éve: 1994.

MELLÉKLETEK

A szervezeti fejlődés szakaszai

- 1948** *II. számú Állami Leánylíceum és Tanítónőképző Intézet*
- 1949** Az utolsó (a líceum 3 évére épülő) tanítóképzős osztály kilépése.
Állami Általános és Pedagógiai Gimnázium
Az első (reáltagozatú) gimnáziumi osztály indítása.
- 1950** Az utolsó (4 éves) líceumi osztály kilépése.
Állami Általános Leánygimnázium
- 1951** Pedagógiai gimnáziumi tanítóképesítő vizsga.
Zrínyi Ilona Állami Általános Leánygimnázium
- 1952** *Petőfi Sándor Állami Általános Gimnázium*
Az első humántagozatú osztályok belépése.
- 1955** Az első orosztagozatos osztály indítása.
- 1959** *Petőfi Sándor Állami Általános Leánygimnázium*
Az első 5+1-es szakmai előképzést adó osztály indítása.
- 1963** *Petőfi Sándor Gimnázium és Mezőgazdasági Szakközépiskola*
Az első mezőgazdasági szakközépiskolai osztály indítása.
- 1965** Az első orosz szakosított osztály indítása.
- 1967** Az első egészségügyi szakközépiskolai osztály indítása.
- 1968** Az utolsó reál- és humántagozatú osztály kilépése.
Az utolsó 5+1-es szakmai előképzést adó osztály kilépése.
- 1969** *Petőfi Sándor Gimnázium és Szakközépiskola*
- 1971** Az utolsó mezőgazdasági szakközépiskolai osztály kilépése.
Petőfi Sándor Gimnázium és Egészségügyi Szakközépiskola
- 1974** Az első kémiai szakosított osztály indítása.
- 1981** Az első fakultatív rendszerű osztály indítása (a harmadik tanévtől).
- 1982** Az utolsó kémia szakosított osztály kilépése.
Az utolsó orosz szakosított osztály kilépése.
- 1990** Az első speciális nyelvi osztály indítása.
- 1994** Utazás és turizmus gyakorlati fakultáció indítása.
- 1995** Az első számítástechnikai szakirányú osztály indítása.
- 1996** Az utolsó postaforgalmi kezelői ismeretek záróvizsga.
A hatosztályos gimnázium indítása.
- 1997** *Petőfi Sándor Gimnázium és Szakképző Iskola*
- 1999** Az utolsó egészségügyi szakközépiskolai osztály kilépése.
- 2002** Az első hatosztályos gimnáziumi tanulók érettségije.
- 2004** Az első nyelvi előkészítő évfolyam indítása.
Petőfi Sándor Gimnázium és Szakközépiskola

Az intézmény jelképei

önazonosságának külsődleges és eszmei kifejezői

Azonosító jelképek

Homlokzati felirat

szövege: PÁPA (város) OKTATÁSÁÉRT 1994 felette festett domború városcímer. Az alapító célját megörökítő felirat.

formája, mérete: háromszorosan megtört felületen a betűméret kb. 20 cm.
anyaga: festett falfelületre falfestékkel írva

elhelyezése: a főbejárat fölött.

Hivatalos névtábla

felirata: fehér alapon fekete betűkkel PETŐFI SÁNDOR GIMNÁZIUM ÉS SZAKKÉPZŐ ISKOLA (felső ívelésű betűkkel) PÁPA (alsó ívelésű betűkkel) a feliratot fekete vonal veszi körül. Középen a koronás magyar címer (szabványos színezéssel).

formája, mérete: domború, 40/60 cm tengelyű ovális

anyaga: zománcozott vaslemez

elhelyezése: a főbejárat mellett jobbra, az erkély alatt

Zászló

külön nincs, az intézmény a nemzeti zászlót tekinti hivatalos zászlajának:

formája: piros-fehér-zöld színű, vízszintes osztású hagyományos nemzeti zászló, előlapja közepén a koronás magyar címer, piros zászlórúdon aranyozott csúcsdísszel.

mérete: vízszintes téglalap alakú, 100x175 cm-es

anyaga: selyem

elhelyezése: ünnepélyeken az aulában

kivonuláskor az élen hordozva, köznapokon az igazgatói irodában kiállítva.

Címer – jelvény – embléma

felirata: PETŐFI SÁNDOR (felső ívelésű betűkkel)

GIMNÁZIUM ÉS SZAKKÉPZŐ ISKOLA PÁPA (alsó ívelésű betűkkel)

formája: pirossal és fehérrel függőlegesen hasított, enyhén ívelt oldalú háromszögű címerpajzs, mezejében (középen) arany Petőfi-arcképpel

mérete: jelvényé (kitűzőjé) 30x24 mm

emblémánál: tetszőleges

anyaga: jelvényé (kitűzőjé) zománcozott rézlemez

használata:

címerként: zászlón (tervezve)
jelvényként: kabát hajtókájára vagy nyakkendőre tűzve
emlémaként: rendezvények meghívóján,
levélpapírok fejlécén,
hivatalos űrlapok fejlécén,
kiadványok fedőlapján

Színek:

sávjai: a piros és fehér (ezüst) együttese
a színek hagyományos jelentése:
felül a piros az ifjúságot,
alatta a fehér a becsületet jelképezi.²⁴
formája, mérete tetszőleges
használata: ballagási szalagként ráírt vagy ráhímzett évszámokkal,
a címer, a jelvény (kitűző), az embléma (logó) színeiként,
díszbélyegzésen, emlékkönyvek borítóján,
tornaruhán (piros nadrág, fehér póló vagy trikó)
szabadidős pólón (fehér alapon piros PSG felirat és iskolánév)
bármely diszítés, dekoráció színeként

Ünnepi egyenruha:

részei: fehér hosszú ujjú blúz vagy ing,
sötét színű szoknya, illetve hosszú nadrág,
valamint sötét nyakkendő a kitűzővel
használata: iskolai ünnepeken, illetve rendezvényeken.

Kitüntető elismerések

Emlékplakett:

felirata: PETŐFI SÁNDOR GIMNÁZIUM ÉS EGÉSZSÉGÜGYI
SZAKKÖZÉPISKOLA MÁRCIUS 12-15.
középen az iskola homlokzati képe középről induló sugarakkal szegélyezve. Felette balra Petőfi arcképe lobogó hajjal, jobbra kerek mezőben
PÁPA 1995
hátdalán: „Ary” jelzés és sorszám-vésés.
készítette: Tirnován Ary Vid pápai művész
formája, mérete: 15 x 11 cm méretű fekvő téglalap
anyaga: zöld mázas kerámia
adományozása: az iskola igazgatója által, a Petőfi nevét viselő iskolák 1995-ös pápai találkozójának emlékére

²⁴ Lásd: Gáti Samu Szalagavatóra c. versét a korábbi emlékkönyvben.

Díszes pecsétnyomó (tervezet):

felirata: kettős körvonallal körbevéve *A PETŐFI SÁNDOR GIMNÁZIUM
KÖRPECSÉTJE* (felső ívelésű betűkkel) * PÁPA * 1948 * (alsó ívelésű
betűkkel) középen az iskola homlokzati rajza az épület törtvonalú képé-
nek kihangsúlyozásával

formája, mérete: kerek, átmérője 50 mm

anyaga: gumi

lenyomata: piros színű

alkalmazása: helyi kiadású elismerő oklevelekre, illetve ajándékkönyvekre nyomva

Alapítványi jutalmazás:

forrása: a Petőfi Sándor Gimnázium és Szakképző Iskola Pápa Alapítvány²⁵

banki letétbe helyezett vagyon.

mértéke: az alapítvány kuratóriuma által évente előre meghatározva

jutalmazás feltétele:

kitűnő év végi tanulmányi eredmény

tanulmányi versenyen elért országos helyezés

középfokú nyelvvizsga díjának visszatérítése

Testvériskolai kapcsolatok

Hazai testvériskolák

elnevezésük: Petőfi nevét viselő középiskolák²⁶

kapcsolattartás: a Petőfi nevét viselő középiskolák évente más-más helységben rendezett országos találkozói és az iskolák nevezetes eseményeire történő kölcsönös meghíváskor

cél: a Petőfi-hagyományok ápolása műsoros rendezvényekkel, pályázatok kiírásával, versenyek szervezésével

szervező: a kiskőrösi gimnázium és a soros iskola az Országos Petőfi Sándor Társaság közreműködésével

Külföldi testvériskolák

német, francia, angol és olasz földön²⁷

kapcsolattartás: feldolgozott témák írásbeli közlése egymás között, találkozók szervezése

cél: az idegen nyelv gyakorlása és egymás kulturájának megismerése

²⁵ Az alapítványról részletesen szólunk könyvünk első részében.

²⁶ Felsorolásuk A Petőfi nevét viselő középiskolák országos találkozói című cikkben.

²⁷ Részletezve a Comenius-projekt című cikkben.

szervező: német nyelvi munkaközösség

Ismétlődő rendezvények

Kulturális seregszemle

szereplők: az iskola diákjai

megrendezve két évente

műsor: kórusművek, hangszerszólók, szavalatok, szindarab-részletek, diákok saját művei

szervezők: szaktanárok

Szavalóverseny

Neve: Petőfi szavalóverseny (névadónk felidézésére)

Résztevők: a városi általános- és középiskolák tanulói két kategóriában (7–8. és 9.–12. évfolyamon)

meghirdetve: évente

szervező: magyar munkaközösség

Német nyelvi verseny

neve: LI-LA LESEFEST

résztevők: a pápai általános- és középiskolák tanulói két kategóriában (7–8. és 9.–12. évfolyamon)

meghirdetve: évente

szervező: német nyelvi munkaközösség

a verseny célja: a német nyelven való olvasás megszerettetése, a német nyelvű országok kultúrájának megismertetése, a szövegértő olvasás elősegítése

Matematika verseny

neve: Beke Manó matematika emlékverseny (a pápai bencés diák felidézésére)

résztevők: a pápai gimnáziumok tanulói

meghírdetve: évente

szervező: a matematika munkaközösség

A névadó arcképe:

készítette: Cziráky Lajos festőművész, főiskolai tanár, iskolánk egykori rajztanára,
1949-ben

restaurálta: Drabant András rajztanárunk

mérete: 60 x 78 cm

anyaga: olajfestmény, arany színű fakeretben

helye: az aula bejáratával szemben levő emeleti mellvéden

Petőfi kórusmű:

címe: A márciusi ifjak

szerzője: Bárdos Lajos, aki iskolánknak írta ezt a művét 1956-ban, az akkor elődnek
tekintett református gimnázium alapításának 425. évfordulójára

ajánlva: régi énektanárunknak, Nemcsics Eleknének

felújította: Sudár Imréné énektanárunk 1981-ben

Petőfi-forrás (földrajzi elnevezés)

története: a 60-as, 70-es években a gimnázium diákjai szervezetten jártak a
hármaskúthoz kirándulni, próbákat végrehajtani, s elnevezték azt Petőfi-
forrásnak. Ma már a térképen is így szerepel.

helye: Farkasgyepűtől délnyugatra a Köves patak feje, azaz forrása

Iskolai közösségek képviselői a 2003-2004. tanévben

Iskolaszék:

Szülők: Lábdy Judit elnök,
Sándor Endréné,
Szalai Lajos,
Kuti Imre

Tanárok: Pulay Zoltán,
Kissné Papdi Annamária,
Mádlné Csuti Anikó,
Tomor Józsefné

Tanulók: Kiss Gabriella,
Frum Zsuzsanna,
Nagy Linda,
Mészáros Melinda

Az Alapítvány kuratóriuma:

Huszár Endre elnök
Dr. Böröczky Miklós titkár
Dr. Kalmár Antalné tag
Horváth Jenőné tag
Nagy Gyöngyi Dóra tag

Közalkalmazotti Tanács:

Pulay Zoltán elnök
Nagy Gyöngyi Dóra tag
Kömöcsi István tag

Pedagógus Szakszervezet:

Tomor Józsefné titkár
Kissné Papdi Annamária tisztségviselő
Váginé Zsuppán Anita tisztségviselő

Diákönkormányzat:

Kovács Zsófia, Fodor Eszter, Heilig Dalma,
Babai Gergő, Lay Balázs, Császár Anita,
Frum Zsuzsanna, Rédl Diána, Farkas Katalin,
Kovács Eszter, Mádl Mónika, Horváth Péter

A 2003–2004. tanév feladatainak ütemezése

Augusztus 29. 9 ⁰⁰	Tanévnyitó értekezlet
Augusztus 31. 16 ⁰⁰	Az iskola tanévnyitó ünnepe A tanévet megnyitja: Huszár Endre igazgató
Szeptember 1.	Az első tanítási nap
Szeptember 5.	Tanulmányi kirándulás a 12. évfolyamon és azokban az alsóbb osztályokban, amelyek nem tavasszal akarnak kirándulni
Szeptember 10.	A tanmenetek beadása a munkaközösség-vezetőknek (8., 9., 10., 12. évfolyam)
Szeptember 15.	A tanmenetek beadása a munkaközösség-vezetőknek (7., 11. évfolyam és 9. A, B osztály)
Szeptember 15., illetve 19.	A munkaközösség-vezetők az átvizsgált tanmeneteket átadják a második igazgatóhelyettesnek
Szeptember 12. (péntek)	Tanévnyitó diákrendezvény
Szeptember 18. (csüt.)	Diákközgyűlés
Szeptember 24. (szerda) 16 ³⁰	Szülői értekezlet
Október 3. (péntek)	Az OKTV-re való jelentkezés határideje
Október 6.	Az aradi vértanúk kivégzésének 153. évfordulója - iskolai ünnepély október 6. (hétfő) 8 óra - az ünnepi műsort adja a 10. H osztály, osztályfőnök: Kissné Papdi Annamária - a műsor összeállításáért felelős: Kissné Papdi Annamária és az osztály történelemtanára
Október 8-9-10.	Sportrendezvények délutánonként, a bécsi testvériskola meghívása - felelősök: Szatmári Enikő, Koncz János, Sipos Edit, Szelestey Éva
Október 18. (szombat)	Az őszi szünet előtti utolsó tanítási nap
Október 20-22.	Őszi tanítási szünet
Október 23. (csüt.)	A magyar népfelkelés napja, a Magyar Köztársaság kikiáltásának évfordulója. Az iskolai ünnepély ideje október 18., szombat 8 óra - az ünnepi műsort adja a 10. B osztály, osztályfőnök: Kósa Anna - a műsor összeállításáért felelős: Kósa Anna és az osztály történelemtanára
Október 27. (hétfő)	Az őszi szünet utáni első tanítási nap
November 5. (szerda) 16 ³⁰	Fogadóóra
November 7. (péntek) 15 ⁰⁰	A 7. és 9. évfolyamos tanulók műsoros bemutatkozása

November 19. (szerda) 14 ³⁰	- a rendezvény felelősei: Kerpel Péterné, Mozgai Zsolt, Antal Anetta, Kömöcsi István, Sperai Renáta, Szelestey Éva, Tomor Józsefné, Sipos Edit
November 28. (péntek) 18 ⁰⁰	Nevelési értekezlet Őszi iskolából
	- rendező: 11. B osztály, osztályfőnök: Ujváry Klára
	- felelősök: Sipos Edit és Ujváry Klára
December 19. (péntek) 12 ⁰⁰	Karácsonyi műsor
	felelősök: Németh Ervin, Nagy Dóra
December 19. (péntek)	A téli szünet előtti utolsó tanítási nap
December 22 – január 2.	Téli tanítási szünet
2004. január 5. (hétfő)	A szünet utáni első tanítási nap
Január 7. (szerda) 16 ³⁰	Fogadóóra
Január 16. (péntek) 17 óra	A végzős osztályok szalagavató ünnepsége
	- felelősök: Helt Gyula, Ujváry Klára, Pulay Zoltán
	- beszédet mond: Sperai Renáta
	- a műsorért felelős: Ujváry Klára és Németh Ervin
Január 23. (péntek)	Az első félév utolsó tanítási napja; 14 ³⁰ osztályozó értekezlet
Január 30. (péntek)	A tanulók, szülők értesítése ellenőrző útján a tanév első félévében elért tanulmányi eredményről
Február 2. (hétfő) 9 ⁰⁰	A félévi tanulmányi és nevelési munka értékelése, elemzése
Február 4. (szerda) 16 ³⁰	Szülői értekezlet
Február 13. (péntek)	Jelentkezés az érettségi és felvételi vizsgákra
Február 13. (péntek)	A 6. és 8. évfolyamos tanulók jelentkezési lapjainak beérkezése
Február 17. (kedd) 13 óra	A nyelvi tagozatos osztály felvételi vizsgája
Február 21. (szombat)	Szülők-nevelők bálja
	- rendezők: a tantestület, az iskolaszék és a szülői munkaközösség tagjai, diákönkormányzat
Február 25. (szerda)	A kommunista diktatúrák áldozatainak emléknapja
	- iskolai megemlékezés
	- felelősök: történelemtanárok
Március 3. (szerda) 16 ³⁰	Fogadóóra
Március 15. (hétfő)	A magyar polgári forradalom és szabadságharc 156. évfordulója
	- iskolai ünnepély időpontja: március 12, péntek 8 ⁰⁰
	- a műsort adja: a 10. A osztály, osztályfőnök: Sipos Edit

		- a szervezésért felelős: Sipos Edit, Kerpel Péterné
Március 31. (szerda) 14 ³⁰	Nevelési értekezlet	
Április 7. (szerda)	Ifjúsági nap	
Április 7. (szerda)	A tavaszi szünet előtti utolsó tanítási nap	
Április 8-13.	Tavaszi szünet	
Április 14. (szerda)	A tavaszi szünet utáni első tanítási nap	
Április 14. (szerda)	Az igazgató elkészíti és megküldi a végleges felvételi jegyzéket a Felvételi Központnak	
Április 16. (péntek)	A holokauszt áldozatainak emléknapja	
	- megemlékezés iskolai keretek között	
	- felelősök: történelem tanárok	
Április 23. (péntek)	Tavaszi iskolából	
	- rendező: 11. A osztály, osztályfőnök: Helt Gyula	
	- felelősök: Helt Gyula és Sipos Edit	
Április 28. (szerda) 16 ³⁰	Szülői értekezlet, fogadóóra	
Május 7. (péntek)	A 12. évfolyam utolsó tanítási napja; 14 ³⁰ a 12. évfolyam záró értekezlete	
Május 8. (szombat)	8 ³⁰ Iskolai ballagási ünnepély	
	11 ⁰⁰ Városi ballagási ünnepély	
	- az iskolában ünnepi beszédet mond: Tomor Józsefné	
	- a műsorért felelős: Kerpel Péterné, Nagy Dóra, Németh Ervin	
	- felelősök: Helt Gyula, Ujváry Klára, Pulay Zoltán	
Május 10-től	Az írásbeli vizsgák ideje	
Május 10-11.	Érettségi szünet.	
Május 17-18-19.	A közös érettségi-felvételi vizsgák ideje	
Május 28. (péntek)	Iskolai kirándulás az alsóbb évfolyamokon	
Június 4. (péntek) 15 ⁰⁰	Pedagógusnap ünnepség	
Június 10. (csüt.)	Diákközgyűlés	
Június 15. (kedd)	Az utolsó tanítási nap; 14 ³⁰ az alsóbb évfolyamok tanulóinak osztályozó értekezlete	
Június 21. (hétfő) 16 ⁰⁰	Tanévzáró ünnepély	
	- A tanévet bezárja: az iskola igazgatója	
	- A műsorért felelős: a magyar nyelv és irodalom munkaközössége	
Június 22. (kedd) 9 ⁰⁰	Tanévzáró értekezlet	
Június 23. (szerda)	A belépő osztályok tanulóinak beiratkozása	

Az épület adatai

Alapkövetétel: 1993. augusztus 13.

Avatás: 1994. szeptember 4.

Tervező vállalat: Veszprémi Tervező Kft (VESZPRÉMTERV)

Tervezők:

Vezető tervező: Pordán H. Ferenc építész

Építésztervező: Pordán H. Ferenc

Szerkezettervező: Imre Frigyes

Gépésztervező: Cseresznyés Béla

Elektromos tervező: Varjú István

Vezető közműtervező: Bene Ferenc

Közműtervező: Aradi Miklós

Közlekedés- és környezettervező: Kovács Lajos

Építő: Vasép RT, Szombathely,

majd 1993 novemberétől Vertikál-Mischek Kft, Győr

A kivitelezés lebonyolítója: Gádor Kft, Pápa

Györkös György mérnök

A beruházás pénzügyi forrásai:

Egyházi kártalanítás:	190.000.000,- Ft
-----------------------	------------------

Művelődési és Közoktatási Minisztérium	40.000.000,- Ft
--	-----------------

Pápa Város Önkormányzata	<u>110.000.000,- Ft</u>
--------------------------	-------------------------

Összesen:	340.000.000,- Ft
-----------	------------------

Alapterületek

„A” főépület:

földszint	1.922 m ²
-----------	----------------------

emelet	<u>1.599 m²</u>
--------	----------------------------

összesen	3.521 m ²
----------	----------------------

„B” épület: menza- és számítástechnikai termek:

földszint	165 m ²
-----------	--------------------

emelet	<u>155 m²</u>
--------	--------------------------

összesen	320 m ²
----------	--------------------

„C” épület: kazánház, transzformátor, kerékpártároló:

összesen	242 m ²
----------	--------------------

„D” épület: hivatalsegédi lakás és lövészház

összesen	368 m ²
----------	--------------------

„E” épület: raktár és kondicionáló terem

összesen	124 m ²
----------	--------------------

Mindösszesen: 4.575 m²

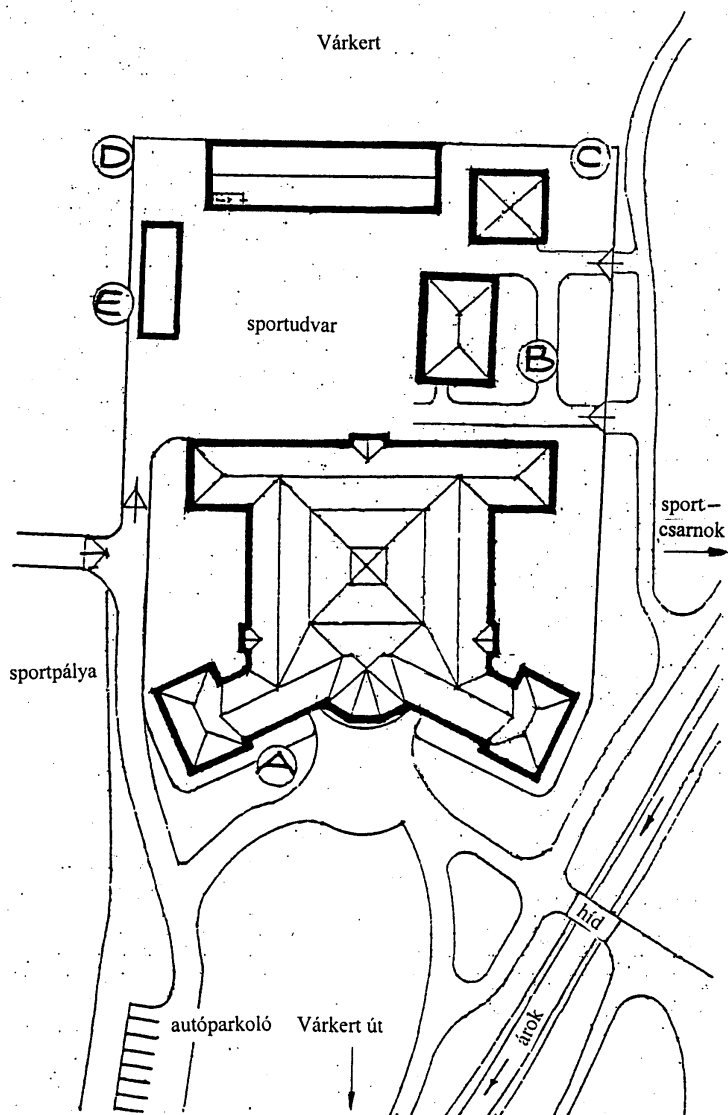
Pihenő és játszó udvarok: kb. 1.500 m²

A telek teljes területe: kb. 11.800 m²

A telek beépítettsége: 24 %

A gimnázium épületeinek helyszínrajza

A pápai PETŐFI GIMNÁZIUM helyszínrajza

Szakmai folyóiratok listája

Hivatalos

Magyar Közlöny
Oktatási Közlöny
Pályázatfigyelő

Általános szakmai

Köznevelés
Megyei Pedagógiai Körkép

Tantárgyi

Középiskolai Matematikai és Fizikai Lapok
A Biológia Tanítása
A Fizika Tanítása
A Kémia Tanítása
A Földrajz Tanítása
A Matematika Tanítása
Magyartanítás
Modern nyelvoktatás
Középiskolai Kémiai Lapok
Rubicon

Speciális szakmai

Heti Világgazdaság
National Geographic

Tudománynépszerűsítő

Élet és Tudomány
Természet Világa
Természetbúvár
História
Édes Anyanyelvünk
Magyar Nyelvőr

Szakmai megbízatások a 2003–2004. tanévben

Szaktárgyi munkaközösségek vezetői:

Angol nyelvi munkaközösség:	Ujváry Klára
Magyar nyelv és irod. munkaköz.: Matematika munkaközösség:	Kissné Papdi Annamária
Német nyelvi munkaközösség:	Somfai Jánosné
Osztályfőnöki munkaközösség:	Szelestey Éva
Számítástechnikai munkaközösség:	Kósa Anna
Természettudományi munkaköz.:	Jósár István
Történelem-társadalomism. mk.:	Mádlné Csuti Anikó
	Kovács Gábor

Szakkörök, diákkörök:

Énekarok vezetője	7–12. o.:	Nagy Gyöngyi Dóra
Kémiaszakkör	7–10. o.:	Mádlné Csuti Anikó
	11–12. o.:	Tomor Józsefné
Matematikaszakkör	12. o.:	Somfai Jánosné
Németszakkör	12. o.:	Szelestey Éva
Sportkörök	7–12. o.:	Koncz János és Szatmári Enikő
Számítástechnika-szakkör	7–8. o.:	Jósár István
Színjátszóköri	7–12. o.:	Németh Ervin
Újságírószakkör	7–12. o.:	Kissné Papdi Annamária

Pedagógiai és szabadidős vezetői megbízatások:

A menza felelőse:	Váginé Zsuppán Anita
A tehetségért mozgalom felelőse:	Dr. Nagyné Benkovics Márta
Diákönkormányzatot segítő tanár:	Sipos Edit
Hangverseny-szervező:	Nagy Gyöngyi Dóra
Ifjúságvédelmi felelős:	Krasnyánszkiné Szeglet Erika
Iskolai ünnepségek szervezői:	10. o. osztályfőnökei
Munkavédelmi felelős:	Farkas Attila
ODK szervező és vezető:	Helt Gyula
Órarendszerkesztő:	Pulay Zoltán
Pályaválasztási felelős:	Somfai Jánosné
Sportkör tanárelnöke:	Koncz János
Számítógépes rendszergazda:	Nagy Tamás
Színház-szervező:	Némethné Varga Mária
Tankönyvfelelős:	Pulay Zoltán

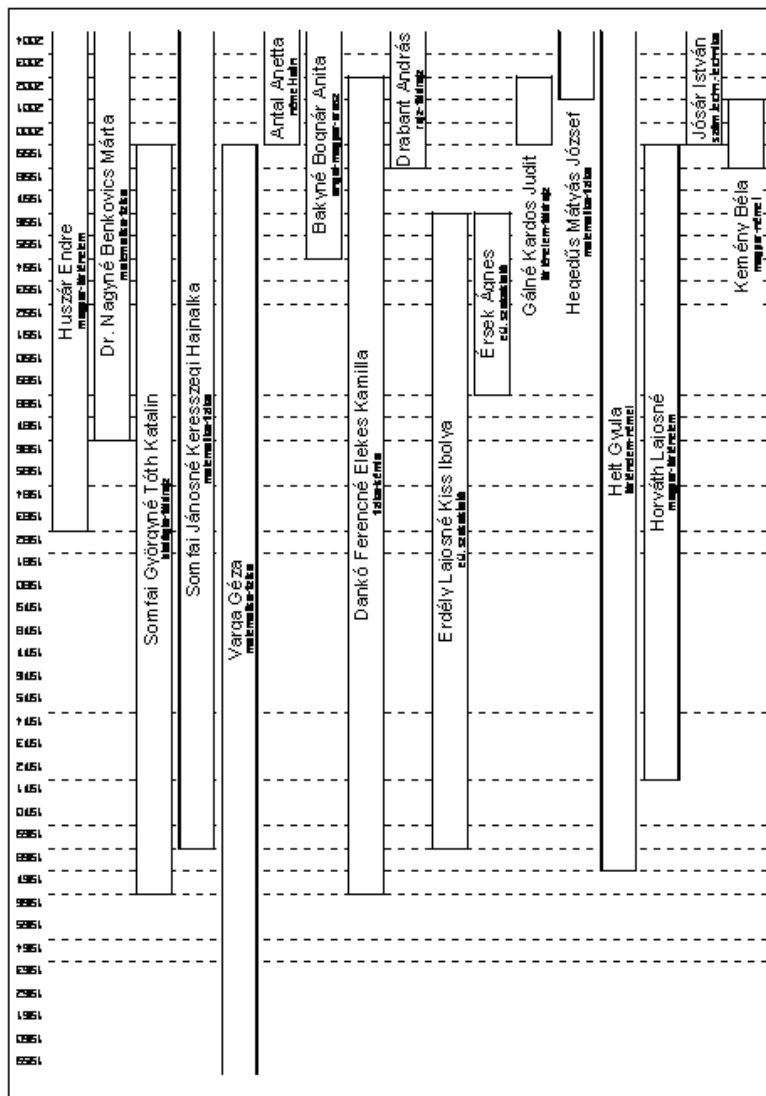
Szertárfelelősök:

A biológiaszertár felelőse:	Mozgai Zsolt
A fizikaszertár felelőse:	Kömöcsi István
A kémiaszertár felelőse:	Tomor Józsefné
A mat., ének-zene szt. felelőse:	Nagy Gyöngyi Dóra
A tech.-szám.techn. szt. felelőse:	Pulay Zoltán
A testnevelési eszközök felelőse:	Koncz János
A történelem-földrajz szt. felelőse:	Kovács Gábor
Az ODK felszerelési eszk. fel.:	Helt Gyula
A stúdió készletei, a fénym. felelőse:	Farkas Attila

***Az iskolánkban érettségizett
és egykor vagy jelenleg is itt tanító tanárok***

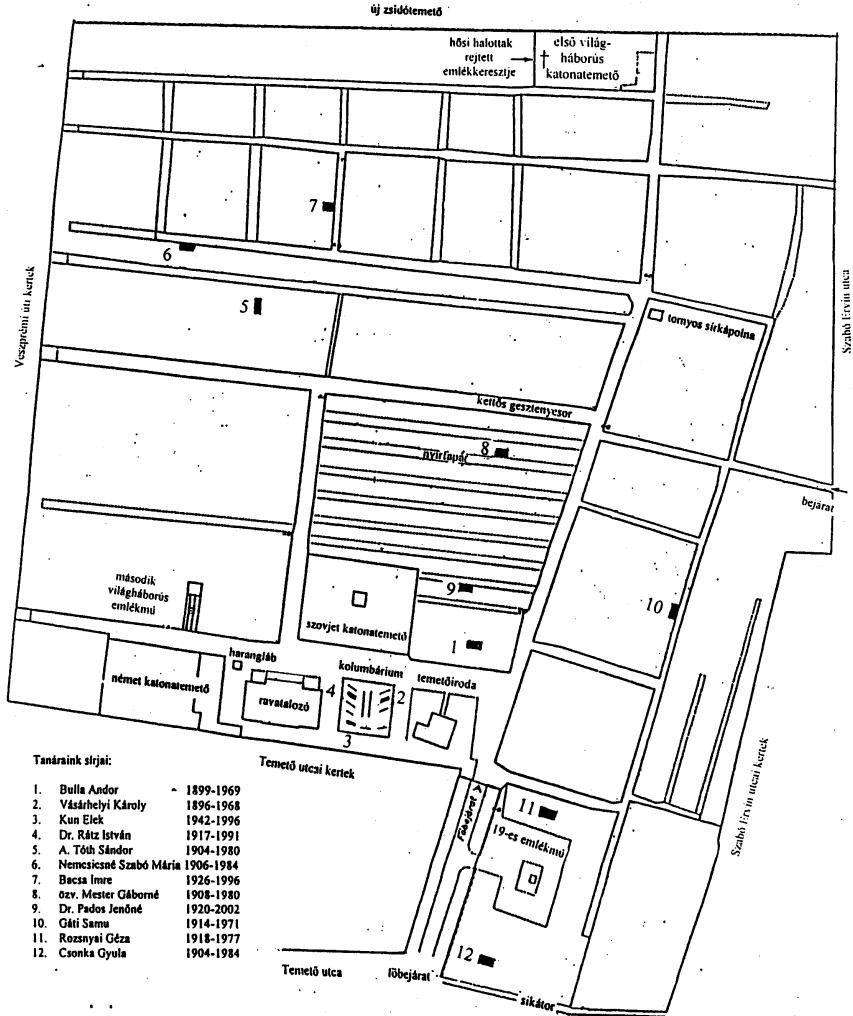
	érettségi éve	mióta tanít itt	meddig tanított itt
1. Bakyné Bognár Anita	1988	1995	
2. Dankó Ferencné			
Elekes Kamilla	1962	1967	2002
3. Érsek Ágnes	1979	1989	1996
4. Galántai Márta Edit	1957	1963	1994
5. Gálné Kardos Judit	1994	2000	2002
6. Hegedűs Mátyás József	1990	2002	
7. Huszár Endre	1977	1983	
8. Kiss Tamás	1982	1988	
9. Klózer Tünde	1993	2000	
10. Mayerné Péntek Márta	1962	1968	1999
11. Nagy Sándorné			
Mester Anna Mária	1962	1967	2003
12. Pulay Zoltán	1983	1993	
13. Dr. Schweighoffer Ernőné			
Dr. Sólymosy Gizella	1955	1965	1995
14. Sipos Sándorné			
Nagy Piroska	1959	1964	1995
15. Somfai Györgyné			
Tóth Katalin	1962	1967	1999
16. Somfai Jánosné			
Keresszegi Hajnalka	1964	1969	
17. Sperai Renáta	1995	2000	
18. Szelestey Éva	1979	1985	
19. Tomor Józsefné			
Halpen Ildikó	1977	1987	
20. Ujváry Klára	1969	1982	
21. Varga Sándorné			
Zsilák Edit	1961	1982	2000

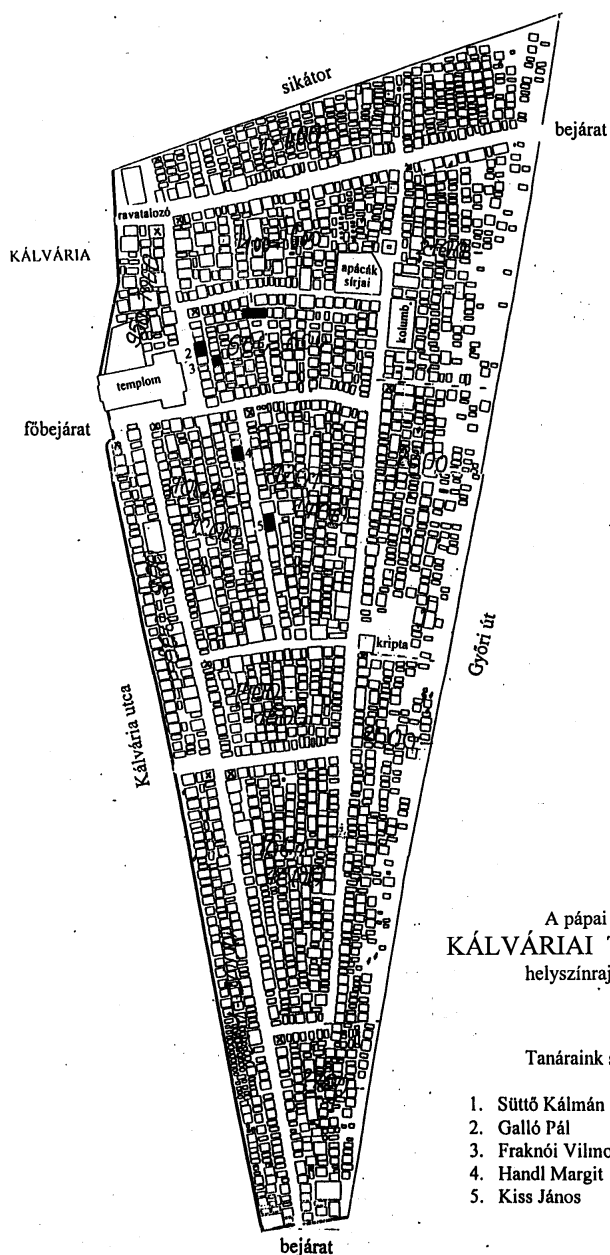
Tanárok működésének szalagdiagramja

Temetők helyszínrajza

A pápai ALSÓVÁROSI TEMETŐ helyszínrajza

A pápai
KÁLVÁRIAI TEMETŐ
 helyszínrajza

Tanáraink sírjai:

1. Sütő Kálmán	1907-1976
2. Galló Pál	1907-1986
3. Fraknói Vilmos	1904-1969
4. Handl Margit	1910-1962
5. Kiss János	1909-1982

Ballagási meghívók versidézetei

1993

- Iskolai: „A gyerekkor alkímiája
Beteljesül, sikerül végre.
Az érintetlen kapukat,
az álom zsiliprendszerét kinyitják.”
(Pilinszky)
- IV.A: „Ne gondold, hogy könnyű, remélni tudni kell
Ma csüggedt vagy, holnap boldogan élsz.
Lehet szép az élet, az alkalmat keresd fel,
De a nap felkel akkor is, ha félsz.”
(Nagy Krisztián)
- IV.B: „Ki bölcs? – Aki mindenről tanul valamit.
Ki erős? – Aki fékezi magát.
Ki gazdag? – Aki meg van elégedve sorsával.”
(Talmud)
- IV.C: „Semmit ne tarts csekélységnek
Bárminő kicsinek is látszik:
Homokszemekből áll a hegy,
Pillanatokból áll az év,
S csekélységekben áll az élet.”
(Young)
- IV. D: „Minden nap megszűnik valami,
Amiért az ember szomorkodik,
De mindig születik valami új,
Amiért érdemes élni, küzdeni.”
(Hérakleitosz)
- IV. E: „Megszülettem, hogy ember lehessek,
megszülettem, hogy valamit tehessek,
hogy elmerüljek, s a magasság is legyen enyém,
legyek bár koldus vagy király
oly mindegy, csak ember legyek én.”
(Máté Péter)

1994

- IV.A: „Mindig úgy élj a jelenben,
hogy a jövőben megbánás nélkül
gondolhass a multira!”
(Széchenyi István)
- IV.B: „Egyszer vagyunk fiatalok,
utána más mentséget
kell keresni...”
(Graffiti)
- IV.C: „Nincs nagyság ott, ahol nincs
egyszerűség, jóság és igazság.”
(Tolsztoj)

- IV. D: „Légy önmagad,
nem fontos, mások mit mondanak!”
(Sting)
- IV. E: „Nagy utazás, a vonatunk újra indul.
Nagy utazás, most a vágyunk már megint új útra visz.
Induljunk el hát megint, gyere felém most az ígéret szerint.
Nagy lesz az út, de mi ügye mégse várunk.
A vonatunk nekilódul, újra száguld.”
(Bereményi Géza)

1995

- IV. A: „Átélttem már tizennyolc évet
s láttam, mit ér az emberélet.
Nem tarthat mások akaratja,
én elmegyek, ha kedvem tartja.”
(József Attila)
- IV. B: „Bennünk bomlik ki a hajnal, most
még csak keskeny, szürkés csík
a láthatáron, de semmi sem tudja
megakadályozni, hogy kibontakozzék.”
(Jorge Semprun)
- IV. C: „Örök a vágy, amely szívünkben él,
egészen el nem alszik, nem pihen meg.
Mihelyt a hön óhajtott célba ér,
helyébe új meg új vágyak teremnek.”
(Preradovic)

1996

- IV. A: „Húnyt szemmel bérceken futunk
s mindig csodára vágy szívünk:
a legjobb, amit nem tudunk
a legszebb, amit nem hiszünk.”
(Babits)
- IV. B: „Az életet csak hátratekintve lehet megérteni –
– de élni, előre nézve kell!”
(Kierkegaard)
- IV. C: „Húsz éves lesz lassan már a gyermek,
Álmainak fénye veszett már,
De hiszi még, hogy új álmai lesznek,
S álmaiért újból harcba száll.”
(John Lennon)

1997

- IV. A: „...nincsen szebb kora az emberiségnek, mint az első ifjúság évei.
Azon láncok, melyek akkor köttetnek, nem szakadnak el örökké,
mert nem a világban kerestünk még akkor barátokat, hanem barátjainkban leltük fel
az egész világot.”
- IV. B: „Valami kezdődik, hogy aztán befejeződjék: a kaland nem tűri a toldalékot
A kalandnak csak tulajdon halála révén van értelme.”
(Jean -Paul Sartre)

IV.C: „Valami nagyon jót mégis kéne tenni,
Ha már megszülettünk, nem hiába élni,
Kitalálni valami tiszta, igaz szerepet,
Hogy álmaink mind teljesüljenek.”
(Pataki Attila)

1998

Iskolai: „Mindenki tudja, hogy ennyi az egész:
Az élet csak arasznnyi repülés,
A földtől a földig.
A világnak mindegy, hogy meddig élsz,
De neked és nekem ez most az egyetlen,
Az első és utolsó bevetés.”
(Presser Gábor: Prológ)

12.A: „Útjaink észrevétlenül, véletlenül futottak össze,
S egy pillanatra összeforrtak.
De most szétválnak, és lehet, hogy
Soha többé nem keresztezik egymást.
A találkozás pontja viszont megmarad.
– Kinek jelentéktelenül
– Kinek feledhetetlenül.”
(Aquate)

12.B: „Ha nem indul repülőd,
hajtogass magadnak!”
(Lovasi András)

12.C: „Születtem. Tiltakoztam. S mégis itt vagyok.
Felnöttem. S kérdezd: miért? hát nem tudom.”
(Radnóti)

1999

Iskolai: „Próbálj úgy élni, hogy ne vegyenek
észre ott, ahol vagy,
de nagyon hiányozz onnan,
ahonnan elmentél!”
(Victor Hugo)

12.A: „Ilyenek voltunk, vadak és jók,
Bűnösök közt is ártatlanok.
Ilyenek voltunk, és marad egy jel,
Amit itt hagyunk, ha indulni kell.”
(Ákos)

12.B: „Igazi lelkünket, akárcsak az ünneplő ruhákat gondosan
őrizzük meg, hogy tiszta legyen majd az
ünnepekre.”
(József Attila)

12.C: „Valami nagyon jót mégis kéne tenni,
Ha már megszülettünk, nem hiába élni,
Kitalálni valami tiszta, igaz szerepet,
Hogy álmaink mind teljesüljenek.”
(Pataki Attila)

2000

- Iskolai: „Jó lenne lassan megállapodni
valami jelben s valami helyben,
hogy majd a nyüzsgő tömegbe
veszve a végtelen tér redői közt is
megleljük egymást.”
(Csorba Győző)
- 12.A: „Bár útjaink százfelé válnak,
De szívünk egy célért dobog,
Búcsút intünk egy küzdelmes mának,
S építünk egy szebb holnapot.”
(Hemingway)
- 12.B: „...nincsen szebb kora az emberiségnek, mint az első ifjúság évei.
Azon láncok, melyek akkor kötöttek, nem szakadnak el örökké,
mert nem a világban kerestünk még akkor barátokat, hanem barátjainkban leltük fel
az egész világot.”
(Kölcsey)

2001

- 12.A: „Lehet, hogy gyenge néha még a hangunk,
Lehet, hogy léptünk még bizonytalan,
De indulunk: a szépet, jó akarjuk,
S érezzük, hogy hitünknek szárnya van!”
(Juhász Gyula)
- 12.B: „Ha megcsaltak reményeid,
Ha összetört a nagyvilág,
Idézd fel szép ifjúságod:
A sok szép, tüzes, merész álmot,
S az emlék majd nyugalmat ad.”
(Ady Endre)

2002

- Iskolai: „Akarat! Egy kemény, rövidke szó,
Ebben benne van az egész életem,
E szó mögött még sok nehéz harc rejtőzik,
E szó miatt még sokat könnyezem.
De történjen bármi,
Ha az egész világ fog is ellenállni,
Vagy ha egyedül is maradok,
Mindent legyőzve mégis akarok!”
(Ady Endre)
- 12.A: „Próbálj meg úgy élni,
hogy ne vegyenek
észre ott, ahol vagy,
de nagyon hiányozz
onnan, ahonnan elmentél.”
(Victor Hugo)
- 12.B: „Valami nagyon jót mégis kéne tenni,
Ha már megszülettünk, nem hiába élni,
Kitalálni valami tiszta, igaz szerepet,
Hogy álmaink mind teljesüljenek.”
(Pataki Attila)

12.H: „Őszintén akarok élni,
Minden utat végigjárni,
Hinni abban, amire vágyom,
S ha hiszek benne, küzdeni érte
Bármilyen áron.”
(Závody János)

2003

Iskolai: „...nincsen szebb kora az emberiségnek, mint az első ifjúság éveit.
Azon láncok, melyek akkor köttetnek, nem szakadnak el örökké,
mert nem a világban kerestünk még akkor barátokat, hanem
barátjainkban leltük fel az egész világot.”
(Kölcsey Ferenc)

12.A: „Aki valamivé akar válni,
annak egyet kell akarnia,
de azt teljes szívével,
s akkor abban az egyben
valóban mindenné válhat.”
(Kodály Zoltán)

12.B: „Akarat! Egy kemény rövidke szó,
Ebben benne van az egész életem,
E szó miatt még sokat könnyezem,
De történjen bármi,
Ha az egész világ fog ellenállni,
Vagy ha egyedül is maradok,
Mindent legyőzve mégis akarok!”
(Ady Endre)

12.H: „Mindenki annyit ér
Amennyire becsüli magát,
Ne add magad egy világért
És többet érsz, mint egy világ.”
(Goethe)

- Iskolai: Húnyt szemmel bérceken futunk
s mindig csodára vágy szivünk:
a legjobb, amit nem tudunk
a legszebb, amit nem hiszünk
- Az álmok síkos gyöngyeit
szorítsd, ki únod a valót:
hímezz belőlük
fázó lelkedre gyöngyös takarót.
(Babits Mihály)
- 12.A: „...nincsen szebb kora az emberiségnek, mint az első ifjúság évei.
Azon láncok, melyek akkor köttetnek, nem szakadnak el örökké,
mert nem a világban kerestünk még akkor barátokat, hanem
barátjainkban leltük fel az egész világot.”
(Kölcsey Ferenc)
- 12.B: „Milyen
megkésve értjük meg, hogy a
szemek homálya pontosabb lehet
a lámpafénynél...”
(Pilinszky János)
- 12.H: „...vigyázz, magad nagyon
el ne takard az eszeddel, játszd, ami vagy...”
(József Attila)

Írásbeli tételek magyar nyelv és irodalomból
1995-től 2004-ig

1995

1. A reneszánsz életszemlélet megjelenítése Janus Pannonius és Balassi Bálint költészetében
2. Vörösmarty Mihály Előszó című költeményének értelmezése
vagy
Mikszáth Kálmán vagy Móricz Zsigmond egy szabadon választott regényének elemző bemutatása

1996

1. A hazai táj, a szülőföld, az otthon megjelenítése a magyar költészetben néhány mű alapján
2. Kérdések és válaszok Madách Imre Az ember tragédiája című drámai költeményében
vagy
Illyés Gyula Bartók című versének elemzése

1997

1. Ady Endre jelképvilágának jellemzői néhány versének tükrében
2. Petőfi Sándor A XIX. század költői című versének elemző bemutatása
vagy
Groteszk látásmód Örkény István egy szabadon választott elbeszélésében vagy drámájában

1998

1. A magány sokszínű ábrázolása a magyar líra néhány alkotásában
2. Arany János Epilógus című versének elemző bemutatása
vagy
Kosztolányi Dezső egy szabadon választott prózai alkotásának értelmezése

1999

1. A helytállás és a hősiesség erkölcsi eszménye a XVI-XVII. századi magyar irodalomban
2. Tóth Árpád Esti sugárkoszorú című versének elemzése
vagy
Egy szabadon választott XX. századi magyar dráma elemző bemutatása

2000

1. A „haza és haladás” kérdései a XIX. század első felének magyar lírájában
2. József Attila Óda című versének elemzése

vagy

Móricz Zsigmond egy szabadon választott novellájának elemző bemutatása

2001

1. A természet mint ihletforrás a 18-19. századi magyar lírában
2. Babits Mihály Esti kérdés című versének elemző bemutatása

vagy

Egyéni és közéleti konfliktusok Katona József Bánk bán című drámájában

2002

1. A szerelem motívuma Csokonai Vitéz Mihály költészetében
2. Radnóti Miklós Hetedik ecloga című versének értelmezése

vagy

Jókai Mór egy szabadon választott regényének elemző bemutatása

2003

1. Új érzésvilág és kifejezés mód Ady Endre költészetében
2. Vörösmarty Mihály Gondolatok a könyvtárban című versének elemző értelmezése

vagy

A novella műfaji jellemzőinek bemutatása egy szabadon választott magyar mű elemzése alapján

2004

1. A költészet feladatának értelmezése Petőfi Sándor műveiben
2. Kosztolányi Dezső Boldog, szomorú dal című versének elemzése

vagy

Mikszáth Kálmán egy szabadon választott prózai művének elemző bemutatása

***A Petőfi nevét viselő iskolák pápai találkozásának programja
Pápa, 1995. március 12–15.***

Március 12. (vasárnap)

14 órától a vendégek fogadása

Vacsora

19.00 A vendégek köszöntése – Varga Géza igazgató
Az iskolák bemutatkozása
Népitánc bemutatók
Táncház

Március 13. (hétfő)

9.00 Megnyitó az iskola aulájában
Dr. Kovács Zoltán Pápa város polgármestere
Fodor András költő, a Petőfi Sándor Társaság alelnöke
Petőfi szavalóverseny
A zsűri elnöke: Fodor András költő

11.00 Előadások:
G. Szabó István: Petőfi költészete
Fodor András: Szervánszky Endre Petőfi dalok

13.00 Ebéd (csomagból hideg)

13.30 Kirándulás autóbusszal Zircre

18.30 Vacsora a kollégiumban

19.30 Az iskolánk műsora: részlet a „Képzelt riport...” c. musicalból

20.00 A WARNING! együttes dallamos rock-zene műsora
(az együttes szólógitárosa országos 1. díjat nyert)

Március 14. (kedd)

9.00 Irodalmi vetélkedő az iskola aulájában
A zsűri elnöke: dr. Hermann István, az OKVB elnöke

11.00 Kövy Zsolt ny. főigazgató előadása: Petőfi, a pápai diák

11.30 A sárbogárdi Petőfi S. Gimnázium irodalmi színpada: János vitéz

13.00 Ebéd (önkormányzat ebédlője)

14.00 Ismerkedés Pápa város nevezetességeivel
A csoportokat vezetik:
Kövy Zsolt ny. főigazgató
Schweighoffer Ernőné dr. tanár
Koszorúzás: a két Petőfi-háznál és a Fő téri Petőfi szobornál

17.00 Dr. Kovács Zoltán polgármester fogadja a vendégeket

18.00 Vacsora

20.00 Búcsúest
A rendezvény zárása, a díjak kiosztása
Bál az iskola aulájában (KARAVÁN együttes)

Március 15. (szerda)

8.00 Reggeli (kollégium)

10.00 Városi ünnepség a Március 15-e téren
Koszorúzás

11.30-tól hazautazás

Kalauz
az 50 éves Petőfi Gimnázium iskolatörténeti kiállításához

A bal oldali falnál:

A Ranolder-Intézet emlékei

Bábu: Saját hímzésű polgári iskolai díszegyenruha (1946) ünnepségekre, körmenetekre. Ranolderes egyensapka.

A falon:

Emlékképek (Ranolder János, a Zárda egykori homlokzata, a polgári iskola igazgatónöje, a bocskairuhás tanítóképzős énekkarosok, stb.). Régi fali térképek és háromnyelvű bibliai szemléltető képek a Monarchia idejéből.

Az asztalsoron:

Nemcsicsné Széptóth Mária tanár zeneművei

A Mária-kongregáció nevű vallási szervezet emlékei (érmek, folyóiratok, könyvek, meghívó). Imakönyv, énekeskönyv.

Tankönyvek, díszes borítójú füzetek (1920–1948). Évkönyvek, az utolsó évkönyv. Önképzőkori folyóirat. Óravázlat. Bizonyítványok, értesítők, oklevelek. Képeslapok a Zárda helyiségeiről. Anyakönyv, mulasztási napló, iskolai bélyegzők. Tolldobozok, ballagási emlékek, „Útlevel”. Iskolai kézimunkák.

A szemközti, ablak előtti asztalsoron:

A Zárdából örökölt szemléltető eszközök

Fizikai eszközök: pörgettyű, centrifuga, gőzmotor, ampermérő, őskori telefon. Spektroszkóp. Lyukkártyás hangszer. Földrajzi eszközök: százéves földgömbök, bolygók mozgását szemléltető eszköz.

Biológiai eszközök: emlős, madár, vízi állat, szemléltető képek.

A jobb oldali falnál:

Az iskola szerkezetváltozásai. Tanárok

A falon:

A Ranolder-Intézet kifejlődése és felbomlása.

A gimnázium szerkezetének változásai.

Az iskola szervezeti fejlődésének szakaszai.

Az igazgatók, a tanulóifjúság és az iskolaépület változásai. A három iskolaépület képe.

Az 5+1-es és a 2 órás gyakorlati oktatás változásai.

A tanári kar időbeli változásai szaktárgyak szerint. A tanárok létszámának és összetételének változásai.

Az asztalsoron:

Öröklött tanári könyvtári könyvek kétféle leltári számmal, pecséttel.

Bizonyítványok, oklevelek az első állami évekből. Az első évkönyv és az emlékkönyv. Cziráky Lajos tanár visszaemlékezése könyvében.

Tanárok ideológiai továbbképzésének dokumentumai. Iskolai dokumentumok (házi rend, felvételi füzet, stb.). Régi tankönyvek, füzetek. Különféle bizonyítványok más-más címerrel. Diákfolyóiratok (Kis Ludas, Tíz perc szünet, Firka, Diáktoll). Régi tanszerek, ballagási emlékek.

Az ablakkal szemben levő falnál:

Diákok. Rendezvények. Mozgalmak

A falon:

A tanulócsoporthoz és a tanulók számának alakulása.

Fiúk-lányok számának változásai. Színdarabok-rendezvények képei.

Áttekintő táblázat

Diákszövetség, a DISZ és a KISZ politikai diákmozgalmakról. Felvonulási képek.

Az asztalsoron:

DISZ- és KISZ-tagkönyvek, nyilvántartások, központi folyóiratok, újságok. Ifjúsági Építőtáborok munkaversenyeinek zászlói, KISZ-versenyei jelvényei.

Mezőgazdasági Szakközépiskola

A falon:

A tagozat története, fényképek

Az asztalon:

Tankönyvek, füzetek a szakképzés (baromfitenyésztő) és az 5+1-es dísznövénytermesztő szakmai előképzés idejéből.

Egészségügyi Szakközépiskola

A falon:

Fényképes tablók versenyekről, gyakorlatokról

Régi bábaképzős és orvosi oklevél

A bábun a tanulók jelenlegi munkaruhája

Az asztalon:

Anatómiai szemléltető eszközök

A székeken: Gyakorló baba, elsősegélynyújtó eszközök, albumok

Az ajtó melletti bábun:

Hétköznapi és ünnepi petőfis egyenruha, sapka, nyakkendő 1960-tól

A középső asztalokon (az előbbi körbejárási sorrend szerint):

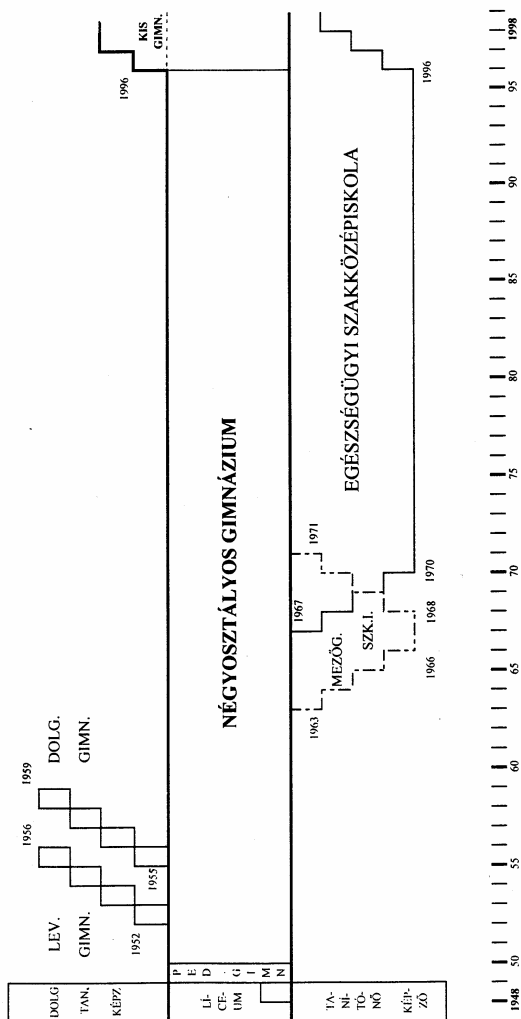
Fényképalbum az 50-es évekből, KISZ-krónikák, jubileumi emlékalbum, kulturális versenyek emléklapjai. Politechnikai gyakorlatok emlékei (szabás-varrás, rádiótechnika, gyorsírás, kémia-biológia gyakorlatok).

Számítógépes emléktárgyak.

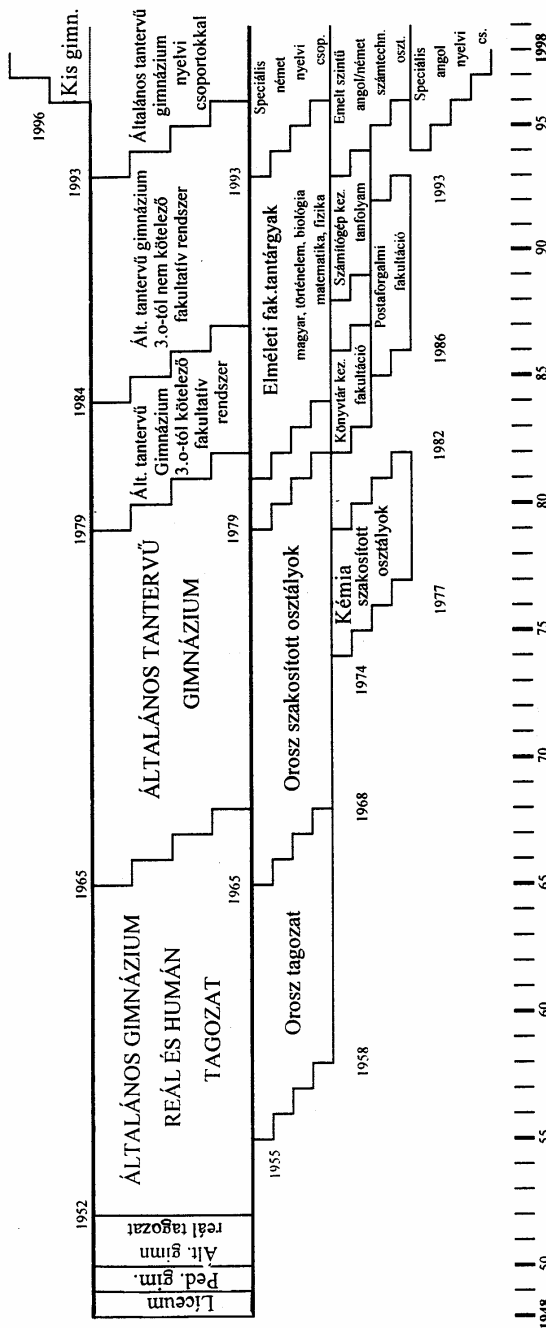
Középen: nevezetes sportesemények serlegei, továbbá szemléltető eszközök árjegyzékei

Az iskolatörténeti kiállítás néhány diagramja

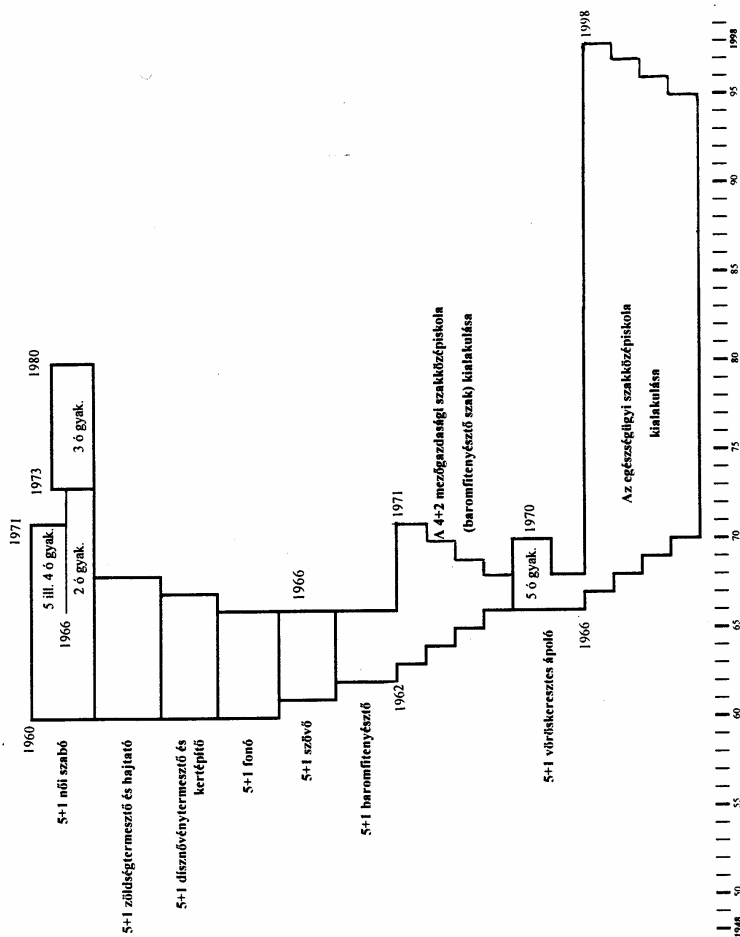
AZ ISKOLA SZERKEZETÉNEK VÁLTOZÁSAI

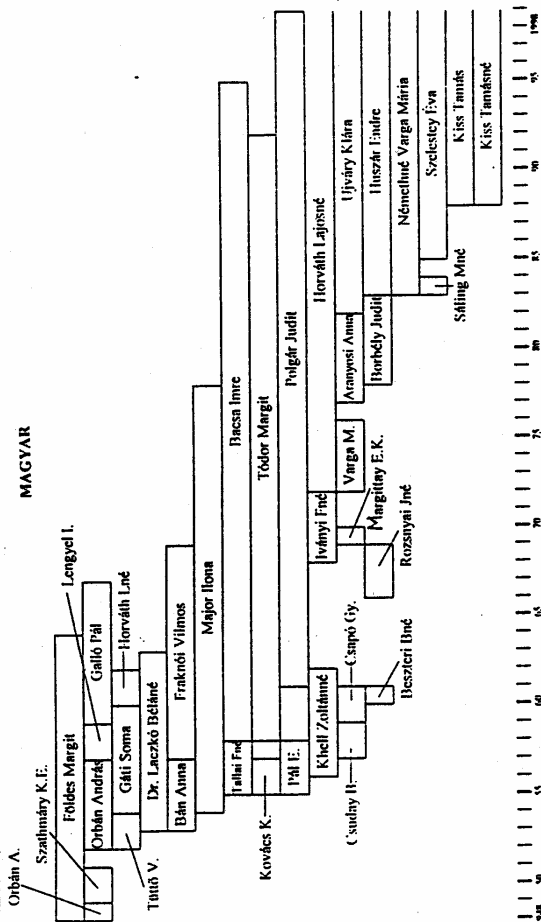
A GIMNÁZIUMI ÁLTALÁNOS ÉS SZAKOSÍTOTT KÉPZÉSEK VÁLTOZÁSAI

A GIMNÁZIUMI 5+1-ES SZAKMAI ELŐKÉPZÉS VÁLTOZÁSAI

TANÁROK MŰKÖDÉSÉNEK SZALAGDIAGRAMJAI

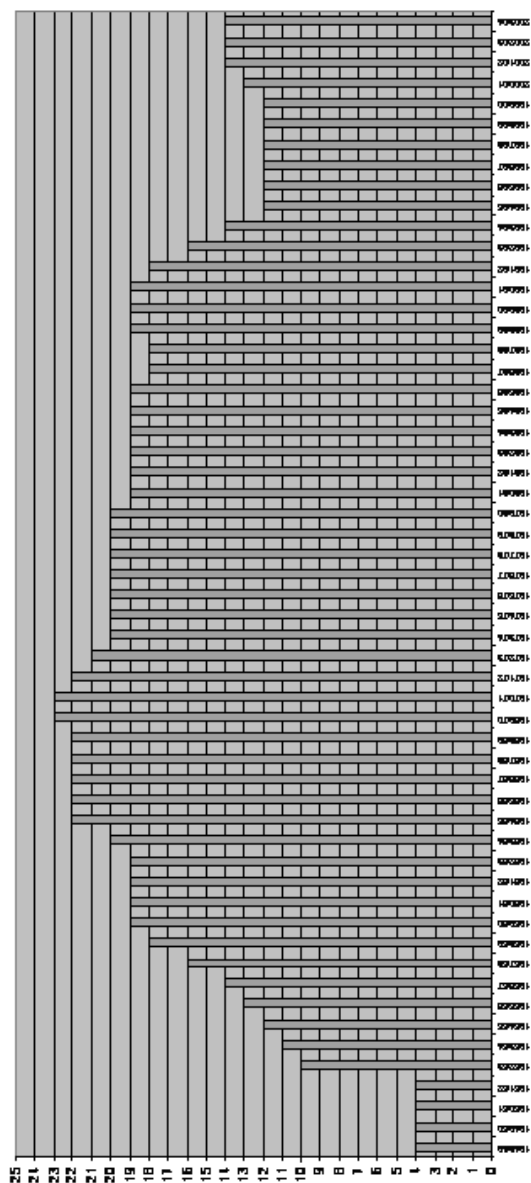

Tanév végi statisztikai adatok táblázata

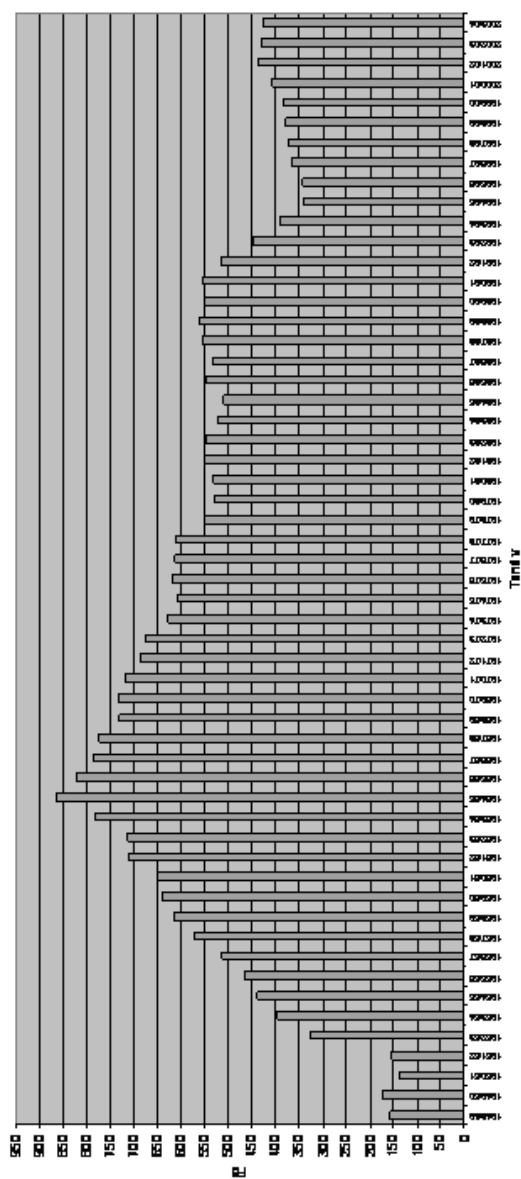
Tanév végi statisztikai adatok 1949-2004					
tanév sorsz.	tanév	osztályok száma	összes tanuló száma	érettségizett tanulók száma	tantestület tagjainak száma
1.	1948/49	4	159	80	9
2.	1949/50	4	173	28	12
3.	1950/51	4	138	69	12
4.	1951/52	4	152		8
5.	1952/53	10	324	52	16
6.	1953/54	11	397	54	18
7.	1954/55	12	439	84	23
8.	1955/56	13	466	94	22
9.	1956/57	14	514	98	23
10.	1957/58	16	573	86	23
11.	1958/59	18	616	104	27
12.	1959/60	19	640	114	30
13.	1960/61	19	651	146	30
14.	1961/62	19	710	148	29
15.	1962/63	19	713	138	26
16.	1963/64	20	782	126	29
17.	1964/65	22	864	182	34
18.	1965/66	22	822	156	33
19.	1966/67	22	787	190	35
20.	1967/68	22	774	181	34
21.	1968/69	22	730	150	35
22.	1969/70	23	733	137	39
23.	1970/71	23	718	139	39
24.	1971/72	22	688	161	38
25.	1972/73	21	673	185	39
26.	1973/74	20	628	157	38
27.	1974/75	20	609	125	38
28.	1975/76	20	618	144	38
29.	1976/77	20	612	133	36
30.	1977/78	20	611	158	37
31.	1978/79	20	551	137	35
32.	1979/80	20	529	118	35
33.	1980/81	19	532	115	34
34.	1981/82	19	551	121	35
35.	1982/83	19	546	123	35
36.	1983/84	19	521	121	34
37.	1984/85	19	512	105	33
38.	1985/86	19	546	149	36
39.	1986/87	18	535	112	35
40.	1987/88	18	555	115	36
41.	1988/89	19	562	136	36
42.	1989/90	19	548	127	39
43.	1990/91	19	555	114	37
44.	1991/92	18	516	136	38
45.	1992/93	16	446	133	33
46.	1993/94	14	391	136	31
47.	1994/95	12	340	79	32
48.	1995/96	12	343	64	30
49.	1996/97	12	364	88	28
50.	1997/98	12	373	87	26
51.	1998/99	12	377	86	27
52.	1999/00	12	382	68	27
53.	2000/01	13	406	62	30
54.	2001/02	14	436	91	31
55.	2002/03	14	428	81	31
56.	2003/04	14	427	90	31

Statistikai adatok diagramokon 1948-tól-2004-ig

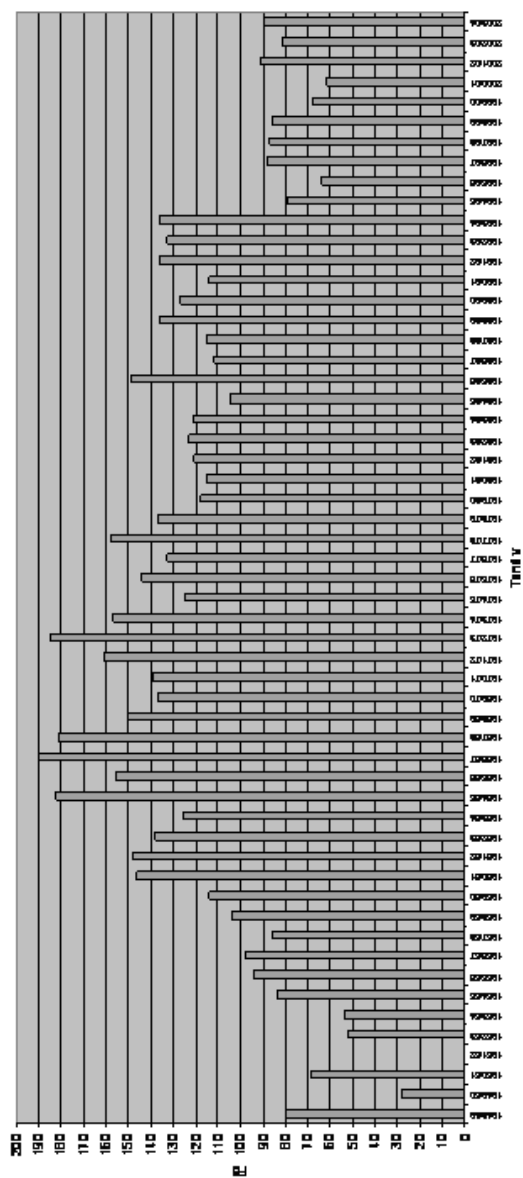
Az osztályok számának változása

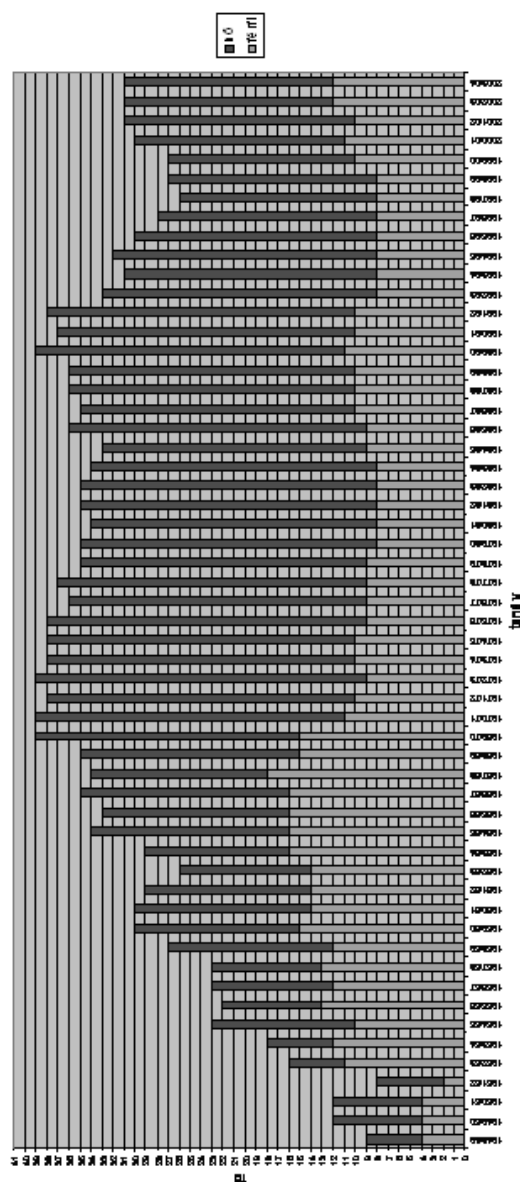
A, tanulók létszáma

Az érettségizett tanulók létszáma

Atanári kar összetételének változásai

Adataink forrásai

Az intézmény irattárából:

Munkatervvek
Félévi és év végi jelentések
Osztálynaplók
Szervezeti és Működési Szabályzat
Kollektív Szerződés
Pedagógiai Program
Minőségirányítási program
Az iskola építési tervdokumentációja
Pályázati ügyiratok
Törzskönyvek
Tantárgyfelosztások
A személyzet minősítései
Továbbképzési tervek
Pályamunkák
Versenyek oklevelei
Alapítványok alapító okiratai, alapítványi ügyiratok
Érettségi törzslapok
Beírási naplók
A Petőfi Sándor Társaság ajánlása
A jubileumi ünnepségek dokumentumai
Ballagási meghívók
A magyar nyelv és irodalom érettségi dolgozatai
Comenius-projekt kiírása

További adatforrások:

Bordás Ferenc: A pápai Alsóvárosi temető helyszinrajza
Rk. Plébánia: A kálváriai temető helyszinrajza
Pápai Pedagógus Lexikon – Főszerk.: dr. Tungli Gyula

Zárszó

Egy újabb emlékkönyv megszerkesztésére-megírására nehezen szántam rá magamat, hiszen ismertem már a munka nehézségeinek mibenlétét. Ahogyan azonban gyűlt az anyag, ahogyan formálódott a könyv, úgy jött meg a kedvem, úgy nőtt a lelkesedésem. Nem számított már gyötrő fáradtságnak a könyv vázának, szerkezetének kialakítása, témáinak elrendezése, szinte észrevétlenül múlt az az idő, amit a tíz éve gyűjtött adatok, dokumentumok ellenőrzésére, tanulóink pályamunkáinak ki- szemelésére, egykori diákjaink emlékező leveleinek megszerzésére, tanári életmű- vek, tájékoztatásra szánt szövegrészek tömörítésére, kivonatok készítésére, temetők- ben sírok keresésére szántam.

Olyan könyvet szerettem volna letenni az asztalra, amely nemcsak folytatása a korábbi emlékkönyvnek, hanem ki van bővítve új, talán szokatlan, de mindenké- pen hasznos elemekkel, amelyben mindenki könnyen talál magának hasznos, sőt, kedves részeket. Úgy gondolom, hogy áttekinthetőnek szánt rendszerezéssel, ki- emelésekkel, részletezésekkel és tömörítésekkel, tájékozási pontokkal, lábjegye- zetekkel és odaillő mellékletekkel sikerült mindezt elérni.

Munkám során folyamatos biztatást, sok értékes, hasznos ötletet, segítséget, kaptam férjemtől, Somfai Jánostól, akinek idejét, erejét nem kímélő, áldozatos munkájáért ezúton is köszönetet mondok.

Nagyon köszönöm Pulay Zoltán kollégámnak azt az időigényes, precíz mun- kát, mellyel szabadidejében magas színvonalon végezte el a nyomdai előkészítést hosszadalmas, fáradtságos munkáját, a számítógépes szerkesztést.

Köszönöm Somfai Balázsnak, a Veszprém Megyei Levéltár igazgatóhelyet- tesének, hogy most is vállalta a lektorálás aprólékos és felelősségteljes munkáját.

Köszönetemet fejezem ki Huszár Endre igazgató úrnak, hogy a könyv egyes fejezeteit megírta, s hogy biztatott az emlékkönyv szerkesztésére, megírására. Hála illeti kollégáimat, s a felkért volt tanítványokat, hogy egy-egy cikket, illetve emlé- kező leveleiket megírták. Külön mondok köszönetet Kiss Tiborné Zsidai Gizellának a számítógépbe való begépelés lelkiismeretes, pontos munkájáért.

Remélem, hogy a könyv eléri célját, hogy az iskolán belül kellemes légkör uralkodjon, kívül jó hír övezze, tanárai pedig kapják meg a legnagyobb elégtételt: egykori tanítványaik régi iskolájukba, hozzánk írássák be gyermekeiket, s tanítvá- nyaink ide hívják tanulni testvéreiket. Avagy mint egyik emlékező öregdiákunk – aki tanszékvezető egyetemi docens – írta: „...az alma mater... fogalom mögött igazi emberek, igazi egyéniségek vannak, a tanáraink ők, s tudjuk, hogy az iskolának szóló szeretetünk valójában nekik szól.”

Pápa, 2004 szeptemberében

*Somfai Jánosné Keresszegi Hajnalka
szerkesztő*